

Az előterjesztést a Kormány nem tárgyalta meg, ezért az nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

Jelen tervezet közigazgatási egyeztetése folyamatban van. A minisztériumok közötti egyeztetés során a tervezet koncepcionális kérdései is jelentősen módosulhatnak, ezért a tervezet jelen formájában nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

A dokumentum célja a társadalmi egyeztetés elindítása és a jogalkotási folyamat átláthatóvá tétele, amelynek alapján, illetve eredményeként a mellékelt tervezet valamennyi tartalmi és formai eleme módosulhat!

2016. évi ... törvény

az igazságügyi szakértőkről

Az Országgyűlés az igazságügyi szakértésbe, valamint az igazságszolgáltatásba vetett közbizalom erősítése, az igazságügyi szakértői tevékenység és az igazságügyi szakértői szervezet megújítása céljából a következő törvényt alkotja:

ELSŐ RÉSZ

I. Fejezet *Általános szabályok*

1. A törvény hatálya

1. §

E törvény hatálya kiterjed

- a) az igazságügyi szakértői tevékenységre,
- b) az igazságügyi szakértőkre és a szakértőjelöltekre,
- c) az igazságügyi szakértői névjegyzékbe (a továbbiakban: névjegyzék) bejegyzett gazdasági társaságokra, a szolgáltatási tevékenység megkezdésének és folytatásának általános szabályairól szóló törvény szerinti szabad szolgáltatásnyújtás jogával rendelkező szolgáltatókra (a továbbiakban: szolgáltató),
- d) az igazságügyi szakértői intézményekre, igazságügyi szakértői intézetekre, az igazságügyi szakértői testületekre, külön jogszabályban szakvélemény adására feljogosított állami szervekre, intézményekre, intézetekre és
- e) a Magyar Igazságügyi Szakértői Kamarára (a továbbiakban: Kamara).

2. Értelmező rendelkezések

2. §

E törvény alkalmazásában:

1. *eljárást megindító irat*: a polgári perrendtartásról szóló törvény szerinti kereset, a külön jogszabályban meghatározott nemperes eljárást megindító kérelem, a közigazgatási eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló törvény szerinti kérelem, a külön jogszabályban meghatározott közigazgatási eljárást megindító kérelem, a büntetőeljárásról szóló törvény szerinti feljelentés és magánindítvány, valamint a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló törvény szerinti feljelentés és magánindítvány,
2. *egyesített szakvélemény*: több, különböző szakterületre bejegyzett igazságügyi szakértő által készített, egységes okiratba foglalt szakvélemény,
3. *együttes szakvélemény*: több, azonos szakterületre bejegyzett igazságügyi szakértő által készített, egybehangzó, egységes okiratba foglalt szakvélemény,

4. *igazságügyi szakértői intézet*: olyan központi költségvetési szerv, amely kizárólagosan, illetve törvényben vagy az alapszabályában meghatározott alaptevékenységén kívül igazságügyi szakértői tevékenységet is végez,
5. *igazságügyi szakértői intézmény*: az igazságügyért felelős miniszter (a továbbiakban: miniszter) vagy vele egyetértésben más miniszter által alapított központi költségvetési szerv, melynek alaptevékenysége jogszabályban meghatározott igazságügyi szakértői kirendelés teljesítése,
6. *igazságügyi szakértői testület*: a miniszter rendeletében vagy más jogszabályban létrehozott, a létrehozó jogszabályban meghatározott szakkérdésben, bizottságként eljárva véleménynyilvánításra jogosult jogi személy,
7. *kirendelés*: az igazságügyi szakértő eljárását megalapozó bírósági, közjegyzői, ügyészségi, rendőrségi vagy jogszabályban meghatározott más hatóság által meghozott döntés, így különösen a polgári perrendtartásról szóló törvény szerinti végzés, a büntetőeljárásról szóló törvény szerinti végzés, a közigazgatási eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló törvény szerinti végzés, valamint a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló törvény szerinti határozat,
8. *lelet*: a szakvélemény részét képező tartalmi egység, amely a vizsgálat tárgyára, a vizsgálati eljárásokra és eszközökre, valamint a vizsgálat tárgyában bekövetkezett változásokra vonatkozó adatok összességét tartalmazza,
9. *segédszemélyzet*: a szakértői vélemény elkészítése során a technikai jellegű tevékenységet elvégző személy,
10. *szakkonzultáns*: a szakértői vélemény elkészítésében közreműködő, megfelelő szakismerettel rendelkező személy,
11. *szakmai állásfoglalás*: a szakvélemény részét képező tartalmi egység, amely a szakmai ténymegállapításokból levont következtetéseket, ennek keretében a feltett kérdésekre adott válaszokat tartalmazza,
12. *szolgáltató*: a szolgáltatási tevékenység megkezdésének és folytatásának általános szabályairól szóló 2009. évi LXXVI. törvény szerinti szolgáltató.

II. FEJEZET

Az igazságügyi szakértői tevékenység és az igazságügyi szakértő

3. Az igazságügyi szakértői tevékenység

3. §

(1) Az igazságügyi szakértő feladata, hogy a bíróság, a közjegyző, az ügyészség, a rendőrség és a jogszabályban meghatározott más hatóság (a továbbiakban együtt: hatóság) kirendelése vagy megbízás alapján, a tudomány és a műszaki fejlődés eredményeinek felhasználásával készített szakvéleménnyel, a függetlenség és pártatlanság követelményének megtartásával segítse a szakkérdés eldöntését és a tényállás megállapítását.

(2) Az igazságügyi szakértő a szakvélemény elkészítéséért szakértői díjra jogosult.

(3) Az igazságügyi szakértő a tevékenységét e törvény és más jogszabályok rendelkezései, valamint a tevékenységére irányadó szakmai szabályok megtartásával, legjobb tudása szerint köteles végezni.

4. §

(1) Igazságügyi szakértői tevékenységet – a (3) bekezdésben foglalt kivétellel – az erre feljogosított

- a) természetes személy (a továbbiakban: igazságügyi szakértő),
  - b) gazdasági társaság (a továbbiakban: társaság) és szolgáltató,
  - c) igazságügyi szakértői intézmény és intézet,
  - d) igazságügyi szakértői testület,
  - e) külön jogszabályban feljogosított állami szerv, intézmény, intézet és szervezet (a továbbiakban együtt: szervezet) és
  - f) külön törvény szerinti Teljesítésigazolási Szakértői Szerv
- [az a)-f) pontban meghatározottak a továbbiakban együtt: szakértő] végezhet.

(2) Az igazságügyi szakértő az igazságügyi szakértői tevékenységet önálló tevékenységként, egyéni vállalkozóként, társaság vagy szolgáltató tagjaként vagy alkalmazottjaként, illetve igazságügyi szakértői intézmény vagy intézet, igazságügyi szakértői testület vagy más szerv nevében végezheti.

(3) Ha az igazságügyi szakértő a (2) bekezdés szerinti alkalmazottként jár el, tevékenységét

- a) az igazságügyi szakértői intézmény vagy intézet alkalmazásában álló igazságügyi szakértő az igazságügyi alkalmazottak jogállásáról szóló törvény szerinti szolgálati jogviszonyban vagy
  - b) a társaság, szolgáltató vagy más szerv alkalmazásában lévő igazságügyi szakértő a munka törvénykönyve szerinti munkaviszonyban vagy megbízási jogviszonyban
- (a továbbiakban együtt: foglalkoztatásra irányuló jogviszonyban) végezheti.

(4) Szakértő hiányában, valamint az adott szakterületen jelentkező időszakos vagy egyéb szakmai ok miatti hiány esetén, a szakértői feladat ellátására megfelelő szakértelemmel rendelkező eseti szakértő is igénybe vehető, ha a 45. § (2) bekezdés *n*) pontja szerinti felhívásnak megfelelően az igazságügyi szakértőkre vonatkozó etikai és fegyelmi követelményeknek aláveti magát. Eseti szakértőként más szakterületre bejegyzett igazságügyi szakértő is eljárhat. Az eseti szakértő jogaira és kötelezettségeire e törvény rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.

(5) Azokat a szakkérdéseket, amelyekre nézve jogszabályban rögzített feladatkörében eljárva kizárólag meghatározott szakértő adhat szakvéleményt, valamint azokat a szakértőket, amelyek egyes szakterületeken szakvélemény adására kizárólagosan jogosultak kormányrendelet határozza meg.

4. Az igazságügyi szakértővé válás feltételei

5. §

(1) Igazságügyi szakértői tevékenység végzését a névjegyzéket vezető hatóság – a névjegyzékbe, meghatározott szakterületre történő felvétel útján – kérelemre annak a természetes személynek engedélyezi, aki a (2) bekezdésben meghatározott feltételeknek megfelel és akivel szemben nem áll fenn a (3) bekezdésben foglalt kizáró ok.

(2) A névjegyzékbe az vehető fel, aki

Az előterjesztést a Kormány nem tárgyalta meg, ezért az nem tekinthető a Kormány állásponjtjának.

a) büntetlen előéletű, és nem áll az igazságügyi szakértői vagy a szakterületének megfelelő tevékenység folytatását kizáró foglalkozástól eltiltás hatálya alatt,

b) a kérelmében megjelölt szakterületen az igazságügyi szakértői tevékenység folytatásához meghatározott vagy azzal egyenértékű képesítéssel és – ha jogszabály eltérően nem rendelkezik – a képesítés megszerzésétől számított, legalább ötéves szakirányú szakmai gyakorlattal rendelkezik,

c) a 57. §-ban meghatározott kötelező szakértőjelölti jelölti időt, vagy szakértőjelöltként kötelező szakmai közreműködőként elvégzett ügyszámot teljesítette,

d) a miniszter által szervezett igazságügyi szakértői tevékenység végzéséhez szükséges jogi ismeretek oktatásán részt vett és a jogi vizsgát – a miniszter rendeletében meghatározott mentesülés esetét kivéve – sikeresen letette,

e) a szakterületén működő szakmai kamara tagja, ha a tevékenység folytatásához a kötelező kamarai tagságot jogszabály előírja,

f) kötelezettséget vállal arra, hogy a hatósági kirendelésnek – jogszabályban meghatározott eseteket kivéve – eleget tesz, és

g) nem áll cselekvőképességet érintő gondnokság, támogatott döntéshozatal és közügyektől eltiltás hatálya alatt.

(3) Nem vehető fel a névjegyzékbe az,

a) akivel szemben büntetőeljárás – a magánvád és a pótmagánvád esetét kivéve – van folyamatban,

b) akit a Kamarából kizártak, a kizárást kimondó határozat jogerőre emelkedésétől számított öt évig vagy

c) aki a 65. § (5) bekezdésében foglaltak hatálya alatt áll.

(4) Az igazságügyi szakértő, igazságügyi szakértői tevékenység folytatására a névjegyzékbe történő bejegyzéssel válik jogosulttá.

(5) Az igazságügyi szakértői tevékenység folytatásának a (2) bekezdés b) pontjában meghatározott feltételeit, az igazságügyi szakértők szakterületének besorolását és a szakterületekhez kapcsolódó képesítési és egyéb szakmai feltételeket a miniszter rendeletben határozza meg.

6. §

A névjegyzéket vezető hatóság hivatalból, hatósági ellenőrzés keretében ellenőrzi azt, hogy az igazságügyi szakértő megfelel-e az 5. § (2) bekezdés a) pontjában meghatározott feltételeknek, valamint hogy vele szemben nem áll-e fenn az 5. § (3) bekezdés a) pontjában meghatározott kizáró ok.

7. §

(1) Az igazságügyi szakértői névjegyzékbe vétel szempontjából a miniszter rendeletében meghatározott képesítéssel egyenértékűnek kell tekinteni azt a képesítést, amelyet

a) – ha jogszabály kivételt nem tesz – jogszabály egyenértékűnek ismer vagy ismert el vagy

b) az a) pontban foglaltak hiányában a névjegyzéket vezető hatóság egyenértékűnek ismer el.

(2) Az (1) bekezdés *a)* pontjában foglaltak kivételével a képesítés egyenértékűségének megállapítása érdekében az igazságügyi szakértői névjegyzéket vezető hatóság – szükség esetén – szakvéleményt is beszerezhet.

(3) A képesítés megfelelőségének vizsgálatára a névjegyzéket vezető hatóság bizottságot kérhet fel (a továbbiakban e § alkalmazásában: bizottság). A bizottság szakértőként jogosult eljárni, tevékenységéért díjazás nem illeti meg. A bizottság tagjai a névjegyzéket vezető hatóságtól függetlenek, feladatkörükben nem utasíthatók. A bizottság elnökét a miniszter jelöli ki. A bizottság további tagja az oktatásért felelős miniszter és a Kamara által kijelölt egy-egy személy.

(4) A bizottság a képesítés egyenértékűségének vizsgálata során az álláspontját a kérelmező végzettségének képzési anyagára és a szakterülethez előírt képesítés képzési tervére figyelemmel állapítja meg.

(5) Nem szükséges vizsgálni a kérelmező azon képesítésének egyenértékűségét, amely a miniszter rendeletében előírt képesítéssel a jogszabályok alapján egyértelműen nem egyenértékű.

8. §

(1) Az igazságügyi szakértői tevékenység folytatásához szükséges szakmai gyakorlati időt a névjegyzékbe történő felvételét kérő személy szakértőjelöltként is megszerezheti. Nem szakértőjelöltként megszerzett szakmai gyakorlati idő szakirányú jellegének igazolására a névjegyzéket vezető hatóság szakhatósági állásfoglalást szerez be.

(2) Ha a szakhatóság az igazságügyi szakértői tevékenység folytatásához szükséges gyakorlati idő szakirányúságáról szóló állásfoglalását határidőben nem adja ki, a szakhatóság hozzájárulását nem lehet megadottnak tekinteni.

(3) Az eljárás megindítása előtt az igazságügyi szakértői tevékenység folytatásához szükséges szakmai gyakorlat szakirányú jellegének igazolására beszerzett előzetes szakhatósági hozzájárulás, keltétől számított egy éven belül használható fel a névjegyzékbe-vételi eljárásban.

(4) Ha a kérelemhez benyújtott iratok és a rendelkezésre álló adatok alapján a névjegyzéket vezető hatóság azt állapítja meg, hogy a kérelmező a névjegyzékbevitel feltételeinek kétséget kizáróan megfelel, a névjegyzéket vezető hatóság a szakhatóság megkeresését mellőzi, és a szakmai gyakorlati idő szakirányú jellegét maga állapíthatja meg.

(5) A miniszter rendeletében az igazságügyi szakértői tevékenység folytatásához kötelező szakmai gyakorlat időtartamára egyes szakterületeken öt évnél rövidebb határidőt állapíthat meg, ha

a) a képesítés megszerzése már feltételezi az igazságügyi szakértői tevékenység végzéséhez szükséges szakmai gyakorlatot vagy

b) a kérelmező az adott szakterületen tudományos fokozattal vagy ágazati szakértői jogosultsággal rendelkezik.

9. §

(1) A névjegyzékbe történő felvétel iránti kérelmet a névjegyzéket vezető hatóságnál kell benyújtani. A névjegyzékbe történő felvétel iránti kérelem tartalmára vonatkozó szabályokat a Kormány rendeletben állapítja meg.

(2) A névjegyzéket vezető hatóság a kérelemről értesíti a Kamarát. A Kamara tizenöt napon belül jelzi, ha tudomása van olyan tényről, ami akadálya a kérelmező felvételének.

(3) Ha a kérelmező a névjegyzékbe való felvételi kérelmét több szakterületre terjeszti elő, az egyes szakterületek vonatkozásában önálló hatósági döntést lehet hozni.

(4) A névjegyzéket vezető hatóság a névjegyzékbe való felvételtől szóló határozat másolatát megküldi a Kamarának.

(5) A névjegyzéket vezető hatóság az igazságügyi szakértőt e minőségének igazolására igazságügyi szakértői igazolvánnyal látja el. Az igazságügyi szakértői igazolványra vonatkozó részletes szabályokat a miniszter rendeletben állapítja meg.

(6) A szolgáltatási tevékenység megkezdésének és folytatásának általános szabályairól szóló törvénytől eltérve, ha a névjegyzéket vezető hatóság a rá irányadó ügyintézési határidőn belül nem döntött, a kérelmezőt nem illeti meg az igazságügyi szakértői tevékenység megkezdésének, illetve folytatásának joga, és a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló törvénynek a hatóság mulasztására vonatkozó általános szabályait kell alkalmazni.

10. §

(1) Az igazságügyi szakértő a névjegyzékbe vételét követő két hónapon belül, a miniszter vagy képviselője jelenlétében esküt tesz.

(2) A szakértői eskü az egyes közjogi tisztségviselők esküjéről és fogadalmáról szóló törvényben foglalt eskü szövegéből és az annak első mondatát követően a következő szövegből áll: „Hivatásom gyakorlása során szakmai kötelességeimet lelkiismeretesen és a legjobb tudásom szerint teljesítem.”

(3) Az igazságügyi szakértő igazságügyi szakértői igazolványát az eskü letétele után veheti át, tevékenységét az eskü letétele után kezdheti meg.

(4) Ha az igazságügyi szakértő az eskütételben akadályozva van, az (1) bekezdésben meghatározott határidőt az akadály megszűnésétől kell számítani. Ha az igazságügyi szakértő az esküt határidőben nem tette le, a kamarai tagsága a határidő lejártát követő napon megszűnik.

(5) A névjegyzéket vezető hatóság biztosítja, hogy az igazságügyi szakértő a névjegyzékbe történő felvételét követően az esküt határidőben letehesse. Ha a névjegyzéket vezető hatóság ezt nem biztosítja, az igazságügyi szakértő kamarai tagsága nem szűnik meg, és az esküt a névjegyzéket vezető hatóság által kijelölt legközelebbi időpontban le kell tenni.

(6) Az egyes közjogi tisztségviselők esküjéről és fogadalmáról szóló törvényben foglalt eskü szövegében szereplő tisztség megnevezése az eskü tétele során: igazságügyi szakértő.

5. A névjegyzék

11. §

(1) Az igazságügyi szakértő *1. mellékletben* meghatározott adatait és a tevékenységével kapcsolatos egyes tényeket a névjegyzék tartalmazza. A névjegyzék vezetésének és a névjegyzékkel összefüggő adatszolgáltatás szabályait a miniszter rendeletben állapítja meg.

(2) Az (1) bekezdés szerinti névjegyzék – az *1. melléklet* 1.1-1.5. és 1.7., 1.8., 1.11, 1.13, pontjában, valamint 1.18.1 és 1.18.2. pontban foglalt adatok kivételével – közhiteles hatósági nyilvántartásnak minősül.

(3) Az *1. melléklet* 1.12.1., 1.12.2. és 1.12.4. pontja szerint nyilvántartott igazságügyi szakértőnek az 1.1., 1.6.-1.8. és 1.9. pontjaiban, 1.10.1. pontjában, 1.16. és 1.17. pontjaiban, 1.19. és 1.20. pontjaiban, valamint az 1.12.4. és 1.12.5. pontjaiban foglalt adatai nyilvánosak, azokat az igazságügyi szakértői névjegyzéket vezető hatóság a kormányzati portálon közzéteszi.

(4) A névjegyzék (3) bekezdésben fel nem sorolt adatai nem nyilvánosak, azokról csak törvényben foglalt esetben, az arra jogosult részére adható tájékoztatás. A névjegyzéket vezető hatóság az *1. melléklet* 1.10.2. és 1.10.3., valamint 1.15-1.17. pontjaiban és 1.18.1 alpontjában foglalt adatok kivételével a nyilvántartás adatait a Kamara részére átadja, azt a Kamara e törvény rendelkezései szerint nyilvántartja és kezeli.

(5) Az *1. melléklet* 1.12.4., 1.12.5. és 1.18.2. pontjában foglalt adatokat a Kamara, az 1.1-1.8., 1.11. és 1.13. pontjában foglalt adatokat az igazságügyi szakértő, az 1.16-1.18.1. és 1.18. pontjában foglalt adatokat a hatóság köteles bejelenteni a névjegyzéket vezető hatóságnak. Az *1. melléklet* 1.17. és 1.18.1. pontjában foglalt adatokról a hatóság a névjegyzéket vezető hatóságot és a Kamarát is értesíteni köteles.

(6) A névjegyzéket vezető hatóság az *1. melléklet* 1.12.6. pontja szerint nyilvántartott igazságügyi szakértő adatait és a vonatkozó tényeket tárolja, feldolgozza és jogos érdekének igazolása után, törvény által arra jogosított harmadik személy részére továbbítja. A névjegyzékből történő törlés időpontjától számított tíz év elteltével a névjegyzéket vezető hatóság gondoskodik az adatok törléséről.

(7) A névjegyzéket vezető hatóság az igazságügyi szakértő *1. melléklet* 1.1-1.4. pontjaiban szereplő adatait a hatóság megkeresésére, az igazságügyi szakértővel való kapcsolattartás újrafelvétele, az igazságügyi szakértő bírságolása vagy a bírság végrehajtása céljából átadja a hatóságnak.

6. A szakterület kiterjesztése

12. §

A szakterület kiterjesztése iránti kérelem előterjesztésére, valamint elbírálására a felvétel iránti kérelemre vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni azzal, hogy a kérelem előterjesztésekor a jogi vizsgát, a szakértés alapismereteiről szóló vizsgát megismételni,

valamint az 5. § (2) bekezdés *c)* és *g)* pontjaiban és az 5. § (3) bekezdés *a)* pontjában megjelölt feltételeket igazolni nem kell.

7. A névjegyzékből való törlés

13. §

(1) Az igazságügyi szakértőt törölni kell a névjegyzékből, ha

- a)* azt az igazságügyi szakértő kéri,
- b)* a névjegyzékbe való bejegyzés feltételei – ide nem értve az 5. § (2) bekezdés *a)* pontjában meghatározott feltételt – már a felvételnél sem álltak fenn, vagy utóbb megszűntek,
- c)* a névjegyzékben szereplő adatok változását, a miniszter rendeletében meghatározott módon, ismételt felhívásra, a jogkövetkezményekre történő írásbeli figyelmeztetés után, nem jelenti be,
- d)* az igazságügyi szakértő hatósági kirendelésre történő szakvélemény nyújtásával egy évet elérő késedelembe esett,
- e)* azon statisztikai adatokat, melyeket e törvény alapján a Kamara részére szolgáltatni köteles, két egymást követő negyedévben határidőben nem szolgáltatja,
- f)* az igazságügyi szakértő negyedévente esedékes statisztikai adatszolgáltatást két éven belül három alkalommal elmulasztja, vagy az általa szolgáltatott adatok eltérnek a szakértő nyilvántartásában szereplő adatoktól,
- g)* a szakértés alapismereteiről szóló vizsgát határidőben nem tette le és a vizsga alóli mentességet nem igazolta, vagy az e törvény alapján fennálló képzési kötelezettségének nem tett eleget,
- h)* kamarai tagsága
- ha)* kizárás útján,
- hb)* a kamarai tagdíj fizetésének elmulasztása miatt,
- hc)* késedelem miatt, továbbá
- hd)* egyéb okból megszűnt, vagy
- i)* meghalt.

(2) Ha a névjegyzékből történő törlésre

- a)* az (1) bekezdés *h)* pont *ha)* alpontja alapján került sor, az igazságügyi szakértő a határozat jogerőre emelkedésétől számított öt éven belül,
- b)* az (1) bekezdés *e)* és *f)* pontja alapján kerül sor, az igazságügyi szakértő a határozat jogerőre emelkedésétől számított két éven belül vagy
- c)* az (1) bekezdés *a)*, *c)*, *e)* és *g)* pontja, vagy *h)* pontjának *hb)*, *hc)* és *hd)* alpontjai alapján kerül sor, a határozat jogerőre emelkedésétől számított egy éven belül a névjegyzékbe nem vehető fel.

(3) A névjegyzéket vezető hatóság az (1) bekezdés *a)* pontja esetében az igazságügyi szakértőt az érintett szakterületről törli. A névjegyzéket vezető hatóság az igazságügyi szakértőt az (1) bekezdés *b)* pontja esetében azon szakterület tekintetében törli a névjegyzékből, amely tekintetében a névjegyzékbe vétel feltételei eleve nem álltak fenn vagy utóbb megszűntek.

Az előterjesztést a Kormány nem tárgyalta meg, ezért az nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

(4) Az (1) bekezdés *e)* és *f)* pontjai szerinti törlési ok fennállását a névjegyzéket vezető hatóság a 53. § szerinti eljárásban állapítja meg.

(5) Az (1) bekezdés *i)* pontja esetén a névjegyzéket vezető hatóság a névjegyzékbe a halál tényét hivatalból bejegyzi, és ezzel egyidejűleg az igazságügyi szakértőt a névjegyzékből törli.

14. §

Ha az igazságügyi szakértő

a) a névjegyzékből – a 13. § (1) bekezdés *i)* pontja kivételével – törlésre kerül,

b) kamarai tagságát felfüggesztették vagy

c) tevékenységét a Kamara engedélyével szünetelteti

a határozat kézhezvételétől számított nyolc napon belül köteles igazolványát a névjegyzéket vezető hatóságnak, a folyamatban lévő ügyek iratait pedig a hatóságnak, illetve a megbízónak átadni.

8. Jogorvoslat

15. §

(1) A névjegyzéket vezető hatóság által hozott határozatokkal szemben fellebbezésnek helye nincs.

(2) A névjegyzéket vezető hatóság által hozott határozatok bírósági felülvizsgálata kérhető. A határozat felülvizsgálatáról a bíróság nemperes eljárásban határoz. Ha e törvényből vagy az eljárás nemperes jellegéből más nem következik, a bíróság eljárására a polgári perrendtartásról szóló törvény közigazgatási perekre vonatkozó rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni. Az eljárásra a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság kizárólagosan illetékes.

9. Az igazságügyi szakértők képzése

16. §

Az igazságügyi szakértő részére szükséges jogi ismeretek oktatásának és a jogi vizsgának a megszervezéséről a miniszter gondoskodik. A rendszeres jogi oktatáson való részvétel és – a miniszter rendeletében meghatározott mentesülés esetét kivéve – a jogi vizsga letétele kötelező.

17. §

Az igazságügyi szakértő köteles a szakértői tevékenysége gyakorlásához szükséges rendszeres, a Kamara vagy a miniszter által akkreditált szakmai továbbképzésen részt venni, és a miniszter rendeletében előírt képzési kötelezettség teljesítését kreditpontokkal igazolni.

10. Az igazságügyi szakértő munkájának értékelése

18. §

- (1) Az igazságügyi szakértők munkáját e törvény rendelkezései szerint értékelni kell.
- (2) Az értékelést megalapozó vizsgálatnak – a jogerősen befejezett ügyek alapján – fel kell tárnia az igazságügyi szakértő gyakorlatát, különös tekintettel az alkalmazott gyakorlatnak az érintett szakterület által támasztott elméleti tételeknek való megfelelést, valamint az adott szakterületen kiadott módszertani leveleknek történő megfelelést.
- (3) Az igazságügyi szakértő munkáját abból a szempontból is szükséges vizsgálni, hogy az általa adott szakvélemény mennyiben volt felhasználható a hatóság eljárásában.

19. §

- (1) A névjegyzékbe felvett igazságügyi szakértő tevékenységét a névjegyzékbe történő felvételt követő második évben, legkésőbb az igazságügyi szakértő névjegyzékbe történő felvételt követő tizennyolc hónapon belül, ezt követően pedig háromévente értékelni kell.
- (2) Soron kívül értékelni kell az igazságügyi szakértő tevékenységét, ha
  - a) az igazságügyi szakértő ezt maga kéri vagy
  - b) az 54. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint a névjegyzéket vezető hatóság jelzése esetén.
- (3) Az igazságügyi szakértő tevékenységének szakmai értékelését a (2) bekezdésben meghatározott személyi körön kívül más nem kérheti.

20. §

- (1) Az értékelést megalapozó vizsgálat elrendelésére a Kamara minőségbiztosítási bizottsága jogosult. A 19. § (2) bekezdése szerinti esetekben a minőségbiztosítási bizottság az értékelést megalapozó vizsgálatot köteles elrendelni. A rendszeres értékelést megalapozó vizsgálatot a minőségbiztosítási bizottság hivatalból rendeli el.
- (2) A minőségbiztosítási bizottság a vizsgálat lefolytatására három tagú szakmai értékelő tanácsot jelöl ki. A szakmai értékelő tanácsot a minőségbiztosítási bizottság egy tagja vezeti; a szakmai értékelő tanács további két tagját az értékeléssel érintett szakterületen alapított szakmai tagozatból kell kijelölni.
- (3) Az értékelést megalapozó vizsgálatról a jegyzőkönyvet a főtitkár által kijelölt jegyzőkönyvvezető vezeti.
- (4) Az értékelést megalapozó vizsgálat lefolytatásának elrendelését a szakértővel írásban kell közölni.

21. §

- (1) Az értékelést megalapozó vizsgálatot az elrendeléstől számított harminc napon belül le kell folytatni, és az értékelést a befejezéstől számított tizenöt napon belül kell elvégezni.

(2) A vizsgálat során a szakmai értékelő tanács az igazságügyi szakértő

- a) szakvéleményeit megvizsgálhatja,
- b) iratait, nyilvántartásait megtekintheti, azokról másolatot készíthet,
- c) meghallgathatását elrendelheti és foganatosíthatja és
- d) szóbeli előadásánál jelen lehet, ha az igazságügyi szakértőt a szakvélemény szóbeli előadása miatt tárgyalásra idézik.

(3) Az igazságügyi szakértő meghallgatása csak fontos okból mellőzhető.

(4) Az igazságügyi szakértő a vizsgálat lefolytatása alatt mindvégig köteles a szakmai értékelő tanáccsal megfelelően együttműködni. A vizsgálatot a szakmai értékelő tanács köteles az igazságügyi szakértő érdekeire figyelemmel, lehetőleg az igazságügyi szakértő munkájának akadályozása nélkül lefolytatni.

22. §

(1) Az igazságügyi szakértő értékelését a szakmai értékelő tanács a minőségbiztosítási bizottság elé terjeszti. Az értékelésben csak tényszerűen megalapozott értékítéletek lehetnek. Az igazságügyi szakértő értékelését a minőségbiztosítási bizottság határozattal fogadja el.

(2) Az értékelés eredményeként az igazságügyi szakértő

- a) kiválóan alkalmas,
  - b) alkalmas és
  - c) alkalmatlan
- értékelést kap.

(3) A határozatot kézbesíteni kell az értékelt igazságügyi szakértőnek és a névjegyzéket vezető hatóságnak. A névjegyzéket vezető hatóság az értékelés eredményét a névjegyzékbe bejegyzi.

(4) A névjegyzékbe bejegyzett, de még nem értékelt igazságügyi szakértő esetén a névjegyzékben az értékelés hiányára kell utalni.

(5) Alkalmatlan minősítés esetén a minőségbiztosítási bizottság kezdeményezi az igazságügyi szakértő Kamarából történő kizárását. A kizárás kérdésében a Kamara elnöksége (a továbbiakban: elnökség) határoz. Az elnökség a kizárás kérdésében hozott határozatát kézbesíti az értékelt igazságügyi szakértőnek és a névjegyzéket vezető hatóságnak. A névjegyzéket vezető hatóság az igazságügyi szakértőt a miniszter rendeletében meghatározott eljárás lefolytatásával a névjegyzékből törli.

(6) A szakmai értékelő tanács fegyelmi vétség elkövetésének alapos gyanúja esetén értesíti az elnökséget.

III. Fejezet

Az igazságügyi szakértői tevékenységet végző gazdasági társaság

11. Az igazságügyi szakértői tevékenység végzésére feljogosított gazdasági társaságok

23. §

(1) Igazságügyi szakértői tevékenység végzését a névjegyzéket vezető hatóság – a névjegyzékbe, meghatározott szakterületre történő felvétel útján – kérelemre annak a társaságnak engedélyezi, amelynek van olyan igazságügyi szakértői tevékenység folytatására feljogosított tagja vagy alkalmazottja, akinek a kamarai tagsági jogviszonya nem szünetel vagy nincs felfüggesztve. Kérelem csak a miniszter rendeletében szereplő szakterületre nyújtható be.

(2) Igazságügyi szakértői tevékenységet a társaság csak azon a szakterületen és azon tagja vagy alkalmazottja végezhet, aki a névjegyzékben az adott szakterületre bejegyzett igazságügyi szakértőként szerepel.

12. A gazdasági társaságok névjegyzékbe vétele és törlése

24. §

(1) A társaság névjegyzékbe való felvétel iránti kérelmét a névjegyzéket vezető hatósághoz kell benyújtani. A névjegyzékbe vétel iránti kérelem tartalmára vonatkozó szabályokat a Kormány rendeletben állapítja meg.

(2) A társaság igazságügyi szakértői tevékenység folytatására a névjegyzékbe történő bejegyzéssel válik jogosulttá.

(3) A névjegyzékbe való felvételtől és a felvételi kérelem elutasításáról szóló döntésre a 9. § és a 15. § rendelkezéseit megfelelően alkalmazni kell.

25. §

(1) A társaságnak az *1. melléklet* 2. pontjában meghatározott adatait a névjegyzék tartalmazza. A mellékletben meghatározott adatok az 2.4.4. pont kivételével nyilvánosak és azokat a névjegyzéket vezető hatóság a kormányzati portálon közzéteszi. A névjegyzékkel összefüggő adatszolgáltatás szabályait a miniszter rendeletben állapítja meg.

(2) Az (1) bekezdés szerinti névjegyzék – az *1. melléklet* 2.1.-2.3. pontjában, 2.4.2., 2.4.3. és 2.4.5. pontjában foglalt adatok kivételével – közhiteles hatósági nyilvántartásnak minősül.

26. §

A társaságot a névjegyzékből törölni kell, ha

- a) azt a társaság kéri,
- b) a cégbíróság a cégjegyzékből – a 27. §-ban megjelölt eset kivételével – törli,
- c) nincs a névjegyzékben szereplő tagja vagy alkalmazottja,
- d) a névjegyzékben szereplő valamennyi tagjának és alkalmazottjának a kamarai tagsága szünetel, vagy fel van függesztve vagy
- e) az 5. § (2) bekezdés g) pontjában meghatározott kötelezettségének ismételten nem tesz eleget.

27. §

Ha a társaság működési forma megváltoztatása vagy egyesülés útján szűnt meg, és a jogutód társaság a 23. § (1) bekezdésében foglalt feltételeknek megfelel, a névjegyzéket vezető hatóság a társaság kérelmére a jogutódlást a névjegyzékben átvezeti.

13. A szakvélemény elkészítése és előterjesztése

28. §

(1) Az ügyben eljáró igazságügyi szakértőt a társaság vezető tisztségviselője az igazságügyi szakértői tevékenységre feljogosított tagjai vagy alkalmazottjai közül jelöli ki.

(2) Nem jelölhető ki a társaságnak az a tagja vagy alkalmazottja, akivel szemben a jogszabályban meghatározott kizáró ok áll fenn. Ha a kizáró ok a társasággal, vagy annak vezető tisztségviselőjével szemben áll fenn, a társaság egyetlen tagja vagy alkalmazottja sem adhat szakvéleményt.

(3) Ha az igazságügyi szakértő a kizáró okot maga jelentette be, vagy a kizáráshoz maga is hozzájárult, a társaság vezető tisztségviselője

a) más igazságügyi szakértő kijelöléséről saját hatáskörében gondoskodik vagy

b) kijelölhető igazságügyi szakértő hiányában a kirendelést visszautasítja
és erről a hatóságot haladéktalanul értesíti.

(4) Ha a hatóság állapít meg az igazságügyi szakértőre nézve kizáró okot, a társaság vezető tisztségviselője a (3) bekezdésben meghatározottak szerint jár el.

29. §

(1) A társaság tagja vagy alkalmazottja a szakvéleményt a saját szakmai felelőssége mellett, a társaság nevében adja. A szakvéleményt az igazságügyi szakértő írja alá, a szakvéleményben fel kell tüntetni a szakvéleményt készítő igazságügyi szakértő nevét és szakterületét.

(2) A társaság vezető tisztségviselője ellenjegyzésével igazolja azt, hogy a szakvélemény a társaság tevékenységi körében és az eljárási szabályok betartásával készült.

(3) A társaságra, valamint annak vezető tisztségviselőjére, tagjára és alkalmazottjára a 16-17. § és 39-54. § rendelkezéseit megfelelően alkalmazni kell.

(4) Az elektronikus kézbesítés útján benyújtott szakvélemény esetében az ellenjegyzés úgy történik, hogy az igazságügyi szakértő a szakvéleményben a társaság azon vezető tisztségviselőjének nevét is feltünteti, aki a társaság szakvéleményét és beadványait a hatóság részére elektronikus úton megküldi, valamint akinek az elektronikus elérhetőségére a hatóság a hivatalos iratokat elektronikus úton kézbesítheti.

14. Határon átnyúló szolgáltatásnyújtás

30. §

A szolgáltató az igazságügyi szakértői tevékenység határon átnyúló szolgáltatásnyújtás keretében történő folytatására irányuló szándékát köteles a névjegyzéket vezető hatóságnak bejelenteni. A szolgáltató az igazságügyi szakértői tevékenységet határon átnyúló szolgáltatásnyújtás keretében Magyarország területén e tevékenység folytatására jogosult tagja vagy alkalmazottja útján folytathatja.

IV. FEJEZET

Igazságügyi szakértői intézmények és igazságügyi szakértői testületek

15. Az igazságügyi szakértői intézmények

31. §

- (1) Igazságügyi szakértői intézményt a miniszter vagy vele egyetértésben más miniszter alapíthat és szüntethet meg.
- (2) Az igazságügyi szakértői intézmény központi költségvetési szerv.
- (3) Az igazságügyi szakértői intézmény alaptevékenységének minősül
  - a) olyan ügyben történő hatósági kirendelés teljesítése, amelyben jogszabály lehetővé vagy kötelezővé teszi a bizonyítási eljárás hivatalból való lefolytatását,
  - b) a külön jogszabályban meghatározott ügyekben való kirendelés teljesítése, és
  - c) az a) és b) pontban felsorolt alaptevékenység ellátása érdekében külön jogszabályban megjelölt igazgatási, gazdálkodási, munkaügyi, és nyilvántartási feladatok ellátása, valamint a működési feltételek biztosítása.
- (4) Az igazságügyi szakértői intézmény az alaptevékenysége körébe tartozó kirendelésnek más tevékenységét megelőzően köteles eleget tenni.
- (5) Az igazságügyi szakértői intézmény a (3) bekezdésben foglaltakon túlmenően csak olyan kirendelést, illetve szakvélemény készítésére irányuló megbízást fogadhat el, amely alaptevékenységből fakadó kötelezettségeinek teljesítését nem veszélyezteti.
- (6) Az igazságügyi szakértői intézmény szakértői tevékenységén kívül – az oktatási és tudományos tevékenységet kivéve – vállalkozási tevékenységet nem folytathat.

32. §

- (1) Az intézménynek az *1. melléklet* 3. pontjában meghatározott adatait a névjegyzék tartalmazza. Az igazságügyi szakértői intézménynek a nyilvántartásban szereplő adatai nyilvánosak, és azokat a névjegyzéket vezető hatóság a kormányzati portálon is közzéteszi. A névjegyzékkel összefüggő adatszolgáltatás szabályait a miniszter rendeletben állapítja meg.
- (2) Az (1) bekezdés szerinti nyilvántartás az *1. melléklet* 3.3.4. pontjában foglalt adat tekintetében közhiteles hatósági nyilvántartásnak minősül.

33. §

- (1) Az ügyben eljáró igazságügyi szakértőt az igazságügyi szakértői intézmény vezetője az intézményben működő, az adott szakterületre bejegyzett igazságügyi szakértők közül jelöli ki.
- (2) Nem jelölhető ki az igazságügyi szakértői intézménynek az az igazságügyi szakértője, akivel szemben a jogszabályban meghatározott kizáró ok áll fenn. Ha a kizáró ok az intézmény vezetőjével szemben áll fenn, az intézményben működő egyetlen igazságügyi szakértő sem adhat szakvéleményt.
- (3) Ha az igazságügyi szakértő a kizáró okot maga jelentette be vagy a kizáráshoz maga is hozzájárult, az igazságügyi szakértői intézmény vezetője más igazságügyi szakértő kijelöléséről a saját hatáskörében gondoskodik, és erről a hatóságot haladéktalanul értesíti.
- (4) Ha a hatóság állapít meg az igazságügyi szakértőkre nézve kizáró okot, az igazságügyi szakértői intézmény vezetője más igazságügyi szakértőt jelöl ki.

34. §

- (1) Az igazságügyi szakértői intézmény nevében eljáró igazságügyi szakértő a szakvéleményt a saját szakmai felelőssége mellett, az intézmény nevében adja, és az intézmény bélyegzőjét használja. A szakvéleményt az igazságügyi szakértő írja alá, a szakvéleményben fel kell tüntetni a szakvéleményt készítő igazságügyi szakértő nevét és szakterületét. Az intézmény vezetője ellenjegyzésével igazolja azt, hogy a szakvélemény az intézmény tevékenységi körében és az eljárási jogszabályok betartásával készült.
- (2) Az (1) bekezdés rendelkezései irányadóak arra az esetre is, ha az igazságügyi szakértői intézmény alkalmazásában álló igazságügyi szakértő természetes személyként kerül kirendelésre.
- (3) Az elektronikus kézbesítés útján benyújtott szakvélemény esetében az ellenjegyzés úgy történik, hogy az igazságügyi szakértő a szakvéleményben az intézmény azon vezető tisztségviselőjének nevét is feltünteti, aki az intézmény szakvéleményét és beadványait a hatóság részére elektronikus úton megküldi, valamint akinek az elektronikus elérhetőségére a hatóság a hivatalos iratokat elektronikus úton kézbesítheti.
- (4) Az igazságügyi szakértői intézményre, valamint annak vezetőjére és alkalmazottjára a 16-17. § és 39-54. § rendelkezéseit megfelelően alkalmazni kell. Az elektronikus kézbesítés útján benyújtott szakvélemény esetében az ellenjegyzés úgy történik, hogy az igazságügyi szakértő a szakvéleményben az intézmény azon alkalmazottjának nevét is feltünteti, aki az igazságügyi szakértői intézmény szakvéleményét és beadványait a hatóság részére elektronikus úton megküldi, valamint akinek az elektronikus elérhetőségére a hatóság a hivatalos iratokat elektronikus úton kézbesítheti.

35. §

- (1) Az egyetemek igazságügyi orvostani intézeteire e törvénynek az igazságügyi szakértői intézményekre vonatkozó szabályait megfelelően alkalmazni kell.
- (2) Az egyetemek igazságügyi orvostani intézeteiben működő igazságügyi szakértőkre – az igazságügyi szakértővé válásra, a névjegyzékre és szakértői díj megállapítására vonatkozó szabályok kivételével – külön törvény eltérő rendelkezéseket állapíthat meg.

16. Az igazságügyi szakértői testületek

36. §

(1) A miniszter – a szakterület ágazati irányításáért felelős miniszter egyetértésével – rendeletben, az ott meghatározott szakkérdésekben szakértőként vélemény nyilvánítására igazságügyi szakértői testületet hozhat létre. Az igazságügyi szakértői testületet más jogszabály is létrehozhatja. Az igazságügyi szakértői testület a – (3) bekezdésben foglalt kivétellel – jogi személy.

(2) A jogi személy igazságügyi szakértői testület a vagyonával önállóan gazdálkodik, üzletszerű gazdasági tevékenységet csak a feladatai ellátásához vagy ahhoz közvetlenül kapcsolódó mértékben folytathat. Az igazságügyi szakértői testület tartozásaiért a saját vagyonával felel, a tagok az igazságügyi szakértői testület tartozásaiért saját vagyonukkal nem felelnek.

(3) Nem jogi személy az igazságügyi szakértői testület akkor, ha a gazdálkodása a miniszter rendeletében szabályozott.

37. §

(1) Az igazságügyi szakértői testület tagja olyan szakirányú egyetemi végzettséggel rendelkező személy lehet, aki az adott szakterületen tudományos fokozattal vagy legalább tízéves igazságügyi szakértői gyakorlattal rendelkezik. Az igazságügyi szakértői testület elnökét és tagjait a miniszter – a szakterületet felügyelő miniszter egyetértésével – öt évre nevezi ki.

(2) Az igazságügyi szakértői testület tagjai a miniszter vagy képviselője jelenlétében esküt tesznek. A szakértői eskü az egyes közjogi tisztviselők esküjéről és fogadalmáról szóló törvényben foglalt eskü szövegéből és annak első mondatát követően a következő szövegből áll: „Hivatásom gyakorlása során szakmai kötelességeimet lelkiismeretesen és a legjobb tudásom szerint teljesítem”.

(3) Az egyes közjogi tisztviselők esküjéről és fogadalmáról szóló törvényben foglalt eskü szövegében szereplő tisztség megnevezése az eskü tétele során: igazságügyi szakértői testületi tag.

(4) Az igazságügyi szakértői testület szakértőként vélemény nyilvánítására eseti bizottságot hoz létre. A bizottság három-, de legfeljebb öttagú, eljárása során független, munkájáért külön díjazásban részesül. Az igazságügyi szakértői testület és a bizottság eljárásának részletes szabályait külön jogszabály állapítja meg.

17. Az igazságügyi szakértői testületek feletti törvényességi felügyelet

38. §

(1) Az igazságügyi szakértői testület működése felett a miniszter törvényességi felügyeletet gyakorol, amelynek célja annak ellenőrzése, hogy az igazságügyi szakértői testület működése

az ügyrendjének, a jogszabályoknak, valamint szabályzatainak megfelel, és a kirendelésnek eleget tesz.

(2) A törvényességi felügyelet nem terjed ki olyan ügyre, amelyben egyébként bírósági vagy más hatósági eljárásnak van helye, valamint a szakértői vizsgálatra és a szakvélemény tartalmára.

(3) A miniszter törvényességi felügyeleti jogkörében

a) felhívja az igazságügyi szakértői testület tagjait a szabályszerű működés helyreállítására,

b) összehívja az igazságügyi szakértői testület tagjait a szabályszerű működéshez szükséges intézkedések megtétele érdekében vagy

c) ha a szabályszerű működés másként nem biztosítható, az igazságügyi szakértői testület elnökének megbízatását – a szakterület ágazati irányításáért felelős miniszterrel egyetértésben – visszavonja.

V. Fejezet *A szakértő eljárása*

18. A szakértő jogai és kötelezettségei

39. §

(1) A szakértő a hatóságtól, valamint a felektől a szakvélemény elkészítéséhez szükséges, a kirendelésben közölt adatokon felül további adatok közlését, iratok, vizsgálati tárgyak rendelkezésre bocsátását kérheti.

(2) A szakértő köteles haladéktalanul értesíteni a hatóságot, ha – állásponjtja szerint – annak hatáskörébe tartozó intézkedés megtétele vagy eljárási cselekmény lefolytatása szükséges.

40. §

(1) A szakértő a tevékenysége során rendelkezésére bocsátott vagy tudomására jutott személyes adatokat a kirendelés vagy megbízás teljesítése, valamint tevékenységének szakmai, módszertani, fegyelmi és a jogszabályoknak való megfelelése ellenőrizhetősége céljából jogosult kezelni.

(2) A szakértőt a tevékenysége során tudomására jutott tényekre, és adatokra nézve titoktartási kötelezettség terheli, az ügyre vonatkozó tényekről és adatokról csak a hatóság, továbbá az adatok kezelésére jogosult más szerv vagy személy részére nyújthat tájékoztatást.

(3) Ha jogszabály vagy az igazságügyi szakértővel kötött szerződés másként nem rendelkezik, az (1) bekezdésben foglaltak nem zárják ki a szakértői vizsgálat során feltárt tényeknek és adatoknak tudományos vagy oktatási célra – személyazonosításra alkalmatlan módon – történő felhasználását.

(4) Az adózás rendjéről szóló törvény rendelkezéseitől eltérően a hatósági vagy bírósági eljárásban kirendelt szakértő – feladatának teljesítése érdekében – az állami adóhatóság

összehasonlító értékek szolgáltatására irányuló eljárása keretében az ingatlan helyrajzi számát is jogosult megismerni.

(5) A kisajátítást megalapozó közérdekű cél megvalósítását szolgáló tevékenység vagy beruházás azonossága esetén a szakértő az összehasonlító értékek adatokat – az (1) és (2) bekezdésben foglaltaktól eltérően – az egymással területi szempontból összefüggő további kisajátítási eljárások során is felhasználhatja.

41. §

(1) Ha a szakértő a vizsgálat során az adott eljárás tárgyát nem képező, személy elleni erőszakos, korrupciós vagy hivatali bűncselekmény elkövetésére utaló körülményről vagy olyan bűncselekmény elkövetésének szándékáról szerez tudomást, amely más személy életét, testi épségét vagy egészségét veszélyeztetné, köteles a tudomására jutott adatokat a nyomozó hatóságnak bejelenteni.

(2) Ha a szakértő tevékenysége során olyan körülményt észlel, amely más személy életét, testi épségét vagy egészségét veszélyezteteti, köteles az érintett szakterületet felügyelő közigazgatási szervnél bejelentést tenni.

42. §

(1) A szakértő a tevékenysége során általa kezelt személyes adatokat – ha törvény másképp nem rendelkezik – a kirendelés befejezését vagy megbízás teljesítését követően haladéktalanul zárolja.

(2) A befejezett kirendelést vagy megbízást követően a szakértő az általa kezelt és az (1) bekezdés szerint zárolt személyes adatokat tevékenysége szakmai, módszertani, fegyelmi megfelelőségének, valamint jogszabályszerűségének ellenőrizhetősége céljából a zárolástól számított tíz évig tárolja, és azokat kizárólag a hatóság, a megbízó, az igazságügyi szakértőkkel szembeni fegyelmi eljárás lefolytatására jogosult, valamint a személyes adatok kezelésére jogosult más szerv vagy személy részére továbbíthatja.

(3) A szakértő az (1) bekezdés szerint zárolt személyes adatokat a zárolástól számított tíz év elteltével törli.

(4) Az (1) bekezdés alkalmazásában befejezettnek minősül a kirendelés vagy megbízás, ha

- a) a szakértői tevékenységért járó díj megfizetésre kerül,
- b) a szakértőt a hatóság a kirendelés alól felmenti, vagy a kirendelés alapját képező ügyből kizárja,
- c) az igazságügyi szakértő kamarai tagsága szünetel vagy azt felfüggesztik, a szünetelés vagy felfüggesztés kezdő napján vagy
- d) a megbízás külön jogszabályban foglaltak alapján megszűnik.

(5) A szakértő az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló törvény szerint az érintettet megillető, a szakértő által kezelt adatokra vonatkozó tájékoztatás kiadását megtagadja, a kirendelő vagy megbízó bűncselekmények megelőzése vagy üldözése, továbbá az érintett vagy mások jogainak védelmének érdekében tett utasítására.

(6) Az (5) bekezdés szerinti adatnak minősül a szakértőnek átadott adat, a vizsgálat alatt keletkezett adat, az adatok forrása, az adatkezelés célja, jogalapja, időtartama, az adatfeldolgozó neve, címe és az adatkezeléssel összefüggő tevékenység, továbbá – az érintett személyes adatainak továbbítása esetén – az adattovábbítás jogalapja és címzettje.

43. §

(1) A szakértő köteles az igazságügyi szakértői tevékenységéről, annak nyomon követése céljából nyilvántartást vezetni. A nyilvántartás adattartalmát a 2. *melléklet* tartalmazza.

(2) A szakértő statisztikai adatszolgáltatás keretében köteles a nyilvántartása alapján az 5. *melléklet* szerinti adatokat a Kamara részére negyedévente, a tárgynegyedévet követő hónap 20. napjáig elektronikusan megküldeni. Az 5. *mellékletben* szereplő adatlapot a szakértő szakterületenként köteles kitölteni.

(3) A Kamara a névjegyzéket vezető hatóság kérésére nyolc napon belül összesítve, elektronikusan megküldi a szakértő által a statisztikai adatszolgáltatás keretében megküldött adatokat. A Kamara éves összesítésben, elektronikusan megküldi a névjegyzéket vezető hatóságnak a szakértő által a megelőző évben a statisztikai adatszolgáltatás keretében megküldött adatokat. Az éves összesítés megküldésének részletes szabályait az alapszabály állapítja meg.

(4) A szakértő köteles adattovábbítási nyilvántartást vezetni, amelynek adattartalmára vonatkozó részletes szabályokat a miniszter rendeletben állapítja meg. A szakértő az általa vezetett adattovábbítási nyilvántartás adatait az adattovábbítástól számított tíz évig köteles megőrizni.

44. §

(1) A szakértő a névjegyzékben szereplő elérhetőségi címén köteles a küldemények átvételét biztosítani.

(2) Ha a szakértő az elektronikus kézbesítést vállalja, a névjegyzéket vezető hatóság az elektronikus kézbesítéshez szükséges azonosító adatokat a hatóság részére átadja.

(3) A külön jogszabályban megjelölt, biztonságos kézbesítési szolgáltatást működtető szervezet – megkeresésre – az azonosító adatok alapján a biztonságos kézbesítési szolgáltatásról szóló jogszabály szerinti, kapcsolattartáshoz szükséges azonosítókat az elektronikus kézbesítés érdekében a hatóság részére átadja.

19. A szakértő kirendelése

45. §

(1) A szakértő kirendelés alapján, a kirendelésben foglaltaknak megfelelően járhat el.

(2) A kirendelésnek tartalmaznia kell:

- a) a kirendelt szakértő megnevezését, a kirendelés ügyszámát és az ügy tárgyát,
- b) azokat a szakkérdéseket, amelyekre a szakértőnek választ kell adnia,

- c) a szakértői feladat teljesítéséhez szükséges adatokat,
- d) azt, hogy a szakértő díjjegyzékét a miniszter rendelete alapján vagy annak mellőzésével kell megállapítani, és a szakértői díj fedezésére – ha törvény alapján ez szükséges volt – mekkora összeg letétbe helyezését rendelték el, illetve mekkora összeg áll letétben rendelkezésre, valamint az arra vonatkozó figyelmeztetést, hogy ha a szakértő a nem elegendő letétre vonatkozó jelzést önhibájából elmulasztja, a már letétben lévő összeget meghaladó díjigényét nem érvényesítheti,
- e) a szakértő részére átadandó iratok és tárgyak megjelölését, valamint az átadás időpontját, ha pedig az átadás nem lehetséges, annak meghatározását, hogy a szakértő az iratokat és tárgyakat hol és mikor tekintheti meg,
- f) az átadott iratok és tárgyak kezelésére, vizsgálatára, visszaadására, részleges megváltoztatására vagy megsemmisítésére vonatkozó rendelkezéseket,
- g) a mintavétel elrendelését, ha a mintát a hatóság nem biztosította,
- h) a szakvélemény előterjesztésére meghatározott határidőt, az esetleges soronkívüliségre való utalást és az előterjesztés módjára vonatkozó felhívást,
- i) több szakértő egyidejű kirendelése esetén a többi szakértő személyére vonatkozó tájékoztatást,
- j) személy vizsgálatával járó kirendelés esetén a szakkonzultáns személyéhez történő hozzájárulás beszerzésének kötelezettségét,
- k) a hatóság előzetes hozzájárulását a vizsgálati tárgy megváltozásával és megsemmisülésével járó vizsgálat elvégzéséhez, ha a hozzájárulásra a miniszter rendelete alapján szükség van,
- l) – indokolt esetben – a hatóság arra vonatkozó utasítását, hogy a szakértő az érintett részére az általa kezelt adatokra vonatkozó, az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló törvény szerinti tájékoztatást megtagadni köteles,
- m) a szakértőhöz intézett figyelmeztetést arra vonatkozóan, hogy
  - ma) öt munkanapon belül köteles jelezni, ha a kirendelésnek nem természetes személyként, hanem szakvéleményadásra jogosult szervezet tagjaként vagy alkalmazottjaként kíván eleget tenni,
  - mb) amennyiben hamis szakvéleményt ad, a Büntető Törvénykönyvbe ütköző cselekményt követ el, amely büntetőjogi felelősségre vonást von maga után és
  - mc) az igazságügyi szakértői tevékenységére vonatkozóan az igazságügyi szakértő esküt tett, az esküben foglaltakat köteles megtartani és
- n) eseti szakértő kirendelése esetén az arra történő felhívást, hogy a 4. § (4) bekezdés szerinti nyilatkozatot jegyzőkönyvbe mondhatja, ennek hiányában köteles a hatóságnak írásban tizenöt napon belül megküldeni.

(3) A szakértő a (4) bekezdésben foglalt kivételekkel köteles eljárni a hatóság kirendelése alapján.

(4) A szakértő köteles a tudomására jutásától számított tíz napon belül – az igazságügyi szakértő öt napon belül – közölni a hatósággal, ha

- a) a személyére nézve törvényben meghatározott kizáró ok áll fenn,
- b) a feltett kérdések megválaszolása egészben vagy részben nem tartozik azon szakismeretei körébe, amelyekben a szakértő a rá irányadó szabályok szerint jogosult eljárni,
- c) a szakértői tevékenységének ellátásában fontos ok akadályozza, így különösen, ha tevékenysége ellátásának vagy részvizsgálatok elvégzésének feltételei nincsenek meg, vagy más hatóság felkérésének kell eleget tennie,
- d) a vizsgálat elvégzéséhez más szakértő igénybevétele is szükséges,

Az előterjesztést a Kormány nem tárgyalta meg, ezért az nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

- e) feladatát a hatóság által megadott határidőre nem képes teljesíteni,
- f) a feltett kérdésben kizárólag jogszabályban meghatározott szervezet jogosult szakvéleményt adni vagy
- g) a szakértő díja a letétbe helyezett összeget előreláthatólag meghaladja, megjelölve egyidejűleg a még letétbe helyezendő összeget.

(5) Ha a szakértő a (4) bekezdés szerinti kötelezettsége teljesítésében rajta kívül álló okból akadályoztatva van, a (4) bekezdés szerinti kötelezettségének az akadály megszűnésétől számított három napon belül köteles eleget tenni. Az akadályoztatás tényét a szakértőnek valószínűsítania kell.

46. §

A munkáltató a foglalkoztatásra irányuló jogviszonyban álló igazságügyi szakértőt a hatóság idézése alapján az eljárási cselekményeknél való megjelenéshez, a tárgyaláson való részvételhez és a szemle lefolytatásához, vizsgálat elvégzéséhez szükséges időre köteles a munkavégzés alól mentesíteni.

20. A szakvélemény

47. §

- (1) A szakértő a szakvélemény tartalmával összefüggésben nem utasítható.
- (2) A szakértő a szakvéleményt – a hatóság határozatának megfelelően – írásban vagy szóban terjeszti elő. A szakvélemény papír alapon vagy elektronikus úton kézbesíthető a hatóság részére.
- (3) A szakvéleménynek tartalmaznia kell
  - a) a leletet,
  - b) a vizsgálat módszerének rövid ismertetését,
  - c) a szakmai ténymegállapításokat,
  - d) a szakértő szakmai állásfoglalását,
  - e) ha az ügyben korábban vizsgálat lefolytatására került sor és a kirendelés erre kiterjed, a korábbi vizsgálatra vonatkozó adatok és megállapítások értékelését,
  - f) a szakértői módszertani levélre történő utalást, illetve a szakértői módszertani levélben foglaltaktól történő eltérés esetén ennek indokait és
  - g) az arra való utalást, hogy az igazságügyi szakértő mely szakterületen jogosult szakvéleményt adni illetve, hogy az igazságügyi szakértő vagy más személy eseti szakértőként járt el.
- (4) Szakkonzultáns, szakértőjelölt vagy segédszemélyzet igénybevétele esetén a szakvéleményben a hatóságot erről tájékoztatni kell, továbbá fel kell tüntetni, hogy a szakkonzultáns milyen szakkérdésben nyilvánított véleményt, valamint a szakértőjelölt miként működött közre.
- (5) A szakvéleményben jogkérdésben nem lehet állást foglalni.
- (6) A szakvélemény egységes vagy együttes szakvélemény formájában is előterjeszthető.

(7) Az igazságügyi szakértő az írásbeli szakvéleményt aláírásával köteles ellátni, köteles azon feltüntetni a nyilvántartási számát. A szakvéleményt az igazságügyi szakértő ellátja bélyegzőjének lenyomatával is. A bélyegzőn fel kell tüntetni az igazságügyi szakértő nevét, igazságügyi szakértői minőségét és nyilvántartási számát. A bélyegzőn az állami címer nem használható.

(8) A szakértő az elektronikus kézbesítés útján benyújtott szakvéleményben köteles nevét és nyilvántartási számát feltüntetni, és azt elektronikus úton, külön jogszabályban meghatározott biztonságos elektronikus kézbesítési szolgáltatás útján kézbesíteni.

21. A szakértői díj

48. §

(1) Azokban az ügyekben, amelyekben a hatóság hivatalból folytat le bizonyítást, vagy a bizonyítás hivatalból történő elrendelésének is helye lenne, az egyes vizsgálatok elvégzéséért felszámítható díjat (munkadíjat és költségeket, ezen belül az egy órára felszámítható munkadíj összegét, tételes költségelszámolás hiányában a felszámítható költségátalány mértékét) a miniszter rendeletben határozza meg. Az egyes vizsgálatok elvégzéséért felszámítható díjról szóló rendelet megalkotása előtt a miniszter köteles a Kamara véleményét beszerezni.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott ügyeken kívül a szakértő a díjjegyzékével érvényesíteni kívánt díjat maga állapítja meg. Ebben az esetben a szakértő köteles

a) a díjjegyzékével érvényesíteni kívánt díján belül az egy órára eső munkadíja összegét megállapítani,

b) a költségeit tételesen, számlával alátámasztottan igazolni és

c) megjelölni az általános költségátalány mértékét.

(3) A hatóság a jogerős döntéssel megállapított szakértői díjat (költségelőleg fizetése esetén a kifizetett költségelőleggel csökkentett összegét) az eljáró szakértő által a díjmegállapító határozat jogerőre emelkedését követően a hatóság nevére kiállított, és a hatóság gazdasági hivatalához benyújtott számla alapján harminc napon belül köteles kifizetni.

(4) A szakértői díj késedelmes kifizetése esetén a szakértőt a Polgári Törvénykönyv szerinti késedelmi kamat illeti meg. A számla kiállítására nem köteles szakértő részére a szakértői díjat (költségelőleg fizetése esetén a kifizetett költségelőleggel csökkentett összegét) – a határozat jogerőre emelkedésének időpontjától számított harminc napon belül – átvételi elismervény ellenében, vagy a szakértő által meghatározott bankszámlára történő átutalással kell megfizetni.

49. §

(1) A szakértőt kérelemre várható költségének harminc százalékáig terjedő összegű, de legfeljebb 100 000 forint költségelőleg illeti meg.

(2) Ha a szakértő költségelőletet kér, kérelmét és költségelőlegének számítását – ha a szakértő számla kiállításra köteles, az előleg számlájával együtt – a kirendelés kézhezvételétől számított három napon belül megküldi a hatóság részére.

(3) Ha a szakértő költségelőleget kért, a hatóság a költségelőleget – a (4) bekezdésben foglaltak kivételével – a szakértő költségelőleg számításának kézhezvételétől számított nyolc napon belül a benyújtott számla alapján megfizeti a szakértő részére.

(4) Ha a szakértő költségelőleget kért és az eljárásban külön jogszabály alapján a szakértői díj letétjének kiegészítése volt szükséges, a hatóság a költségelőleget a kiegészítés teljesítését követő nyolc napon belül megfizeti.

(5) Ha a szakértő költségelőleget kért és a költségelőleget a (3) vagy (4) bekezdésben meghatározott határidőig nem kapta meg, – törvényben meghatározott kiemelt jelentőségű ügyek vagy peres eljárások kivételével – a kirendelés alóli felmentését kérheti.

(6) Ha a szakértőt a hatóság a kirendelés alól bármely okból felmenti, az erről szóló döntésben – ha a költségelőleg megfizetésre került – a szakértőt a költségelőleg visszafizetésére is kötelezi.

(7) Ha a jogerősen megállapított szakértői díj nem éri el a költségelőleget, a hatóság a különbözet visszafizetésére határozatban kötelezi a szakértőt.

22. Az általános költségátalány

50. §

(1) A Kamarát az igazságügyi szakértői szervezetrendszer fenntartásának, az ezzel kapcsolatos igazgatási és nyilvántartási tevékenység végzésének, az igazságügyi szakértői működéssel kapcsolatos közfeladatai ellátásának érdekében, továbbá a jogszabály által a Kamara hatáskörébe utalt, egyéb feladatok ellátásának érdekében a szakértő által készített szakvélemény elkészítése után járó általános költségátalány illeti meg.

(2) A szakértő díjjegyzékében feltüntetett általános költségátalányt a szakértő részére kell megfizetni. Az általános költségátalány nem része a szakértő bevételeinek, a szakértő az általános költségátalányt befizeti vagy átutalja a Kamarának. Amennyiben a szakértő az általános költségátalányt nem fizeti be, illetve nem utalja át a Kamarának, a tartozás adók módjára behajtandó köztartozásnak minősül.

(3) Az általános költségátalányt a szakértő a negyedéves statisztikai adatszolgáltatással egyidejűleg fizeti be vagy utalja át a Kamara részére.

(4) Az általános költségátalány mértékét, bevallásának és megfizetésének részletes szabályait a miniszter rendeletben határozza meg.

23. A magánszakértői vélemény

51. §

(1) A szakértő – jogszabály eltérő rendelkezése hiányában – megbízás alapján is adhat szakvéleményt (a továbbiakban: magánszakértői vélemény).

(2) A magánszakértői vélemény elkészítésére e törvény rendelkezéseit az ezen alcímben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

(3) A magánszakértői vélemény elkészítésére különösen abból a célból kerülhet sor, hogy

a) a megbízó az általa bizonyítandó tény fennállását magánszakértői vélemény benyújtásával bizonyítsa,

b) a jelentős szakkérdéseket is magukban foglaló eljárásokban az eljárást megindító irat, más beadvány vagy az eljárás alá vont személy védekezése megfelelően kidolgozott szakmai érveken alapuljon vagy

c) a magánszakértői vélemény a tényeloadások szakszerű megfogalmazását és a követelés összegének helyes kimunkálását biztosítsa.

(4) A szakértő magánszakértői vélemény elkészítésére irányuló megbízást akkor fogadhat el, ha az a hatóságtól származó feladatainak ellátását nem akadályozza és azzal nem összeférhetetlen. Ez a szabály a Teljesítésigazolási Szakértői Szerv eljárására nem alkalmazható.

(5) A (4) bekezdésben foglaltak igazolására a szakértő köteles a *4. melléklet* szerinti összeférhetlenségi nyilatkozatot megtenni.

(6) A szakértőt a magánszakértői vélemény szakmai tartamával összefüggésben megbízója – a Polgári Törvénykönyv megbízási szerződésre vonatkozó szabályaitól eltérően – nem utasíthatja. A szakértő a magánszakértői vélemény elkészítése során a tevékenységére irányadó szakmai szabályok betartásával, a tevékenységével érintett személyek – különösen megbízója – érdekeitől függetlenül, pártatlanul köteles eljárni. A szakértő szakvéleményét a feltárt tények tárgyilagos értékelésével köteles kialakítani.

(7) A szakértő a jogszabályba ütköző megbízást köteles megtagadni.

52. §

(1) A szakértő a magánszakértői vélemény elkészítése során rendelkezésére bocsátott vagy tudomására jutott személyes adatokat a megbízás teljesítése céljából csak az érintett személy előzetes írásbeli hozzájárulásával jogosult kezelni. A hozzájárulás megadását vélelmezni vagy kiterjesztően értelmezni nem lehet.

(2) A szakértőt a magánszakértői vélemény elkészítése során tudomására jutott tényekre és adatokra nézve titoktartási kötelezettség terheli, az ügyre vonatkozó tényekről és adatokról csak a megbízó, a hatóság továbbá az adatok kezelésére jogosult más szerv vagy személy részére nyújtható tájékoztatás.

24. A szakértői működés ellenőrzése

53. §

(1) A hatósági ellenőrzés során a névjegyzéket vezető hatóság ellenőrzi, hogy a szakértő a kirendelésnek eleget tesz-e.

(2) A hatósági ellenőrzés keretében a szakértő tevékenységét a névjegyzéket vezető hatóság bármikor megvizsgálhatja, és ennek során bekérheti a szakértői tevékenységről vezetett nyilvántartást.

(3) A vizsgálatot a hatóság és a Kamara is kezdeményezheti.

25. A hatóság bejelentési kötelezettsége

54. §

(1) A hatóság a névjegyzéket vezető hatóságnak bejelenti, ha

a) a szakértő szakvéleménye homályos, hiányos, önmagával ellentmondó vagy egyébként helyességéhez nyomatékos kétség fér és a szakvélemény fogyatékosága a szakértő meghallgatásával sem orvosolható,

b) a szakértő a szakvélemény előterjesztésével késedelembe esett, és késedelmét nem mentette ki,

c) a 45. § (4) bekezdésében foglalt kötelességet határidőben nem teljesítette, emiatt az eljárás elhúzódott vagy az felesleges költséget okozott,

d) a szakértő a szakvélemény előterjesztésével egy évet elérő késedelembe esett,

e) a szakértő a névjegyzékben szereplő elérhetőségi címén a küldemények átvételét nem biztosította vagy

f) a szakértő a 51. § (6) vagy (7) bekezdésében foglaltaknak nem tett eleget.

(2) A hatóság az (1) bekezdés szerinti bejelentést a bejelentésre okot adó tény tudomására jutásától számított tizenöt napon belül köteles megtenni.

(3) A névjegyzéket vezető hatóság az (1) bekezdés *a)*, *b)*, *c)* *e)* és *f)* pontja szerinti bejelentést regisztrálja. Amennyiben az igazságügyi szakértő tevékenységével kapcsolatban a hatóság két éven belül az (1) bekezdés *a)*, *b)*, *c)* *e)* és *f)* pontja szerinti bejelentést három alkalommal teszi meg, a névjegyzéket vezető hatóság az igazságügyi szakértő munkájának értékelését kezdeményezi a 19. § (2) bekezdése szerint a Kamara minőségbiztosítási bizottságánál.

VI. Fejezet

A szakértőjelölt, a szakkonzultáns és a segédszemélyzet

26. Szakkonzultáns és segédszemélyzet

55. §

(1) A szakértő a szakértői vélemény elkészítéséhez szakkonzultáns segítségét, illetve segédszemélyzetet vehet igénybe. A szakvélemény előkészítésében szakértőjelölt működhet közre.

(2) A szakkonzultáns igénybevételéhez – ha a Kormány vagy a miniszter rendelete eltérően nem rendelkezik – a szakértőnek be kell szereznie a hatóság hozzájárulását. Ha a szakvélemény elkészítéséhez személy vizsgálatára van szükség, és a hatóság a kirendelésben nem írja elő a szakkonzultáns személyéhez történő hozzájárulás kötelezettségét, a szakkonzultáns igénybevételéhez való hozzájárulást megadottnak kell tekinteni.

27. A szakértőjelölt

56. §

(1) A szakértőjelölt az igazságügyi szakértői tevékenység folytatásához szükséges elméleti és gyakorlati ismeretek megszerzése érdekében – az igazságügyi szakértő szakmai felügyeletével – közreműködik a szakvélemény előkészítésében. A szakértőjelölt közreműködésével készített szakvéleményért a szakértőjelölt szakmai felelősséget nem visel.

(2) Szakértőjelölti tevékenység igazságügyi szakértői intézményben alkalmazott szakértőjelölt esetén az igazságügyi alkalmazottak szolgálati jogviszonyáról szóló törvény rendelkezései szerinti szolgálati jogviszonyban, más esetben a munka törvénykönyvéről szóló munkaviszony vagy megbízási jogviszony keretében végezhető.

(3) A szakértőjelölt kérelmére a Kamara a szakértőjelölti minőség igazolására igazgatási szolgáltatási díj ellenében tizenöt napon belül szakértőjelölti igazolványt állít ki, amelynek tartalmát a miniszter rendeletben állapítja meg. A Kamara az igazolványt akkor állítja ki, ha a szakértőjelölt a kérelemhez csatolta a munkája feletti szakértői felügyelet alapjául szolgáló jogviszonyról szóló iratokat.

57. §

(1) Szakértőjelölt az lehet, aki az 5. § (2) bekezdésében foglaltaknak – a *c)* és *d)* pont kivételével – megfelel és vele szemben az 5. § (3) bekezdésében meghatározott kizáró okok nem állnak fenn.

(2) A szakértőjelölt szakértőjelölti tevékenység folytatására a Kamara által vezetett szakértőjelölti névjegyzékbe történő bejegyzéssel válik jogosulttá. A kérelmezőt a szakértőjelölti névjegyzékbe fel kell venni, ha a szakértőjelölt megfelel az (1) bekezdésben foglaltaknak.

(3) A szakértőjelölti nyilvántartás tartalmazza a szakértőjelölt *3. mellékletben* meghatározott adatait.

(4) A szakértőjelölt szakterületének megfelelő képesítéssel akkor rendelkezik, ha az igazságügyi szakértők szakterületéhez kapcsolódó képesítési és egyéb feltételeket teljesíti.

MÁSODIK RÉSZ

VII. Fejezet

A Kamara

28. A Kamarára vonatkozó általános szabályok, a Kamara feladatai

58. §

(1) A Kamara önkormányzati elven alapuló, az igazságügyi szakértők érdekeit képviselő köztestület. A Kamara képviseleti, ügyintézői szervezettel és önálló költségvetéssel rendelkezik. Köztestületként az igazságügyi szakértői tevékenység tudományos művelésének

támogatásával, a szakmai és fegyelmi elvek meghatározásával és érvényesítésével, valamint a szakértők képviseletével kapcsolatos közfeladatokat látja el.

(2) A Kamarát a törvényszék nem veszi nyilvántartásba.

(3) A Kamara jogosult a nemzeti címer használatára.

(4) A Kamara az ország egész területére kiterjedő illetékességgel jár el, székhelye Budapest.

59. §

(1) A Kamara bevételei különösen:

- a)* az igazságügyi szakértők által a Kamara részére fizetett tagdíj,
- b)* az általános költségátalány,
- c)* a hatósági feladatai ellátásával összefüggésben beszedett igazgatási szolgáltatási díj és
- d)* a fegyelmi eljárási díj és a fegyelmi eljárásban kirótt pénzbírság.

(2) A Kamara a működésével kapcsolatban felmerülő kiadásokat a bevételeiből fedezi a felelős gazdálkodás és az átláthatóság elveire figyelemmel.

60. §

(1) A Kamara a szakértők szakmai irányításával, érdekképviseletével, valamint az igazságügyi szakértői tevékenységgel összefüggő közfeladatokat látja el. Ennek során:

- a)* az igazságügyi szakértői tevékenységgel összefüggő ügyekben képviseli és védi az igazságügyi szakértői kar tekintélyét, testületeinek és tagjainak érdekeit, az igazságügyi szakértők jogait,
- b)* képviseli az igazságügyi szakértői kart a nemzetközi szakmai szervezetekben,
- c)* megalkotja az alapszabályát (a továbbiakban: alapszabály),
- d)* véleményezési jogot gyakorol a szakértői tevékenységet érintő jogszabályok megalkotásánál,
- e)* szervezi az igazságügyi szakértők, szakértőjelöltek szakértői munkával összefüggő szakmai továbbképzését, ennek során együttműködik a szakmai, civil szervezetekkel, más szakmai kamarákkal,
- f)* megalkotja a fegyelmi eljárási szabályzatot, az igazságügyi szakértők etikai kódexét és az etikai eljárási szabályzatot, továbbá a törvényben meghatározott esetekben az igazságügyi szakértővel szemben fegyelmi eljárást folytat le, nyilvántartja a jogerős fegyelmi határozatokat,
- g)* az igazságügyi szakértői tevékenységre vonatkozó szakmai iránymutatást ad ki,
- h)* nyilvántartást vezet a szakértőjelöltekről, igazolja a szakértőjelöltek gyakorlatát, előírja a szakértőjelöltekre vonatkozó kötelező képzési és vizsgakövetelményeket, valamint kiállítja a szakértőjelöltek igazolványát,
- i)* ellenőrzi az igazságügyi szakértő szakmai tevékenységét,
- j)* törvényben meghatározott esetekben kezdeményezi az igazságügyi szakértőnek a névjegyzékből való törlését és
- k)* a szakértők által beküldött statisztikai adatokat gyűjti és feldolgozza.

(2) A Kamara feladatellátásának érdekében jogosult az igazságügyi szakértők *1. melléklet* 1.1-1.6. pontjában szereplő személyes adatait, valamint a szakértőjelöltek *3. melléklet* 1.1-1.6. pontjában szereplő személyes adatait kezelni.

(3) A szakértőjelöltek nyilvántartása a *3. melléklet* 1.1-1.5. és 1.7., 1.8., 1.11. és 1.12. pontjában, valamint 1.15.1 és 1.15.2. pontban foglalt adatok kivételével közhiteles nyilvántartás. A szakértőjelöltekre vonatkozó adatok közül a Kamara honlapján közzéteszi a *3. melléklet* 1.1. pontjában, valamint, 1.6-1.10 pontban és 1.16. pontban foglalt adatokat.

29. A Kamarai hatósági ügyek eljárási szabályai

61. §

(1) A Kamara a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló törvény szerinti közigazgatási hatóságként jár el – az e §-ban foglalt eltérésekkel – a következő ügyekben (a továbbiakban: kamarai hatósági eljárás):

a) bejegyzés a szakértőjelölti névjegyzékbe, törlés e névjegyzékből,
b) szakértőjelölt igazolvány kiállítása,
c) kamarai tagdíj meg nem fizetése miatt a kamarai tagság megszüntetése,
d) a kamarai tagság 66. § (1) bekezdésében meghatározott szüneteltetése és
e) a kamarai tagság 67. § (1) bekezdésében meghatározott okból történő felfüggesztése.

(2) A Kamara határozata ellen – ha e törvény eltérően nem rendelkezik – fellebbezésnek helye nincs.

(3) A kamarai tagság megszüntetése iránti eljárást hivatalból meg kell indítani, ha a Kamara a törlési okról tudomást szerez. A Kamara a törlési eljárás során az ügyfelet nyilatkoztattételre és adatszolgáltatásra hívhatja fel.

(4) Ha az ügyfél a kérelmet hiányosan nyújtotta be, a hivatal a kérelem beérkezésétől számított tizenöt napon belül – megfelelő határidő megjelölése és a mulasztás jogkövetkezményeire történő figyelmeztetés mellett – hiánypótlásra hívja fel.

(5) A Kamara az alapszabályban vagy kamarai szabályzatában közigazgatási hatósági ügynek nem minősülő eljárásaiban is lehetővé teheti a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló törvény szerinti elektronikus kapcsolattartás szabályainak alkalmazását. A Kamara a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló törvény által szabályozott elektronikus ügyintézési szolgáltatásokat vehet igénybe.

VIII. Fejezet

A kamara tagjai

30. A kamarai tagság keletkezése

62. §

Az előterjesztést a Kormány nem tárgyalta meg, ezért az nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

Az igazságügyi szakértő a névjegyzéket vezető hatóság által a névjegyzékbe történő felvételével, a határozat jogerőre emelkedésének napján e törvény erejénél fogva a Kamara tagjává válik.

31. A kamarai tag jogai és kötelességei

63. §

(1) A Kamara tagjának joga, hogy

- a) az igazságügyi szakértői címet viselje,
- b) a küldöttgyűlésbe küldöttet válasszon és küldöttnek megválasszák,
- c) kamarai tisztségviselőket válasszon és kamarai tisztséget viseljen és
- d) igénybe vegye a Kamara szolgáltatásait.

(2) A Kamara tagjának kötelessége, hogy

- a) megtartsa az alapszabályban és egyéb szabályzatában foglaltakat,
- b) megfizesse a kamarai tagdíjat és
- c) részt vegyen a Kamara által szervezett – az alapszabályban előírt – szakmai képzéseken.

(3) Az e törvény szerinti kamarai tagság nem zárja ki, hogy az igazságügyi szakértő más szakmai kamara tagja is legyen.

32. A kamarai tagság megszűnése és megszüntetése

64. §

(1) Megszűnik az igazságügyi szakértő kamarai tagsága, ha

- a) a névjegyzékből törölték vagy
- b) meghalt.

(2) Az igazságügyi szakértő kamarai tagságát meg kell szüntetni, ha

- a) ezt az igazságügyi szakértő kéri,
- b) a Kamarából kizárták,
- c) a kamarai tagdíjat felszólítás ellenére nem fizeti meg vagy
- d) kötelező szakmai kamarai tagság esetén szakmai kamarai tagsága megszűnt.

(3) A Kamara az igazságügyi szakértő névjegyzékből való törlését kezdeményezi, ha

- a) az igazságügyi szakértőt a Kamarából kizárták vagy
- b) a Kamara olyan tényről szerez tudomást, amely az igazságügyi szakértőnek a névjegyzékből való törlését alapozhatja meg.

65. §

- (1) A kamarai tagdíjfizetés részletes szabályait – ide nem értve a kamarai tagdíj legalacsonyabb mértékét – az alapszabály állapítja meg.
- (2) A kamarai tagságnak a 64. § (2) bekezdés c) pontjában meghatározott okból való megszűnését az elnökség állapítja meg. A kamarai tagság az erről szóló határozat jogerőre emelkedésének napján szűnik meg.
- (3) Ha az igazságügyi szakértő keresetében arra hivatkozik, hogy tagdíjfizetési kötelezettségének önhibáján kívül nem tett eleget, egyidejűleg mulasztását kimenti és a tagdíj befizetését igazolja, a keresetet igazolási kérelemnek kell tekinteni. Az elnökség az igazolási kérelmet elbírálja, és ha annak helyt ad, a kamarai tagság megszűnését megállapító határozatát visszavonja. Ha az igazolási kérelmet az elnökség elutasítja, a kérelmet keresetnek kell tekinteni.
- (4) Az elnökség a jogerős határozatát megküldi a névjegyzéket vezető hatóságnak. A névjegyzéket vezető hatóság az igazságügyi szakértőt a miniszter rendeletében meghatározott eljárás keretében törölheti a névjegyzékből.
- (5) Ha az igazságügyi szakértő kamarai tagsága az 64. § (2) bekezdés c) pontjában meghatározott okból szűnik meg, a megszűnést megállapító határozat jogerőre emelkedésétől számított egy évig ennek hatálya alatt áll.

33. A kamarai tagság szünetelése

66. §

- (1) Az igazságügyi szakértő a Kamara engedélyével kamarai tagságát szüneteltetheti. A kamarai tagság abban az esetben szüneteltethető, ha az igazságügyi szakértő igazolja, hogy a folyamatban lévő ügyeit befejezte, a szakértői kirendelése alól felmentését kérte és azt az eljáró hatóság elfogadta, valamint a folyamatban lévő megbízásait felmondta.
- (2) Az igazságügyi szakértő a szünetelés alatt igazságügyi szakértői tevékenységet nem végezhet, hatóság előtt szakértőként nem járhat el, a kamarai tagságából eredő jogai és kötelezettségei szünetelnek. A kamarai tagság szünetelésének ténye a 45. § (4) bekezdés c) pontja szerinti akadállynak minősül.
- (3) Az igazságügyi szakértő részére a szünetelés a jövőre nézve engedélyezhető. A szünetelés időtartama legfeljebb a szünetelést engedélyező kamarai határozat jogerőre emelkedésétől számított két év, amely indokolt esetben évente meghosszabbítható. A meghosszabbított szünetelés időtartama az öt évet nem haladhatja meg.
- (4) A Kamara a szünetelés iránti kérelemről harminc napon belül határoz. A Kamara a honlapján a szünetelő szakértőkről, a hatóság számára elérhető nyilvántartást vezet.
- (5) A szünetelő igazságügyi szakértő a szünetelést engedélyező határozatban foglaltaktól eltérően, a szünetelés időtartamának lejártá előtt kérheti a szünetelés visszavonását. A szünetelés visszavonását kérő igazságügyi szakértő, a szünetelés visszavonását megállapító határozat jogerőre emelkedéséig igazságügyi szakértői tevékenységet nem végezhet, hatóság előtt szakértőként nem járhat el, a kamarai tagságából eredő jogai és kötelezettségei szünetelnek.

(6) A Kamara a jogerős határozatot megküldi a névjegyzéket vezető hatóságnak a névjegyzékbe történő bejegyzés céljából. A szünetelés visszavonásáról a Kamara értesíti a névjegyzéket vezető hatóságot. A szünetelés engedélyezésének és visszavonásának részletes szabályairól az alapszabály rendelkezik.

(7) A Kamara engedélye nem szükséges a kamarai tagságnak

a) az országgyűlési képviselői, a nemzetiségi szószólói, az európai parlamenti képviselői, az önkormányzati képviselői vagy polgármesteri megbízatás,

b) az állami vezetői szolgálati jogviszony, az állami vezetőként betöltött jogviszony vagy

c) az Országgyűlés által választott közjogi tisztségviselő e megbízatása miatti szüneteléshez. Ezen esetekben a szünetelés időtartama a megbízatás lejártáig tart. Az igazságügyi szakértő az e bekezdés szerinti szünetelést köteles a kamarának bejelenteni, amely a szünetelés tényéről értesíti a névjegyzéket vezető hatóságot a névjegyzékbe történő bejegyzés céljából. Ebben az esetben a (2) bekezdés rendelkezéseit megfelelően alkalmazni kell.

34. A kamarai tagság felfüggesztése

67. §

(1) Az igazságügyi szakértő kamarai tagságát fel kell függeszteni, ha

a) az igazságügyi szakértő ellen közvádra üldözendő szándékos bűncselekmény miatt emel vádat az ügyész,

b) a 45. § (4) bekezdésében foglalt köteleességét határidőben három alkalommal nem teljesítette vagy

c) kötelező szakmai kamarai tagság esetén a szakmai kamarai tagsága felfüggesztésre került.

(2) Az (1) bekezdés *a)* pontja szerinti vádemelésről az ügyész értesíti a névjegyzéket vezető hatóságot.

(3) Az igazságügyi szakértő kamarai tagságának felfüggesztését a miniszter is kezdeményezheti.

(4) A felfüggesztés az (1) bekezdés *a)* pontja esetében az eljárás jogerős befejezéséig, a *b)* pont esetében egy évig, a *c)* pont esetében pedig addig tart, amíg a szakértő szakmai kamarai tagság felfüggesztése hatálya alatt áll.

(5) Ha a Kamara határozatában nem dönt az igazságügyi szakértő felfüggesztéséről, a miniszter a határozat kézbesítésétől számított harminc napon belül bírósághoz fordulhat.

(6) Az igazságügyi szakértő a felfüggesztés időtartama alatt igazságügyi szakértői tevékenységet nem végezhet, hatóság előtt nem járhat el, a kamarai tagságból eredő jogai és kötelezettségei szünetelnek.

IX. Fejezet
A Kamara szervei

35. A Kamara szerveire vonatkozó általános szabályok

68. §

(1) A Kamara szervei

- a) a küldöttgyűlés,*
- b) az elnökség,*
- c) a fegyelmi bizottság,*
- d) a számvizsgáló bizottság,*
- e) a minőségbiztosítási bizottság,*
- f) a szakterületet felülvizsgáló bizottság,*
- g) a szakmai tagozatok és*
- h) a hivatal.*

(2) Az (1) bekezdés *c)* pontjában meghatározott fegyelmi bizottság albizottságaként etikai bizottság működik.

(3) Az (1) bekezdésben felsorolt szerveken kívül az alapszabályban meghatározott, más bizottság is alapítható.

(4) A Kamara az igazságügyi szakértők területi megoszlására figyelemmel a hatékonyabb kamarai működés és az igazságügyi szakértők ügyintézésének megkönnyítése céljából területi ügyfélszolgálati pontokat működtet.

(5) A Kamara szervezetének és működésének e törvényben nem részletezett szabályait a Kamara szervezeti és működési szabályzata állapítja meg.

36. A küldöttgyűlés

69. §

(1) A Kamara legfőbb döntéshozó szerve a küldöttgyűlés.

(2) A Kamara tagjai a küldöttgyűlésbe száznegyven küldöttet választanak. A küldöttgyűlésbe hetven küldöttet a szakmai tagozatok delegálnak, a további hetven küldöttet a bejegyzett igazságügyi szakértők területi megoszlására figyelemmel, a területi ügyfélszolgálati pontok közreműködésével kell megválasztani. A küldöttek megválasztásának részletes szabályait az alapszabály állapítja meg.

(3) A küldöttgyűlés

- a) kizárólagos hatáskörébe tartozik a Kamara szerveibe a tisztségviselők és a tagok megválasztása valamint visszahívása,*
- b) beszámoltatja a Kamara elnökét és az elnökséget,*
- c) elfogadja a Kamara éves költségvetését és elfogadja a főtitkár beszámolóját az éves költségvetés végrehajtásáról,*

d) elfogadja a kamarai tagdíj mértékéről, a Kamara által nyújtott szolgáltatásokért fizetendő egyéb hozzájárulások mértékéről, a kamarai tagdíj alóli részleges vagy teljes mentesülésről szóló szabályzatot,

e) elfogadja az alapszabályt és a Kamara szervezeti és működési szabályzatát,

f) elfogadja a fegyelmi szabályzat, az igazságügyi szakértők etikai kódexét valamint az etikai szabályzatot és

g) beszámoltatja a bizottságokat, azok tisztségviselőit és tagjait.

(4) Az küldöttgyűlés által megalkotott és elfogadott szabályzatokat a 130. § (1) bekezdésben meghatározott jóváhagyást követően a Kamara honlapján közzé kell tenni. A küldöttgyűlés által megalkotott és elfogadott szabályzatok a Kamara honlapján történő közzétételt követő harmincadik napon lépnek hatályba.

(5) A küldöttgyűlés a döntéseit ülés tartásával vagy ülés tartása nélkül hozza.

(6) Az elnökség szükség szerint, de évente legalább egy alkalommal összehívja a küldöttgyűlést. A küldöttek legalább tíz százalékának indítványára a küldöttgyűlést össze kell hívni. A küldötteket az (7) és (8) bekezdésben foglaltakra való figyelmeztetés mellett kell meghívni.

(7) A küldöttgyűlés akkor határozatképes, ha azon a küldöttek több mint fele jelen van. A küldöttgyűlés határozatképtelensége esetén legalább nyolc nappal későbbre, azonos napirenddel összehívott küldöttgyűlés – a megjelentek számára tekintet nélkül – határozatképes.

(8) A küldöttek a küldöttgyűlés ülésén szavazással hozzák meg a határozatukat. A küldöttgyűlés határozatának érvényességéhez a jelen lévő küldöttek többségének szavazata, az alapszabály elfogadásához, módosításához a jelen lévő küldöttek kétharmadának szavazata szükséges.

70. §

(1) A küldöttek a küldöttgyűlés ülésén jogait – ha ezt az alapszabály lehetővé teszi – személyes részvétel helyett elektronikus hírközlő eszközök igénybevételevel is gyakorolhatják. Az alapszabályban kell az igénybe vehető elektronikus hírközlő eszközöket, valamint azok alkalmazásának feltételeit és módját meghatározni akként, hogy a küldöttek azonosítása, és a küldöttek közötti kölcsönös és befolyásmentes kommunikáció biztosított legyen.

(2) Az elektronikus hírközlő eszköz közvetítésével tartott küldöttgyűlésen elhangzottakat és a meghozott határozatokat úgy kell rögzíteni, hogy azok utóbb is ellenőrizhetők legyenek. A küldöttgyűlésről jegyzőkönyvet kell készíteni, amelyet a Kamara elnöke és a jegyzőkönyvvezető aláírásával hitelesít.

71. §

(1) Ülés tartása nélküli határozathozatal esetén a határozathozatalt az elnökség, a határozat tervezetének a küldöttek részére postai vagy elektronikus úton történő megküldésével, vagy a Kamara honlapján történő közzétételével is kezdeményezheti. A határozat postai vagy

elektronikus úton történő megküldésének vagy a Kamara honlapján történő közzétételének részletes szabályait az alapszabály állapítja meg.

(2) Ülés tartása nélküli döntéshozatal nem kezdeményezhető az alapszabály elfogadása tárgyában.

(3) A küldöttek számára a tervezet kézhezvételétől vagy a közzétételtől számított legalább nyolc napos határidőt kell biztosítani arra, hogy szavazatukat megküldjék az elnökség részére.

(4) A küldöttek a határozat tervezetére kizárólag támogató (igen), vagy a határozatot ellenző (nem) szavazatot küldhetnek. Az ülés tartása nélküli döntéshozatal során a küldötteknek – a (6) bekezdésben meghatározott kivétellel – indítványtételi joga nincs. A szavazatok megküldése postai úton vagy a Kamara által kialakított elektronikus felületen keresztül történhet.

(5) Az ülés tartása nélküli döntéshozatal során a 69. § (7) és (8) bekezdésében foglalt rendelkezéseket azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy a határozathozatali eljárás akkor érvényes, ha legalább annyi szavazatot megküldenek az elnökség részére, amennyi szavazati jogot képviselő küldött jelenléte a határozatképességhez szükséges lenne ülés tartása esetén.

(6) Ha az összes küldött egyharmada az ülés megtartását kívánja, a küldöttgyűlés ülését az elnökségnek harminc napon belül össze kell hívnia.

(7) A szavazásra megszabott határidő utolsó napját követő három munkanapon belül az elnökség megállapítja a szavazás érvényességét és eredményét, és azt további három munkanapon belül közli a Kamara tagjaival. A határozathozatal napja a szavazási határidő utolsó napja.

72. §

(1) A küldöttek egyharmada a küldöttgyűlés által meghozott határozattal szemben jogszabálysértésre hivatkozással – a (2) bekezdésben foglalt kivétellel – harminc napon belül bírósági felülvizsgálat iránt keresetet nyújthat be. A kereset benyújtásáról a névjegyzéket vezető hatóságot értesíteni kell.

(2) Az alapszabály elfogadása vagy módosítása tárgyában meghozott határozattal szemben a küldöttek a törvényességi felügyeletet gyakorló miniszter felé jelzéssel élhetnek. Az alapszabály elfogadása vagy módosítása tárgyában hozott határozat bírói úton kizárólag a törvényességi felügyeleti intézkedés elmaradása esetén támadható, ennek tényét a keresetlevél benyújtásával egyidejűleg igazolni kell.

(3) Ha e törvényből vagy az eljárás nemperes jellegéből más nem következik, a bíróság eljárására a polgári perrendtartásról szóló törvény közigazgatási perekre vonatkozó rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni. Az eljárásra a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság kizárólagosan illetékes.

37. Az elnökség

73. §

(1) Az elnökség a Kamara elnökéből és négy elnökhelyettesből áll.

(2) Az elnökség a tagjai közül megválasztja a Kamara elnökét. A Kamara elnökének megválasztását a miniszternek jóvá kell hagynia.

(3) A jelölés módjáról, valamint az elnökség működési rendjéről az alapszabály rendelkezik.

(4) Az elnökség

a) összehívja a Kamara küldöttgyűlését, javaslatot tesz annak napirendjére, előkészíti a küldöttgyűlés tárgyalásait és a hatáskörébe tartozó döntések meghozatalát,

b) előkészíti és a közgyűlés elé terjeszti az alapszabály, valamint a Kamara szervezeti és működési szabályzatának tervezetét,

c) gondoskodik a küldöttgyűlés határozatainak végrehajtásáról,

d) előkészíti és a közgyűlés elé terjeszti a Kamara éves költségvetését,

e) elfogadja a kamara szakmai iránymutatásait,

f) előkészíti és a közgyűlés elé terjeszti a kamarai tagdíj mértékéről, a Kamara által nyújtott szolgáltatásokért fizetendő egyéb hozzájárulások mértékéről, a kamarai tagdíj alóli részleges vagy teljes mentesülésről szóló szabályzatot,

g) megalkotja és elfogadja a szakértőjelölti igazolvány kiadásáról és külalakjáról szóló szabályzatot, valamint a módszertani levél kiadásának részletes szabályairól szóló szabályzatot,

h) előkészíti és a közgyűlés elé terjeszti a Kamara szervezeti és működési szabályzatát, a fegyelmi eljárási szabályzatot, az igazságügyi szakértők etikai kódexét és az etikai eljárási szabályzatot,

i) elvégzi a küldöttgyűlés által meghatározott egyéb feladatokat,

j) a szakértő névjegyzékből történő törlését kezdeményezheti,

k) fegyelmi eljárást kezdeményezhet,

l) határoz a fegyelmi eljárás során a fegyelmi bizottság elnökével szemben előterjesztett kizárási indítványról, és a fegyelmi bizottság kizárása esetén – ha a fegyelmi tanács határozatképtelenné válik – új fegyelmi tanácsot jelöl ki és

m) ellátja az igazságügyi szakértők képviselőtét a belföldi és a külföldi szakmai szervezetekkel való kapcsolattartás során.

(5) Az elnökség által megalkotott és elfogadott szabályzatokat a 130. § (1) bekezdésben meghatározott jóváhagyást követően a Kamara honlapján közzé kell tenni. Az elnökség által megalkotott és elfogadott szabályzatok a Kamara honlapján történő közzétételt követő harmincadik napon lépnek hatályba.

(6) A (4) bekezdés i), j) és k) pontjában meghatározott esetben a határozattal érintett kamarai tag jogszabálysértésre hivatkozással, a határozat bíróságibíróság felülvizsgálata iránt keresetet nyújthat be. A (4) bekezdés c), d), e), g) és h) pontjában meghatározott esetben a kamarai tagok egynegyede jogszabálysértésre hivatkozással kezdeményezheti, hogy az elnökség határozatát vagy szabályzatát a küldöttgyűlés tárgyalja meg. A küldöttgyűlés az elnökség határozatának vagy szabályzatának vizsgálatát követően kétharmados többséggel az elnökség határozatát vagy szabályzatát hatályon kívül helyezheti és az elnökséget új határozat vagy szabályzat meghozatalára utasíthatja.

(7) Ha e törvényből vagy az eljárás nemperes jellegéből más nem következik, a bíróság eljárására a polgári perrendtartásról szóló törvény közigazgatási perekre vonatkozó

Az előterjesztést a Kormány nem tárgyalta meg, ezért az nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni. Az eljárásra a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság kizárólagosan illetékes.

74. §

(1) A Kamara elnöke

- a) képviseli a Kamarát,
- b) irányítja az elnökség és a bizottságok működését,
- c) fegyelmi eljárást kezdeményezhet és
- d) a miniszter jóváhagyásával kinevezi és felmenti a főtitkárt, valamint a küldöttgyűlés elé terjeszti a főtitkár díjazására vonatkozó javaslatát.

(2) A Kamara elnöke a tevékenységéről beszámol a küldöttgyűlésnek.

(3) Az elnökhelyettesek az alábbi feladatkörökben járnak el:

- a) általános elnökhelyettes,
- b) fegyelmi és etikai ügyekért felelős elnökhelyettes,
- c) az igazságügyi szakértői tevékenység tudományos művelésének támogatásáért, módszertani levelekért és szakmai iránymutatásokért felelős elnökhelyettes és
- d) az igazságügyi szakértői intézményekkel, intézetekkel, igazságügyi szakértői testületekkel és egyéb szakértői szervezetekkel való kapcsolattartásért felelős elnökhelyettes.

(4) A küldöttgyűlés által megválasztott elnökhelyetteseknek a (3) bekezdés szerinti feladatkörét az elnök jelöli ki. Az elnökhelyettesek ellátják a Kamara elnöke által meghatározott feladatokat.

(5) A Kamara elnökét távolléte vagy akadályoztatása esetén az általános elnökhelyettes helyettesíti.

75. §

A Kamara elnöke az alapszabályt és a Kamara szervezeti és működési szabályzatát jóváhagyás végett a miniszternek, iránymutatásait tájékoztatás végett a miniszternek és a szakterületet felügyelő miniszternek megküldi az elfogadástól számított tizenöt napon belül.

38. A fegyelmi bizottság

76. §

(1) A küldöttgyűlés a Kamara tagjai közül az igazságügyi szakértők területi eloszlására figyelemmel megválasztja a tizenöt tagú fegyelmi bizottság tizennégy tagját és az elnököt.

(2) A fegyelmi bizottság felelős a fegyelmi eljárások lefolytatásáért. A fegyelmi bizottság évente egyszer beszámol tevékenységéről a küldöttgyűlésnek.

(3) A fegyelmi bizottság keretében öt tagú etikai albizottság működik. Az etikai albizottság tagjai közül elnököt választ. Az etikai albizottság felelős az etikai eljárások lefolytatásáért.

39. A számvizsgáló bizottság

77. §

- (1) A küldöttgyűlés a Kamara tagjai közül megválasztja a háromtagú számvizsgáló bizottságot: két tagot és az elnököt. A bizottság tagjainak megválasztásához a főtitkár előzetes hozzájárulása szükséges.
- (2) A számvizsgáló bizottság a Kamara gazdasági és pénzügyi működését ellenőrzi. A számvizsgáló bizottság évente egyszer köteles a küldöttgyűlésnek beszámolni.
- (3) A számvizsgáló bizottság munkája során bármely kamarai tagtól felvilágosítást kérhet, a Kamara irataiba betekinthez, intézkedést javasolhat a főtitkárnak. Az ellenőrzéssel kapcsolatban a számvizsgáló bizottság és tagjai jogait és kötelezettségeit az alapszabály határozza meg.

40. A minőségbiztosítási bizottság

78. §

- (1) A küldöttgyűlés a szakmai tagozatok tagjai közül megválasztja a tizenöt tagú minőségbiztosítási bizottság tizennégy tagját és az elnököt.
- (2) A bizottság tagjait a szakmai tagozatok tagjai közül kell megválasztani akként, hogy minden szakmai tagozatból egy igazságügyi szakértő választható. A minőségbiztosítási bizottság tagjának csak olyan igazságügyi szakértő választható meg, aki
  - a) a saját szakterületén magas szintű elméleti tudással, valamint jelentős gyakorlati tapasztalatokkal rendelkezik,
  - b) legalább tizenöt éves igazságügyi szakértői tapasztalattal rendelkezik és
  - c) a megválasztását megelőzően fegyelmi vagy etikai felelősségét fegyelmi vagy etikai eljárásban jogerősen nem állapították meg.
- (3) A minőségbiztosítási bizottság felelős az igazságügyi szakértők szakmai értékelésének lefolytatásáért, továbbá az alapszabály által a hatáskörébe utalt további feladatok végrehajtásáért.
- (4) A (3) bekezdésben meghatározott feladat ellátására a minőségbiztosítási bizottság szakmai értékelő tanácsot jelöl ki.
- (5) A minőségbiztosítási bizottság tevékenységéről évente egyszer beszámol a küldöttgyűlésnek.

41. A szakterületet felülvizsgáló bizottság

79. §

- (1) A küldöttgyűlés az igazságügyi szakértők közül megválasztja a háromtagú szakterületet felülvizsgáló bizottságot: két tagot és az elnököt.

(2) A bizottság figyelemmel kíséri a szakterületekhez kapcsolódó képesítési és továbbképzési követelményeket, és – szükség szerint – a Kamara módszertani levelekért és szakmai iránymutatásokért felelős elnökhelyettese útján javaslatot tesz a miniszternek a jogszabály módosítására. A bizottság évente egyszer köteles a küldöttgyűlésnek beszámolni.

(3) A bizottság üléseire köteles meghívni a miniszter, valamint a felülvizsgálandó szakterület ágazati irányításáért felelős miniszter és szakmai Kamara képviselőjét, akik a bizottság ülésén meghívottként vesznek részt, szavazati joggal nem rendelkeznek. A bizottságot megillető jogosultságokat és kötelezettségeket az alapszabály határozza meg.

42. A szakmai tagozatok

80. §

(1) Az igazságügyi szakértők az igazságügyi szakértői szakterületekről, valamint az azokhoz kapcsolódó képesítési és egyéb szakmai feltételekről szóló rendelet mellékleteiben meghatározott szakterületek alapján szakmai tagozatokat alkotnak. A tagozat első ülésén elnököt választ. A szakmai tagozatok létrehozásáról, működéséről és feladatairól az alapszabály rendelkezik.

(2) A Kamara tagja egyidejűleg több szakmai tagozatnak is tagja lehet.

(3) A szakmai tagozatok a saját szakterületüket érintő ügyekben véleményezési joggal rendelkeznek, továbbá közreműködnek a Kamara minőségbiztosítással összefüggő feladatainak végrehajtásában.

43. A hivatal

81. §

(1) A Kamara ügyviteli szerve a hivatal, amelynek vezetője a Kamara főtitkára.

(2) A főtitkár:

- a) felel – a Számvizsgáló Bizottság hatáskörébe tartozó ügyek kivételével – a Kamara gazdasági, pénzügyi, kontrolling, belső ellenőrzési és számviteli tevékenységéért,
- b) felel a Kamara munkaügyi, jogi és igazgatási tevékenységéért,
- c) felel a Kamara informatikai tevékenységéért,
- d) felel a Kamara vagyongazdálkodásáért, ideértve a műszaki, létesítményhasznosítási, üzemeltetési, logisztikai, szolgáltatási, beszerzési és közbeszerzési ügyeket,
- e) gondoskodik a gazdasági vezetői feladatok ellátásáról,
- f) egyetértési jogot gyakorol a küldöttgyűlésnek és az elnökségnek a Kamara gazdálkodását, szervezetét, működését érintő gazdasági következménnyel járó döntései és intézkedései tekintetében; az egyetértés e döntések hatálybalépésének feltétele,
- g) a Kamara rendelkezésére álló források felhasználásával gondoskodik annak feltételeiről, hogy a Kamara gazdálkodása a Kamara feladatainak ellátását biztosítsa,
- h) munkáltatói jogot gyakorol a Kamara munkavállalói felett
- i) gondoskodik a jogszabályoknak megfelelő pénzügyi-szakmai kompetencia biztosításáról és

Az előterjesztést a Kormány nem tárgyalta meg, ezért az nem tekinthető a Kormány állásponjtjának.

j) elfogadásra az elnökség elé terjeszti a hivatal szervezeti és működési szabályzatának tervezetét.

(3) A főtitkár egyetértési joga nem terjed ki a saját díjazásának mértékére, azt a Kamara elnökének előterjesztésére a küldöttgyűlés állapítja meg.

(4) A főtitkár az (1) bekezdésben meghatározott hatásköreit esetenként vagy az ügyek meghatározott körében az általa kinevezett titkárokra átruházhatja. Az átruházott hatáskör gyakorlója a hatáskört nem adhatja tovább.

(5) A főtitkár az (1) bekezdés g) pontjában meghatározott hatásköre ellátására titkárt nevez ki (a továbbiakban: gazdasági ügyekért felelős titkár). Gazdasági ügyekért felelős titkárnak az nevezhető ki, aki megfelel az államháztartásról szóló törvény végrehajtási rendelete gazdasági vezetőkre vonatkozó előírásainak.

(6) A főtitkár feladatai ellátása során köteles a Kamara szerveivel – különösen a Kamara elnökével – együttműködni és részükre a szükséges tájékoztatást megadni.

(7) A főtitkár évente beszámol a küldöttgyűlésnek a költségvetés végrehajtásáról.

(8) A Kamarának a küldöttgyűlés, az elnökség, a bizottságok vagy valamely más kamarai szerv kizárólagos hatáskörébe nem tartozó feladatokat a főtitkár irányítja és hangolja össze.

82. §

(1) Főtitkár az lehet, aki

a) állam- és jogtudományi egyetemi végzettséggel és

b) legalább nyolc év közigazgatási gyakorlattal rendelkezik, amelyből legalább öt évet vezetői jogviszonyban töltött el.

(2) Az (1) bekezdés b) pontja szerinti közigazgatási gyakorlatnak tekinthető a Kamaránál közigazgatási ügyekben ügyintézőként szerzett gyakorlat is. Főtitkár nem csak kamarai tag lehet.

(3) A főtitkárt a miniszter jóváhagyását követően a Kamara elnöke nevezi ki és menti fel.

(4) A főtitkár a Kamarával áll munkaviszonyban. A főtitkár felett a munkáltatói jogokat a Kamara elnöke gyakorolja.

44. A választás szabályai

83. §

(1) A Kamara szerveibe – a főtitkár és a titkárok kivételével – kamarai tisztség betöltésére, bizottsági tagnak, illetve a tagozatok elnökének (a továbbiakban együtt: tisztségviselő) nem választható meg, aki a választás napját megelőzően a hetvenötödik életévét betöltötte. Ha a megválasztott tisztségviselő megválasztását követően, de még a megbízatásának lejártá előtt a hetvenötödik életévét betölti, megbízatásának idejét kitöltheti.

Az előterjesztést a Kormány nem tárgyalta meg, ezért az nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

(2) A tisztségviselők és a főtitkár, valamint a titkárok megbízatásának leghosszabb időtartama négy év, amely ismételt megválasztásukkal meghosszabbítható. A Kamara elnöke, az elnökhelyettesek és a fegyelmi bizottság elnöke legfeljebb két alkalommal választhatók újra. A kamarai tisztségviselőket a Kamara tagjai közül titkosan választják meg.

(3) A választást jelölés előzi meg, egy tisztségre több személy, egy személy több tisztségre is jelölhető. Akit több tisztségre választottak meg, kizárólag egy, általa választott tisztséget tölthet be.

(4) A tisztségviselők megbízatása az új tisztségviselők megválasztásának napján szűnik meg. Ha a tisztségviselő megbízatása egyéb okból szűnik meg, a választására jogosult szerv a megbízatás megszűnésétől számított harminc napon belül megválasztja az új tisztségviselőt.

(5) A kamarai tag tisztségviselőként azonos kamarai szervezeten belül egy tisztséget tölthet be.

84. §

(1) A tisztségviselő megbízatása megszűnik a tisztségviselő

- a) lemondásával,
- b) visszahívásával,
- c) kamarai tagságának megszűnésével, és
- d) megbízatása idejének lejártával.

(2) Az (1) bekezdés c) pontja a főtitkár tekintetében nem alkalmazható.

(3) A tisztségviselő megbízatása akkor is megszűnik, ha az ellene indult fegyelmi, szabálysértési vagy büntetőeljárás során jogerősen elmarasztalták.

(4) A tisztségviselő visszahívását a Kamara tagjainak egytizede kezdeményezheti.

(5) A visszahívásról – titkos szavazással – a kezdeményezéstől számított harminc napon belül a küldöttgyűlés dönt.

X. Fejezet

A szakértői módszertani levél

45. A szakértői módszertani levél kidolgozása és elfogadása

85. §

(1) Az elnökség az igazságügyi szakértői tevékenység egységes és magas színvonalú ellátása érdekében szakértői módszertani levelet (a továbbiakban: módszertani levél) ad ki. A módszertani levél kiadását a Kamara szervei, különösen a minőségbiztosítási bizottság, a Kamara szakmai tagozatai, igazságügyi szakértői intézmény, igazságügyi szakértői testület valamint a miniszter indítványozhatja.

(2) Az elnökség az indítvány alapján a módszertani levél kidolgozása érdekében a módszertani levéllel érintett igazságügyi szakértői szakterületen alapított szakmai tagozatból –

a (4) bekezdés kivételével – öttagú bizottságot (a továbbiakban e fejezet vonatkozásában: bizottság) hív össze. A bizottságot az érintett igazságügyi szakértői tagozat elnöke vezeti. Ha a módszertani levél több igazságügyi szakértői szakterületet érint, a bizottság tagjai elnököt választanak.

(3) Az igazságügyi szakértői intézmények tevékenységi körébe eső szakterületekhez tartozó szakkérdésekben – amennyiben az adott szakkérdés az igazságügyi szakértői intézmény kizárólagos hatáskörébe tartozik – a módszertani levél kiadásához az érintett igazságügyi szakértői intézmény egyetértése szükséges. Ebben az esetben a bizottság két tagját az érintett igazságügyi szakértői intézmény jelöli.

(4) Olyan szakkérdésben, amelyre nézve a szakvélemény adására külön jogszabály kizárólagosan valamely szervet jogosít fel, a háromtagú bizottság tagjait e szerv jelöli ki. Ha a szakvélemény adására több szerv jogosult, minden szerv két tagot jelöl a bizottságba.

(5) Az elnökség nem adhat ki módszertani levelet olyan szakterületen, amelyen az egészségügyért felelős miniszter vagy annak irányítása, felügyelete alatt működő szervezet külön jogszabály alapján módszertani levél kiadására jogosult.

86. §

(1) A módszertani levél tervezetét a bizottság elnöke terjeszti az elnökség elé.

(2) A módszertani levelet az elnökség akkor fogadja el, ha azt a bizottság legalább három tagja támogatja. A bizottság azon tagja, aki a módszertani levelet nem támogatja, és a bizottság döntésével nem ért egyet, különvéleményét – annak írásbeli indoklásával együtt – jogosult a módszertani levélhez csatolni. A különvélemény a módszertani levéllel együttesen közzétehető.

(3) Az elnökség a módszertani levelet megküldi a miniszter részére, amelyhez csatolja a bizottság tagjainak névsorát és a tagok támogatását igazoló iratokat.

46. A módszertani levél közzététele

87. §

(1) A miniszter gondoskodik a módszertani levél megjelentetéséről a kormányzati portálon. A módszertani levél – annak visszavonásáig – a honlapról nem távolítható el.

(2) Ha az elnökség nem csatolja a 86. § (3) bekezdésben megjelölt iratokat, a miniszter a módszertani levelet visszaküldi az elnökség részére.

(3) Az elnökség figyelemmel kíséri a közzétett módszertani leveleket, és szükség esetén intézkedik – a módszertani levél kiadására vonatkozó rendelkezések szerint – azok visszavonásáról, illetve új módszertani levél kiadásáról.

88. §

A módszertani levél a kormányzati portálon történő közzétételétől a hatóság számára tájékoztatásul, a szakértőnek pedig a szakértő tevékenység ellátása során iránymutatásul szolgál.

HARMADIK RÉSZ

XI. Fejezet *A fegyelmi eljárás*

47. A fegyelmi vétség

89. §

(1) Fegyelmi vétséget követ el az az igazságügyi szakértő, aki az e törvény hatálya alá tartozó tevékenységére vonatkozó jogszabályok, szakmai szabályok, kamarai szabályzatok és határozatok rendelkezéseit szándékosan, vagy gondatlanul megszegi.

(2) Fegyelmi vétséget követ el az az igazságügyi szakértő is,

a) akit öt éven belül három etikai vétség elkövetése miatt jogerősen elmarasztaltak, vagy

b) akinek a 126. § szerinti etikai vétsége az etikai vétség súlyára, az etikai vétség elkövetésének ismétlődő jellegére vagy az etikai vétség elkövetésének körülményeire tekintettel fegyelmi vétségnek minősül.

(3) A (2) bekezdés *a)* pontja szerinti esetet az etikai albizottság elnöke bejelenti az elnökségnek.

(4) A (2) bekezdés *b)* pontja szerinti etikai vétségek fegyelmi vétségnek történő minősítéséről a fegyelmi tanács, a fegyelmi eljárás előkészítése során határoz.

(5) A fegyelmi eljárás során szakmai szempontból nem vizsgálható az a szakvélemény, amelyet a hatóság jogerős határozatának meghozatala során elfogadott.

48. Fegyelmi büntetések

90. §

A fegyelmi vétséget elkövető igazságügyi szakértővel szemben kiszabható fegyelmi büntetések a következők:

- a)* figyelmeztetés,
- b)* írásbeli megrovás,
- c)* jövőbeni tisztségviseléstől meghatározott ideig történő eltiltás,
- d)* kamarai tisztségtől való megfosztás,
- e)* pénzbírság,
- f)* a kamarai tagság legfeljebb két évig terjedő felfüggesztése és
- g)* a Kamarából való kizárás.

91. §

- (1) A Kamarából való kizárás esetén az elnökség a jogerős határozatot öt napon belül megküldi a névjegyzéket vezető hatóságnak a névjegyzékből történő törlés céljából.
- (2) A Kamara fegyelmi tanácsa – a (3) bekezdésben foglaltak kivételével – a fegyelmi büntetést a fegyelmi vétség súlyára és ismétlődésére, valamint a fegyelmi vétséggel érintett ügy érdemére való kihatására tekintettel, az elkövetésre irányuló szándék vagy gondatlanság fokának megfelelően, az összes súlyosbító és enyhítő körülmény figyelembevételével, mérlegelési jogkörében szabja ki.
- (3) A Kamara fegyelmi tanácsa a 90. § (1) bekezdés g) pontja szerinti büntetést szabja ki azzal az igazságügyi szakértővel szemben, akiről a Kamara öt éven belül harmadik alkalommal állapítja meg, hogy fegyelmi vétséget követ el.
- (4) A pénzbírság összege – a büntetés kiszabásának évében esedékes – éves kamarai tagdíj tízszereséig terjedhet. A pénzbírságot a Kamara részére kell megfizetni, felhasználására az alapszabály rendelkezései az irányadók.
- (5) A fegyelmi büntetéshez fűződő hátrányos jogkövetkezmények megszűnnek, ha a fegyelmi határozat jogerőre emelkedésétől számítva a figyelmeztetés és írásbeli megrovás esetén egy év, pénzbírság kiszabása esetén két év eltelt. Pénzbírság kiszabása esetén a fegyelmi büntetés hatálya – a két év eltelté után is – mindaddig fennáll, amíg a fegyelmi eljárás alá vont igazságügyi szakértő a pénzbírságot nem fizette meg. A felfüggesztés fegyelmi büntetéshez fűződő hátrányos jogkövetkezmények a felfüggesztés-büntetés lejártától számított három év elteltével szűnnek meg.
- (6) A 90. § (1) bekezdés b), c), d) és e) pontjában foglalt fegyelmi büntetések más fegyelmi büntetéssel együtt is kiszabhatók.

49. Elévülés

92. §

- (1) Nem folytatható le fegyelmi eljárás, ha

- a) azt a Kamara elnöke a cselekmény vagy mulasztás tudomására jutásától számított hat hónap alatt nem indítja meg vagy
- b) a cselekmény befejezése vagy a mulasztás megszűnése óta öt év eltelt.

- (2) Ha az igazságügyi szakértő a szakvélemény elkészítése során vagy a szakvélemény elkészítését követően ahhoz kapcsolódóan több részcselekményt végez, az elévülési idő kezdőidőpontja az utolsó részcselekmény elvégzésének időpontja.

- (3) A bűncselekmény törvényi tényállását megvalósító fegyelmi vétség a bűncselekménnyel együtt évül el.

- (4) Ha a fegyelmi vétségnek is minősülő cselekmény miatt büntető, szabálysértési vagy szakmai kamara hatáskörébe tartozó fegyelmi eljárás indult, az eljárás jogerős befejezésétől számított három hónapon belül a fegyelmi eljárás akkor is megindítható, ha a (3) bekezdésben meghatározott határidő eltelt.

50. Eljáró szervek

93. §

(1) A fegyelmi eljárást lefolytató fegyelmi tanács három tagból áll, amelyből egy fő állandó kamarai tag, egy fő a szakvélemény tárgya szerinti szakterületen tapasztalattal rendelkező igazságügyi szakértő a 95. § szerinti fegyelmi listáról, egy fő pedig – kirendelésen alapuló tevékenységgel összefüggő fegyelmi vétség elkövetésének gyanúja esetén – a hatóság képviselőjében vesz részt.

(2) Ha az igazságügyi szakértő felelősségre vonására nem kirendelésen alapuló tevékenységgel összefüggő fegyelmi vétség elkövetésének gyanúja miatt kerül sor, a fegyelmi tanács harmadik tagját a fegyelmi listáról kell kijelölni. A fegyelmi tanács elnökét és tagjait a fegyelmi bizottság elnöke kéri fel.

(3) A fegyelmi bizottság elnöke egy póttagot jelöl ki a fegyelmi listáról. A póttag a fegyelmi tanács tagjának ideiglenes vagy a fegyelmi eljárás teljes lefolyását érintő akadályoztatása esetén jogosult eljárni.

(4) A fegyelmi bizottság elnökének fegyelmi ügyében az eljáró tanács tagjait a Kamara elnöke jelöli ki.

94. §

(1) A fegyelmi lista a fegyelmi eljárásban a fegyelmi tanács tagjaként eljárni jogosult igazságügyi szakértők névsorát tartalmazza.

(2) A fegyelmi listára minden szakmai tagozat három igazságügyi szakértőt delegál.

(3) A fegyelmi listán szereplő igazságügyi szakértők névsorát a Kamara honlapján közzé kell tenni.

(4) A fegyelmi listára történő felvétel módját és a nyilvántartás szabályait az alapszabály határozza meg.

95. §

(1) Ha a fegyelmi tanács elnökének vagy tagjainak személyében a kizárás kimondása okán változás történik, vagy ha a fegyelmi tanács összetétele a 93. § (3) bekezdése alkalmazásával nem biztosítható, a fegyelmi tanács által lefolytatott eljárást meg kell ismételni. Ha a fegyelmi tanácsban a személyi változás a 93. § (3) bekezdésében foglaltak szerint következik be, a fegyelmi tanács elnöke ismerteti a keletkezett iratokat; az eljárási cselekményeket csak akkor kell megismételni, ha a fegyelmi tanács azt szükségesnek tartja.

(2) A fegyelmi eljárás megindítása esetén a fegyelmi tanács munkájának előkészítését és a bizonyítás lefolytatását vizsgálóbiztos végzi, ha a 109. § (1) bekezdése alapján tárgyalás azonnali kitűzésének nincs helye. A vizsgálóbiztost a fegyelmi tanács jelöli ki a Kamara tagjai közül.

(3) A fegyelmi bizottság elnökét, a fegyelmi tanács elnökét és tagjait, a jegyzőkönyvvezetőt, valamint a vizsgálóbiztost a fegyelmi eljárás során tudomásukra jutott adatok, tények tekintetében – törvény eltérő rendelkezése hiányában – titoktartási kötelezettség terheli; e kötelezettség tisztségük megszűnését követően is fennmarad. A titoktartás kötelezettség alóli felmentést – indokolt esetben – a fegyelmi bizottság adja meg. A felmentés csak azokra a tényekre, adatokra terjedhet ki, amelyek nyilvánosságra hozatalához az érintett személy is hozzájárult.

51. Kizáró okok és a kizárási indítvány elbírálása

96. §

(1) A fegyelmi tanács elnökeként és tagjaként nem járhat el

- a) a fegyelmi eljárás alá vont igazságügyi szakértő,
- b) aki a fegyelmi eljárás alá vont igazságügyi szakértő hozzátartozója vagy képviselője,
- c) a 100. § szerinti kezdeményező,
- d) a vizsgálóbiztos, aki az ügyben eljár,
- e) akinek tanúként vagy igazságügyi szakértőként történő meghallgatása az ügyben szükségessé válhat,
- f) aki ellen fegyelmi vagy szabálysértési eljárás van folyamatban, annak jogerős befejezéséig,
- g) akinek a kamarai tagsága felfüggesztésre kerül, vagy szünetel és
- h) akitől az ügy elfogulatlan elbírálása egyéb okból nem várható el.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott kizáró okokat a fegyelmi bizottság elnökére, a vizsgálóbiztosra, a 109. § (3) bekezdése szerinti szakértőre és a jegyzőkönyvvezetőre megfelelően alkalmazni kell.

(3) A fegyelmi bizottság elnöke, a fegyelmi tanács elnöke és tagja, a vizsgálóbiztos, a 109. § (3) bekezdése szerinti igazságügyi szakértő, valamint a jegyzőkönyvvezető haladéktalanul köteles bejelenteni, ha vele szemben kizáró ok áll fenn.

(4) A fegyelmi eljárás alá vont igazságügyi szakértő és a Kamara elnöke az (1) bekezdésben felsorolt körülményekre hivatkozással a fegyelmi bizottság elnökével, a fegyelmi tanács elnökével és tagjával, a vizsgálóbiztossal, a 109. § (3) bekezdése szerinti igazságügyi szakértővel, valamint a jegyzőkönyvvezetővel szemben kizárási indítványt terjeszthet elő az eljáró fegyelmi tanácsnál.

(5) A kizárási indítványról, ha az

- a) a fegyelmi tanács elnökére, a fegyelmi tanács tagjára, a vizsgálóbiztosra, a 109. § (3) bekezdése szerinti igazságügyi szakértőre vagy a jegyzőkönyvvezetőre vonatkozik, a fegyelmi bizottság vagy
- b) a fegyelmi bizottság elnökére vonatkozik, az elnökség

hoz határozatot, és azt kézbesíti a fegyelmi eljárás alá vont igazságügyi szakértőnek és a kizárási indítvánnyal érintett személynek.

(6) A kizárási indítványt elutasító határozat ellen a Kamara elnöke vagy az eljárás alá vont igazságügyi szakértő bírósági felülvizsgálat iránti keresetet nyújthat be a határozat meghozatalától számított harminc napon belül.

(7) A határozat felülvizsgálatáról a bíróság nemperes eljárásban határoz. Ha e törvényből vagy az eljárás nemperes jellegéből más nem következik, a bíróság eljárására a polgári perrendtartásról szóló törvény közigazgatási perekre vonatkozó rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni. Az eljárásra a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság kizárólagosan illetékes.

97. §

(1) Ha a fegyelmi tanács határozatképtelenné válik, a fegyelmi bizottság elnöke új fegyelmi tanácsot jelöl ki. A fegyelmi bizottság elnökének kizárása esetén az elnökség jelöli ki az új fegyelmi tanácsot.

(2) Ha a kizárási indítvány a fegyelmi bizottság egészét érinti, arról az elnökség határoz.

52. A bejelentő részvétele az eljárásban

98. §

(1) Bejelentő – a Kamara szervei és a névjegyzéket vezető hatóság kivételével – az a szakértő eljárásával érintett, az alapeljárásban részt vevő személy, aki az igazságügyi szakértővel szemben, fegyelmi felelőssége megállapításának érdekében, a fegyelmi bizottsághoz benyújtott kérelem útján fegyelmi eljárást kezdeményez.

(2) A bejelentő jogosult arra, hogy

- a) – ha e törvény másként nem rendelkezik – az eljárási cselekményeknél jelen legyen, az eljárás őt érintő irataiba betekintszen,
- b) az eljárás bármely szakaszában indítványokat és észrevételeket tegyen,
- c) a fegyelmi eljárási jogairól a fegyelmi tanács elnökétől felvilágosítást kapjon és
- d) az e törvényben meghatározott esetekben jogorvoslattal éljen.

(3) A bejelentő – ha e törvény másként nem rendelkezik – a jogait meghatalmazott képviselője útján is gyakorolhatja. A meghatalmazást közokiratba vagy teljes bizonyító erejű magánokiratba kell foglalni, és azt a képviselő első eljárási cselekményével egyidejűleg kell benyújtani a fegyelmi tanácshoz.

53. A fegyelmi eljárás alá vont igazságügyi szakértő részvétele az eljárásban

99. §

(1) A fegyelmi eljárás alá vont igazságügyi szakértő jogosult arra, hogy

- a) az eljárási cselekményeknél jelen legyen, az eljárás irataiba betekintszen,

Az előterjesztést a Kormány nem tárgyalta meg, ezért az nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

- b) az eljárás bármely szakaszában indítványokat és észrevételeket tegyen, a meghallgatott tanúkhöz, szakértőkhöz kérdést intézzon, bizonyítási indítványt tegyen,
- c) a fegyelmi eljárási jogairól a fegyelmi tanács elnökétől felvilágosítást kapjon és
- d) az e törvényben meghatározott esetekben jogorvoslattel éljen.

(2) A fegyelmi eljárás alá vont igazságügyi szakértőt az idézésében és meghallgatása kezdetekor az (1) bekezdésben foglalt jogok gyakorlásának lehetőségére figyelmeztetni kell. A figyelmeztetést jegyzőkönyvbe kell foglalni.

(3) A fegyelmi eljárás alá vont igazságügyi szakértő nem kötelezhető arra, hogy önmagát terhelő vallomást tegyen vagy önmaga ellen bizonyítékot szolgáltatson, továbbá – meghallgatása esetén – a nyilatkozattételt bármikor megtagadhatja. Erre az igazságügyi szakértőt az idézésében és meghallgatása elején figyelmeztetni kell. A figyelmeztetést és az arra adott választ jegyzőkönyvbe kell foglalni. A jegyzőkönyvezés elmaradása esetén a fegyelmi eljárás alá vont igazságügyi szakértő vallomása bizonyítékként nem vehető figyelembe.

(4) Amennyiben e törvény egyes eljárási cselekményekre vonatkozóan másként nem rendelkezik, a fegyelmi eljárás alá vont igazságügyi szakértő helyett meghatalmazott képviselője is eljárhat. A meghatalmazást közokiratba vagy teljes bizonyító erejű magánokiratba kell foglalni, és azt a képviselő első eljárási cselekményével egyidejűleg kell benyújtani a fegyelmi tanácshoz.

(5) Ha a fegyelmi eljárás alá vont igazságügyi szakértő képviselővel jár el, az iratokat a képviselőnek kell kézbesíteni, és a tárgyalásra őt is meg kell idézni. Az igazságügyi szakértő személyes megjelenésére szóló idézést az igazságügyi szakértő részére kell kézbesíteni.

(6) Ha a fegyelmi eljárás alá vont igazságügyi szakértő és a képviselő nyilatkozata egymástól eltér, az igazságügyi szakértő nyilatkozatát kell figyelembe venni.

54. A fegyelmi eljárás lefolytatása iránti kérelem és az igazságügyi szakértő tevékenységével kapcsolatos panasz

100. §

(1) Az igazságügyi szakértővel szemben – kérelem benyújtása útján –

- a) az elnökség,
- b) a Kamara elnöke,
- c) a névjegyzéket vezető hatóság vagy
- d) a bejelentő

(a továbbiakban együtt: kezdeményező) kezdeményezhet fegyelmi eljárást.

(2) Az (1) bekezdés d) pontja szerinti bejelentőként, csak az igazságügyi szakértő eljárásával érintett, az alapeljárásban részt vevő személy nyújthat be kérelmet a fegyelmi eljárás kezdeményezése iránt.

(3) Az igazságügyi szakértő tevékenységével kapcsolatban a panaszokról és a közérdekű bejelentésekről szóló törvény rendelkezéseinek megfelelően bárki panaszt tehet. A panaszt a fegyelmi ügyekért felelős elnök-helyetteshez kell benyújtani. A panasz vizsgálatát követően

az elnökség az (1) bekezdés szerint fegyelmi eljárást kezdeményezhet, amennyiben úgy ítéli meg, hogy a fegyelmi eljárás kezdeményezése indokolt.

55. A fegyelmi eljárás díja és költségei

101. §

(1) A fegyelmi eljárást kezdeményező – a Kamara szervei és a névjegyzéket vezető hatóság kivételével – a kérelem benyújtásával egyidejűleg köteles a Kamara részére fegyelmi eljárási díjat fizetni. A fegyelmi eljárási díj összege tízezer forint.

(2) A fegyelmi eljárás költségeit – ha e törvény eltérően nem rendelkezik – a Kamara előlegezi. A fegyelmi eljárás költsége különösen

- a) a fegyelmi tanács szükséges és igazolt készkiadásai és
- b) az eljárás résztvevőinek az utazással felmerült szükséges és igazolt költségei.

(3) A fegyelmi eljárás során keletkezett iratokból a másolat egyszeri kiadásának költségét a Kamara előlegezi, míg további másolat az alapszabályban meghatározott mértékű költségtérítés ellenében adható ki.

(4) Ha a fegyelmi eljárás során a fegyelmi eljárás alá vont igazságügyi szakértő felelősségét megállapítják, köteles a fegyelmi eljárási díjat és az eljárásban felmerült egyéb költségeket viselni. Ha a kérelem elutasításra kerül, az eljárás költségeit a Kamara viseli.

56. A kérelem benyújtása és a fegyelmi bizottság elnökének intézkedései a kérelem elbírálásra való alkalmasságának vizsgálata körében

102. §

(1) A fegyelmi eljárás lefolytatása iránti kérelmet a fegyelmi bizottságnál írásban kell előterjeszteni, eggyel több példányban mint a fegyelmi eljárás alá vont igazságügyi szakértők száma. A kérelemben meg kell jelölni

- a) a fegyelmi eljárás alá vont igazságügyi szakértő nevét, igazságügyi szakértői igazolványának számát és a névjegyzék szerinti elérhetőségét,
- b) a kezdeményező nevét, lakcímét és elérhetőségét,
- c) azt a cselekményt, amely miatt a kezdeményező szerint fegyelmi vétség elkövetésével gyanúsítható az igazságügyi szakértő,
- d) azt az időpontot, amikor a kezdeményező tudomást szerzett az igazságügyi szakértő cselekményéről és
- e) az előadottak alátámasztására alkalmas bizonyítási eszközöket, különösen a figyelembe venni kért okiratokat, a meghallgatni kért tanúk nevét, idézhető címét.

(2) A kérelemhez csatolni kell:

- a) az abban foglaltak alátámasztására alkalmas okiratokat és
- b) ha a fegyelmi eljárást a bejelentő kezdeményezi, a fegyelmi eljárási díj megfizetését tanúsító bizonylatot.

103. §

(1) A kezdeményező a kérelmet és mellékleteit elektronikus formában is benyújthatja, ebben az esetben a fegyelmi eljárás folyamán a Kamarával a kapcsolatot elektronikus úton köteles tartani és a Kamara is valamennyi iratot elektronikus úton kézbesít a kezdeményező részére. A kérelem és mellékletei elektronikus úton való benyújtását az elektronikus úton való kapcsolattartás vállalásának kell tekinteni.

(2) Ha a kezdeményező az elektronikus úton való kapcsolattartást választotta, az elektronikus benyújtás alóli kivételt jelenti, ha a bizonyítási eljárásban az okirat papír alapú bemutatása, megtekintése szükséges; erre különösen akkor kerülhet sor,

a) ha az eredetileg papír alapú bizonyítékok nagy mennyisége miatt azok digitalizálása aránytalan nehézséggel vagy jelentős költségtöbblettel járna vagy

b) ha a papír alapú okirat valódisága vitás.

104. §

(1) A fegyelmi eljárás kezdeményezésére irányuló kérelmet a fegyelmi bizottság a fegyelmi bizottsághoz érkezésétől számított nyolc napon belül megvizsgálja, és a (2) és (3) bekezdésben foglaltak szerint intézkedik, vagy a kérelmet elutasítja, ha annak feltételei fennállnak.

(2) Ha a kérelem nem tartalmazza a 102. § (1) bekezdésben előírt tartalmi elemeket, illetve a kérelemhez nem csatolták a 102. § (2) bekezdésben meghatározott mellékleteket a fegyelmi bizottság elnöke azt a hiányok megjelölése mellett – nyolc napos határidő tűzésével – hiánypótlásra visszaadja, azzal a figyelmeztetéssel, hogy a kérelmet elutasítja, ha a kezdeményező a felhívásban felsorolt hiányokat nem pótolja.

(3) Ha a kérelem megfelel a törvény rendelkezéseinek, továbbá ha a kezdeményező a kérelem hiányait a megadott határidőben pótolta, a fegyelmi bizottság elnöke határozattal kijelöli az eljáró fegyelmi tanácsot. A határozatot kézbesíteni kell a kezdeményezőnek és a fegyelmi eljárás alá vont igazságügyi szakértőnek; a fegyelmi eljárás alá vont igazságügyi szakértő példányához a kérelmet és annak mellékleteit is csatolni kell.

105. §

(1) A fegyelmi bizottság elnöke a kérelmet – fegyelmi tanács kijelölése nélkül – határozattal elutasítja, ha

a) az abban megjelölt személy nem igazságügyi szakértő,

b) a kezdeményező az erre irányuló felhívás ellenére a megadott határidőben a kérelemnek a felhívásban megjelölt hiányait nem pótolta vagy

c) a kezdeményező az erre irányuló felhívás ellenére a megadott határidőben a fegyelmi eljárási díjat nem fizette meg.

(2) A fegyelmi eljárást kezdeményező kérelmet elutasító határozatot kézbesíteni kell a kezdeményezőnek és a fegyelmi eljárás alá vont igazságügyi szakértőnek; a fegyelmi eljárás alá vont igazságügyi szakértő példányához a kérelmet és annak mellékleteit is csatolni kell.

(3) A fegyelmi eljárást kezdeményező kérelmet az (1) bekezdés *a)* pontja alapján elutasító határozat ellen a kezdeményező fellebbezést nyújthat be az elnökséghez, amelyben kérheti, hogy a fegyelmi bizottság elnökének határozatát az elnökség vizsgálja meg.

(4) Ha a fellebbezés alapos, az elnökség a fegyelmi bizottság elnökének határozatát hatályon kívül helyezi és kijelöli a fegyelmi tanácsot.

57. A fegyelmi eljárás előkészítése

106. §

(1) A fegyelmi tanács a kijelölés kézhezvételétől számított öt napon belül határozattal dönt az eljárás megindításáról.

(2) A fegyelmi tanács az eljárás megindítását megtagadja, ha a kérelemből és mellékleteiből megállapítható, hogy

- a)* a cselekmény elévült,
- b)* az annak tárgyát képező cselekményt fegyelmi eljárás során már jogerősen elbírálták,
- c)* a sérelmezett cselekmény a 89. § (1) vagy (2) bekezdése alapján nem minősül fegyelmi vétségnek,
- d)* a kérelem és mellékletei alapján a fegyelmi vétség elkövetésének alapos gyanúja nem állapítható meg,
- e)* a kérelemben foglaltak vizsgálatát jogszabály kizárja,
- f)* a bejelentő a szakértő elleni fegyelmi eljárás-indítási jogát visszaélészerűen gyakorolja vagy
- g)* a kérelmet a 105. § (1) bekezdés alapján el kellett volna utasítani.

(3) Az eljárás megindításáról rendelkező határozatot a kezdeményezőnek, a fegyelmi eljárás alá vont igazságügyi szakértőnek és a Kamara elnökének, az eljárás megindításának megtagadásáról rendelkező határozatot a kezdeményezőnek és a fegyelmi eljárás alá vont igazságügyi szakértőnek kézbesíteni kell, az igazságügyi szakértő példányához a kérelmet és annak mellékleteit csatolni kell.

58. A kamarai tagság és az eljárás felfüggesztése

107. §

(1) Az eljárás megindításával egyidejűleg vagy azt követően az eljárás ideje alatt a fegyelmi tanács a fegyelmi eljárás alá vont igazságügyi szakértő kamarai tagságát – legfeljebb hat hónapra – határozattal felfüggesztheti, ha a fegyelmi vétség súlyára tekintettel ez indokolt. A határozatot kézbesíteni kell a fegyelmi eljárás alá vont igazságügyi szakértőnek, a Kamara elnökének, a névjegyzéket vezető hatóságnak és a kezdeményezőnek.

(2) Ha a fegyelmi tanács a fegyelmi eljárás alá vont igazságügyi szakértő kamarai tagságát felfüggeszti, a fegyelmi eljárás alá vont igazságügyi szakértő érdekeinek védelme céljából az e törvényben, a fegyelmi eljárással összefüggésben előírt

- a)* tizenöt napos határidők nyolc napra,

- b) harminc napos határidők tizenöt napra,
  - c) negyvenöt napos határidők huszonöt napra és
  - d) hatvan napos határidők harminc napra
- csökkennek.

(3) Ha a fegyelmi tanács úgy ítéli meg, hogy az ügy különösen bonyolult volta miatt a (2) bekezdés alkalmazása a tényállás helyes megállapítását akadályozná, indokolt határozatával a (2) bekezdés rendelkezéseinek alkalmazását mellőzheti. A határozatot kézbesíteni kell a fegyelmi eljárás alá vont igazságügyi szakértőnek, a Kamara elnökének és a névjegyzéket vezető hatóságnak.

108. §

Ha a cselekmény – amely miatt a kezdeményező szerint fegyelmi vétség elkövetésével gyanúsítható a fegyelmi eljárás alá vont igazságügyi szakértő – folyamatban lévő bírósági vagy más hatósági eljárást érint, a fegyelmi tanács a fegyelmi eljárást annak megindításával egyidejűleg határozattal felfüggeszti a bíróság vagy más hatóság határozatának jogerőre emelkedéséig. A határozatot kézbesíteni kell a fegyelmi eljárás alá vont igazságügyi szakértőnek és a Kamara elnökének.

59. Fegyelmi vizsgálat

109. §

(1) A fegyelmi tanács, ha a kérelemből az állapítható meg, hogy a tényállás – az összes körülmény gondos mérlegelésével – a kérelem és mellékletei, valamint a fegyelmi eljárás alá vont igazságügyi szakértő és a kezdeményező tanúkénti meghallgatása alapján tisztázható, azonnal – legkésőbb harminc napon belüli határnapra – tárgyalást tűz ki, egyéb esetben vizsgálóbiztost jelöl ki, és fegyelmi vizsgálat lefolytatását rendeli el.

(2) A fegyelmi vizsgálat célja a fegyelmi vétséget megalapozó tényállás felderítése és a fegyelmi tanács eljárásának előkészítése.

(3) A fegyelmi vizsgálat során a vizsgálóbiztos tisztázza a tényállás megállapításához szükséges tényeket, ennek érdekében

- a) meghallgathatja a fegyelmi eljárás alá vont igazságügyi szakértőt, a kezdeményezőt mint tanút, a további tanúkat,
- b) szakértő közreműködését veheti igénybe, és
- c) egyéb bizonyítást végezhet.

(4) A vizsgálóbiztos a csatolt iratokba betekinthez, továbbá a kezdeményezőtől és a fegyelmi eljárás alá vont igazságügyi szakértőtől további, a tényállás megállapításához szükséges iratok csatolását kérheti.

(5) A vizsgálóbiztos eljárásának nem akadályozója, ha a fegyelmi eljárás alá vont igazságügyi szakértő a meghallgatáson nem jelenik meg vagy nem nyilatkozik. E tényről a fegyelmi eljárás alá vont igazságügyi szakértőt tájékoztatni kell.

(6) A vizsgálóbiztos az eljárásának eredményéről jelentésben számol be a fegyelmi tanácsnak, melyhez a bizonyítékként szolgáló iratokat csatolja. A vizsgálóbiztost a fegyelmi tanács meghallgathatja.

(7) A fegyelmi vizsgálatot harminc nap alatt le kell zárni. Ezt a határidőt a fegyelmi tanács indokolt esetben, egy alkalommal további harminc nappal meghosszabbíthatja. A fegyelmi tanács a fegyelmi vizsgálat lezárását követő harminc napon belül tárgyalást tart.

60. A fegyelmi tanács eljárása

110. §

(1) A fegyelmi tanács eljárása nem nyilvános, az egyes eljárási cselekményeken csak azok a személyek vehetnek részt, akiknek a jelenlétét e törvény lehetővé teszi.

(2) A fegyelmi tanács, ha azt a vizsgálóbiztos jelentése alapján indokoltnak tartja, a jelentés kézhezvételétől számított nyolc napon belül, zárt tanácsulésen dönt arról, hogy

a) megfelelő határidő kitűzésével a fegyelmi vizsgálat kiegészítését rendeli el és az iratokat visszaküldi a vizsgálóbiztosnak,

b) a fegyelmi tárgyalás mellőzésével megállapítja az igazságügyi szakértő fegyelmi felelősségét és figyelmeztetés vagy írásbeli megrovás fegyelmi büntetést szab ki,

c) a fegyelmi eljárást megszünteti vagy

d) fegyelmi tárgyalást tűz ki.

(3) A fegyelmi tanács a (2) bekezdés *b)* és *c)* pontjaiban meghatározott intézkedéseiről határozattal dönt. A határozatot a meghozatalától számított nyolc napon belül írásba kell foglalni és az írásba foglalásától számított öt napon belül kézbesíteni kell a fegyelmi eljárás alá vont igazságügyi szakértőnek, a Kamara elnökének, a kezdeményezőnek és a névjegyzéket vezető hatóságnak.

(4) A (2) bekezdés *b)* pontjában foglalt határozat akkor hozható meg, ha a vizsgálóbiztos jelentése és az iratok alapján a fegyelmi felelősség kétséget kizáróan megállapítható, a fegyelmi eljárás alá vont igazságügyi szakértő a fegyelmi vétség elkövetését elismeri és további bizonyításra nincs szükség.

(5) A tárgyalás mellőzésével figyelmeztetés vagy írásbeli megrovás fegyelmi büntetést kiszabó határozat ellen fellebbezésnek nincs helye, de a fegyelmi eljárás alá vont igazságügyi szakértő és a Kamara elnöke a kézbesítésétől számított nyolc napon belül tárgyalás tartását kérheti; ezt a határozat rendelkező részének tartalmaznia kell.

(6) A tárgyalás tartása iránti kérelem alapján a fegyelmi tanács tárgyalást tart. A fegyelmi tanács a tárgyalás mellőzésével hozott határozatát a tárgyalás eredménye alapján hatályában fenntartja, vagy hatályon kívül helyezi és új határozatot hoz. Az így meghozott határozatra a (3) bekezdés megfelelően alkalmazandó.

(7) A fegyelmi tanács a (2) bekezdés *c)* pontja szerinti határozatot hoz, ha

a) a kérelmet már a fegyelmi tanács kijelölése nélkül el kellett volna utasítani, kivéve a 105. § (1) bekezdés *c)* pontjában foglalt okot,

- b) a sérelmezett cselekmény a 89. § (1) bekezdése alapján nem minősül fegyelmi vétségnek,
- c) a cselekmény elévülése miatt az eljárás megindítását meg kellett volna tagadni vagy
- d) a fegyelmi eljárás alá vont igazságügyi szakértő kamarai tagsága megszűnt.

111. §

(1) Ha a fegyelmi tanács tárgyalást tűz ki, arra a tanács elnöke a tárgyalás helyének és időpontjának közlésével a fegyelmi eljárás alá vont igazságügyi szakértőt és képviselőjét, a tanút, a kirendelt szakértőt idézi; a vizsgálóbiztost és a Kamara elnökét értesíti. A tárgyaláson az idézett személyek és az értesítettek lehetnek jelen.

(2) A bejelentőt – ha a meghallgatására még nem került sor és a fegyelmi tanács szerint az szükséges – mint tanút idézni, egyébként értesíteni kell.

(3) A tárgyalás megtartására csak akkor kerülhet sor, ha azon a fegyelmi tanács elnöke és minden tagja jelen van. A tárgyalás a fegyelmi eljárás alá vont igazságügyi szakértő és képviselője távollétében is megtartható, erről őket az idézésben tájékoztatni kell.

112. §

(1) A tárgyalást a fegyelmi tanács elnöke vezeti, ennek keretében gondoskodik a tárgyalás rendjének fenntartásáról és kihirdeti a határozatokat. A tárgyalás során kihirdetett határozatokat a kihirdetést követő nyolc napon belül írásba kell foglalni és – e törvény eltérő rendelkezése hiányában – az írásba foglalástól számított öt napon belül a határozattal érintett személyek részére kézbesíteni kell.

(2) A fegyelmi tanács a tárgyalás során megtekinti a rendelkezésre álló iratokat, szükség esetén meghallgatja a fegyelmi eljárás alá vont igazságügyi szakértőt és tanúként a kezdeményezőt, továbbá a vizsgálóbiztost, a tanút, illetve a kirendelt szakértőt vagy egyéb bizonyítást folytat le. A fegyelmi tanács a felelősség megállapítására szolgáló bizonyítékokat a maguk összességében, szabadon mérlegeli.

(3) A fegyelmi eljárás alá vont igazságügyi szakértő részére a védekezés lehetőségét biztosítani kell, erről őt az idézésben tájékoztatni kell. A fegyelmi eljárás alá vont igazságügyi szakértő vagy képviselője a védekezését a tárgyalást megelőzően írásban vagy legkésőbb a tárgyaláson szóban terjesztheti elő.

(4) A fegyelmi tanács a tárgyalást további bizonyítás lefolytatása érdekében legfeljebb tizenöt nappal elhalaszthatja.

61. Jegyzőkönyv

113. §

(1) A tárgyalásról és a fegyelmi vizsgálat eljárási cselekményeiről jegyzőkönyvet kell felvenni. A jegyzőkönyvet a tárgyaláson a főtitkár által kijelölt jegyzőkönyvvezető, a fegyelmi vizsgálat során a vizsgálóbiztos vagy a főtitkár által kijelölt jegyzőkönyvvezető vezeti.

(2) A jegyzőkönyvben fel kell tüntetni

- a) az eljáró fegyelmi bizottság tagjait és a fegyelmi ügy számát,
- b) az eljárás tárgyát, a fegyelmi eljárás alá vont igazságügyi szakértő nevét, szakértői igazolvány számát, és a kezdeményező nevét,
- c) a tárgyalás (eljárási cselekmény) helyét és idejét,
- d) a tanács elnökének, tagjainak, a vizsgálóbiztosnak és a jegyzőkönyvvezetőnek a nevét és
- e) a jelen lévő fegyelmi eljárás alá vont igazságügyi szakértő és képviselője, valamint az egyéb idézettek és értesítettek nevét.

(3) A jegyzőkönyvben röviden le kell írni az eljárás menetét és az annak során történeteket, az idézettek és értesítettek nyilatkozatait, a tanúk vallomásait, valamint a bizonyítási eljárás során kirendelt szakértők véleményét.

(4) A jegyzőkönyvvezetőre a 96. § (1) rendelkezéseit alkalmazni kell.

(5) A jegyzőkönyvet a fegyelmi tanács elnöke, a vizsgálóbiztos és - ha jegyzőkönyvvezető alkalmazására került sor - a jegyzőkönyvvezető írja alá.

62. A büntetőeljárással kapcsolatos intézkedések

114. §

(1) Ha a fegyelmi eljárás során rendelkezésre álló adatok alapján közvérdra üldözendő bűncselekmény elkövetésének gyanúja merül fel, a fegyelmi tanács elnökét feljelentési kötelezettség terheli.

(2) A büntetőügyben eljáró bíróság, ügyészség vagy nyomozó hatóság az igazságügyi szakértő ellen indított büntetőeljárás megindításáról és befejezéséről értesíti a Kamarát.

(3) A büntetőeljárás jogerős befejezéséig a fegyelmi eljárást a fegyelmi tanácsnak határozattal fel kell függesztenie; a határozatot kézbesíteni kell a fegyelmi eljárás alá vont igazságügyi szakértőnek és a Kamara elnökének.

63. A határozatok meghozatala

115. §

(1) A fegyelmi tanács határozatait tárgyaláson zárt tanácskozás során vagy tárgyaláson kívül zárt tanácsulésen, szótöbbséggel hozza; utolsóként a tanács elnöke szavaz.

(2) A fegyelmi tanács határozatképes, ha a tárgyaláson, illetve a tanácsulésen az elnöke és valamennyi tagja jelen van.

116. §

(1) A fegyelmi eljárás során hozott határozatnak tartalmaznia kell

- a) a fegyelmi bizottság megjelölését, és a fegyelmi ügy számát,

- b)* a fegyelmi eljárás alá vont igazságügyi szakértő nevét, igazolványszámát, valamint képviselője nevét,
- c)* a kezdeményező nevét,
- d)* a rendelkező részben
- da)* a döntést,
- db)* a jogorvoslati jogról történő kioktatást, ha a határozattal szemben annak helye van,
- e)* az indokolásban
- ea)* a megállapított tényállást,
- eb)* a figyelembe vett bizonyítékokat,
- ec)* a bizonyítékok értékelésekor figyelembe vett körülményeket,
- ed)* azokat az okokat, amelyek miatt valamely tény vagy körülmény bizonyítottnak vagy nem bizonyítottnak minősült,
- ee)* az alkalmazott jogszabályok, valamint a fegyelmi eljárási szabályzat alkalmazott pontjainak megjelölését,
- f)* a határozathozatal helyét és idejét,
- g)* a fegyelmi tanács elnökének és tagjainak aláírását, vagy ha a határozat meghozatalára nem a fegyelmi tanács jogosult, akkor az azt meghozó aláírását és
- h)* a fegyelmi bizottság bélyegzőjének lenyomatát.

(2) A fegyelmi tanácsnak a fegyelmi eljárást megszüntető, a 110. § (6) bekezdése szerinti, az igazságügyi szakértő felmentéséről rendelkező és az igazságügyi szakértő fegyelmi felelősségének megállapításáról rendelkező határozata (a továbbiakban együtt: a fegyelmi eljárást befejező határozat) rendelkező részében az eljárási költségek viseléséről és megfizetésének határidejéről is rendelkezni kell.

(3) Ha a fegyelmi tanács a fegyelmi eljárás alá vont igazságügyi szakértő fegyelmi felelősségének megállapításáról rendelkező határozatában pénzbírságot szab ki, rendelkezni kell a pénzbírság megfizetésének határidejéről is.

(4) Ha a határozat meghozatala és írásba foglalása nem ugyanazon időpontban történik, a határozatot az aláírásban akadályozott tag helyett a tanács elnöke – e minőségének feltüntetése mellett – aláírhatja.

64. A fegyelmi tanács tárgyaláson meghozott határozata

117. §

(1) A fegyelmi tanács a tárgyalás alapján meghozott határozatában

- a)* a fegyelmi eljárás alá vont igazságügyi szakértőt felmenti, ha nem követett el fegyelmi vétséget vagy a fegyelmi vétség elkövetése nem állapítható meg,
- b)* a fegyelmi eljárás alá vont igazságügyi szakértő fegyelmi felelősségét megállapítja, és fegyelmi büntetést szab ki vagy
- c)* a fegyelmi eljárást megszünteti, ha a 110. § (7) bekezdésében foglalt okok fennállását állapítja meg.

(2) A fegyelmi tanács elnöke a határozatot és indokait szóban kihirdeti. A határozatot a kihirdetéstől számított nyolc napon belül írásba kell foglalni, és azt az írásba foglalástól számított öt napon belül kézbesíteni kell a fegyelmi eljárás alá vont igazságügyi szakértőnek, a Kamara elnökének a névjegyzéket vezető hatóságnak és a kezdeményezőnek.

65. A fegyelmi eljárás során hozott határozatok kijavítása, kiegészítése

118. §

(1) A fegyelmi bizottság elnöke és a fegyelmi tanács a határozatát név-, szám- vagy számítási hiba és más hasonló elírás esetén kijavítja.

(2) A fegyelmi bizottság elnöke és a fegyelmi tanács a határozatát kiegészítheti, ha az ügy érdeméhez tartozó kérdésben nem határozott. A kiegészítés a határozat egyéb részeit nem érintheti. A határozat kiegészítését legkésőbb a határozat kézbesítésétől számított tizenöt napon belül kérhetik azok, akiknek az kézbesítésre került.

(3) A fegyelmi bizottság elnöke és a fegyelmi tanács a kijavításról és a kiegészítésről hivatalból vagy kérelemre – a szükséghez képest az érintettek meghallgatása után – hoz határozatot, és azt mindazok számára kézbesíti, akiknek a kijavítással vagy kiegészítéssel érintett határozatot kézbesíteni kellett.

66. A fegyelmi eljárás során hozott határozatok módosítása, visszavonása

119. §

(1) Ha a fegyelmi bizottság elnöke vagy a fegyelmi tanács megállapítja, hogy a miniszter által meg nem vizsgált vagy a bíróság által el nem bírált határozata jogszabályt, alapszabályt vagy kamarai szabályzatot sért, a határozatát módosítja vagy visszavonja. A határozatot annak kell kézbesíteni, akinek a módosított vagy visszavont határozatot kézbesítették.

(2) Az (1) bekezdés szerinti eljárás lefolytatására, ha törvény eltérően nem rendelkezik a fegyelmi bizottság elnöke vagy a fegyelmi tanács csak egy alkalommal, a határozat jogerőre emelkedésétől számított egy éven belül jogosult. Ha a határozat bírósági felülvizsgálata van folyamatban, a fegyelmi bizottság elnöke vagy a fegyelmi tanács az érdemi ellenkérelem előterjesztéséig módosíthatja vagy vonhatja vissza határozatát.

67. A határozat jogereje és végrehajthatósága

120. §

(1) A határozat a kihirdetés napján emelkedik jogerőre. Ha a határozat kihirdetve nem volt, a határozat a kézbesítés napján emelkedik jogerőre.

(2) A határozatban foglalt teljesítési határidő kezdőnapja a határozat kézbesítésének napja.

68. A határozatok kézbesítése

121. §

A fegyelmi eljárásban meghozott határozatokat a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló törvény szerint kell kézbesíteni azzal, hogy a kézbesítési vélelem

Az előterjesztést a Kormány nem tárgyalta meg, ezért az nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

a) a vélelem beálltáról történő tudomásszerzéstől számított nyolc napon belül, de legkésőbb a kézbesítési vélelem beálltától számított harminc napon belül és

b) kizárólag a hivatalos iratokra vonatkozó kézbesítési szabályok megsértésére hivatkozással dönthető meg.

69. Jogorvoslat a fegyelmi eljárásban

122. §

(1) A fegyelmi tanács által hozott határozattal szemben fellebbezésnek helye nincs.

(2) A fegyelmi tanács által hozott érdemi határozat ellen

a) a fegyelmi eljárás alá vont igazságügyi szakértő és képviselője,

b) a kezdeményező és

c) a Kamara elnöke

a kézbesítéstől számított harminc napon belül, a határozat bírósági felülvizsgálata iránti keresetet nyújthat be. A keresetlevél benyújtásának a határozat végrehajtására halasztó hatálya nincs. A keresetlevelet a Kamarához kell benyújtani. A Kamara a keresetlevelet az ügy irataival együtt nyolc napon belül továbbítja az eljáró bírósághoz.

(3) A jelen § alkalmazásában érdemi határozatnak minősül a fegyelmi tanácsnak az eljárást lezáró, a fegyelmi eljárás alá vont igazságügyi szakértő felelősségét megállapító vagy a fegyelmi eljárás alá vont igazságügyi szakértőt felmentő határozata. Az eljárás során hozott egyéb határozatok – ha e törvény eltérően nem rendelkezik – az érdemi határozat elleni jogorvoslati kérelemben támadhatók.

(4) A bíróság a Kamara határozatát megváltoztathatja.

(5) A kereset benyújtásáról a fegyelmi bizottság értesíti a névjegyzéket vezető hatóságot.

(6) A bíróság eljárására a polgári perrendtartásról szóló törvény közigazgatási perekre vonatkozó rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.

(7) A perre a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság kizárólagosan illetékes.

70. Új eljárás kezdeményezése

123. §

(1) Jogerős határozattal befejezett fegyelmi eljárás esetén az igazságügyi szakértő, az elnökség és a Kamara elnöke új eljárás lefolytatását kezdeményezheti az igazságügyi szakértő javára, ha

a) olyan új tényre, bizonyítékra, jogerős bírói vagy hatósági határozatra hivatkozik, amelyet a fegyelmi eljárás során nem vettek figyelembe, és a jogerős határozatra lényeges kihatással lett volna, vagy

b) az alapügyben a fegyelmi tanács elnöke vagy tagja, illetve az eljárásban résztvevő személy a köteletségét a Büntető Törvénykönyvbe ütköző módon megszegte, és ezt jogerős bírósági ítélet megállapította, vagy a bűncselekmény megállapítását nem a bizonyítottság hiánya zárta ki.

Az előterjesztést a Kormány nem tárgyalta meg, ezért az nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

(2) Az új eljárás lefolytatása iránti kérelem előterjesztésének határideje hatvan nap; ezt a határidőt a határozat meghozatalától, ha pedig az új eljárás kezdeményezésének okáról a Kamara elnöke, az elnökség vagy az igazságügyi szakértő csak később szerzett tudomást vagy később jutott abba a helyzetbe, hogy új eljárást kezdeményezzen, ettől az időponttól kell számítani. A tudomásszerzés időpontját valószínűsíteni kell.

(3) A határozat meghozatalától számított egy év elteltével új eljárás kezdeményezésének helye nincs.

71. A fegyelmi büntetések nyilvántartása

124. §

(1) A Kamara a tagjaival szemben hozott jogerős fegyelmi büntetésekről nyilvántartást vezet.

(2) A névjegyzéket vezető hatóság a Kamara által megküldött – jogerős fegyelmi büntetést tartalmazó – határozat alapján a fegyelmi büntetést a névjegyzékbe bejegyzi.

(3) A Kamara a tagjával szemben hozott jogerős fegyelmi büntetésre vonatkozó adatot a nyilvántartásából a fegyelmi büntetés végrehajtásától vagy végrehajthatósága megszűnésétől számított nyolc év elteltével törli, amelyről értesíti a névjegyzéket vezető hatóságot.

125. §

A fegyelmi eljárásra vonatkozó, a törvényben nem szabályozott részletes rendelkezéseket a fegyelmi eljárási szabályzat állapítja meg.

XII. Fejezet *Az etikai eljárás*

72. Az etikai vétség

126. §

Etikai vétséget követ el az az igazságügyi szakértő,

- a) aki az igazságügyi szakértők etikai kódexe szabályait megszegi vagy
- b) aki az igazságügyi szakértői tevékenységen kívül szándékos vagy gondatlan magatartásával, illetve életvitelével a szakértői kar tekintélyét csorbítja.

73. Az etikai eljárás szabályai

127. §

Az etikai eljárás szabályait az etikai eljárási szabályzat állapítja meg azzal, hogy e törvénynek a fegyelmi eljárásra vonatkozó szabályai közül

- a) az elévülésre,
- b) az eljáró szervek tekintetében a kizáró okokra és a kizárási indítványra,

- c) a kérelem benyújtására és a kérelem benyújtását követően a fegyelmi tanács intézkedéseire,
  - d) a bejelentő részvételére,
  - e) az eljárás alá vont igazságügyi szakértő részvételére,
  - f) a fegyelmi eljárási díjra és a fegyelmi eljárás költségeinek megtérítésére,
  - g) a fegyelmi eljárás megindítására,
  - h) a fegyelmi vizsgálatra,
  - i) a fegyelmi tanács eljárására,
  - j) a jegyzőkönyvvezetésre,
  - k) a büntetőeljárással kapcsolatos intézkedésekre,
  - l) a határozat meghozatalára, a fegyelmi tanács tárgyaláson meghozott határozatára, a határozat kiegészítésére és kijavítására, módosítására és visszavonására,
  - m) a jogerős határozatról történő értesítésre,
  - n) a határozatok kézbesítésére és
  - o) a fegyelmi büntetések nyilvántartására
- vonatkozó rendelkezéseit megfelelően alkalmazni kell.

NEGYEDIK RÉSZ

XIII. Fejezet

Törvényességi felügyelet

74. A törvényességi felügyelet általános szabályai

128. §

- (1) A Kamara működésének törvényességi felügyeletét a miniszter látja el.
- (2) A miniszter törvényességi felügyeleti jogkörében eljárva törvényességi ellenőrzést folytat le, valamint – a törvényben foglalt feltételek fennállása esetén – törvényességi felügyeleti intézkedéseket hoz.
- (3) A törvényességi felügyelet nem terjed ki olyan ügyre, amelyben egyébként bírósági vagy más hatósági eljárásnak van helye.

129. §

- (1) A miniszter ellenőrzi, hogy a Kamara

- a) alapszabálya, szabályzatai, iránymutatásai, illetve azok módosításai megfelelnek-e a jogszabályoknak,
- b) működése, határozatai nem sértik-e a jogszabályokat, az alapszabályt vagy az egyéb szabályzatokat és
- c) jogszabályban, alapszabályban vagy egyéb szabályzatban foglalt kötelezettségét nem mulasztotta-e el.

(2) A miniszter feladatai teljesítése érdekében – az ellenőrzés tárgyával összefüggő – kamarai iratokba, nyilvántartásokba betekinthez, az iratokból másolatot, a nyilvántartásokból adatszolgáltatást, valamint a Kamarától felvilágosítást, tájékoztatást kérhet.

(3) A miniszter (2) bekezdésben foglalt megkeresésének a Kamara haladéktalanul, de legkésőbb a megkeresés kézhezvételétől számított tizenöt napon belül köteles eleget tenni.

130. §

(1) A Kamara az alapszabályát, szabályzatait, valamint iránymutatásait, illetve azok módosításait (e § alkalmazásában a továbbiakban együtt: szabályzat), az elfogadásuktól számított tizenöt napon belül köteles megküldeni a miniszternek törvényességi ellenőrzés céljából.

(2) A Kamara az (1) bekezdésben megjelölt szabályzat tervezetét annak elfogadását megelőzően is megküldheti a miniszter részére előzetes véleményezésre; a miniszter előzetes véleményét a szabályzattervezet kézhezvételétől számított harminc napon belül küldi meg a Kamara részére.

(3) Ha a szabályzat vagy annak valamely rendelkezése jogszabályba ütközik (e § alkalmazásában a továbbiakban: jogsértés) a miniszter a (6) bekezdésben foglaltakra való figyelmeztetés mellett felhívja a Kamarát, hogy a szabályzatot megfelelően módosítsa, valamint a módosított és elfogadott szabályzatot a felhívás kézhezvételétől számított harminc napon belül ismételtén küldje meg, vagy egyet nem értése esetén a szabályzat jogszerűségének indokairól a megadott határidőn belül írásban tájékoztassa.

(4) Ha a Kamara tájékoztatásában foglalt indokokkal a miniszter nem ért egyet vagy a (3) bekezdés szerinti módosított szabályzat tekintetében is fennáll a jogsértés, a (3) bekezdés szerinti felhívás még egyszer megismételhető.

(5) Ha a (3) és (4) bekezdés szerinti felhívásban megjelölt határidő elteltét követően a jogsértés továbbra is megállapítható, a miniszter harminc napon belül bírósághoz fordulhat a jogsértés megszüntetése érdekében. Ha a bíróság a jogsértést megállapítja, a jogsértő szabályzatot hatályon kívül helyezi és új eljárás lefolytatását rendeli el.

(6) A szabályzat nem lehet jogszabállyal ellentétes, a szabályzatnak a jogszabályba ütköző rendelkezése semmis.

131. §

(1) Ha a miniszter azt állapítja meg, hogy a Kamara működése, határozatai jogszabályba, alapszabályba vagy egyéb szabályzatba ütköznek (e § alkalmazásában a továbbiakban együtt: jogsértő működés) a tudomásra jutástól számított tizenöt napon belül felhívja a Kamarát a jogsértő működés megszüntetésére.

(2) A Kamara a miniszter (1) bekezdés szerinti felhívásának kézhezvételétől számított harminc napon belül köteles írásban tájékoztatni a minisztert a jogsértő működés megszüntetése érdekében tett intézkedésekről vagy egyet nem értése esetén működés jogszerűségének indokairól.

(3) Ha a (2) bekezdés szerinti felhívásban megjelölt határidő elteltét követően a jogsértő működés továbbra is megállapítható, a miniszter harminc napon belül bírósághoz fordulhat a jogszerű működés helyreállítása érdekében.

(4) Ha a bíróság a (3) bekezdés alapján indított eljárás során a jogsértő működést megállapítja

a) a jogsértő határozatot hatályon kívül helyezi és az annak meghozatalára jogosult kamarai szervet (tisztviselőt) új eljárásra utasítja,

b) a jogszerű működés helyreállítása céljából – megfelelő határidő tűzésével – elrendeli a jogszerűen működő kamarai szerv (tisztviselő) választására jogosult kamarai szerv összehívását vagy

c) a jogszerűen működő kamarai szerv (tisztviselő) működését felfüggeszti és a felfüggesztés időtartamára felügyelőbiztost rendel ki, akinek feladatait előírja.

132. §

(1) Ha a miniszter azt állapítja meg, hogy a Kamara jogszabályban, alapszabályban vagy egyéb szabályzatban foglalt kötelezettségét elmulasztotta, – megfelelő határidő tűzésével – felhívja a Kamarát az elmulasztott intézkedés megtételére. A felhívásban a mulasztás pótlására hatvan napnál hosszabb időtartam nem adható.

(2) A Kamara köteles – a felhívásban megadott határidőn belül – az elmulasztott intézkedést megtenni, vagy egyet nem értéséről a minisztert tájékoztatni.

(3) Ha a mulasztás az (1) bekezdés szerinti felhívásban megadott határidő elteltét követően is megállapítható, a miniszter harminc napon belül bírósághoz fordul a mulasztás orvoslása érdekében. Ha a bíróság a mulasztás tényét megállapítja – megfelelő határidő tűzésével – kötelezi a Kamarát az elmulasztott intézkedés megtételére.

(4) Ha a Kamara a bíróság határozatában megjelölt határidőn belül a mulasztást nem pótolja, a miniszter indítványára a bíróság a mulasztás pótlásának idejére felügyelőbiztost rendel ki, akinek feladatait előírja.

133. §

(1) A 131. § (4) bekezdés c) pontja és 132. § (4) bekezdése alapján kirendelt felügyelőbiztos díjazását és költségtérítését a bíróság állapítja meg. A felügyelőbiztos díját és költségeit a Kamara viseli.

(2) Felügyelőbiztosként kamarai tag nem rendelhető ki.

(3) Felügyelőbiztos az lehet, aki

a) állam- és jogtudományi egyetemi végzettséggel és

b) legalább öt év közigazgatási gyakorlattal rendelkezik.

(4) A (3) bekezdés b) pontja szerinti közigazgatási gyakorlatnak tekinthető a Kamaránál közigazgatási ügyekben ügyintézőként szerzett gyakorlat is.

(5) A felügyelőbiztos a tevékenységéről és annak eredményéről a felfüggesztés időtartamának lejártát megelőző öt napon belül írásban tájékoztatja a bíróságot, valamint a minisztert.

75. A bírósági eljárás szabályai

134. §

A 130. § (5) bekezdése, 131. § (4) bekezdése, valamint a 132. § (3) bekezdése szerinti kérelemről a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság annak beérkezésétől számított harminc napon belül nemperes eljárásban dönt. A bíróság döntésével szemben fellebbezésnek nincs helye.

ÖTÖDIK RÉSZ

XIV. Fejezet *Záró rendelkezések*

76. Felhatalmazó rendelkezések

135. §

(1) Felhatalmazást kap a Kormány, hogy

- a)* azokat a szakkérdéseket, amelyekre nézve jogszabályban rögzített feladatkörében eljárva kizárólag meghatározott szervezet adhat szakvéleményt,
  - b)* azokat a szervezeteket, amelyek meghatározott szakterületeken szakvéleményt adhatnak,
  - c)* a névjegyzékre és a névjegyzékben szereplő adatok és tények nyilvántartása eljárási rendjére vonatkozó részletes szabályokat,
  - d)* a névjegyzékbe történő felvétel iránti kérelem tartalmára vonatkozó szabályokat és
  - e)* az igazságügyi névjegyzéket vezető hatóság vagy hatóságok kijelölését
- rendeletben határozza meg.

(2) Felhatalmazást kap a miniszter, hogy

- a)* az igazságügyi szakértők szakterületének besorolását és a szakterületekhez kapcsolódó képesítési és egyéb szakmai feltételeket, a képesítés egyenértékűségére vonatkozó feltételeket, az egyes szakterületek esetében a névjegyzékbe-vételi eljárás során figyelembe vehető szakértőjelölti szakmai gyakorlati tapasztalatra, rövidebb kötelező szakmai gyakorlat időtartamára, tudományos fokozatra, képesítésre és ágazati szakértői jogosultságra, ezek igazolására, valamint a névjegyzékbe bejegyzett igazságügyi szakértő esetében a feltételek alóli mentesülésre vonatkozó feltételeket,
- b)* a névjegyzék vezetésének és a névjegyzékkel összefüggő adatszolgáltatás részletes szabályait, a névjegyzékből a kamarai tagság megszűnése miatti törlésre vonatkozó eljárás szabályait,
- c)* az igazságügyi szakértő által, a tevékenységéről vezetett kötelező nyilvántartás adattartalmára, az igazságügyi szakértő által vezetett adattovábbítási nyilvántartás adattartalmára,

d) az államháztartásért felelős miniszterrel egyetértésben az igazságügyi szakértői tevékenységet végzők díjazására, munkadíjára és költségeire, ezen belül az egy órára felszámítható munkadíj összegét, tételes költségelszámolás hiányában a felszámítható költségátalány mértékét, valamint a szakkonzultáns és a segédszemélyzet munkadíjára vonatkozó szabályokat,

e) az általános költségátalány mértékét, bevallásának és megfizetésének rendjét,

f) az igazságügyi szakértők jogi és alapismereti oktatására és vizsgájára, az oktatás és a vizsga lebonyolítására és díjára, az oktatáson való részvétel szabályaira, a vizsga alóli mentesség eseteire és igazolásának szabályaira, valamint az oktatáson való részvétel és a vizsga letételének igazolására vonatkozó szabályokat,

g) az igazságügyi szakértő részére kötelező továbbképzés rendszerére, a továbbképzés teljesítésének mérési rendszerére és igazolására, a továbbképzés formáira, lebonyolításának módjára, a továbbképzési kötelezettség alóli mentesség eseteire és igazolásának szabályaira, valamint a továbbképzési program tartalma kialakításának módjára vonatkozó részletes szabályokat,

h) az érintett szakterület ágazati irányításáért felelős miniszterrel egyetértésben az igazságügyi szakértői testületeket, valamint azok működésére, szervezésére és eljárására vonatkozó szabályokat,

i) a szakértő eljárására, a szakvéleményre, a szakértői vizsgálatra és az egyes vizsgálatípusokra, a szakértői vizsgálatához szükséges mintavételre és a vizsgálati tárgyak rendelkezésre bocsátására, a szakértői ügyvitelre vonatkozó szabályokat,

j) az igazságügyi szakértői és szakértőjelölti igazolványra és

k) az adópolitikáért felelős miniszterrel egyetértésben a névjegyzékbe-vételi eljárás, a szakterület kiterjesztése iránti eljárás, a kamarai tagság szünetelésének engedélyezése iránti eljárás és a szakértőjelölti igazolvány kiállítása iránti eljárás igazgatási szolgáltatási díjának összegére, befizetésére, visszatérítésére és nyilvántartására vonatkozó részletes szabályokat rendeletben határozza meg.

77. Hatályba léptető rendelkezések

136. §

(1) Ez a törvény a (2) bekezdésben meghatározott kivétellel 2016. április 1-jén lép hatályba.

(2) A Második - Negyedik rész valamint a 160. § (2) bekezdése 2016. július 1-jén lép hatályba.

78. Átmeneti rendelkezések

137. §

Az igazságügyi szakértői kamaráról szóló 1995. évi CXIV. törvényben meghatározott területi kamarák (a továbbiakban: területi kamara) 2016. június 30-i fordulónappal a Magyar Igazságügyi Szakértői Kamarába (a továbbiakban: MISZK) történő beolvadással megszűnnek. A területi kamara és a MISZK egyesülésére a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) rendelkezéseit az e törvényben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

138. §

(1) A területi kamarák és a MISZK tisztségviselőinek megbízatása e törvény hatálybalépésével megszűnik. A területi kamarák és a MISZK tisztségviselői e törvény erejénél fogva, az e törvényben meghatározott speciális ügyvivői státuszban, a kamarai tisztségviselők megválasztásáig működnek közre az átmeneti rendelkezések végrehajtásában.

(2) A MISZK elnöke és elnökhelyettesei testületként járnak el az átmeneti rendelkezések végrehajtása során (a továbbiakban: ügyvivő testület). Az ügyvivő testület tevékenységét a MISZK elnöke, az ügyvivő testület elnökeként irányítja. Az átmeneti rendelkezéseknek a területi kamara által történő végrehajtása során a területi kamara elnöke vagy elnökhelyettese (a továbbiakban együtt: ügyvivő) jár el. A területi kamara elnöke az eljáró ügyvivő személyét – annak kiesése esetén a helyébe lépő személyt – legkésőbb 2016. április 10-ig köteles bejelenteni az ügyvivő testület elnökének.

(3) Az ügyvivő testület munkájának segítéséhez megbízhat felszámolók névjegyzékében szereplő személyt vagy szervezetet.

(4) Az ügyvivő testület tagjait és az ügyvivőket az átmeneti rendelkezések végrehajtása során végzett tevékenységükért a kamarai tisztségviselőként kapott juttatásaik illetik meg.

139. §

(1) A területi kamarák ügyvivői és az ügyvivő testület legkésőbb 2016. április 25. napjáig kötelesek egyesülési tervet készíteni. Az egyesülési terv magában foglalja a beolvadó területi kamarák vagyonmérleg-tervezetét és az azt alátámasztó vagyonleltár-tervezetét, a jogutód Kamara (nyitó) vagyonmérleg-tervezetét és vagyonleltár-tervezetét, a jogutód létesítő okiratának tervezetét. Az egyesülési tervet az ügyvivő testület elnöke és az ügyvivők együttesen írják alá.

(2) A területi kamarák vagyonmérleg-tervezeteként a számviteli törvény szerinti beszámoló mérlege is elfogadható, amennyiben az 2016. április 1-ig terjedő időszakra kiegészítésre kerül. A nyitó vagyonmérleg-tervezetét az alakuló ülés időpontját megelőző tizenötödik napig közzé kell tenni.

(3) A beolvadó területi kamara ügyvivője 2016. április 25. napjáig előkészíti és az ügyvivő testület elnöke részére átadja a beolvadó területi kamara vagyonmérleg-tervezetét. A beolvadó területi kamara ügyvivője e feladatok, illetve határidők elmulasztásából vagy nem megfelelő teljesítéséből eredő károkért a Ptk. szerződésszegéssel okozott károkért való felelősség szabályai szerinti felelősséggel tartozik.

(4) A vagyonmérleg-tervezetet a számviteli törvény szerinti beszámoló mérlegére vonatkozó módszerekkel és a számviteli törvény által előírt bontásban kell elkészíteni azzal, hogy a beolvadással létrejövő Kamara vagyonmérleg-tervezete a beolvadó területi kamarák vagyonmérleg-tervezetében feltüntetett egyes értékektől eltérhet.

(5) A vagyonmérleg-tervezeteket és a vagyonleltár-tervezeteket könyvvizsgálóval ellenőriztetni kell. Az egyesülésben résztvevő köztestületek döntése alapján a vagyonmérleg-tervezetek ellenőrzése során valamennyi jogi személy esetében eljárhat ugyanaz a könyvvizsgáló. Nem jogosult eljárni az egyesülésben résztvevő köztestületek könyvvizsgálója

és az a könyvvizsgáló, aki az egyesülési vagyonszármazékok-tervezet fordulónapját megelőző két üzleti évben számukra a könyvvizsgálatot végezte.

(6) A Kamara könyvvizsgálójává az egyesüléstől számított három üzleti éven belül nem jelölhető ki az a könyvvizsgáló, aki az egyesülési vagyonszármazékok-tervezeteket ellenőrizte. Az egyesülésben résztvevő köztestületek vagyonszármazékának értékét a könyvvizsgáló által elfogadottnál magasabb értékben nem lehet meghatározni.

(7) Az egyes jogi személyek átalakulásáról, egyesüléséről, szétválásáról szóló 2013. évi CLXXVI. törvény 5. § (2) bekezdése a területi kamarák MISZK-be történő beolvadása során nem alkalmazható.

(8) Az egyesülési tervet és mellékleteit az ügyvivő testület és az ügyvivők kötelesek 2016. április 30. napjáig elfogadni. Az egyesülő köztestületek döntéseit ilyenkor is külön-külön kell meghozni. Az egyesülésben résztvevő köztestületek az egyesülési tervet, a vagyonszármazékok-tervezetet és vagyonszármazék-tervezetet, valamint az ügyvivők és az ügyvivő testület döntéseit ugyanezen határidőig haladéktalanul kötelesek megküldeni a miniszter részére.

140. §

(1) A területi kamarák és a MISZK általános jogutódja a Kamara. A Kamara küldöttgyűlése alakuló ülésén dönt az e törvény rendelkezéseivel összhangban álló továbbműködéséről, az alapszabály módosításáról, elfogadja a szervezeti és működési szabályzatát, megválasztja szerveinek új tagjait és elfogadja nyitó vagyonszármazékok-tervezetét.

(2) A területi kamarák 2016. április 15. napjáig kötelesek adatot szolgáltatni a MISZK részére a nyilvántartásukban szereplő igazságügyi szakértőkről. Az adatszolgáltatás tartalmazza legalább a területi kamara nyilvántartásában szereplő igazságügyi szakértők nevét, nyilvántartási számát, lakcímét, elektronikus elérhetőségét valamint az arra való utalást, hogy a szakértő kamarai tagságát felfüggesztették vagy azt szünetelteti.

(3) A területi kamara a feladatátadás végrehajtása érdekében az adatszolgáltatási kötelezettség teljesítésével egyidejűleg 2016. április 15. napjáig a szerződéseiről és egyéb okiratairól jegyzéket készít és azok iratanyagát átadásra előkészíti. A MISZK részére az adatszolgáltatás keretében átadott okiratokat a területi kamara ügyvivője írja alá. A papír alapú dokumentumokat a Kamara alakuló ülését követően felállítandó ügyfélszolgálati pontok részére kell átadni, az elektronikus formában rendelkezésre álló dokumentumokat pedig a Kamara elnöke részére kell megküldeni.

141. §

(1) A területi kamarák átalakulással kapcsolatos feladatait az ügyvivők irányítják. Az ügyvivők feladata különösen: az átalakulási vagyonszármazékok és vagyonszármazék határidőre történő elkészíttetése, aláírása, könyvvizsgálói jelentés 2016. április 15. napjáig történő beszerzése, a 140. § (2) bekezdésében rögzített tagnyilvántartást és feladatellátást érintő adatszolgáltatások elkészíttetése és határidőre történő megküldése.

(2) E törvény hatálybalépését követően a területi kamarák és a MISZK az előző évi költségvetés keretei között gazdálkodik azzal, hogy új kötelezettséget nem vállalhat és nem módosíthatja a szerződéseket a területi kamarák előző évi költségvetési tételeinek rovására.

(3) Az ügyvivő testület fő feladata az egyesüléshez szükséges okiratok területi kamaráktól történő beszerzése, elkészítése, a záró- és nyitó vagyonmérleg könyvvizsgálóval történő ellenőriztetése, és az e törvényben meghatározott határidőig történő elfogadása.

(4) Az ügyvivő testület elnökének feladata különösen: az átalakulási vagyonmérleg és vagyonleltár tervezet határidőre történő elkészíttetése, aláírása, könyvvizsgálói jelentés 2016. április 15. napjáig történő beszerzése, a 140. § (2) bekezdésben rögzített tagnyilvántartást és feladatellátást érintő adatszolgáltatások alapján történő elkészíttetése és határidőre történő megküldése, a szervezeti és működési szabályzat és az alapszabály tervezetének elkészíttetése és az azok elfogadására jogosult kamarai testület elé történő terjesztése, a küldöttgyűlés előkészítése körében annak időpontját megelőző hatvan napig a választási bizottságok létrehozásának előkészítése, a küldöttgyűlés levezető elnökének (miniszter jóváhagyását követő) felkérése.

142. §

(1) A Kamara első tisztségviselőit általános, egyenlő választójog alapján, egyfordulós választási eljárásban, közvetlenül, négy évre választják, titkos szavazással.

(2) A választói névjegyzékbe felvett igazságügyi szakértő választhat (a továbbiakban: aktív választójog), és amennyiben jogszabály nem zárja ki, választható. Szavazni csak személyesen lehet. A választáson minden szavazásra jogosultnak egy szavazata van, minden szavazat egyenlő.

(3) A területi kamarák aktív választójoggal rendelkező tagjai az ügyvivő testület elnöke által összehívott közgyűlésen az igazságügyi szakértői szakterületekről, valamint az azokhoz kapcsolódó képesítési és egyéb szakmai feltételekről szóló rendeletben meghatározott területeken bejegyzett igazságügyi szakértők közül 2016. április 10. napjáig, a felsorolt területek mindegyikén tíz-tíz küldöttet választanak. A közgyűlés a megjelent igazságügyi szakértők számára tekintet nélkül határozatképes.

(4) A küldöttgyűlés száznegyven küldöttből áll azzal, hogy a küldöttek megválasztásánál a bejegyzett igazságügyi szakértők területi eloszlásra figyelemmel kell lenni. A küldötté válás feltétele legalább a területi kamarák nyilvántartásában szereplő igazságügyi szakértők tizenöt százalékának ajánlása. Nem lehet küldött a területi kamara elnöke és elnökhelyettese. A közgyűlésen megválasztott küldöttek jegyzékét az ügyvivő testület elnöke haladéktalanul megküldi a miniszter részére.

143. §

(1) A Kamara első tisztségviselőit az alakuló ülésen 2016. július 1. napján választják. A küldöttgyűlést az ügyvivő testület elnöke hívja össze. A meghívóban – a küldöttgyűlés kezdő időpontjának megjelölésén túl – a szavazás kezdő és záró időpontját (óra megjelöléssel) fel kell tüntetni.

(2) A küldöttgyűlés határozatképességének megállapítása szempontjából a küldöttgyűlés megnyitásának időpontja az irányadó. A megismételt küldöttgyűlést azonos napon későbbi időpontban kell megtartani, amely a megjelentek számára tekintet nélkül határozatképes.

144. §

(1) Az ügyvivő testület a választások előkészítése és lebonyolítása céljából 2016. április 30. napjáig megválasztja a választási bizottság és a jelölőbizottság, valamint a szavazatszámoló bizottság (a továbbiakban: választási szervek) elnökét és két tagját.

(2) A választási bizottság feladata:

- a) e törvény betartásának ellenőrzése,
- b) a választás törvényességének és tisztaságának megőrzése,
- c) a pártatlanság érvényesítése,
- d) a választás törvényes rendjének biztosítása, szükség esetén annak helyreállítása,
- e) a választói névjegyzék összeállítása és időszerűségének biztosítása,
- f) az ajánlóívek és a szavazólapok nyomdai úton történő elkészíttetése, a szavazólapok hitelességének biztosítása, az ajánlóívek eljuttatása a jelölőbizottság elnökéhez, a szavazólapok átadása a szavazatszámoló bizottságnak,
- g) a választás lebonyolítása,
- h) a választások során felmerült kifogások elbírálása,
- i) döntés a leadott szavazatok összeszámlálásának módjáról, valamint a kihirdetés időpontjáról,
- j) a döntésről tájékoztatás adása a szavazatszámoló bizottság elnökének és
- k) annak biztosítása, hogy a választás eredményének közlése előtt az ne kerülhessen nyilvánosságra.

(3) A választási bizottság az ellenőrzése során tapasztalt szabálytalanság esetén jogosult és köteles azonnal intézkedni és intézkedéséről indokolással ellátott határozatot hozni, amely a választásra jogosult igazságügyi szakértőkre kötelező.

(4) A jelölőbizottság feladata:

- a) az ajánlóívek kibocsátása és összegyűjtése,
- b) az ajánlások összesítése,
- c) a jelöltek nyilatkozatának beszerzése,
- d) a jelölőívek elkészítése és a választási bizottsághoz történő továbbítása és
- e) a jelöléssel kapcsolatos kifogásoknak a választási bizottsághoz történő haladéktalan továbbítása.

(5) A szavazatszámoló bizottság feladata:

- a) a szavazóurnák választásra való előkészítése és ellenőrzése,
- b) a szavazásra jelentkezők választójogának ellenőrzése, részükre szavazólap átadása,
- c) a szavazás befejezését követően az urnák felnyitása, majd a szavazatok összeszámlálása,
- d) a választás eredményének megállapítása és a választási bizottság elnökével történő közlése és
- e) a szavazás során emelt kifogások haladéktalan közlése a választási bizottsággal.

(6) A választás szerveinek tisztségviselője és tagja olyan választásra jogosult lehet, aki nem áll etikai büntetés hatálya alatt, továbbá vele szemben választótisztségekkel kapcsolatos, e törvényben meghatározott összeférhetlenség nem áll fenn. A jelölőbizottság, a választási bizottság, valamint a szavazatszámoló bizottság tagjai bármilyen tisztségre választhatók.

Amennyiben a választási bizottság vagy a jelölőbizottság elnöke illetve tagja, vagy elnökének illetve tagjának közeli hozzátartozójának jelölésével, választásával, vagy az őket érintő választási kifogás kérdésében jár el, az érintett bizottsági tag az eljárásból ki van zárva.

145. §

(1) A választás szervei döntéseiket egyszerű szótöbbséggel hozzák, döntéseik ellen fellebbezésnek nincs helye.

(2) A választási szervek eljárásukról jegyzőkönyvet készítenek.

(3) A választás szerveinek megbízatása a választással kapcsolatos összes tevékenység elvégzésével befejeződik.

146. §

(1) A választói névjegyzékbe a közzétételt megelőző napig igazságügyi szakértőként bejegyzett valamennyi választásra jogosult igazságügyi szakértőt fel kell venni.

(2) Választásra nem jogosult, akit az igazságügyi szakértői tevékenység gyakorlása alól felfüggesztettek, valamint aki igazságügyi szakértői tevékenységét szünetelteti.

(3) Az ügyvivő testület elnöke a választás napja előtt legalább hatvan nappal bocsátja a választási bizottság rendelkezésére a választásra jogosult, valamint választható tagjainak névjegyzékét.

(4) A választási bizottság a választói névjegyzéket a MISZK hivatalos helyiségében és a MISZK honlapján a küldöttgyűlést megelőzően legalább harminc nappal kizárólag a kamarai tagok részére a szavazás lezárásáig közzéteszi. A választói névjegyzék az igazságügyi szakértő nevét és nyilvántartási számát tartalmazza. A közzététel első és utolsó napját a választói névjegyzéken fel kell tüntetni.

(5) A közzétett névjegyzéket a választást megelőző munkanap végéig ki kell egészíteni azok nevével, akiket legkésőbb a küldöttgyűlést megelőző napon az igazságügyi szakértők névjegyzékébe felvettek, törölni kell azok nevét, akiket időközben töröltek a névjegyzékből, vagy akiknek az igazságügyi szakértői tevékenysége folytatását legkésőbb a küldöttgyűlést megelőző napon felfüggesztették, valamint azokat is, akiknek az igazságügyi szakértői tevékenysége szünetelését ezen időpontig megállapítottak.

(6) A jelölőbizottság a területi kamara, valamint a MISZK honlapján felhívást bocsát ki aziránt, hogy a területi kamara tagjai jelentsék be az általuk vállalni kívánt tisztséget, illetve a vállalni kívánt bizottsági tagságot. A területi kamara választásra jogosult tagjai a bejelentést országosan, egységesen 2016. május 10. napjáig tehetik meg.

147. §

(1) A választási bizottság elnöke a választói névjegyzékben feltüntetett létszámnak megfelelő számú, annak másolhatóságát kizáró, eredetiséget biztosító jelzéssel ellátott (kamarai bélyegző) ajánlóívet (érvényes ajánlóív) ad át a jelölőbizottságnak. Az ajánlóívet sorszámmal, vagy egyéb, az azt kitöltő személy azonosítására alkalmas jelöléssel ellátni nem szabad.

(2) A jelölőbizottság az ajánlásra ajánlóív megküldésével hívja fel a választásra jogosult tagokat, amelyhez mellékelni kell a beérkezett jelentkezések összesítését. A Kamara választásra jogosult tagjai az ajánlóíven 2016. május 10. napjáig tehetnek javaslatot. Az ajánlóíven minden egyéni tisztségre egy személyt, az elnökségi és bizottsági tagságra pedig legfeljebb azok számának megfelelő számú jelöltet lehet ajánlani.

(3) A jelölőbizottság a hozzá visszaérkezett ajánlóíveket a MISZK-ben elhelyezett és lepecsételt urnában gyűjti össze.

(4) Érvénytelen az ajánlás, ha

- a) azt nem a választási bizottság által készített és kiadott ajánlási íven adták le,
- b) az ajánlási ív javított és nem állapítható meg egyértelműen a jelölt személye vagy
- c) az ajánlási ívet a megjelölt határidő lejárta után adták le.

148. §

(1) A választást jelölés előzi meg, egy tisztségre több személy, egy személy több tisztségre is jelölhető. Akit több tisztségre választottak meg, a Kamarán belül kizárólag egy, általa választott tisztséget tölthet be. Ennek érdekében a jelölt a jelölés elfogadásával egyidejűleg írásban nyilatkozik a tisztségek elfogadásának sorrendjéről.

(2) A jelölőbizottság a jelöltlistára azokat a jelölteket veszi fel, akik az adott tisztség vagy bizottsági tagság vonatkozásában legalább a beérkezett ajánlások tíz százalékának megfelelő számú érvényes ajánlással rendelkeznek. Ha valamely tisztség vonatkozásában nincs ilyen jelölt, akkor az adott tisztség vagy bizottsági tagság vonatkozásában legalább tíz érvényes ajánlás megszerzése szükséges a jelöltlistára történő felkerüléshez.

(3) Amennyiben nincs olyan személy, aki az adott tisztségre vagy bizottsági tagságra jelöltként jelentkezett, úgy a jelölőbizottság egy vagy több személyt – az ügyvivő testület javaslatára, a miniszter jóváhagyását követően – jelöl a tisztségre azzal, hogy a jelölőbizottság tagja ilyen esetben nem jelölhető.

(4) Az elkészített jelöltlistát legkésőbb a választás napját megelőző tizenötödik napon, a MISZK hivatalos helyiségében, a választást megelőző munkanap végéig a kamarai tagok részére – továbbá ugyanezen idő alatt a MISZK honlapján is – közzé kell tenni.

(5) A választási bizottság elnöke a szavazás eredményének megállapítása után, az újra megnyitott küldöttgyűlésnek jelentést tesz a választásról és a jegyzőkönyvet az erre vonatkozó iratokkal együtt a miniszternek megküldi. A küldöttgyűlés levezető elnöke a választás eredményét – a küldöttgyűlés határozataként – kihirdeti, majd a küldöttgyűlést berekeszti.

149. §

(1) A szavazóhelyiségben a szavazás céljára egy vagy több urnát és egy vagy több szavazófülkét kell felállítani. Az urnákat úgy kell lezárni, hogy azokból a szavazólapokat a zár felnyitása és a pecsét feltörése vagy az urna szétszedése nélkül eltávolítani ne lehessen. Az urnák állapotát a szavazás megkezdése előtt a szavazatszámoló bizottság elnökének, valamint

közjegyző jelenlétében köteles megvizsgálni és a vizsgálat eredményét jegyzőkönyvbe foglalni.

(2) A szavazás – a MISZK által ajánlott tartalmú –, a választási bizottság által elkészített szavazólapokkal történik. A szavazólapon fel kell tüntetni valamennyi jelölt nevét, továbbá a tisztséget, illetve bizottsági tagságot, amelyre jelölték.

(3) A választási bizottság elnöke a választói névjegyzékben feltüntetett létszámnak megfelelő számú szavazólapot ad át a szavazatszámoló bizottságnak.

(4) A szavazatszámoló bizottság a szavazásra jelentkező választónak a jelenléti ív általa történő egyidejű aláírása ellenében – a szavazólap másolhatóságát kizáró, eredetiséget biztosító jelzés (bélyegző) egyidejű alkalmazása mellett – adja át a szavazólapot.

(5) A szavazólapon az egyéni tisztségre történő választásnál a szavazó a megválasztani kívánt jelölt, jelöltek, testületi tagságra történő választásnál a megválasztani kívánt jelöltek neve mellé – két egymást metsző vonallal – jelet tesz.

150. §

(1) A szavazás befejezése után – a szavazatok összeszámlálása előtt – a szavazatszámoló bizottság a fel nem használt szavazólapokat összeszámolja, a számlálás tényét és eredményét jegyzőkönyvben rögzíti, majd a fel nem használt szavazólapokat megsemmisíti.

(2) A fel nem használt szavazólapok megsemmisítése után a választási bizottság az urnákat egy helyiségben összegyűjti, ellenőrzi azok sértetlenségét, az összes szavazólapot az urnákból – a szavazatszámoló bizottság elnöke jelenlétében – kiveszi, azokat összeszámlálás végett a szavazatszámoló bizottság elnökének átadja, majd megállapítja a szavazás eredményét.

(3) A szavazatok összeszámlálása alatt a szavazatszámoló bizottság tagjainak nem állhat rendelkezésére sem távbeszélő készülék, sem internet kapcsolat, sem fax. A szavazatok összeszámlálása alatt a bizottság tagja a számláló helyiséget csak a választási bizottság tagjának kíséretében hagyhatja el, amelynek során biztosítani kell, hogy a számlálás során megismert adat harmadik személynek ne juthasson tudomására.

(4) A szavazatszámoló bizottság az átvett szavazólapokat összeszámolja és összehasonlítja a szavazáson részt vett szavazók számával. Érvényes a szavazás, amennyiben a két szám egyezik, vagy a leadott szavazólapok száma kevesebb, mint a szavazók száma.

(5) Érvénytelen

a) a szavazat egésze, ha:

aa) nem az érvényes szavazólapon adták le, vagy

ab) a szavazólapot áthúzták, vagy teljes egészében kitöltetlenül hagyták, továbbá

ac) a szavazólap több nevet tartalmaz, mint az adott tisztségre választható személyek száma, vagy

b) a szavazatnak arra az egyéni tisztségviselőre vagy arra a testületre vonatkozó része, amelyből egyértelműen nem állapítható meg, hogy a szavazatot kire adták le.

(6) A szavazatszámoló bizottság először az érvénytelen szavazólapokat számolja össze. A szavazás eredményének megállapítása után a szavazatszámoló bizottság közjegyző jelenlétében az érvényes szavazólapokat köteget és a köteget oly módon zárja le, hogy annak megsértése nélkül a köteg ne legyen felbontható. Ezt követően a szavazatszámoló bizottság az érvényes szavazólapokat számolja össze, majd megállapítja a szavazás eredményét.

151. §

(1) Megválasztottnak az az egyéni jelölt tekintendő, aki a legtöbb szavazatot kapta. Amennyiben ugyanarra az egyéni tisztségre – az elnöki tisztségét kivéve – több jelölt kapott azonos számú érvényes szavazatot, a választási bizottság elnöke és legalább két tagja – az azonos számú érvényes szavazatot szerzett személyek között és jelenlétében – sorsolással dönti el a tisztségre megválasztott személyét.

(2) A Kamara elnöke az lesz, aki az egyéni jelöltek közül a legtöbb szavazatot kapta és legalább a leadott szavazatok egyharmadával rendelkezik. Amennyiben a legtöbb szavazatot kapott egyéni jelölt nem szerezte meg a leadott szavazatok legalább egyharmadát, második forduló kell tartani.

(3) A második fordulóban csak azok az egyéni jelöltek vesznek részt, akik az első fordulóban az első három hely valamelyikén végeztek és a leadott szavazatok legalább egyötödét megkapták. A második fordulóban a Kamara elnöke az lesz, aki az egyéni jelöltek közül a legtöbb szavazatot kapta. Szavazategyenlőség esetén – amennyiben azon az elnöki tisztség betöltése vagy a második fordulóban történő részvétel múlik – az azonos szavazatot kapott személyek közül a választási bizottság elnöke és legalább két tagja – az érintettek jelenlétében – sorsolással dönti el a Kamara elnökének vagy a továbbjutó egyéni jelölt személyének választását.

(4) A testületi tagság esetében a kapott szavazatok számának sorrendje alapján kell a választás eredményét megállapítani. Amennyiben azonos számú szavazat folytán a megválasztott személyek száma meghaladja az adott testületbe megválaszthatók számát, az azonos számú szavazatot kapott személyek közül a választási bizottság elnöke és legalább két tagja – az érintettek jelenlétében – sorsolással dönti el a testületi tagságra megválasztott személyét.

(5) Amennyiben bármely egyéni tisztségre vagy testületi tagságra érvényesen senkit nem választottak meg, úgy erre az egyéni tisztségre vagy testületi tagságra új választást kell tartani.

(6) A szavazatok összeszámlálása után a szavazatszámoló bizottság jegyzőkönyvet készít. A szavazatok összeszámlálása során annak megkezdésétől az eredmény megállapításáig közjegyző jelenléte kötelező. A szavazatszámoló bizottság elnöke a jegyzőkönyvet átadja a választási bizottság elnökének.

(7) A választási eljárás lefolytatásáról a választási bizottság elnöke három példányban jegyzőkönyvet készít és azt – a választási bizottság tagjaival, valamint a szavazatszámoló bizottság elnökével és tagjaival együtt – aláírja.

(8) A választás eredményét a választási bizottság elnöke haladéktalanul írásban megküldi a miniszternek.

152. §

(1) A Kamara tisztségviselőjének nem választható meg az,

a) aki korábban a területi kamara elnökségében az e törvény hatálybalépését megelőző nyolc évben, 2016. június 30. napjáig összesen legalább négy éven keresztül elnöki tisztségben,

b) aki korábban a MISZK elnökségében az e törvény hatálybalépését megelőző nyolc évben, 2016. június 30. napjáig összesen legalább négy évet töltött elnöki tisztségben vagy

c) aki a választás napját megelőzően a hetvenötödik életévét betöltötte.

(2) Ha a megválasztott tisztségviselő megválasztását követően, de még a megbízatásának lejártá előtt a hetvenötödik életévét betölti, megbízatásának idejét kitöltheti.

153. §

(1) A területi kamarák igazságügyi szakértő tagjai az egységes Kamara megalakulásával e törvény erejénél fogva a Kamara tagjaivá válnak.

(2) A területi kamarák vagyona e törvény erejénél fogva átszáll a Kamarára. A területi kamarát megszűnése időpontjában megillető azon vagyontárgy, amely az egyesülés során készült vagyonmérlegben nem szerepelt utólagos vagyonrendezési eljárással kerül a jogutódlással létrejövő Kamara vagyonába, azzal, hogy az eljárásra a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény 119. § rendelkezései irányadók. Az eljárásra a jogutódlással létrejövő Kamara székhelye szerinti törvényszék kizárólagosan illetékes.

(3) A területi kamarák alkalmazottai vonatkozásában 2016. július 1. napjától a munkáltatói jogokat a főtitkár gyakorolja.

(4) A területi kamarák kötelesek a folyamatban lévő elsőfokú etikai eljárásokat legkésőbb 2016. június 30-ig lezárni. A megkezdett etikai eljárásokban az etikai tanács eljárás megindításáról rendelkező határozatának meghozatalakor hatályos szabályok irányadók. A 88. § rendelkezéseit e törvény hatályba lépését követően elkövetett fegyelmi vétségekre lehet alkalmazni. A területi kamarák megszűnését követően az első- és másodfokú eljárások lefolytatására a Kamara etikai bizottsága rendelkezik hatáskörrel.

(5) Az egyesülés a beolvadó területi kamarákkal szemben fennálló követeléseket nem teszi lejárttá.

(6) Az ügyvivő testület elnöke 2016. június 30. napjáig elkészíti és bemutatja a miniszternek a Kamara ideiglenes szervezeti és működési szabályzatát. Az ideiglenes szervezeti és működési szabályzatot a Kamara alakuló ülésén fogadja el. A Kamara elnöke az elfogadott szabályzatot jóváhagyás céljából haladéktalanul megküldi a miniszter részére.

154. §

(1) A Kamara hivatala köteles gondoskodni a területi kamarák székhelyén 2016. szeptember 30. napjáig az ügyfélszolgálati pontok felállításáról. Az ügyfélszolgálati pontokra vonatkozó részletes szabályokat a Kamara ideiglenes szervezeti és működési szabályzata tartalmazza.

(2) Az ügyfélszolgálati pontok a Kamarában történő teljes elektronikus ügyintézés bevezetéséig működnek.

79. Európai Unió követelményekre utaló rendelkezések

155. §

(1) E törvény

a) a büntetőügyekben folytatott rendőrségi és igazságügyi együttműködés keretében feldolgozott személyes adatok védelméről szóló, 2008. november 27-i 2008/977/IB tanácsi kerethatározatnak,

b) a büntetőeljárás során igénybe vehető tolmácsoláshoz és fordításhoz való jogról szóló 2010. október 20-i 2010/64/EU európai parlament irányelvnek és

c) a belső piaci szolgáltatásokról szóló 2006/123/EK irányelvnek való megfelelést szolgálja.

80. Módosító rendelkezések

156. §

(1) Az építmények tervezésével és kivitelezésével kapcsolatos egyes viták rendezésében közreműködő szervezetről, és egyes törvényeknek az építésügyi lánc tartozások megakadályozásával, valamint a késedelmes fizetésekkel összefüggő módosításáról szóló 2013. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: TSzSzt.) 1. § (6) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(6) A Teljesítésigazolási Szakértői Szerv – a teljesítésigazolási Szakértői Szerv szakvéleményére alapított per kivételével – az igazságügyi szakértőkről szóló [...] törvény (a továbbiakban: Szaktv.) 3. § (1) bekezdésében meghatározott szervek eljárásában nem rendelhető ki.”

(2) A TSzSzt 5. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A szakértői tanács tagja a Szaktv. 23. § (3) bekezdésében foglaltakat a tudomására jutásától számított 5 napon belül jelzi a Teljesítésigazolási Szakértői Szerv vezetőjének.”

157. §

Az igazságügyi alkalmazottak szolgálati jogviszonyáról szóló 1997. évi LXVIII. törvény 1. § (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) E törvény hatálya alá tartozó igazságügyi szakértő, valamint szakértőjelölt szolgálati viszonyára az igazságügyi szakértőkről szóló [...] törvénynek és az igazságügyi szakértőkről szóló jogszabályoknak a rendelkezéseit, a törvényszéki végrehajtó, végrehajtó-helyettes, végrehajtójelölt, valamint a végrehajtási ügyintéző szolgálati viszonyára a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvénynek a rendelkezéseit is alkalmazni kell.”

158. §

A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 24. § (4) bekezdés helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) A kirendelt szakértő a hatóság kirendelése alapján köteles eljárni. A kirendelt szakértő eljárási bírsággal sújtható és díja a határidő lejártát követő naptól kezdődően naponta egy százalékkal csökkenthető, ha anélkül, hogy a határidő meghosszabbítása iránti igényét vagy akadályoztatását előzetesen bejelentette volna, feladatait határidőre nem teljesíti.”

159. §

A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 157/A. § (4) bekezdés helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) A hatóság a szakértői díj jogerősen megállapított összeg letéttel fedezett részét a szakértő által benyújtott számla alapján harminc napon belül kiutalja. Ha a letét nem fedezi a szakértői díjat, kérelemre indult eljárás esetén a hatóság kötelezi az ügyfelet a szakértői díj viselésére és a még szükséges összeg letétbe helyezésére.”

81. Hatályon kívül helyező rendelkezések

160. §

(1) Hatályát veszti az igazságügyi szakértői tevékenységről szóló 2005. évi XLVII. törvény.

(2) Hatályát veszti az igazságügyi szakértői kamaráról szóló 1995. évi CXIV. törvény.

1. melléklet az igazságügyi szakértőkről szóló 2016. évi ... törvényhez

Az igazságügyi szakértői névjegyzék tartalma

1. Az igazságügyi szakértők névjegyzéke az igazságügyi szakértő következő adatait, és a szakértő tevékenységére vonatkozó tényeket tartalmazza:

- 1.1. családi neve és utóneve(i);
- 1.2. anyja születési neve;
- 1.3. születési hely és idő;
- 1.4. lakcím (postacím, telefon-, telefaxszám, e-mail);
- 1.5. munkahely (postacím, telefon-, telefaxszám, e-mail);
- 1.6. elérhetőségi cím (postacím, telefon-, telefaxszám, e-mail);
- 1.7. nyelvismeret (nyelv, nyelvtudás foka);
- 1.8. szakmai kamarai tagság;
- 1.9. igazságügyi szakértői igazolvány száma;
- 1.10. szakterület
  - 1.10.1. a névjegyzékbe bejegyzett szakterület és a bejegyzés időpontja,
  - 1.10.2. elutasított szakterület és az elutasítás időpontja,
  - 1.10.3. elbírálás alatt lévő szakterület;
- 1.11. iskolai végzettség és szakmai képesítés a megszerzés időpontjával, valamint nemzetközi vagy hazai szakmai minősítés a megszerzés időpontjával;
- 1.12. állapot
  - 1.12.1. névjegyzékbe bejegyzett,
  - 1.12.2. névjegyzékbe történő bejegyzés folyamatban,
  - 1.12.3. névjegyzékbe bejegyzett, kiterjesztési kérelem folyamatban,
  - 1.12.4. névjegyzékbe bejegyzett, kamarai tagsági viszony szünetel,
  - 1.12.5. névjegyzékbe bejegyzett, kamarai tagsági viszony felfüggesztve,
  - 1.12.6. névjegyzékből törölt,
  - 1.12.7. elhunyt;
- 1.13. tudományos fokozat;
- 1.14. nyilvántartási szám;
- 1.15. az igazgatási ügyiratok ügyszáma;
- 1.16. az **54. § (1)** bekezdés szerinti bejelentés ténye az ügyre történő utalással;
- 1.17. az igazságügyi szakértő minősítése;
- 1.18. a szakértő ellen
  - 1.18.1. közbírási üldözendő szándékos bűncselekmény miatt indult eljárás megindításának, megszüntetésének, illetve befejezésének ténye,
  - 1.18.2. indult fegyelmi eljárás során kiszabott fegyelmi büntetés;
    - 1.19. annak ténye, hogy a szakértő az elektronikus kézbesítést vállalja; ebben az esetben elektronikus elérhetősége;
- 1.20. az igazságügyi szakértő tevékenységével kapcsolatos közleményei („közlemények”);

2. Az igazságügyi szakértők névjegyzéke a gazdasági társaság következő adatait tartalmazza:

- 2.1. megnevezés,
- 2.2. székhely,
- 2.3. cégjegyzékszám,

Az előterjesztést a Kormány nem tárgyalta meg, ezért az nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

2.4. szakterület,

2.4.1. a vezető tisztségviselő neve,

2.4.2. a vezető tisztségviselő lakóhelye,

2.4.3. az elektronikus kézbesítést vállaló vezető tisztségviselő neve,

2.4.4. az elektronikus kézbesítést vállaló vezető tisztségviselő születési helye, ideje és anyja neve,

2.5. a 23. § (1) bekezdésben meghatározott tagokra és alkalmazottakra vonatkozó nyilvános adatok,

2.6. annak ténye, hogy a társaság az elektronikus kézbesítést vállalja, az azt vállaló vezető tisztségviselő nevének megjelölésével.

3. Az igazságügyi szakértők névjegyzéke az igazságügyi szakértői intézmények következő adatait tartalmazza:

3.1 megnevezés,

3.2 elérhetőség (cím, telefon, e-mail cím),

3.3 intézményvezető neve

3.4 alkalmazásában álló vagy oda szolgálatteljesítésre berendelt igazságügyi szakértők szakterülete.

2. melléklet az igazságügyi szakértőkről szóló 2016. évi ... törvényhez

A szakértői nyilvántartás tartalma

A szakértői nyilvántartás az alábbi adatokat tartalmazza:

1. az ügy száma, együttes vagy egyesített szakvélemény esetén a társszakértő megnevezésével és ügyszámával együtt,
2. a kirendelő szerv vagy megbízó megnevezése,
3. a kirendelésről szóló határozat vagy megbízás ügyszáma és tárgya,
4. az ügy érkezésének időpontja (év, hónap, nap megjelölésével) és módja,
5. gazdasági társaság, igazságügyi szakértői intézmény vagy igazságügyi szakértői testület kirendelése esetén a szakvélemény adására kijelölt igazságügyi szakértő vagy eseti bizottság tagjainak neve,
6. az ügyben részt vevő szakértőjelölt neve,
7. a kirendelés elfogadása esetén:
  - 7.1. a szakvélemény kirendelő szerv vagy megbízó részére történő elküldésének időpontja (év, hónap, nap megjelölésével) és módja,
  - 7.2. a jogerős díjmegállapító határozatban megjelölt szakértői díj összege és megfizetésének időpontja,
8. a kirendelés alóli felmentés vagy kizárás esetén:
  - 8.1. annak indoka,
  - 8.2. a felmentésről vagy kizárásról szóló határozat érkezésének időpontja (év, hónap, nap megjelölésével),
9. a kirendelő szervtől vagy megbízótól kapott iratok visszaküldésének időpontja,
10. az irattárba helyezés időpontja.

3. melléklet az igazságügyi szakértőkről szóló 2016. évi ... törvényhez

A Kamara által a szakértőjelöltekről vezetett szakértőjelölti névjegyzék tartalma

1. A Kamara által a szakértőjelöltekről vezetett szakértőjelölti névjegyzék a szakértőjelölt következő adatait, és a szakértőjelölt tevékenységére vonatkozó következő tényeket tartalmazza:

- 1.1. családi neve és utóneve(i);
- 1.2. anyja születési neve;
- 1.3. születési hely és idő;
- 1.4. lakcím (postacím, telefon-, telefaxszám, e-mail);
- 1.5. munkahely (postacím, telefon-, telefaxszám, e-mail);
- 1.6. elérhetőségi cím (postacím, telefon-, telefaxszám, e-mail);
- 1.7. nyelvismeret (nyelv, nyelvtudás foka);
- 1.8. szakmai kamarai tagság;
- 1.9. szakértőjelölti igazolvány száma;
- 1.10. szakterület;
- 1.11. iskolai végzettség és szakmai képesítés a megszerzés időpontjával;
- 1.12. tudományos fokozat;
- 1.13. nyilvántartási szám;
- 1.14. az igazgatási ügyiratok ügyszáma;
- 1.15. a szakértőjelölt ellen
  - 1.15.1. közvédra üldözendő szándékos bűncselekmény miatt indult eljárás megindításának, megszüntetésének, illetve befejezésének ténye,
- 1.16. a szakértőjelölt tevékenységével kapcsolatos közlemények („közlemények”).

4. melléklet az igazságügyi szakértőkről szóló 2016. évi ... törvényhez

**ÖSSZEFÉRHETELENSÉGI NYILATKOZAT
IGAZSÁGÜGYI SZAKÉRTŐI NÉVJEGYZÉKBE VÉTELHEZ**

Név (születési név):

.....

Születési hely, idő:

.....

Anyja neve:

.....

Lakcím:

.....

Elektronikus elérhetőség:

.....

1. Kijelentem, hogy igazságügyi szakértői tevékenységem teljes időtartama alatt eleget teszek az igazságügyi szakértőkre vonatkozó jogszabályi előírásoknak. Ennek megfelelően tudomásul veszem, hogy magánszakértői véleményt abban az esetben adhatok, ha ez a hatóságoktól származó feladataim ellátását nem akadályozza és azzal nem összeférhetetlen.

2. Kijelentem továbbá, hogy a közigazgatási hatósági eljárás, a büntetőeljárás, a polgári peres eljárás, valamint egyéb nemperes eljárások igazságügyi szakértők kizárására vonatkozó szabályait megismertem.

Ennek alapján kötelezettséget vállalok arra, hogy amennyiben bejegyzett igazságügyi szakértői tevékenységem teljes időtartama alatt bármely hatóság igazságügyi szakértőnek rendelne ki, vagy megbízás alapján szakértőként járnék el, úgy az adott eljárás kizárásra vonatkozó rendelkezéseinek eleget teszek.

3. Kijelentem, hogy bejegyzett igazságügyi szakértői tevékenységem teljes időtartama alatt betartom az igazságügyi szakértőkre vonatkozó kompetencia, kizárólagossági és határidőkre vonatkozó szabályokat.

4. Tudomásul veszem, hogy amennyiben az igazságügyi szakértői jogviszonyom fennállása alatt jelen nyilatkozatban foglaltakat nem teljesítem, úgy velem szemben igazságügyi szakértői névjegyzékből való törlési eljárás kezdeményezhető.

Kelt: ....., ...év ..... hó ....nap

.....
igazságügyi szakértő

5. melléklet az igazságügyi szakértőkről szóló 2016. évi ... törvényhez

Tárgyidőszak: 20... év ..... negyedév

Igazságügyi szakértői igazolvány száma: .....

Szakterület:.....

	Ügyforgalom	Az eljárással érintett ügyek tárgya				Magánszakértői vélemény	Egyéb	Összesen	Ebből Díjrendelet szerinti
		Büntetőeljárás	Polgári peres eljárás	Közigazgatási és Munkaügyi bírósági eljárás	Hatósági/Rendőrségi eljárás				
1.	Az előző időszakra folyamatban maradt ügyek száma								
2.	A negyedévben érkezett új ügyek száma								
3.	Befejezett ügyek száma								
4.	Tárgyidőszakban díjmegállapító végzéssel befejezett ügyek száma								
5.	Tárgyidőszakban kiutalt szakértői díj								
6.	A negyedév végén folyamatban maradt ügyek száma								

INDOKOLÁS / ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

Az igazságügyi szakértőkről szóló törvényjavaslat (a továbbiakban: Javaslat) az *igazságügyi szakértői tevékenységről* szóló 2005. évi XLVII. törvény (a továbbiakban: Szaktörvény) és az *igazságügyi szakértői kamaráról* szóló 1995. évi CXIV. törvény (a továbbiakban: Kamarai törvény) rendelkezéseit kívánja egyetlen – az egész igazságügyi szakértői tevékenységet és szervezetrendszerét átfogó – törvényben szabályozni. Ezáltal egy koherensebb, átláthatóbb, világosabb kapcsolódási pontokat tartalmazó szabályozás készül el. A Javaslat struktúrája, az egymást követő szakaszok logikája ésszerűbb és átláthatóbb. A szabályozás jól érthető fogalmakat használ.

I. Az átfogó reform indokoltsága

1. A szakértőnek mint bizonyítási eszköznek a napjainkban ismert és elfogadott formája a XIX. század második felében alakult ki. Az intézmény létrejöttét alapvetően két tényező segítette elő: a természettudományok fejlődése, és ezzel együtt a tudományágak differenciálódása, továbbá a szabad bizonyítási rendszer uralkodóvá válása az eljárási jogszabályokban. Az említett körülmények és az egyéb bizonyítási eszközök – így különösen a tanúk – jelentőségének felértékelődése oda vezetett, hogy eme bizonyítási eszköz igénybevételére igen gyakran kerül sor az igazságügyi eljárásokban.

2. A polgári perek nagy százaléka minősül ún. „szakértői pernek”, tehát alapvetően szakkérdés alapján eldönthető jogvitának. Ingatlanforgalmi szakértő kirendelését kéri például a felek annak megállapítása érdekében, hogy egy lakóház értéke mennyivel csökkent amiatt, mert mellé építettek egy magasabb épületet. Szakértői kérdés lehet az is, hogy egy ingatlan eladáskori forgalmi értéke és az eladási ára között fennállt-e feltűnő értékkülönbség. Vannak olyan polgári perek is, amelyek jellegüknél fogva nem nélkülözhetik a szakértő közreműködését. Ilyenek például a származásmegállapítási perek, ahol legtöbbször vércsoportvizsgálatot végeznek a lehetséges szülőkön. A házassági perekben gyakori, hogy pszichológus szakértő vizsgálja meg a szülőket és a gyermekeket.

A közigazgatási hatósági eljárásban a különleges ismeretet igénylő szakkérdések elbírálására megoldás az úgynevezett szakhatósági modell alkalmazása, ahol egy eljárásban több, akár tízen felüli más-más szakértelemmel bíró szakértő is dolgozhat, és együttes munkájuk eredményeként tud a hatóság döntést hozni. Egyre gyakrabban merül fel azonban speciális szakismeret iránti igény egy-egy konkrét ügyben a hatósági eljárásokban. Például egy bontási ügyben nem biztos, hogy a szakhatóság meg tudja ítélni, hogy az épületegyüttes részeként bontandó - boronás pincére hasonlító - pince népi építészeti védendő érték-e.

A szakértői közreműködésnek nagy jelentősége van a büntetőügyekben is. A büntetőeljárás során például felmerülhetnek adatok a terhelt kóros elmeállapotát illetően, amikor is szakértő kirendelése válik szükségessé. A büntető eljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 107. §-a szerint, a terhelt elmeállapotának szakértői vizsgálatára, illetve megfigyelésére kizárólag bírósági határozat alapján kerülhet sor. A vádirat benyújtása előtt ügyészi indítvány szükséges a határozat meghozatalához.

3. Az eljárási kódexek nagyon hasonló meghatározásokat tartalmaznak arra nézve, hogy mikor kerülhet sor szakértő igénybevételére. A ma irányadó felfogás szerint a szakértő a bíróság vagy más hatóság hiányzó szakértelmét pótolja, de nem nyilváníthat véleményt jogi szakkérdésekben és még részleteiben sem veheti át a bíróságok ítélkező funkcióját.

4. A szakértői működésre vonatkozó ágazati szabályokat a Szaktörvény tartalmazza. Főszabály szerint, csak a Szaktörvényben, mint ágazati jogszabályban meghatározott követelményeket teljesítő személyi kör járhat el szakértőként, a Szaktörvényben – és az eljárási szabályokban – meghatározott szabályok szerint.

Az igazságügyi szakértőket tömörítő érdekképviseleti szervezetre a Magyar Igazságügyi Szakértői Kamarára (a továbbiakban: MISZK) vonatkozó legfontosabb rendelkezéseket a Kamarai törvény tartalmazza. A MISZK és a területi kamarák (a továbbiakban együtt: kamara) az önkormányzatiság elvén alapuló, az igazságügyi szakértők érdekeit képviselő köztestületek. Jelenleg nyolc területi kamara működik, ezek alkotják a MISZK-et, amely felett a törvényességi felügyeletet az igazságügyért felelős miniszter (a továbbiakban: miniszter) gyakorolja. Az egyes szakértők a területi kamarák tagjai. A kamarák közfeladatként látják el – többek között – az igazságügyi szakértők szakmai oktatását, valamint lefolytatják az etikai eljárásokat.

Az Igazságügyi Minisztérium (a továbbiakban: Minisztérium) a szakértői működéssel összefüggésben 2014 őszén készített problématerképet, amelynek elkészítéséhez nagyban támaszkodott a Kúria joggyakorlat-elemző csoportjának és az alapvető jogok biztosának jelentésére, valamint a Minisztérium Igazságügyi Felügyeleti Főosztályának gyakorlatára és külső szakértők tapasztalataira is. A fentiek alapján a Minisztérium az igazságügyi szakértői működés és a kamara kapcsán az alábbi problémákat azonosította.

5. Az igazságügyi szakértői működéssel kapcsolatos főbb problémák:

A jelenlegi két törvény (Kamarai törvény és a Szaktörvény) helyett célszerűbb lenne egyetlen jogszabályban, kódex jelleggel szabályozni az igazságügyi szakértőkre vonatkozó főbb rendelkezéseket. Ezen túlmenően a jelenlegi jogszabályok rendelkezései – koncepcionális változás nélkül – több ponton pontosításra szorulnak, így például a kirendelő végzés és a szakvélemény tartalmára, a kirendelt szakértő jogaira és kötelezettségeire, az eseti szakértő alkalmazhatóságára, a szakértői díjfizetés részletes szabályaira, a szakértői tevékenység szünetelésére és a fegyelmi eljárás során meghozott határozat kézbesítésére vonatkozó szabályok.

Az igazságügyi szakértőkkel kapcsolatos hatósági eljárásokat szükséges a bürokráciacsökkentés szempontjából is vizsgálni, és az elhúzódó eljárások idejét lecsökkenteni, az ésszerű mértékig. Az igazságügyi szakértői névjegyzék nehezen használható, a kirendelések során nincs szakmai visszajelzés a szakértők működéséről, annak ellenére, hogy ez a kötelezettség a meglévő jogszabályokban is megtalálható. A szakértői névjegyzék és tagjegyzék kettős vezetése nem megfelelő, így egyetlen névjegyzék vezetése, azonban annak a jelenleginél gazdagabb tartalommal történő kiegészítése indokolt. A névjegyzékbe-vételi eljárás felülvizsgálata indokolt. Szükséges továbbá az eljárás áttekintése a bürokráciacsökkentésre vonatkozó rendelkezések fényében.

A szakértőkre vonatkozó, a kompetens és hibátlan szakvéleményekhez szükséges minőségbiztosítási rendszer nem megfelelő, a megfelelő minőségű szakvélemény elkészítése nem biztosított e tanúsítás kidolgozottsága és az etikai eljárások hatékony jogkövetkezmenyei hiányában.

A magánszakértői vélemény több szempontból problémás. Felhasználhatósága az egyes eljárásokban általában kérdéses. Nem rendezettek továbbá a magánszakértői vélemény személyiségi jogi összefüggései sem.

Az etikai eljárások nem működnek jól. Az etikai vizsgálatokat a területi kamarák lassan és nem kellő szakmai szigorral végzik, a jogkövetkezmények nem bírnak elegendő visszatartó erővel, az eljárások visszaélészerűen is megindításra kerülnek, ráadásul az eljárási költség viselése jelenleg nem méltányos. A kamarai etikai testületekben hiányzik a jogi szaktudás, így sokszor jogszabályi félreértelmezések miatt is elhúzódnak az eljárások.

A szakértői működésre vonatkozó igazságügyi statisztikai adatgyűjtés nincs, ezáltal az igazságügyi szakértőkkel kapcsolatos minisztériumi feladatok nehezen meghatározhatók és végrehajthatók.

6. A kamara működésével kapcsolatos főbb problémák:

A kamara területileg szétagolt, a területi kamarák nem transzparens működése nehezíti a MISZK működését, egymással konkuráló érdekek mentén polarizált a szakértői kamarai szervezet. Az egyes szakértők nem tagjai a MISZK-nek, csak a területi kamaráknak.

Forráshiány miatt a kamarák működése nehézkes, a tisztségviselők díjazása nem elég ösztönző, a MISZK hatásköre formális, valójában a területi kamarai elnökök egyedi véleménye alapján történnek az intézkedések, nincs aktív kapcsolat a tagsággal. Forráshiány miatt nem megoldott a MISZK hosszú távú elhelyezése, tisztségviselőinek díjazása (ill. költségtérítése) sem.

Az igazságügyi szakértői működés szempontjából is kiemelten fontos módszertani levelek és szakmai iránymutatások kiadására eddig alig volt példa, holott ezek megléte nagyban elősegítené a szakmailag kompetens szakvélemények elkészítését.

A kamara feletti törvényességi felügyelet szűk körű és formális, természetét tekintve reaktív, és csak jogszabálysértő szabályzat, iránymutatás, egyedi kamarai határozat ellen alkalmazható, egyedi operatív intézkedés ebbe a körbe nem tartozik bele. A szaktárca törvényességi felügyeleti jogköre mellett pedig a bíróság előtti kiegészítő jogorvoslati lehetőség a törvénytelen működésre vonatkozóan is csak lassú megoldást nyújthat. A kamara felett – bírósági bejegyzés híján – egyéb bírósági, tehát törvényességi kontroll nincs. A MISZK-en kívül az egyes területi kamarák feletti törvényességi felügyeleti jogkör nem egyértelműen következik a jogszabályból.

A fentebb hivatkozott forrásokon túlmenően az utóbbi években számos olyan sajtóhír látott napvilágot, amely szakértői közreműködéssel érintett bírósági eljárással foglalkozik. A fentebb hivatkozott szakmai kutatások mellett ezek a hírek is rávilágítottak arra, hogy az igazságügyi szakértői működéssel kapcsolatosan számos megoldandó probléma van. A nem megfelelő kirendelések, a szakmailag kétségbe vonható, sokszor vélhetően etikátlan szakvélemények, valamint az esetleges kompetencia hiány olyan károkat okozhatnak az igazságügyben, amelyek elvezethetnek az igazságszolgáltatásba vetett közbizalom általános megrendüléséhez. A kamarai finanszírozás rendszere működésképtelen, a területi kamarák juttatásaiból a MISZK nem tudja jogszabályban foglalt feladatait hatékonyan és kellő eredménnyel ellátni.

7. Főbb szabályozási pontok (újdonságok a szabályozásban)

Az igazságügyi szakértői tevékenységről szóló törvényjavaslat (a továbbiakban: Javaslat) a fent felsorolt problémákra reagáló egységes, egyetlen normaszövegben szabályozza az igazságügyi szakértőkről és a szakértői tevékenységről szóló rendelkezéseket, valamint a kamarát, és a kamara eljárásait érintő rendelkezéseket. Ezáltal egy koherensebb, átláthatóbb, világosabb kapcsolódási pontokat tartalmazó szabályozás készül el. A jogszabály struktúrája, az egymást követő szakaszok logikája ésszerűbb és átláthatóbb, a jogszabály alkalmazását segítő szerkezetben került kialakításra. A szabályozás jól érthető fogalmakat használ.

A Javaslat a fent bemutatott problémák kiküszöbölésére – a korábban is működő szabályok kisebb korrekciója mellett – az alábbi főbb szabályozási pontokat tartalmazza:

8. A Javaslatban pontosan, külön szakaszban, egyértelműen meghatározásra került a törvény hatálya, amely kiterjed az igazságügyi szakértői tevékenységre, az igazságügyi szakértőkre, és a szakértőjelöltekre, az igazságügyi szakértői névjegyzékbe bejegyzett gazdasági társaságokra, a szolgáltatási tevékenység megkezdésének és folytatásának általános szabályairól szóló törvény szerinti szabad szolgáltatásnyújtás jogával rendelkező szolgáltatókra, az e célra létesített igazságügyi szakértői intézményekre, igazságügyi szakértői intézetekre, és igazságügyi szakértői testületekre, külön jogszabályban szakvélemény adására feljogosított állami szervekre, intézményekre, továbbá intézetekre és a Magyar Igazságügyi Szakértői Kamarára. A Javaslat elején értelmező rendelkezések találhatók.

9. A Javaslat a Szaktörvénnyel egyezően definiálja a szakértő kötelességeit. Garanciális szempontból azonban már a Javaslat elején kimondásra kerül, hogy az igazságügyi szakértőt a szakvélemény elkészítéséért szakértői díj illeti meg. Ez az alapvető jogosultság a Szaktörvényben *expressis verbis* nem szerepel.

10. A Javaslat tisztázza, hogy az igazságügyi szakértő alkalmazottként milyen jogviszonyban foglalkoztatható. Ha az igazságügyi szakértő alkalmazottként jár el, tevékenységét az igazságügyi szakértői intézmény vagy intézet alkalmazásában álló igazságügyi szakértő az igazságügyi alkalmazottak jogállásáról szóló 1997. évi LXVIII. törvény (a továbbiakban: Iasz.) szerinti szolgálati jogviszonyban vagy a társaság, szolgáltató vagy más szerv alkalmazásában lévő igazságügyi szakértő a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) szerinti munkaviszonyban vagy megbízási jogviszonyban végezheti.

A Javaslat a fentiekhez hasonlóan szabályozza azt is, hogy a szakértőjelölt milyen jogviszonyban foglalkoztatható. Szakértőjelölti tevékenység igazságügyi szakértői intézményben alkalmazott szakértőjelölt az Iasz. szerinti szolgálati jogviszonyban, más esetben az Mt. szerinti munkaviszony vagy megbízási jogviszony keretében végezhető.

11. A Szaktörvénynél részletesebben kerülnek meghatározásra az eseti szakértőre vonatkozó rendelkezések. A Javaslat egyértelművé teszi, hogy szakértő hiányában, valamint az adott szakterületen jelentkező időszakos vagy egyéb szakmai ok miatti hiány esetén, a szakértői feladat ellátására megfelelő szakértelemmel rendelkező eseti szakértő is igénybe vehető, ha az igazságügyi szakértőkre vonatkozó etikai és fegyelmi követelményeknek aláveti magát. Eseti szakértőként más szakterületre bejegyzett igazságügyi szakértő is eljárhat.

12. A Javaslat nagy hangsúlyt fektet a bürokráciacsökkentésre, az eljárási határidők ésszerű mértékű csökkentésére. Ennek megfelelően a névjegyzékbe történő bejegyzés iránti eljárás negyven nappal huszonegy napra rövidül, illetve a szakhatósági állásfoglalás beszerzésének határideje harminc

napról tizenöt napra csökken (mindkét határidő összhangban van a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény rendelkezéseivel).

13. A névjegyzékbe-vételi eljárás – összhangban a bürokráciacsökkentésre vonatkozó törvény előírásaival – egyszerűbbé és gyorsabbá válik, a vonatkozó szabályok rendszere a Javaslatban áttekinthetőbb, a Javaslat által használt terminológia a Szaktörvénynél következetesebb.

A Javaslat részletesebben szabályoz néhány, az igazságügyi szakértői tevékenység megkezdéséhez szükséges kötelezettséget, így például a szakértői eskü letételének mikéntjét és az eskü letétele elmaradásának következményeit. Fontos szabály, hogy az igazságügyi szakértő igazságügyi szakértői igazolványát az eskü letétele után veheti át, tevékenységét az eskü letétele után kezdheti meg. Ha az igazságügyi szakértő az esküt határidőben nem tette le, a kamarai tagsága a határidő lejártát követő napon megszűnik. A névjegyzéket vezető hatóság biztosítja, hogy az igazságügyi szakértő a névjegyzékbe történő felvételét követően az esküt határidőben letehesse. Ha a névjegyzéket vezető hatóság ezt nem biztosítja, az igazságügyi szakértő kamarai tagsága nem szűnik meg, és az esküt a névjegyzéket vezető hatóság által kijelölt legközelebbi időpontban le kell tenni.

14. Fontos szabály, hogy a szakértő a névjegyzékbe történő bejegyzéssel ex lege a Kamara tagjává válik. A névjegyzéket nem a Kamara, hanem a Minisztérium mint az igazságügyi szakértői névjegyzéket vezető hatóság (a továbbiakban: névjegyzéket vezető hatóság) vezeti. Jelenleg két nyilvántartás is rögzíti az igazságügyi szakértők adatait: a Minisztérium által a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 152/2014. (VI. 6.) Korm. rendelet 80. §-a alapján vezetett névjegyzék, a másik a MISZK által a Kamarai törvény 1. § (5) bekezdés b) pontja alapján vezetett nyilvántartás. A MISZK természetesen továbbra is vezethet nyilvántartást a tagjairól. A névjegyzéket vezető hatóság által vezetett szakértői névjegyzék elektronikus fejlesztése biztosítja a gyorsabb és minőségvédett választást a szakértők között.

15. A szakértői névjegyzék egyfelől a kirendelők és a jogkereső közönség számára fontos információkkal bővül, másfelől a Javaslat néhány olyan adatot is nyilvános adatként minősít, amely korábban – bár szükséges lett volna – nem volt elérhető. Így például a kormányzati portálon közzé kell tenni az arra vonatkozó bejegyzést, hogy a szakértő tevékenységét szünetelteti, illetve a szakértő minősítését.

Bár a szakértőjelöltek nyilvántartását a Kamara vezeti, garanciális okokból közzé kell tenni a szakértőjelöltekre vonatkozó legfontosabb adatokat, így például a szakértőjelölt nevét, azt a szakterületet, amelyen közreműködik és a szakértőjelölti tevékenységével kapcsolatos közleményeket.

16. Rendszeres, elektronikus statisztikai adatszolgáltatás kerül bevezetésre. A szakértő statisztikai adatszolgáltatás keretében köteles a nyilvántartása alapján a törvény melléklete szerinti adatokat a Kamara részére negyedévente, a tárgynegyedévet követő hónap 20. napjáig elektronikusan megküldeni. A szolgáltatott statisztikai adatokat a Kamara dolgozza fel és továbbítja kérésre a névjegyzéket vezető hatóságnak. A statisztikai adatszolgáltatás elmaradása törlési ok. Így megoldhatóvá válik az a probléma, hogy az igazságszolgáltatás nem rendelkezik – szükség és igénye esetén – értékelhető adatmennyiséggel az igazságügyi szakértők tekintetében, ezzel kissé eszköztelenné válik a tárgykörben szükséges jogalkotás vagy más intézkedés megtétele tekintetében.

17. A szakértő a személy elleni erőszakos bűncselekményeken kívül – a Szaktörvénytől eltérően – hivatali és korrupciós bűncselekmények gyanúját is köteles bejelenteni. A fentiekben túlmenően a Javaslat új rendelkezése szerint, ha a szakértő tevékenysége során olyan körülményt észlel, amely más személy életét, testi épségét vagy egészségét veszélyezteti, köteles az érintett szakterület felügyelő közigazgatási szervnél bejelentést tenni. Ebben az esetben tehát nem bűncselekmény gyanúja merül fel, hanem más szabályszegés – így például építésügyi szabályok megszegése – veszélyeztetheti valamely személy életét, testi épségét vagy egészségét.

18. A kirendelő végzés tartalma tekintetében a Javaslat újítása, hogy a hatóságnak konkrétan meg kell jelölnie, hogy a szakértő a díjrendelet szerinti költségjegyzéket vagy szabadon összeállított költségjegyzéket nyújt-e be. E rendelkezés jelentősége abban áll, hogy a szakértők számára egyértelművé válik, hogy mi alapján állapítsák meg a szakértői díjat. A jelenlegi szabályozás szerint, akkor is a díjrendelet szerinti költségjegyzéket kell benyújtani, ha a konkrét ügyben hivatalból is helye van bizonyítás elrendelésének, melynek megítéléséhez az eljáró szakértő eljárásjogi ismeretei nyilvánvalóan nem nyújtanak kellő támpontot.

19. A Javaslat beépíti a rendelkezései közé az egyes eljárási szabályokban – így különösen a büntető eljárásról szóló törvényben – szereplő, illetve a gyakorlatban megjelenő legfontosabb tartalmi egységeket, amelyeket a szakvéleménynek tartalmaznia kell. Tekintettel arra, hogy a szakvélemény tartalmi egységeire vonatkozó követelmények egységesek, így elegendő ezeket az ágazati szabályokban megjeleníteni.

Kimondásra kerül az az elmélet számára egyértelmű, ám a gyakorlatban nem teljesen következetes szabály, hogy a szakvéleményben jogkérdésben nem lehet állást foglalni. A szakértő kizárólag az ügy eldöntése szempontjából releváns tények megismeréséhez segítheti hozzá az eljáró bírót vagy hatóságot, speciális tudása felhasználásával.

20. Külön alcímbe kerül a magánszakértői vélemény intézménye. Részletesen kerül szabályozásra a magánszakértői vélemény megtételének célja, a szakértő eljárásának alapjául szolgáló megbízás szabályai. A korábban, a gyakorlatban gyakorta előforduló esetek elkerülését elősegítendő, nyomatékossításra kerül, hogy a megbízás alapján eljáró szakértő a függetlenség és pártatlanság elvének megfelelően köteles eljárni. Rendezésre kerülnek a magánszakértői vélemény személyiségi jogi összefüggései is.

21. A hatékony minőségbiztosítás megvalósítását elősegítő, eddig hiányzó rendelkezések a következők: az igazságügyi szakértő, még a névjegyzékbe-vételi kérelem benyújtása előtt köteles részt venni a miniszter által a részére szervezett jogi ismeretek oktatásán és a jogi vizsgát – a miniszter rendeletében meghatározott mentesülés esetét kivéve – sikeresen letenni; kötelező szakértőjelölti működés / kötelező ügyszám kerül bevezetésre a megfelelő, szakmailag és módszertanilag is elfogadható szakvélemények előterjesztése érdekében; új jogcímek kerültek a névjegyzékből való törlés esetei közé: A szakértőt törölni kell a szakértői névjegyzékből, ha a szakvélemény előterjesztésével egy évet elérő késedelembe esett, az értesítési címén a küldemény átvételét nem biztosította, statisztikai adatokat nem küld vagy nem valós adatokat küld, valamint törlési ok az is, ha a szakértő a hatóságot lényeges körülményről határidőben nem értesíti.

A Javaslat újítása, hogy az igazságügyi szakértő eljárása rendszeresen értékelésre kerül egy, a Kamara által felállított szakmai testület által. Az értékelés eredményeként az igazságügyi szakértő alkalmatlan, alkalmas vagy kiválóan alkalmas minősítést kap, amely a névjegyzékben is feltüntetésre kerül nyilvános, mindenki számára elérhető információként ekként segítve a kirendelőket a megfelelő igazságügyi szakértő kiválasztásában.

A kamaránál kialakítandó minőségbiztosítás a szakvélemények színvonalának emelkedéséhez, az eljáráson belül az új szakértői kirendelések számának csökkenéséhez, és a szakvélemények elkészítési sebességének növekedéséhez is vezet.

22. A jelenlegi, széttagolt kamarai rendszer helyett egységes kamarai rendszer kerül kialakításra. Az utóbbi években egyértelművé vált, hogy szükség van – az érdekképviselő, az öngazgatás és a szakmai működés elősegítésének színterül szolgáló, köztestületi formában működő – egységesebb, széttagolt működéstől mentes szakértői kamarára. A jelenleg működő országos hatáskörű MISZK és a nyolc területi kamara egységes jogutódjaként létrejövő Magyar Igazságügyi Szakértői Kamara (a továbbiakban: Kamara) számos, az igazságügyi szakértői működéssel összefüggő problémát képes lesz majd megoldani. Az egységes kamarai rendszer kialakításával a működés hatékonyra válik. Az egységes Kamara felállítása és a jogutódlás az átmeneti rendelkezésekben foglalt módon történik.

23. Tekintettel arra, hogy a Javaslat által létrehozott kamarai rendszer nagyban különbözik a Kamarai törvény szerinti struktúrától, a Javaslatban a korábbi rendszertől eltérő struktúrában, eltérő hatáskörökkel rendelkező kamarai szervek jelennek meg. A Kamara legfőbb döntéshozó szerve a küldöttgyűlés, amely a köztestületi autonómiát és az önkormányzatiság elvét érvényre juttatva megtestesíti a tagság akaratát, meghozza a Kamarával összefüggő legfontosabb döntéseket. A küldöttgyűlésre vonatkozó szabályozás akként került kialakításra, hogy a jelenlegi több mint háromezer fős tagsággal rendelkező szakértői Kamara hatékonyan működhessen és elláthassa a Javaslatban meghatározott feladatait.

24. Az elnökség a vezetésből rá háruló feladatokat látja el. Az elnökség tagjai közül megválasztja a Kamara elnökét. A törvényességi felügyeletet erősítő szabály, hogy a Kamara elnökének megválasztását a miniszternek jóvá kell hagynia.

A Kamara elnökének négy elnökhelyettese van. Az egyes elnökhelyettesek – az általános elnökhelyettes kivételével, melynek feladata elsősorban az elnök helyettesítése – egy-egy kiemelten fontos és érzékeny területért felelősek.

25. A Javaslatban új elemként jelenik meg a szakmai tagozat (a továbbiakban: tagozat) mint az igazságügyi szakértői szakterületekről, valamint az azokhoz kapcsolódó képesítési és egyéb szakmai feltételekről szóló 9/2006 (II. 27.) IM rendelet mellékleteiben meghatározott szakterületek alapján alapított, az érintett szakterületre bejegyzett igazságügyi szakértők önálló önkormányzattal rendelkező szerve. A tagozat első ülésén elnököt választ. A szakmai tagozatok a saját szakterületüket érintő ügyekben véleményezési joggal rendelkeznek, továbbá közreműködnek a módszertani levelek megalkotásában, a Kamara minőségbiztosítással összefüggő feladatainak végrehajtásában, valamint a küldöttgyűlés megválasztásában is. A küldöttgyűlés küldötteinek felét a szakmai tagozatok által delegált küldöttek alkotják.

26. Módszertani levél kiadására eddig alig volt példa, holott ez az intézmény hatékonyan tudná elősegíteni a megfelelő minőségű szakvélemények elkészítését. A módszertani levél kiadásának szabályai lényegesen egyszerűsítésre kerülnek a vázolt probléma orvoslása érdekében.

27. A finanszírozási problémák, a forráshiányos állapot megszüntetése céljából új elemek jelennek meg a Kamara finanszírozásában. Bevezetésre kerül az általános költségátalány intézménye, amelyet a szakértő – a külön jogszabály szerinti mértékben – a díjjegyzékben érvényesít minden ügyben, negyedévente bevall és megfizet a kamarának. A költségátalány bevallására a statisztikai adatszolgáltatás alkalmával kerül sor.

Fontos szabály, hogy az általános költségátalány nem része a szakértő bevételeinek, így ezzel kapcsolatosan adózási kötelezettsége a szakértőnek nem keletkezik. Amennyiben a szakértő az általános költségátalány átutalását vagy befizetését elmulasztja, az adók módjára behajtható követelésnek minősül. Tekintettel arra, hogy az általános költségátalány jogcímén kifizetett összeget a szakértő köteles átutalni a Kamarának, az erre az összegre vonatkozó adómentesség nem minősül az Európai Unió Működéséről Szóló Szerződés 107. cikke szerinti állami támogatásnak.

Bevezetésre kerül továbbá a fegyelmi eljárási díj intézménye is, amelyet a fegyelmi eljárást kezdeményező személy köteles az eljárás megindítása előtt megfizetni a Kamara részére. Ennek célja – a fentebb vázolt finanszírozási probléma megoldásán túl –, hogy a pervesztes felek által előterjesztett fegyelmi eljárás megindulását kérő kérelmek előterjesztése – amennyire lehet – elkerülhető legyen.

28. Etikai felelősség helyett a fegyelmi felelősség intézménye kerül elsődlegesen szabályozásra a Javaslatban. Jóllehet továbbra is jogában áll a kamarának, hogy etikai eljárásokat folytasson le (s ehhez saját szabályokat alkosson), magában a törvényben csak a fegyelmi felelősség egyes kérdései kerültek részletezésre, az etikai eljárás szabályai pedig a Kamara saját szabályzataiban kerülnek meghatározásra azzal, hogy erre nézve a jogalkotó a megfelelő színvonalú szabályok megalkotása érdekében a fegyelmi eljárás garanciális szabályait rendeli alkalmazni.

A fegyelmi eljárás a gyorsabb és hatékonyabb ügyvitel érdekében, felesleges bürokratikus szabályoktól mentesen került kialakításra. A fegyelmi eljárás megindítása miatt felfüggesztett szakértő eljárásával kapcsolatban – a jelen kérdést szabályozó jogszabályokat tekintve – unikális jelleggel, kedvezőbb szabályokat tartalmaz az eljárás még gyorsabb lefolytatása érdekében. A fegyelmi eljárás egyfokú, de a döntést sérelmező személy a bírósághoz fordulhat jogorvoslatért, amely a rendes bírósági eljárási rendszerben többfokú jogorvoslatot (jogi felülvizsgálatot) is biztosít, de nem a kamarát terheli, annak szaktudása hiányában.

Átláthatóbban került meghatározásra, hogy az eljárást befejező határozatot mennyi idő alatt kell írásba foglalni és azt kinek kell kézbesíteni. Az eljárást befejező határozatot az igazságügyi szakértői névjegyzéket vezető hatóság részére is minden esetben kézbesíteni kell.

29. Új elemként jelenik meg a bejelentő részvétele az eljárásban. A bejelentő – a Kamara szervei és a névjegyzéket vezető hatóság kivételével – az a személy, aki az igazságügyi szakértővel szemben, fegyelmi felelőssége megállapításának érdekében, a fegyelmi bizottsághoz benyújtott kérelem útján fegyelmi eljárást kezdeményez. A bejelentő jogait a Javaslat garanciális szempontból részletezi. A bejelentő jogosult arra, hogy az eljárási cselekményeknél jelen legyen, az eljárás őt érintő irataiba betekintszen, indítványokat, észrevételeket tegyen, a fegyelmi eljárási jogairól felvilágosítást kapjon és a Javaslatban meghatározott esetekben jogorvoslattal éljen.

30. A Javaslat garanciális rendelkezéseket tartalmaz a fegyelmi eljárás alá vont igazságügyi szakértő tekintetében. Új elemként jelenik meg, hogy a fegyelmi eljárás alá vont igazságügyi szakértő nem kötelezhető arra, hogy önmagát terhelő vallomást tegyen, vagy önmaga ellen bizonyítékot szolgáltatson. Ezen túlmenően a fegyelmi eljárás alá vont igazságügyi szakértő jogosult arra, hogy az eljárási cselekményeknél jelen legyen, az eljárás irataiba betekintszen, az eljárás bármely szakaszában indítványokat és észrevételeket tegyen, a meghallgatott tanúkhöz, szakértőkhöz kérdést intézzon, bizonyítási indítványt tegyen, a fegyelmi eljárási jogairól a fegyelmi tanács elnökétől felvilágosítást kapjon és a Javaslatban meghatározott esetekben jogorvoslattal éljen.

31. A törvényességi felügyelet letisztultabb, fogalmilag jobban körülhatárolt. A szabályozás egyértelművé teszi, hogy a törvényességi ellenőrzés a törvényességi felügyelet része. A Javaslat a bírósági út megelőzését szolgálja azáltal, hogy a szabályzatok tekintetében az előzetes véleményezést is lehetővé teszi. Erősödik a jogbiztonság a törvényességi felügyeleti intézkedés kapcsán előírt határidőkkel, gyorsabbá és hatékonyabbá válik az eljárás azáltal, hogy nemperes eljárásban kell lefolytatni a bírósági törvényességi felügyeleti ügyeket. A Javaslat komoly hiányt pótol, amikor a mulasztásban megnyilvánuló jogsértésről is rendelkezik. A szakértői testület és az igazságügyi szakértői intézmények feletti törvényességi felügyelet is hangsúlyosabbá válik.

32. Bevezetésre kerül a főtitkár intézménye, amely intézmény alapvetően a kancellári modell mintájára került kidolgozásra. Célja a Kamara gazdálkodása feletti – korábban hiányzó, ám a Kamara által a működésbeli anomáliák miatt láthatóan igényelt - állami kontroll erősítési és a hatékonyabb működés elősegítése azáltal, hogy a Kamara adminisztratív működtetését egy, a miniszter jóváhagyásával a Kamara elnöke által kinevezett, a jelen területen megfelelő képzettséggel és tapasztalattal rendelkező főtitkár végzi.

33. A Javaslatban számos innovatív, az elektronizáció követelményének is megfelelő rendelkezés található. Így például a küldöttgyűlésen a küldöttek elektronikus úton is részt vehetnek, a küldöttgyűlés ülés tartása nélkül is hozhat határozatot. A szakértő vállalhatja az elektronikus kapcsolattartást is. Bár az elektronizáció egyelőre továbbra sem kötelező, de számos lehetőség – igazodva a polgári perek elektornizációs lehetőségeihez is – megjelenik a jogi szabályozásban.

34. Az átmeneti rendelkezések között szerepelnek az új tisztségviselők megválasztására és a MISZK jogutódlásra vonatkozó szabályok, melyek a rugalmas, és a jogutódláshoz valamint a lejárt tisztségviselői mandátumok megújításához szükséges átmenetet biztosítják az új helyzetben.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

ELSŐ RÉSZ

I. Fejezet *Általános szabályok*

1. A törvény hatálya

Az 1. §-hoz

A Javaslat a Kamarai törvénytől és a Szaktörvénytől eltérően pontosan meghatározza a törvény hatályát. A jelen szakaszból kitűnik, hogy a szakértői tevékenységre és a kamarára vonatkozó szabályok egységes törvényben kerülnek szabályozásra. Az időbeli hatályra vonatkozó rendelkezések a Javaslat végén a Hatályba léptető rendelkezések körében találhatók.

2. Értelmező rendelkezések

A 2. §-hoz

A jogalkalmazás megkönnyítése érdekében a Javaslat 2. §-a értelmező rendelkezéseket tartalmaz.

II. Fejezet

Az igazságügyi szakértő tevékenysége és az igazságügyi szakértő

3. Az igazságügyi szakértői tevékenység

A 3. §-hoz

A Javaslat 3. §-a rögzíti az igazságügyi szakértő feladatát és azt az általános elvet, hogy az igazságügyi szakértő a jogszabályok és a szakmai szabályok megtartásával, legjobb tudása szerint köteles szakértői tevékenységét ellátni. A Javaslatban rögzítésre került a pártatlanság és függetlenség követelménye is. A pártatlanság szubjektív kategória, lényege abban foglalható össze, hogy az eljárásban részt vevő szakértő nem törekszik egyik fél érdekeinek előmozdítására sem. A függetlenség a pártatlansággal ellentétben objektív kategória, lényege, hogy az eljáró szakértő nem kötődik az eljárásban érintett felekhez, így például nem lehet a félként eljáró gazdasági társaság vezető tisztségviselője.

Garanciális szabályként – s mintegy a kötelezettségek ellenpólusaként – került be a Javaslatba, hogy az igazságügyi szakértőt a szakvélemény elkészítéséért szakértői díj illeti meg. A szakértői díjra vonatkozó részletes rendelkezéseket a mindenkorai díjrendelet szabályai állapítják meg.

A 4. §-hoz

A Javaslat 4. §-a értelmében igazságügyi szakértői tevékenységet csak bejegyzett igazságügyi szakértő végezhet természetes személyként vagy gazdasági társaság, igazságügyi szakértői intézmény, igazságügyi szakértő testület egyéb szervezet alkalmazottjaként. Ez alól kivétel, ha névjegyzékbe vett igazságügyi szakértő hiányában eseti szakértő jár el vagy jogszabály felhatalmazása alapján a hatóság egyéb állami szervet rendel ki. Az eseti szakértő kirendelésének azonban az a feltétele, hogy ne legyen az adott szakterületen bejegyzett igazságügyi szakértő, és a kirendelt személy megfelelő szakértelemmel is rendelkezzen, továbbá alávesse magát az igazságügyi szakértőkre vonatkozó etikai és fegyelmi követelményeknek. Az alávetés történhet szóban (a tárgyaláson jegyzőkönyvbe mondással) vagy írásban, meghatározott határidő betartásával.

A Javaslat nem határozza meg, hogy ki lehet eseti szakértő, így a kirendelő hatóság döntésére bízva az eseti szakértő személyének meghatározását arra az esetre, ha az adott szakterületen bejegyzett szakértő vagy intézet nincs. A Javaslat új rendelkezése, hogy eseti szakértőként más szakterületen bejegyzett igazságügyi szakértő is eljárhat. Ezt azért volt szükséges kimondani, mert a gyakorlatban gyakran előforduló eset, hogy olyan területen kell szakvéleményt adni, amely nem szerepel az igazságügyi szakértői szakterületekről, valamint az azokhoz kapcsolódó képesítési és egyéb szakmai feltételekről szóló rendelet mellékleteiben szereplő szakterületi kompetencia fejezetek között. Ebben az esetben kérdéses volt, hogy más szakterületre bejegyzett szakértő eljárhat-e mint eseti szakértő. A Javaslat rendelkezései alapján a kérdés igenlően válaszolható meg. Az eseti szakértő eljárására, jogaira és kötelezettségeire az igazságügyi szakértőkre vonatkozó rendelkezéseket kell megfelelően alkalmazni.

A Javaslat általános rendelkezései kimondják, hogy igazságügyi szakértői tevékenységet természetes személy önálló szakértőként, gazdasági társasági formában, e célra létrehozott igazságügyi szakértői intézmény, vagy állami szerv alkalmazottjaként végezhet. A Javaslat lehetővé

teszi, hogy az önálló szakértő tevékenységét - választása szerint - egyéni vállalkozóként, vagy önálló tevékenységként folytassa, ha annak egyéb jogszabályi feltételei fennállnak.

Komoly hiányt pótol a Javaslat, amikor meghatározza, hogy az alkalmazottként foglalkoztatott igazságügyi szakértő milyen jogviszony formájában járhat el. A Javaslat a szakértőjelöltekre vonatkozó rendelkezések között hasonlóan rendelkezik a szakértőjelöltek jogviszonyáról is.

Kormányrendelet határozza meg azokat az intézményeket, melyeket az ott megjelölt szakkérdésekben ki kell rendelni. Ezek az intézmények ugyan nem igazságügyi szakértői intézmények, de hatósági feladatkörükben eljárva meghatározott kérdésekben az ő állásfoglalásuk a meghatározó. Ilyen lehet egyes kérdésekben, például a Magyar Nemzeti Bank, a Nemzetbiztonsági Szakszolgálat, az ÁNTSZ, illetve a katonai szakterületen történő szakértés esetén a Magyar Honvédség egyes katonai szervezetei, és a honvédelmi minisztériumi háttérintézmények. Külön jogszabály határozza meg azokat az állami szerveket is, amelyek meghatározott szakterületeken szakvéleményt adhatnak. E szervek kirendelése nem kötelező, és szakvéleményt is csak akkor adhatnak, ha van olyan alkalmazottjuk, aki az adott szakterületen a névjegyzékbe igazságügyi szakértőként be van jegyezve.

4. Az igazságügyi szakértővé válás feltételei

Az 5-8. §-hoz

A Javaslat szerint a szakértői névjegyzékbe való felvétel rendje normatívvá, a kinevezés szempontjából pedig alanyi joggá válik. Abban az esetben, ha a szakértő megfelel a jogszabályi követelményeknek a névjegyzéket vezető hatóság nem mérlegelheti névjegyzékbe való felvételét. A névjegyzéket vezető hatóság – a feltételek megléte esetén – a kérelmezőt határozatlan időre veszi fel a névjegyzékbe.

A büntetlen előéleten és a kamarai tagságon kívül az igazságügyi szakértővé válás feltétele, hogy a jelentkező megfeleljen az adott tevékenység folytatására irányadó, a szakterület szerint meghatározott jogszabályi feltételeknek. A kérelmezőnek azt is vállalnia kell, hogy a Javaslatban rögzített összeférhetlenségi esetektől eltekintve a hatósági (bíróági) kirendelésnek eleget tesz.

Új elemként jelenik meg, hogy az igazságügyi szakértőként eljárni kívánó kérelmezőnek a kötelező szakértőjelölti jelölti időt, illetve szakértőjelöltként kötelező szakmai közreműködőként elvégzett ügyszám teljesítését igazolnia kell. Ez a rendelkezés azt hivatott előmozdítani, hogy a kérelmezők megfelelő gyakorlatot szerezzenek a szakvélemények minőségének javulása érdekében. A principálisa mellett tevékenykedő szakértőjelölt gyakorlati tapasztalatokat szerezhet szakmai és módszertani kérdésekben egyaránt, ezzel előmozdítva a későbbiekben adott szakvélemények felhasználhatóságát, ezzel pedig az eljárások hatékony lezárását.

Szintén új elem, hogy a kérelmezőnek igazolnia kell, hogy a miniszter által szervezett jogi oktatáson részt vett és a jogi vizsgát sikeresen letette. Ekként – szintén minőségbiztosítási okokból – a névjegyzékbe csak olyan kérelmező kérheti felvételét, aki már a jogi és módszertani ismeretekkel egyaránt rendelkezik. A vizsga sikeres teljesítéséről szóló igazolást a kérelem benyújtásával egyidejűleg kell benyújtani.

A kérelmezőnek legalább öt év szakmai gyakorlattal kell rendelkeznie, és nem merülhet fel vele szemben a Javaslatban rögzített büntetőjogi, etikai kizáró ok, ide értve azt az esetet is, amikor a korábbi, nem megfelelő munkavégzés következtében a szakértői kamara kizárta tagjai közül. A

Javaslat két esetben enged kivételt az öt éves szakmai gyakorlat követelménye alól, akkor, ha a szakértői tevékenység folytatásához szükséges végzettség megszerzése már feltételezi az igazságügyi szakértői gyakorlatot vagy a kérelmező az adott szakterületen tudományos fokozattal rendelkezik. A kötelező gyakorlati idő szakértőjelöltként is megszerezhető.

A Javaslat egyértelművé teszi, hogy az igazságügyi szakértő igazságügyi szakértői tevékenység folytatására a névjegyzékbe történő bejegyzéssel válik jogosulttá.

A Javaslat felhatalmazása alapján a részletes személyi és tárgyi feltételek alacsonyabb szintű jogforrásban kerülnek normatív módon meghatározásra. A miniszter – a szakterület ágazati irányításáért felelős miniszterek egyetértésével – határozza meg a névjegyzékbe felvehető szakterületeket és az egyes szakterületekhez szükséges képesítési és egyéb feltételeket. Ez elősegíti az igazságügyi szakértők és az ún. ágazati szakértők kinevezésének szabályozása közötti átfedések felszámolását is.

Azt, hogy a szakértő által teljesített szakmai gyakorlat jellege megfelelő-e az adott szakterületen az igazságügyi szakértői tevékenység folytatására, a szakterület felett felügyeletet gyakorló minisztérium igazolja. Az igazolás kiadására irányuló eljárást – a Javaslat felhatalmazása alapján – a szakminiszter rendeletben szabályozza. A szakhatósági állásfoglalással kapcsolatos eljárás határideje lényegesen rövidült, a szakhatóság eljárására irányadó ügyintézési határidő számítására a közigazgatósági hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló törvény rendelkezéseit kell alkalmazni.

A névjegyzéket vezető hatóság hivatalból vizsgálja, hogy az igazságügyi szakértő, a szakértői működése alatt megfelel-e az 5. § (2) a) pontjában meghatározott feltételeknek, valamint hogy vele szemben nem áll-e fenn az 5. § (3) bekezdés a) pontjában meghatározott körülmény.

A 9. §-hoz

A névjegyzékbe történő felvétel iránti kérelmet a névjegyzéket vezető hatósághoz kell benyújtani. A névjegyzékbe történő felvétel iránti kérelem tartalmára vonatkozó szabályokat a Kormány rendeletben állapítja meg.

A 10. §-hoz

A Javaslat a korábbi szabályokkal tartalmilag bővebben, ugyanakkor rövidebb határidő beiktatásával szabályozza a szakértői eskütétel követelményeit. A Javaslat szerint az igazságügyi szakértő a névjegyzékbe vételét követő két hónapon belül a miniszter vagy képviselője jelenlétében esküt tesz. A szakértői eskü az egyes közjogi tisztségviselők esküjéről és fogadalmáról szóló törvényben foglalt eskü szövegéből és az annak első mondatát követően a következő szövegből áll: „*Hivatásom gyakorlása során szakmai kötelességeimet lelkiismeretesen és a legjobb tudásom szerint teljesítem.*” Az egyes közjogi tisztségviselők esküjéről és fogadalmáról szóló törvényben foglalt eskü szövegében szereplő tisztség megnevezése az eskü tétele során: igazságügyi szakértő.

A Javaslat a Szaktörvénytől eltérően meghatározza a szakértői eskü megtételéhez és annak elmulasztásához fűződő legfontosabb joghatásokat. A legfontosabb rendelkezés annak deklarálása, hogy az igazságügyi szakértő igazságügyi szakértői igazolványát az eskü letétele után veheti át, tevékenységét az eskü letétele után kezdheti meg.

A Javaslát a névjegyzéket vezető hatóság kötelezettségéként mondja ki, hogy a névjegyzéket vezető hatóság biztosítja, hogy az igazságügyi szakértő a névjegyzékbe történő felvételét követően az esküt határidőben letehesse. Ha a névjegyzéket vezető hatóság ezt nem biztosítja, az igazságügyi szakértő kamarai tagsága nem szűnik meg, és az esküt a névjegyzéket vezető hatóság által kijelölt legközelebbi időpontban le kell tenni.

5. A névjegyzék

A 11. §-hoz

A névjegyzéket továbbra is az Igazságügyi Minisztérium, mint névjegyzéket vezető hatóság vezeti, azonban a nyilvántartott adatok köre a korábbiakhoz képest jelentősen bővül, illetve szélesebb körben megismerhetővé válik. A Javaslát egyértelműen meghatározza, hogy az egyes tényekkel és adatokkal kapcsolatban mely szervnek illetve személynek van bejelentési kötelezettsége.

A Javaslát hatálybalépését követően a Kormány felhatalmazást kap arra, hogy a névjegyzékre, a névjegyzékben szereplő adatok és nyilvántartások eljárási rendjére részletes szabályokat állapítson meg.

A Javaslát 1. számú melléklete rögzíti a nyilvántartandó tények és adatok teljes körét, míg a Javaslát 11. §-a meghatározza a nyilvános tények és adatok körét, és nyilvánosságra hozataluk módját.

6. A szakterület kiterjesztése

A 12. §-hoz

A névjegyzékben szereplő adatokkal kapcsolatos változásokat a szakértő nyolc napon belül köteles bejelenteni a névjegyzék vezetőjének. A szakterület kiterjesztése iránti kérelemmel kapcsolatos eljárásra - a Javaslátban meghatározott eltérésekkel - a névjegyzékbe történő felvételi eljárás szabályait kell alkalmazni.

7. A névjegyzékből való törlés

A 13-14. §-hoz

A névjegyzékből való törlés feltételei a Szaktörvény rendelkezéseihez képest egyrészt pontosításra kerültek, másrészt a szabályozás új szempontjai további törlési okok meghatározását tették indokolttá. Törlésre kerül az igazságügyi szakértő többek között akkor is, ha azt az igazságügyi szakértő kéri, vagy a névjegyzékbe való bejegyzés feltételei – ide nem értve az 5. § (2) bekezdés a) pontjában meghatározott feltételt – már a felvételkor sem álltak fenn, illetve utóbb megszűntek. A névjegyzékbe való bejegyzés feltételeinek fennállását a névjegyzéket vezető hatóság nem csak a felvételkor, hanem bármikor megvizsgálhatja.

A szakértői késedelmek visszaszorítása érdekében került be a Javaslátba az a szabály, hogy az igazságügyi szakértőt törölni kell a névjegyzékből, ha az igazságügyi szakértő hatósági kirendelésre történő szakvélemény nyújtásával egy évet elérő késedelembe esett. Új törlési ok, hogy az igazságügyi szakértő azon statisztikai adatokat, melyeket e jogszabály alapján Kamara részére szolgáltatni köteles, két egymást követő negyedévben az igazságügyi szakértő határidőben nem szolgáltatja, vagy a negyedévente esedékes statisztikai adatszolgáltatást két éven belül három

alkalommal elmulasztja, vagy hamis statisztikai adatot szolgáltat. Ez a szabály a statisztikai adatszolgáltatási kötelezettség elmulasztásának szankcióját testesíti meg. Az igazságügyi szakértői működés nagy hiányossága, hogy az igazságügy igen kevés adattal rendelkezik a szakértők működésére nézve. A Javaslat eme körülmény változását igyekszik elősegíteni. A fenti kötelezettség elmulasztása nem csak törlési ok, hanem fegyelmi eljárás megindításának alapjául is szolgálhat.

A szakértőt törölni kell a névjegyzékből, ha a szakértő a tudomására jutásától számított tíz napon belül – az igazságügyi szakértő öt napon belül – nem közli a hatósággal a Javaslat 45. § (4) bekezdésében meghatározott okok fennállását, például azt, hogy a személyére nézve törvényben meghatározott kizáró ok áll fenn vagy a vizsgálat elvégzéséhez más szakértő igénybe vétele is szükséges és emiatt az eljárás elhúzódott vagy felesleges költséget okozott. A szakértőt törölni kell a névjegyzékből továbbá, ha a hatósági kirendelésnek – a 5. § (2) bekezdés *f*) pontjába ütköző módon – ismételten nem tesz eleget, a szakértés alapismereteiről szóló vizsgát határidőben nem tette le és a vizsga alóli mentességet nem igazolta, vagy a Javaslat alapján fennálló képzési kötelezettségének nem tett eleget, kamarai tagsága kizárás útján, a kamarai tagdíj fizetésének elmulasztása miatt, késedelem miatt, továbbá egyéb okból megszűnt, vagy az igazságügyi szakértő meghalt. Ha a törlés oka a szakértői tevékenység valamely feltétele teljesítésének elmulasztása, a szakértő a mulasztás vétlensége esetén a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló törvény szabályai szerint jogosult igazolási kérelem előterjesztésére.

A Javaslat a névjegyzékből történő törlés esetén azt is meghatározza, hogy az igazságügyi szakértő mennyi ideig nem vehető fel újból a névjegyzékbe.

8. Jogorvoslat

A 15. §-hoz

A névjegyzéket vezető hatóság, névjegyzékkel kapcsolatos eljárásaira a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló törvény szabályait kell alkalmazni. A névjegyzéket vezető hatóság a névjegyzékbe való bejegyzésről, a kérelem elutasításáról és a törlésről határozatot hoz. A határozat ellen fellebbezésnek nincs helye, azonban a kérelmező, vagy a szakértő a határozat kézhezvételéről számított harminc napon belül a bíróságtól kérheti a határozat felülvizsgálatát.

A bíróság az ügyben nemperes eljárásban jár el. A kérelem elbírálására a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnak van kizárólagos illetékessége, amely az ügyben a kérelem benyújtásától számított hatvan napon belül végzéssel határoz. A bíróság a jogszabálysértő határozatot hatályon kívül helyezi, és szükség esetén új eljárás lefolytatását rendeli el. A bíróság döntése ellen további rendes jogorvoslatnak nincs helye.

9. Az igazságügyi szakértők képzése

A 16-17. §-hoz

A Javaslat szerint az igazságügyi szakértők jogi képzése a miniszter feladata. Az igazságügyi szakértő részére szükséges jogi ismeretek oktatásának és a jogi vizsgának a megszervezéséről a miniszter gondoskodik. A rendszeres jogi oktatáson való részvétel és – a miniszter rendeletében meghatározott mentesülés esetét kivéve – a jogi vizsga letétele kötelező.

Az igazságügyi szakértő köteles a szakértői tevékenysége gyakorlásához szükséges rendszeres szakmai továbbképzésen részt venni, és a miniszter rendeletében előírt képzési kötelezettség teljesítését igazolni.

10. Az igazságügyi szakértő munkájának értékelése

A 18-22. §-hoz

A Javaslat egyik legfontosabb célkitűzése az igazságügyi szakértői tevékenységgel kapcsolatos minőségbiztosítási kontroll hatékonyabbá tétele. A Javaslat alapvetően a bírák és közjegyzők értékelésére kialakított eljárásokat kombinálja, alkalmazkodva az igazságügyi szakértői tevékenység természetéhez.

Az igazságügyi szakértők munkáját a Javaslat rendelkezéseinek megfelelően kell értékelni. A szakértő munkájának értékelése alapvetően a Kamara minőségbiztosítási bizottságának hatáskörébe tartozik, amely bizottság a konkrét értékelés lefolytatására szakmai értékelő tanácsot jelöl ki. Fontos kapcsolódási pont, hogy a Javaslat 54. §-ában szabályozott bejelentési kötelezettség alapján is megindulhat az igazságügyi szakértő szakmai értékelése. Ezzel elérhető, hogy a hatóságok visszajelzései alapján a szakértő szakmailag számonkérhető legyen.

A Javaslat erős jogosítványokat biztosít az eljáró szakmai tanács részére, így például a vizsgálat lefolytatása során a szakmai értékelő tanács az igazságügyi szakértő szakvéleményeit megvizsgálhatja, illetve az igazságügyi szakértőt személyesen meghallgathatja.

Fontos szabály, hogy az értékelés eredményét a névjegyzék tartalmazza. Eme adat a hatóságok és a jogkereső közönség számára is nyilvános, ekként a Javaslat lehetővé teszi az igazságügyi szakértők közötti, szakmai alapon történő választást.

Alkalmatlan minősítés esetén a minőségbiztosítási bizottság kezdeményezi az igazságügyi szakértő Kamarából történő kizárását. A kizárás kérdésében a Kamara elnöksége (a továbbiakban: elnökség) határoz. Az elnökség a kizárás kérdésében hozott határozatát kézbesíti az értékelt igazságügyi szakértőnek és a névjegyzéket vezető hatóságnak. A névjegyzéket vezető hatóság az igazságügyi szakértőt a miniszter rendeletében meghatározott eljárás lefolytatásával a névjegyzékből törli.

III. Fejezet

Az igazságügyi szakértői tevékenységet végző gazdasági társaság

11. Az igazságügyi szakértői tevékenység végzésére feljogosított gazdasági társaságok

A 23. §-hoz

A Javaslat szerint igazságügyi szakértői tevékenység gazdasági társasági formában is folytatható. A Javaslat nyitva hagyja a lehetőséget, hogy a gyakorlat szabadon válassza meg a tevékenység folytatására leginkább alkalmas társasági formát. A szervezeti forma jelentősége abban áll, hogy a bíróság (hatóság) a szervezetet rendeli ki szakértőként, de a konkrét feladatot a szervezet személyében feljogosított tagja vagy alkalmazottja végzi el, saját nevének feltüntetésével. E tekintetben az igazságügyi szakértőt a társaság vezető tisztségviselője, tulajdonosa nem utasíthatja. A Javaslat részletes összeférhetetlenségi szabályokat állapít meg a szakvélemény elkészítésével összefüggésben.

12. A gazdasági társaságok névjegyzékbe vétele és törlése

A 24-27. §-hoz

A jelen alcím alatt részletezett rendelkezések a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény terminológiájának megfelelően pontosításra kerültek. Az alcímekben szereplő szakaszok logikusabb sorrendben követik egymást.

A névjegyzékbe vétel iránti kérelmet a névjegyzéket vezető hatósághoz kell benyújtani, amelynek döntésével szemben az önálló szakértő számára is nyitva álló lehetőséggel azonos jogorvoslat biztosított (15. §). A társaság részére nincsen szükség külön alapítási engedélyre, mivel a szakértői tevékenység elvileg a szabadpiacon is értékesíthető, így nem fűződik ahhoz érdek, hogy a létrejövő társaságok száma ellenőrzés alatt álljon. Ugyanakkor, e gazdasági társaságokat, ahogy az igazságügyi szakértőket is, a névjegyzéket vezető hatóság a névjegyzékben nyilvántartja.

A Javaslat meghatározza a gazdasági társaság névjegyzékben nyilvántartott adatait, és a felvételre vonatkozó szabályokkal összhangban rögzíti a névjegyzékből való törlés okait.

13. A szakvélemény elkészítése és előterjesztése

A 28-29. §-hoz

A Javaslat a Szaktörvénnyel egyező módon rendezi a szakvélemény elkészítésének kérdéseit. A szakvéleményt a szervezet személyében feljogosított tagja vagy alkalmazottja készíti el, saját nevének feltüntetésével. E tekintetben az igazságügyi szakértőt a társaság vezető tisztségviselője, tulajdonosa nem utasíthatja, továbbá a Javaslat részletes összeférhetetlenségi szabályokat állapít meg a szakvélemény elkészítésével összefüggésben.

A Javaslat részletezi a szakvélemény előterjesztésének szabályait. A társaság igazságügyi szakértő tagja vagy alkalmazottja a szakvéleményt a társaság nevében, de a saját szakmai felelőssége mellett adja. Az elkészült szakvéleményt az igazságügyi szakértő írja alá, majd a társaság vezetője ellenjegyzi.

A Javaslat speciális rendelkezéseket tartalmaz az elektronikus úton benyújtott szakvélemény tekintetében. Az elektronikus kézbesítés útján benyújtott szakvélemény esetében az ellenjegyzés úgy történik, hogy az igazságügyi szakértő a szakvéleményben a társaság azon vezető tisztségviselőjének nevét is feltünteti, aki a társaság szakvéleményét és beadványait a hatóság részére elektronikus úton megküldi, valamint akinek az elektronikus elérhetőségére a hatóság a hivatalos iratokat elektronikus úton kézbesítheti.

14. Határon átnyúló szolgáltatásnyújtás

A 30. §-hoz

A szolgáltató az igazságügyi szakértői tevékenység határon átnyúló szolgáltatásnyújtás keretében történő folytatására irányuló szándékát köteles a névjegyzéket vezető hatóságnak bejelenteni. A szolgáltató az igazságügyi szakértői tevékenységet határon átnyúló szolgáltatásnyújtás keretében Magyarország területén e tevékenység folytatására jogosult tagja vagy alkalmazottja útján folytathatja.

A szolgáltató fogalmának meghatározásához a Javaslat értelmező rendelkezései adnak támpontokat. Eszerint szolgáltatónak minősül a szolgáltatási tevékenység megkezdésének és folytatásának általános szabályairól szóló 2009. évi LXXVI. törvény szerinti szolgáltató.

IV. Fejezet

Igazságügyi szakértői intézmények és igazságügyi szakértői testületek

15. Az igazságügyi szakértői intézmények

A 31-35. §-hoz

Költségvetési szervként az igazságügyi szakértői intézmények alapfeladata, hogy az állam ellátási-szolgáltatási kötelezettsége körében gondoskodjanak arról, hogy ha a bíróság vagy más hatóság hivatalból rendel el - különleges szakértelmet igénylő kérdésekben - bizonyítást, illetve a fél terjeszt elő bizonyítási indítványt olyan ügyben, ahol a bizonyítás hivatalból történő elrendelésének is helye lenne, úgy a szakkérdés megválaszolására alkalmas szakvélemény ésszerű időn belül, megfelelő színvonalon elkészüljön. Jelenleg az egyik legmeghatározóbb igazságügyi szakértői intézmény az Igazságügyi Szakértő és Kutató Intézetek (a továbbiakban: ISZKI), amely központi költségvetési szerv. Az ISZKI működési köre az ország egész területére kiterjed, az igazságügyi szakértői vélemények készítését végző intézeteinek működési körét és hatáskörét jogszabály határozza meg.

A költségvetésből finanszírozott igazságügyi szakértői intézmények fenntartása garanciális jelentőségű, azonban nem jelenti azt, hogy a hivatkozott eljárásokban történő kirendelések során az igazságügyi szakértői intézmények bármilyen előnyt élveznének a többi szakértővel szemben. A bíróság jogosult bármely bejegyzett szakértő kirendelésére, azonban arra az esetre, ha megfelelő szakértő nem áll rendelkezésre, az állam feladata biztosítani, hogy a megalapozott ítélet minél előbbi megszületése érdekében a szakértői bizonyítás lefolytatható legyen.

Az igazságügyi szakértői intézmény illetve szervezeti egysége költségvetési szerv, így alapfeladata ellátása során nem törekszik nyereségre. Az igazságügyi szakértői intézmények kirendelése ugyanolyan kifizetési kötelezettséggel jár a hatóság számára, mintha önálló, vagy társasági formában működő szakértőt rendelt volna ki. Az igazságügyi szakértői intézmények alapfeladatukon kívül egyéb igazságügyi szakértői tevékenységet csak abban az esetben végezhetnek, ha az ellátási kötelezettségüket nem veszélyezteti, azonban ez a tevékenység kirendelés vagy megbízás alapján egyaránt történhet. Az igazságügyi szakértői intézmények a szakértői tevékenységen kívüli vállalkozási tevékenységet nem folytathatnak.

Jelenleg a büntető ügyekben történő kirendeléseket az Igazságügyi Minisztérium felügyelete alá tartozó igazságügyi szakértői intézmények csak részben látják el, ezért a továbbiakban is szükség van a meglévő, nem az Igazságügyi Minisztérium felügyelete alá tartozó igazságügyi szakértői intézmények igazságügyi szakértőinek tevékenységére. Ekként, szintén kiemelkedő szerepet tölt be a Büntügyi Szakértői és Kutatóintézet (a továbbiakban: BSZKI). A Belügyminisztérium felügyelete alá tartozó igazságügyi szakértői intézmény, a BSZKI mint igazságügyi szakértői intézményre a Javaslatnak az igazságügyi szakértői intézményekre vonatkozó szabályait kell alkalmazni.

Az igazságügyi szakértői intézmény alkalmazásában álló szakértő a szakvéleményt az igazságügyi szakértői intézmény nevében, annak bélyegzőjével, de ugyanakkor saját neve feltüntetésével adja. A hatóság az igazságügyi szakértői intézményt rendeli ki a szakvélemény elkészítésére, az eljáró szakértőt az igazságügyi szakértői intézmény vezetője jelöli ki, a kizárási okok pedig mind a szakértőre, mind az igazságügyi szakértői intézmény vezetőjére vonatkoznak. A szakértő a szakvéleményt az igazságügyi szakértői intézmény nevében, de a saját szakmai felelőssége mellett

adja. Ennek megfelelően a szakvélemény adásával kapcsolatban felmerülő felelősségi kérdések az általános szabályok szerint alakulnak. Harmadik személy irányában felmerülő kártérítési felelősség az igazságügyi szakértői intézményt terheli, míg az ügyben eljáró szakértő felelőssége a munkajog szabályai szerint alakul. Az esetleges büntetőjogi felelősség a hatályos szabályok szerint csak a szakértő személyéhez kötődhet.

16. Az igazságügyi szakértői testületek

A 36-37. §-hoz

A Javaslat ún. igazságügyi szakértői testületek létrehozását teszi lehetővé, amelyek szakértőként történő kirendelésük esetén eseti bizottság keretei között járnak el. A miniszter – a szakterület ágazati irányításáért felelős miniszterrel egyetértésben – rendeletben, az ott meghatározott szakkérdésben szakértőként vélemény nyilvánítására igazságügyi szakértői testületet hozhat létre. Ekként hozta létre a miniszter például az Agrárgazdasági Igazságügyi Szakértői Testületet, az Állategészségügyi Igazságügyi Szakértői Testületet, az Egészségügyi Területen Működő Igazságügyi Szakértői Testületet, valamint a Műszaki Igazságügyi Szakértői Testületet. Vannak azonban olyan igazságügyi szakértői testületek is, amelyek külön jogszabály rendelkezései alapján jöttek létre és működnek, mint például az Iparjogvédelmi Szakértői Testület és a Szerzői Jogi Szakértői Testület.

Az igazságügyi szakértői testület tagja olyan szakirányú egyetemi végzettséggel rendelkező személy lehet, aki az adott szakterületen tudományos fokozattal vagy legalább tíz éves igazságügyi szakértői gyakorlattal rendelkezik. Az igazságügyi szakértői testület elnökét és tagjait a miniszter – a szakterület ágazati irányításáért felelős miniszter egyetértésével – öt évre nevezi ki, az igazságügyi szakértői testület és a bizottság eljárásának részletes szabályait külön jogszabály állapítja meg.

A Javaslat nem ruházza fel jogi személyiséggel azokat az igazságügyi szakértői testületeket, amelyeknek gazdálkodása a miniszter rendeletében szabályozott. Ennek indoka, hogy a rendeleti szinten szabályozott gazdálkodás következtében nem indokolt az igazságügyi szakértői testület jogi személyiséggel történő felruházása, mivel az igazságügyi szakértői testület a gazdasági életben nem vesz részt.

17. Az igazságügyi szakértői testületek feletti törvényességi felügyelet

A 38. §-hoz

A Javaslat biztosítja az igazságügyi szakértői testületek mint központi költségvetései szervek feletti állami kontrollt. A törvényességi felügyelet célja a jogszabályoknak és a szervezet ügyrendjének megfelelő működés ellenőrzése, továbbá annak ellenőrzése, hogy az igazságügyi szakértői testület a kirendelésnek eleget tesz-e.

A törvényességi felügyeletre vonatkozó általános szabályokkal összhangban garanciális szabályként mondja ki a Javaslat, hogy a törvényességi felügyelet nem terjed ki olyan ügyre, amelyben egyébként bírósági vagy más hatósági eljárásnak van helye, valamint a szakértői vizsgálatra és a szakvélemény tartalmára.

A jogszabályoknak megfelelő működés biztosításához szükséges minimális beavatkozás eszközeit a Javaslat biztosítja. Ennek megfelelően a miniszter törvényességi felügyeleti jogkörében felhívhatja az igazságügyi szakértői testület tagjait a szabályszerű működés helyreállítására; összehívhatja az

igazságügyi szakértői testület tagjait a szabályszerű működéshez szükséges intézkedések megtétele érdekében; végül, ha a szabályszerű működés másként nem biztosítható, az igazságügyi szakértői testület elnökének megbízatását – a szakterület ágazati irányításáért felelős miniszterrel egyetértésben – visszavonhatja.

V. Fejezet
A szakértő eljárása

18. A szakértő jogai és kötelességei

A 39. §-hoz

A Javaslat a Szaktörvény rendelkezéseivel összhangban, ugyanakkor dogmatikailag helyesen, a szakértő jogait és kötelezettségeit taglaló alcím alatt mondja ki, hogy a szakértő a hatóságtól, valamint a felektől a szakvélemény elkészítéséhez szükséges, a kirendelésben közölt adatokon felül további adatok közlését, iratok, vizsgálati tárgyak rendelkezésre bocsátását kérheti. A szakértő köteles haladéktalanul értesíteni a hatóságot, ha – álláspontja szerint – annak hatáskörébe tartozó intézkedés megtétele vagy eljárási cselekmény lefolytatása szükséges. Eme szabály összhangban van az eljárási jogszabályok rendelkezéseivel.

A 40-43. §-hoz

A szakértő titoktartási kötelezettségére és összeférhetetlenségére vonatkozó rendelkezések jelentősen nem változnak a Szaktörvény rendelkezéseire képest. Új elemként jelenik meg, hogy a törvényi rendelkezéseken túlmenően a szakértővel kötött szerződés is kizárhatja, hogy a szakértő a szakértői vizsgálat során feltárt tényeket és adatokat tudományos vagy oktatási célra – személyazonosításra alkalmatlan módon – felhasználja.

A Javaslat rögzíti a szakértő nyilvántartás-vezetési kötelezettségét, a részletes szabályokat miniszteri rendelet állapítja meg.

A Javaslatban rendszeres, elektronikus statisztikai adatszolgáltatás kerül bevezetésre. Így megoldhatóvá válik az a probléma, hogy az igazságszolgáltatás nem rendelkezik értékelhető adatmennyiséggel az igazságügyi szakértők tekintetében, ezzel kissé eszköztelenné válik a tárgykörben szükséges jogalkotás vagy más intézkedés megtételével kapcsolatban. A szakértő statisztikai adatszolgáltatás keretében köteles a nyilvántartás alapján az *5. mellékletben* meghatározott adatokat a Kamara részére negyedévente, a tárgynegyedévet követő hónap 20. napjáig elektronikusan megküldeni.

A szolgáltatott statisztikai adatokat a Kamara dolgozza fel és továbbítja a névjegyzéket vezető hatóságnak. A Kamara a névjegyzéket vezető hatóság kérésére nyolc napon belül összesítve, elektronikusan megküldi a szakértő által a statisztikai adatszolgáltatás keretében megküldött adatokat. A Kamara éves összesítésben, elektronikusan megküldi a névjegyzéket vezető hatóságnak a szakértő által a megelőző évben a statisztikai adatszolgáltatás keretében megküldött adatokat. Az éves összesítés megküldésének részletes szabályait az alapszabály állapítja meg.

A statisztikai adatszolgáltatás elmaradása az igazságügyi szakértő névjegyzékből való törlését eredményezheti. A megküldendő adatok körébe tartozik például az előző időszakról folyamatban maradt ügyek száma, a negyedévben érkezett új ügyek száma, a befejezett ügyek száma, a

tárgyidőszakban díjmegállapító végzéssel befejezett ügyek száma és a negyedév végén folyamatban maradt ügyek száma, mindezek az ügyek tárgya szerinti bontásban.

A Javaslát a Szaktörvénnyel azonos módon részletezi a személyes adatok kezelésére vonatkozó szabályokat.

A Javaslát bővíti azon bűncselekmények körét, amelyek észlelése esetén a szakértőt feljelentési kötelezettség terheli. Ekként, ha a szakértő a vizsgálat során az adott eljárás tárgyát nem képező, személy elleni erőszakos, korrupciós vagy hivatali bűncselekmény elkövetésére utaló körülményről vagy olyan bűncselekmény elkövetésének szándékáról szerez tudomást, amely más személy életét, testi épségét vagy egészségét veszélyeztetné, köteles a tudomására jutott adatokat a nyomozó hatóságnak bejelenteni.

Szintén új elem, hogy ha a szakértő tevékenysége során olyan körülményt észlel, amely más személy életét, testi épségét vagy egészségét veszélyeztet, köteles az érintett szakterületet felügyelő közigazgatási szervnél bejelentést tenni. Ezt a rendelkezést az a gyakorlati tapasztalat indokolta, hogy a szakértők eljárásuk során több olyan körülményt is észlelhetnek – így például ingatlanszakértők balesetveszélyes építési anyag beépítését – amelyek ugyan nem valósítanak meg bűncselekményt, de potenciális veszélyt jelentenek más személy életére, testi épségére vagy egészségére.

A 44. §-hoz

A Szaktörvény szabályaival egyezően a Javaslát kimondja, hogy az igazságügyi szakértő a névjegyzékben szereplő elérhetőségi címén köteles a küldemények átvételét biztosítani. A küldemények átvétele elektronikus úton is vállalható.

Az idézett szabály a gyakorlatban igen problémás. Gyakori, hogy az igazságügyi szakértők a megadott címen nem érhetők el, illetve a küldeményeket nem veszik át. A szaktörvény nem csatolt szankciót ehhez a szabályhoz. A Javaslátban a fent idézett szabály *lex perfecta*-vá válik akként, hogy a 54. § (1) bekezdés *e*) pontja szerint a kirendelő hatóság a névjegyzéket vezető hatóságnak bejelenti, ha a szakértő a névjegyzékben szereplő elérhetőségi címén a küldemények átvételét nem biztosította. A névjegyzéket vezető hatóság a bejelentést regisztrálja. Amennyiben az igazságügyi szakértő tevékenységével kapcsolatban a hatóság két éven belül a fenti bejelentést három alkalommal teszi meg, a névjegyzéket vezető hatóság az igazságügyi szakértő munkájának értékelését kezdeményezi a 19. § (2) bekezdése szerint a Kamara minőségbiztosítási bizottságánál. A Javaslát 13. §-a a fenti esetet a névjegyzékből való törlési okként említi.

19. A szakértő kirendelése

A 45. §-hoz

A Javaslát a Szaktörvényhez hasonlóan, de logikusabb sorrendben és részletesebben szabályozza a kirendelés tartalmát. Új tartalmi elemként jelenik meg, hogy a kirendelő határozatban utalni kell arra, hogy a szakértő díjjegyzékét a miniszter rendelete alapján vagy annak mellőzésével kell megállapítani. A Szaktörvény hatálya alatt meghozott kirendelésben ezt az adatot nem kellett feltüntetni. Ennek azért van jelentősége, mert ha a szakértőt hivatalból rendelik ki vagy bizonyításnak egyébként hivatalból is helye lenne, a díjjegyzéket a miniszter rendelete alapján kell megállapítani. A szakértők nyilvánvalóan jellemzően nem rendelkeznek kellő rálátással arra, hogy egy adott ügyben van-e helye hivatalból bizonyításnak vagy sem.

A Javaslat új rendelkezése, hogy a 45. § (2) bekezdés *m)* pontjában foglaltakra a szakértőt figyelmeztetni kell. Ekként, a kirendelésnek tartalmaznia kell a szakértőhöz intézett figyelmeztetést arra vonatkozóan, hogy öt munkanapon belül köteles jelezni, ha a kirendelésnek nem természetes személyként, hanem szakvéleményadásra jogosult szervezet tagjaként vagy alkalmazottjaként kíván eleget tenni, amennyiben hamis szakvéleményt ad, a Büntető Törvénykönyvbe ütköző cselekményt követ el, amely büntetőjogi felelősségre vonást von maga után és az igazságügyi szakértői tevékenységére vonatkozóan az igazságügyi szakértő esküt tett, az esküben foglaltakat köteles megtartani.

Szintén új elem, hogy eseti szakértő kirendelése esetén a kirendelésben az eseti szakértőt fel kell hívni arra, hogy a 4. § (4) bekezdés szerinti nyilatkozatot jegyzőkönyvbe mondhatja, ennek hiányában köteles a hatóságnak írásban tizenöt napon belül megküldeni. A fenti, felhívásra vonatkozó szabályokat a gyakorlat hívta életre.

A jelen szakasz (4) bekezdése a szakértő bejelentési kötelezettségével foglalkozik. Így például a szakértő köteles a tudomására jutásától számított tíz napon belül – az igazságügyi szakértő öt napon belül – közölni a hatósággal, ha a személyére nézve törvényben meghatározott kizáró ok áll fenn vagy a vizsgálat elvégzéséhez más szakértő igénybevétele is szükséges. Ha a szakértő eme kötelezettségét elmulasztja az 54. § (2) bekezdése szerint a kirendelő hatóság a névjegyzéket vezető hatóságnak bejelentést köteles tenni. Továbbá, ha a szakértő a jelen szakaszban foglalt köteletségét nem teljesíti és ezzel az eljárás elhúzódását vagy felesleges költségeket okoz, a névjegyzékből törölni kell.

A 46. §-hoz

A Javaslat a munkáltató részére állapít meg kötelezettséget akkor, amikor kötelezi arra, hogy a foglalkoztatásra irányuló jogviszonyban lévő igazságügyi szakértőt a hatóság idézése alapján az eljárási cselekménynél való megjelenéshez, a tárgyaláson való részvételhez, vagy a szemle elvégzéséhez szükséges időre a munkája alól mentesítse.

Arra vonatkozóan, hogy az igazságügyi szakértő milyen foglalkoztatásra irányuló jogviszonyban foglalkoztatható igazságügyi szakértőként a 4. § (3) bekezdése irányadó.

Fontos azonban megjegyezni, hogy eme szakasz nem csak az igazságügyi szakértőként történő foglalkoztatásra irányadó, hanem arra is, ha az igazságügyi szakértőt egyéb jogviszonyban, így például igazságügyi szakértői tevékenysége mellett orvosként foglalkoztatják.

20. A szakvélemény

A 47. §-hoz

A szakvélemény elkészítésének és előterjesztésének főbb szabályait a Javaslat, és az eljárásjogi törvények tartalmazzák. A Javaslat legfontosabb rendelkezése, hogy az igazságügyi szakértő a szakvélemény tartalmával összefüggésben nem utasítható. Szintén kiemelkedő fontossággal bír a Javaslat ama szabálya, hogy a szakvéleményben jogkérdésben nem lehet állást foglalni. A Javaslat azt is kimondja, hogy a szakvélemény együttes vagy egységes szakvélemény formájában is előterjeszthető. A fenti fogalmak megértéséhez a Javaslat értelmező rendelkezései nyújtanak támpontot. Eszerint, egyesített szakvélemény: több, különböző szakterületre bejegyzett igazságügyi szakértő által készített, egységes okiratba foglalt szakvélemény. Együttes szakvélemény: több, azonos szakterületre bejegyzett igazságügyi szakértő által készített, egybehangzó, egységes okiratba foglalt szakvélemény.

A Javaslát beépíti a rendelkezései közé az egyes eljárási szabályokban – így különösen a büntető eljárásról szóló törvényben – szereplő, illetve a gyakorlatban megjelenő legfontosabb tartalmi egységeket, amelyeket a szakvéleménynek tartalmaznia kell. Tekintettel arra, hogy a szakvélemény tartalmi egységeire vonatkozó követelmények egységesek, így elegendő ezeket az ágazati szabályokban megjeleníteni. Az egyes tartalmi egységek – így például a lelet – megértéséhez a Javaslát értelmező rendelkezései nyújtanak támpontot.

A Javaslát felhatalmazza a minisztert a szakértő kirendelésére, egyes szakértői vizsgálatok lefolytatására, és a szakvélemény előterjesztésére vonatkozó részletes szabályok megalkotására. A rendelet magában foglalja a kirendelő határozat tartalmát, a mintavételre irányadó szabályokat és az együttes szakvélemény előterjesztésére vonatkozó rendelkezéseket.

A magánszakértői véleményre vonatkozó speciális szabályokat a Javaslát külön alcím alatt állapítja meg.

21. A szakértői díj

A 48. §-hoz

Az igazságügyi szakértő díjának meghatározására olyan szabályok irányadók, amelyek csökkentik a díjszabás realitásoktól való elszakadásának veszélyét, mivel ez utóbbi azzal a következménnyel járna, hogy miközben a közvetlenül fizetendő munkadíj viszonylag csekély mértékű, addig például a peres eljárás elhúzódása, a szakvélemény esetleges nem megfelelő színvonala folytán a felek számottevő mértékű közvetett kiadást (veszteséget) szenvednek el.

A Javaslát szerint azokban az ügyekben, amelyekben a hatóság hivatalból folytat le bizonyítást, vagy a bizonyítás hivatalból történő lefolytatásnak is helye lenne, az egyes szakértői tevékenységekért felszámítható díjat (munkadíjat és költségeket) – a Kamara véleményének beszerzését követően – a miniszter évente rendeletben határozza meg. Az egyes vizsgálatok elvégzéséért felszámítható díjról szóló rendelet megalkotása előtt a miniszter köteles a Kamara véleményét beszerezni. Új rendelkezés a kirendelés körében, hogy a kirendelő határozatban utalni kell arra, hogy a szakértő díjjegyzékét a miniszter rendelete alapján vagy annak mellőzésével kell megállapítani. A Szaktörvény hatálya alatt meghozott kirendelő határozatokban ezt az adatot nem kellett feltüntetni. Ennek azért van jelentősége, mert ha a szakértőt hivatalból rendelik ki vagy bizonyításnak egyébként hivatalból is helye lenne, a díjjegyzékét a miniszter rendelete alapján kell megállapítani. A szakértők nyilvánvalóan nem rendelkeznek kellő rálátással arra, hogy egy adott ügyben van-e helye hivatalból bizonyításnak vagy sem.

Mivel a Javaslát egyik alapelve az esélyegyenlőség megteremtése, a Javaslát előírja, hogy minden kirendelést tényleges díjkifizetésnek kell követnie. A Javaslát hivatott rendezni a kirendelő hatóságok díjkifizetési kötelezettségét. Az eddigi gyakorlatban előfordult, hogy az elkészült igazságügyi szakértői véleményekért fizetendő díj kifizetése hónapok vagy évek múltán történt meg, jelentős anyagi nehézséget okozva a szakértőknek. A Javaslát a megállapított díj kifizetésére harminc napos határidőt szab, továbbá előírja, hogy a szakértői díj késedelmes kifizetése esetén a szakértőt a Polgári Törvénykönyv szerinti késedelmi kamat illeti meg.

Az igazságügyi szakértőre is az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvényben (a továbbiakban: Áfa törvény) foglalt kötelezettségek vonatkoznak a számlaadással kapcsolatban. Az Áfa törvény alapján történik a számlaadás abban az esetben is, ha az igazságügyi szakértő alanyi

adómentességet választott, illetve ha az önálló tevékenységként szakértői tevékenységet folytató szakértő – választása alapján – az Áfa törvény hatálya alá tartozik. Egyéb esetben, a díj kifizetése átvételi elismervény ellenében történik.

A Javaslát nevesít néhány, a gyakorlat által éltre hívott részletszabályt is. Így például ha a szakértő a díjjegyzékével érvényesíteni kívánt díjat maga állapítja meg, köteles a díjjegyzékével érvényesíteni kívánt díján belül az egy órára eső munkadíja összegét megállapítani, a költségeit tételesen, számlával alátámasztottan igazolni és megjelölni az általános költségátalány mértékét.

A 49. §-hoz

A Javaslát a Szaktörvény rendelkezéseivel egyezően szabályozza a költségelőleggel összefüggő kérdéseket.

22. Az általános költségátalány

Az 50. §-hoz

A Kamara finanszírozási problémáinak megszüntetése céljából új elemek jelennek meg a Kamara finanszírozásában: bevezetésre kerül például az általános költségátalány intézménye. A Kamarát az igazságügyi szakértői szervezetrendszer fenntartásának, az ezzel kapcsolatos igazgatási és nyilvántartási tevékenység végzésének, az igazságügyi szakértői működéssel kapcsolatos közfeladatai ellátása érdekében, továbbá a Kamara hatáskörébe utalt, egyéb feladatok ellátása érdekében szakértő által készített szakvélemény elkészítése után járó általános költségátalány illeti meg. A szakértő díjjegyzékében megállapítja az általános költségátalány összegét, melyet a szakértő részére kell megfizetni. A szakértő az általános költségátalányt vagy befizeti, vagy átutalja a Kamarának.

Fontos szabály, hogy az általános költségátalány nem része a szakértő bevételének, ekként nem minősül adóköteles jövedelemnek. Amennyiben a szakértő az általános költségátalányt nem fizeti be, illetve nem utalja át a Kamarának, a tartozás adók módjára behajtandó köztartozásnak minősül. Az általános költségátalányt a szakértő a negyedéves statisztikai adatszolgáltatással egyidejűleg fizeti meg a Kamara részére. Mivel az általános költségátalányt a szakértő befizeti vagy átutalja a Kamarának, az nem minősül az Európai Unió Működéséről Szóló Szerződés 107. cikke szerinti állami támogatásnak.

Az általános költségátalány mértékét, bevallásának és megfizetésének szabályait a miniszter rendeletben határozza meg. Az általános költségátalányt a szakértő a negyedéves statisztikai adatszolgáltatással egyidejűleg fizeti meg a Kamara részére.

23. A magánszakértői vélemény

Az 51. §-hoz

A Javaslátban külön alcímbe kerül a magánszakértői vélemény intézménye. Részletesen kerül szabályozásra a magánszakértői vélemény megtételének célja, az alapul fekvő megbízás szabályai. A korábban, a gyakorlatban gyakorta előforduló esetek elkerülését elősegítendő, nyomatékosításra kerül, hogy a megbízás alapján eljáró szakértő a függetlenség és pártatlanság elvének megfelelően köteles eljárni. Rendezésre kerülnek a magánszakértői vélemény személyiségi jogi összefüggései is.

A magánszakértői véleményre vonatkozó rendelkezések kidolgozásánál a Javaslat nagyban támaszkodik a Kúria joggyakorlat-elemző csoportja által elvégzett gyakorlati elemzésre, és a feltárt összefüggésekre.

A magánszakértő eljárásjogi helyzetének a legfőbb sajátossága, hogy feladata ellátása során a bíróság kirendelését és ezáltal a szakértőt megillető, törvényben biztosított jogok és kötelezettségek rendszerét nélkülözi. Ehelyett tevékenységét valamely, az eljárással érintett személy felkérésére, megbízási szerződés alapján fejtí ki. E megbízási jogviszonynak pedig fogalmi eleme a megbízó érdekeinek szolgálata, aki az ügy uraként meghatározza a magánszakértő feladatait, az általa megválaszolandó kérdések körét, rendelkezésre bocsátja az ennek teljesítéséhez szükséges adatokat, valamint viseli mindennek költségeit is. A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 6:273. § a megbízási szerződés fogalmának meghatározása során, a korábbi „ügyellátása” szóhasználat helyett a „feladat ellátása” kifejezést alkalmazza, mely a korábbi bizalmi elem helyett az üzleti életnek e szerződéstípussal szemben támasztott követelményeit hivatott hangsúlyozni. Ez azonban a megbízási jogviszony szerkezetén, gazdasági funkcióján és a hozzá kapcsolódó jogok és kötelezettségek jogi jellegén érdemben nem változtat. Mindezekre a magánszakértő által készített szakvélemény értékelése során is indokolt figyelemmel lenni.

A Javaslat szerint jogszabály által meghatározott esetben a szakértő megbízási alapján nem járhat el. Így például a Javaslat rendelkezései szerint a szakértő magánszakértői vélemény elkészítésére irányuló megbízást akkor fogadhat el, ha az a hatóságtól származó feladatainak ellátását nem akadályozza és azzal nem összeférhetetlen.

A Javaslat meghatározza, hogy milyen célból kerülhet sor magánszakértői vélemény előterjesztésére. Fontos hangsúlyozni, hogy a Javaslat nem foglalkozik (és nem is foglalkozhat) a magánszakértői vélemény értékelésének és az eljárásban betöltött szerepének kérdéseivel. A Javaslat a szakértői tevékenység irányából közelít, s – példálódzó jelleggel – csupán azt határozza meg, hogy a szakértő milyen esetben és céllal adhat magánszakértői véleményt.

A Javaslat e szakasza a joggyakorlatban előforduló leggyakoribb eseteket említi. A Kúria joggyakorlat-elemző csoportjának jelentése szerint, a magánszakértői vélemény beszerzésének egyik gyakori esete, amikor az eljárást megindító személy még az eljárás megindítása előtt fordul magánszakértőhöz, amely különböző célokat szolgálhat. Előfordul, hogy a fél, a komoly szakkérdéseket is magába foglaló polgári perben, a keresetlevél benyújtásához szükséges szakmai döntések meghozatalához magánszakértő segítségét veszi igénybe. Előfordul olyan eset is, amikor az eljárást megindító személy a szakkérdésekre vonatkozó tényelődadásának helyes megfogalmazása, vagy a követelés összegének kimunkálása céljából fordul magánszakértőhöz.

Más esetekben a fél a perbeli követelését alátámasztó bizonyítékként kívánja a magánszakértői véleményt felhasználni. Ez rendszerint együtt jár az említett perbeli funkció betöltéséhez szükséges adatok közlésével, ennek keretében esetleges szemle megtartásával, vagy különböző szakmai vizsgálatok elvégzésével. Ennek következtében az ilyen magánszakértői vélemények akár a perben releváns tények számottevő körére is kiterjedhetnek és tartalmazhatják azok szakmai elemzését, értékelését. E körülmények pedig lehetővé tehetik, hogy a magánszakértői véleményt a bíróság a bizonyítékok körében kezelje.

A Javaslat szerint, a szakértő magánszakértői vélemény elkészítésére irányuló megbízást akkor fogadhat el, ha az a hatóságtól származó feladatainak ellátását nem akadályozza és azzal nem összeférhetetlen. Ez a szabály az építmények tervezésével és kivitelezésével kapcsolatos egyes viták rendezésében közreműködő szervezetről, és egyes törvényeknek az építésügyi lánctartozások

megakadályozásával, valamint a késedelmes fizetésekkel összefüggő módosításáról szóló 2013. évi XXXIV. törvény szerinti Teljesítésigazolási Szakértői Szerv eljárására nem alkalmazható, mivel a Teljesítésigazolási Szakértői Szerv alapvetően megbízás alapján jár el, illetve az idézett törvény 2. §-a szerint, ha a félnek a szakértői vélemény elkészítésére vonatkozó megbízás elfogadása iránti kérelme megfelel az e törvényben és külön jogszabályban foglalt feltételeknek, a Teljesítésigazolási Szakértői Szerv a megbízást elfogadja, és erről értesíti az eljárást kezdeményező felet. A megbízás tehát ebben az esetben nem tagadható meg azon az alapon, hogy az a hatóságtól származó feladatok ellátását akadályozza.

A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 6:273. §-a szerint a megbízott köteles a megbízó utasításait követni. A Javaslat egyértelművé teszi, hogy az idézett szabály – bár a szakértő itt is megbízás alapján jár el – a magánszakértői vélemény elkészítésére adott megbízás tekintetében a szakvélemény szakmai tartalma tekintetében nem alkalmazható.

A közelmúltban zajló, nagy sajtóvisszhangot kapott ügyekben előforduló történéseket elkerülendő, a Javaslat az igazságügyi szakértők etikai kódexének szabályait jogszabályi szintre emeli. Nyomatékosítja, hogy a szakértő a magánszakértői vélemény elkészítése során a tevékenységére irányadó szakmai szabályok betartásával, a tevékenységével érintett személyek – különösen megbízója – érdekeitől függetlenül, pártatlanul köteles eljárni. A szakértő szakvéleményét a feltárt tények objektív értékelésével köteles kialakítani.

Garanciális szabály, hogy a szakértő a jogszabályba ütköző megbízást köteles megtagadni. Bár a Javaslat *expressis verbis* nem emeli ki, de e körbe vonható a jóerkölcsbe ütköző megbízás is.

Az 52. §-hoz

A Javaslat a praxisban gyakorta előforduló problémára reagál, amikor a magánszakértői vélemény elkészítésével összefüggő személyiségi jogi kérdéseket szabályozza. E probléma lényege abban ragadható meg, hogy az eljárásokban a kirendelt szakértőt az eljárás anyagának, iratainak és résztvevőinek megismerésével kapcsolatban, az eljárásjogi törvényekben meghatározott széles körű jogosítványok illetik meg. Az ennek során tudomására jutott és személyiségi jogi védelem alatt álló adatokkal kapcsolatban pedig a Szaktörvény 12. § feljogosítja a szakértőt ezen adatok kezelésére, valamint azokkal kapcsolatban őt titoktartásra kötelezi. A magánszakértő azonban nem minősül a hatóság által kirendelt szakértőnek, ezért őt nem illetik meg az eljárásban felmerülő személyes adatok megismerésével és kezelésével kapcsolatos jogosultságok, és nem terheli a titoktartási kötelezettség sem. Ebből okszerűen az következik, hogy a magánszakértői vélemény sértheti azok személyiségi jogait, akik személyiségi jogi védelem alatt álló adatainak a felhasználásával a magánszakértői vélemény elkészül. Ezeket a magánszakértő törvényi felhatalmazás hiányában csak az érintettek hozzájárulásával ismerheti meg és használhatja fel. Ilyen hozzájárulásnak azonban sem a beszerzése, sem a megadása nem jellemző, ezért a magánszakértői vélemények személyiségi jogokat sérthetnek.

Ennek jogi megítélésében a Kúria (Legfelsőbb Bíróság) gyakorlata egységes és az alábbiak szerint alakul: A Legfelsőbb Bíróság BH1997. 218. szám alatt közzétett határozatának a jogi levezetése szerint a gyógyintézet ellen, a gyógyító tevékenység elbírálásának tárgyában indított perben, a személyes adatok védelméről szóló (korábban hatályban volt) 1992. évi LXIII. törvény. 3.§ (5) bekezdése (ill. a jelenleg hatályos, az információs önrendelkezési jogról és információszabadságról szóló 2011.évi CXII. törvény 6. § (3) bekezdése) értelmében, vélelem szól amellet, hogy az eljárást kezdeményező hozzájárul a perben érintett személy gyógykezelésére vonatkozó adatoknak a per keretei között történő felhasználásához. Ez azt is jelenti, hogy az eljárást kezdeményező személy

hozzájárulását vélelmezni kell ahhoz is, hogy a kérdéses gyógykezelésre vonatkozó adatokat a perben a bíróság által kirendelt és az eljárást kezdeményező tudomására hozott szakértő beszerezze, értékelje, és a szakvélemény tárgyává tegye. Önmagában a perindítás tényéből azonban nem vonható le olyan következtetés, miszerint per tárgyává tett gyógykezelésre vonatkozó adatokat a jogosult kifejezett hozzájárulásának hiányában rendelkezésére bocsáthatók magánszakvélemény készítése céljából. Ilyenkor ugyanis a magánszakértő részére adott megbízás – mivel az nem a bíróságtól származik – kívül esik a polgári per keretein, és az adattovábbítás az érintett hozzájárulásának hiánya miatt a titokvédelem szabályainak megsértését jelenti.

A vázolt problémára reagálva a Javaslat akként rendelkezik, hogy a szakértő a magánszakértői vélemény elkészítése során rendelkezésére bocsátott vagy tudomására jutott személyes adatokat a megbízás teljesítése céljából csak az érintett személy előzetes írásbeli hozzájárulásával jogosult kezelni. A hozzájárulás megadását vélelmezni vagy kiterjesztően értelmezni nem lehet.

A szakértőt a magánszakértői vélemény elkészítése során tudomására jutott tényekre és adatokra nézve titoktartási kötelezettség terheli, az ügyre vonatkozó tényekről és adatokról csak a megbízó, az ügyben eljáró hatóság továbbá az adatok kezelésére jogosult más szerv vagy személy részére nyújtható tájékoztatás.

24. A szakértői működés ellenőrzése

Az 53. §-hoz

A szakértői működés feletti felügyeleti jogot a Javaslat megosztja a szakterület ágazati irányításáért felelős miniszter és az igazságügyért felelős miniszter között. A szakterület ágazati irányításáért felelős minisztert a Javaslat szerinti szakmai felügyeleti jog illeti meg. (A szakminiszter joga a szakterülethez kapcsolódó képzési feltétel és gyakorlati idő meghatározása, valamint a kötelező szakmai gyakorlati idő szakmai jellegének igazolása is).

A törvényességi felügyelet gyakorlása továbbra is a miniszter jogköre, ami a gyakorlatban elsősorban a szakértői Kamara működése és a Kamara határozatai feletti felügyeletet jelenti. A miniszter törvényességi felügyeleti jogköre ugyanis nem terjed ki olyan ügyekre, ahol bírósági vagy más hatósági eljárásnak van helye (például a Gazdasági Versenyhivatal eljárására).

A névjegyzéket vezető hatóság a szakértő tevékenységét bármikor megvizsgálhatja. A vizsgálatot a kirendelő hatóság is bármikor kezdeményezheti. A névjegyzéket vezető hatóság az igazságügyi szakértőt törli a névjegyzékből például abban az esetben, ha a vizsgálat eredményeként azt állapítja meg, hogy a szakértő, a vállalt kötelezettsége ellenére hatósági kirendelésnek nem tett eleget.

25. A hatóság bejelentési kötelezettsége

Az 54. §-hoz

A jelen szakasz minőségbiztosítási okokból került a Javaslat szövegébe. A gyakorlatot vizsgálva egyértelművé vált, hogy a konkrét ügyben eljáró hatóság számos visszasságot tapasztal az igazságügyi szakértőkkel kapcsolatosan – így például használhatatlan szakvéleményt kap a szakértőtől, a szakértő nyilvánvalóan nem pártatlanul jár el –, ugyanakkor nem jelzi ezt a névjegyzéket vezető hatóságnak. A jelen szakasz kötelezi a hatóságot, hogy jelentse be a névjegyzéket vezető hatóságnak, ha a szakértő eljárása valamely objektív, a hatóság által egyértelműen megállapítható ok miatt nem fogadható el.

Ekként, a hatóság a névjegyzéket vezető hatóságnak bejelenti, ha a szakértő szakvéleménye homályos, hiányos, önmagával ellentmondó vagy egyébként helyességéhez nyomatékos kétség fér és a szakvélemény fogyatékosága a szakértő meghallgatásával sem orvosolható; a szakértő a szakvélemény előterjesztésével késedelembe esett, és késedelmét nem mentette ki; a 45. § (4) bekezdésében foglalt kötelességet határidőben nem teljesítette, emiatt az eljárás elhúzódott vagy az felesleges költséget okozott; a szakértő a szakvélemény előterjesztésével egy évet elérő késedelembe esett; a szakértő a névjegyzékben szereplő elérhetőségi címén a küldemények átvételét nem biztosította vagy a szakértő a 51. § (6) vagy (7) bekezdésében foglaltaknak nem tett eleget.

A Javaslat határidőt állapít meg a fent elemzett bejelentés megtételére. A hatóság a bejelentést a bejelentésre okot adó tény tudomására jutásától számított tizenöt napon belül köteles megtenni.

A névjegyzéket vezető hatóság a bejelentést regisztrálja. Amennyiben az igazságügyi szakértő tevékenységével kapcsolatban a hatóság két éven belül a fenti bejelentést három alkalommal teszi meg, a névjegyzéket vezető hatóság az igazságügyi szakértő munkájának értékelését kezdeményezi a 19. § (2) bekezdése szerint a Kamara minőségbiztosítási bizottságánál.

A jelen szakasszal összefüggésben biztosítani kell a bírák és a hatóságok részéről eljáró ügyintézők megfelelő képzését.

VI. Fejezet

A szakértőjelölt, a szakkonzultáns és a segédszemélyzet

26. Szakkonzultáns és segédszemélyzet

Az 55. §-hoz

A szakvélemény elkészítésével összefüggő technikai jellegű feladatok elvégzése érdekében a Javaslat feljogosítja a szakértőt segédszemélyzet igénybevételére. A szakértő szakkonzultánst vehet igénybe. A fenti fogalmakat a Javaslat értelmező rendelkezései definiálják. Eszerint segédszemélyzet: a szakértői vélemény elkészítése során a technikai jellegű tevékenységet elvégző személy, míg szakkonzultáns: a szakértői vélemény elkészítésében közreműködő, megfelelő szakismerettel rendelkező személy.

27. A szakértőjelölt

Az 56-57. §-hoz

A Javaslat kötelezővé teszi a szakértőjelöltként történő közreműködést annak érdekében, hogy a szakértőjelöltként megszerzett szakmai és módszertani tapasztalatok elősegítsék a szakvélemények színvonalának emelkedését, s ezzel az eljárások hatékony befejezését. A Javaslat szerint a szakértőjelölt szakterületén az igazságügyi szakértői tevékenység folytatásához szükséges elméleti és gyakorlati ismeretek megszerzése érdekében – az igazságügyi szakértő szakmai felügyeletével – közreműködik a szakvélemény előkészítésében.

A szakértőjelölt szakvéleményt nem adhat, a közreműködésével készített szakvéleményért szakmai felelősséget nem visel. A szakértőjelölt közreműködésével elkészített szakvéleményt a szakértőjelölt principálisaként eljáró szakértő írja alá. Fontos megjegyezni, hogy a szakértőjelöltség

nem vezethet el a szakvélemények szakmai színvonalának eséséhez akként, hogy a szakértő a szakértőjelöltjével készítteti el a szakvéleményt. Ezt a gyakorlatot kerülni kell.

A Javaslat rendezi a szakértőjelölt foglalkoztatására irányadó kérdéseket. A Javaslat szerint szakértőjelölti tevékenység igazságügyi szakértői intézményben alkalmazott szakértőjelölt esetén az igazságügyi alkalmazottak szolgálati jogviszonyáról szóló törvény rendelkezései szerinti szolgálati jogviszonyban, más esetben a munka törvénykönyvéről szóló munkaviszony vagy megbízási jogviszony keretében végezhető.

Az igazságügyi szakértői tevékenység folytatáshoz szükséges szakmai gyakorlat szakértőjelöltként is megszerezhető. A szakértőjelöltekről a Kamara – a Javaslat 3. mellékletében meghatározott adattartalommal – nyilvántartást vezet, amelynek a Javaslatban meghatározott adatait közzé kell tenni. A Javaslat részletezi a nyilvántartásba vétel szabályait.

A Javaslat – részben az igazságügyi szakértővé válás szabályaira történő utalással – meghatározza a szakértőjelölté válás szabályait.

MÁSODIK RÉSZ

VII. Fejezet

A Kamara

28. A Kamarára vonatkozó általános szabályok, a Kamara feladatai

Az 58-60. §-hoz

A Javaslat jelen szakaszai a Kamarára vonatkozó legalapvetőbb rendelkezéseket részletezik. A Kamarai törvényhez képest a Javaslat a MISZK és a területi kamarák kettősségét megszünteti és kizárólag a Magyar Igazságügyi Szakértői Kamaráról, mint az ország egész területére kiterjedő illetékességgel eljáró, Budapesti székhelyű köztestületről szól. A Kamarát a törvényszék nem veszi nyilvántartásba. A Javaslat felsorolja a Kamara legfontosabb feladatait. Így a Kamara köztestületként, az igazságügyi szakértői tevékenység tudományos művelésének támogatásával, a szakmai és etikai elvek kinyilvánításával és érvényesítésével, valamint a szakértők képviseletével kapcsolatos közfeladatokat látja el. A Kamara az igazságügyi szakértői tevékenységgel összefüggő ügyekben képviseli továbbá az igazságügyi szakértői kart, megalkotja a Kamara alapszabályát (a továbbiakban: alapszabály), etikai kódexét, lefolytatja a szakértővel szemben a Javaslatban meghatározott esetekben a fegyelmi eljárást, az igazságügyi szakértői tevékenységre vonatkozóan iránymutatást és módszertani leveleket ad ki.

A Kamara fontos jogosítványa, hogy véleményezési jogot gyakorol a szakértők tevékenységét érintő jogszabályok megalkotásánál, valamint az igazságügyi szakértői szervezet fejlesztési irányainak meghatározásában. Az igazságügyi szakértők továbbképzésének szervezése, a szakértők alkalmasságáról való véleménynyilvánítás, a szakértői és szakértőjelölti nyilvántartás vezetése, meghatározott esetekben a szakértő igazságügyi szakértői névjegyzékből való törlésének kezdeményezése a szakértői tevékenység szakmai irányítását is jelenti.

A Kamara a szakértők által benyújtott statisztikai adatokat gyűjti és feldolgozza.

A Javaslat meghatározza a Kamara bevételeit. A Kamara finanszírozási problémáinak megoldása az új törvény megalkotásának egyik legalapvetőbb célkitűzése volt. A problémák megszüntetését elősegítendő, új elemek jelennek meg a Kamara finanszírozásában. Bevezetésre kerül az általános költségátalány intézménye, amelyet a szakértő a díjjegyzékben érvényesít minden ügyben, negyedévente bevall és megfizet a kamarának. A költségátalány bevallására a statisztikai adatszolgáltatás alkalmával kerül sor.

Bevezetésre kerül továbbá a fegyelmi eljárási díj, amelyet a fegyelmi eljárást kezdeményező személy köteles az eljárás megindítása előtt megfizetni a Kamara részére. Ennek célja – a finanszírozási probléma megoldásán túl –, hogy a pervesztes felek által előterjesztett fegyelmi eljárás megindulását kezdeményező kérelmek előterjesztése – amennyire lehet – elkerülhető legyen. A fentiekén túlmenően a Kamara bevételei közé tartozik az igazságügyi szakértők és szakértőjelöltek által a Kamara részére fizetett hozzájárulás (tagdíj) és a Kamara hatósági feladatai ellátásával összefüggésben beszedett igazgatási szolgáltatási díj is.

29. A Kamarai hatósági ügyek eljárási szabályai

A 61. §-hoz

A Kamara a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló törvény szerinti közigazgatási hatóságként jár el a Javaslatban meghatározott ügyekben. Ilyen ügy például a szakértőjelölti igazolvány kiállítása, a kamarai tagdíj meg nem fizetése miatt a kamarai tagság megszüntetése stb.. Ezekben az ügyekben – a Javaslatban foglalt kivételekkel – a közigazgatási hatósági eljárásról szóló törvény rendelkezéseit kell alkalmazni.

Fontos rendelkezés, hogy a Kamara határozataival szemben – főszabály szerint – fellebbezésnek nincs helye. Ekként, a Javaslat egyfokú eljárásokat hoz létre a Kamara hatósági ügyeiben. Természetesen közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló törvény szerinti bírósági felülvizsgálat lehetősége ezekben az esetekben is biztosított.

A Kamara az alapszabályban vagy kamarai szabályzatában közigazgatási hatósági ügynek nem minősülő eljárásaiban is lehetővé teheti a közigazgatási hatósági eljárás általános szabályairól szóló törvény szerinti elektronikus kapcsolattartás szabályainak alkalmazását. A Kamara a közigazgatási hatósági eljárás általános szabályairól szóló törvény alapján szabályozott elektronikus ügyintézési szolgáltatásokat vehet igénybe.

VIII. Fejezet

A Kamara tagjai

30. A kamarai tagság keletkezése

A 62. §-hoz

A Javaslat rendelkezése szerint az igazságügyi szakértő a névjegyzéket vezető hatóság által a névjegyzékbe történő felvételével, a határozat jogerőre emelkedésének napján *ex lege* a Kamara tagjává válik. A névjegyzékbe történő felvételtől a névjegyzéket vezető hatóság értesíti a Kamarát.

31. A kamarai tag jogai és kötelességei

A 63. §-hoz

A Javaslát lényegét tekintve nem változtat a Kamarai törvény szabályain. A Kamara tagja jogosult az igazságügyi szakértői címet viselni, jogosult arra, hogy kamarai tisztségviselőnek megválasszák, valamint jogosult igénybe venni a Kamara szolgáltatásait. Ugyanakkor a Kamara tagjának kötelessége, hogy megtartsa az alapszabályban és egyéb szabályzatában foglaltakat, részt vegyen a Kamara által szervezett – az alapszabályban előírt – képzéseken, valamint megfizesse a kamarai tagdíjat.

A Javaslát szerinti kamarai tagság nem zárja ki, hogy az igazságügyi szakértő más szakmai – így például orvosi – kamara tagja is legyen. Sőt, egyes esetekben kifejezetten szükséges a szakmai kamarai tagság az igazságügyi szakértői tevékenység folytatásához.

32. A kamarai tagság megszűnése és megszüntetése

A 64-65. §-hoz

A Javaslát különbséget tesz a kamarai tagság megszűnése és megszüntetése között. A dogmatikai tisztánlátáson túlmenően a fenti különbségtételt az indokolja, hogy míg megszűnés esetén a jogkövetkezmények külön kamarai határozat nélkül állnak be, úgy a megszüntetésről minden esetben külön határozatot kell hozni.

Megszűnik a szakértő kamarai tagsága, ha a névjegyzékből törölték vagy meghalt. Az igazságügyi szakértő kamarai tagságát meg kell szüntetni, ha az igazságügyi szakértő ezt kéri (pl. felhagy a szakértői tevékenység végzésével). Ugyanezt eredményezi, ha a szakértőt a kamarából kizárták, a szakértő a kamarai tagdíjat felszólítás ellenére nem fizeti meg vagy kötelező szakmai kamarai tagság esetén szakmai kamarai tagsága megszűnt.

A kamarának a szakértői tevékenység ellenőrzése során fontos eszköze, hogy a Javaslátban meghatározott esetekben kezdeményezheti a szakértő névjegyzékből való törlését. Erre akkor ad lehetőséget a Javaslát, ha a szakértőt a kamarából kizárták. Ha a kamarából való kizárásra fegyelmi vétség megállapítása miatt került sor, a névjegyzéket vezető hatóság a szakértőt a névjegyzékből törli. Kezdeményezheti továbbá a szakértő névjegyzékből való törlését a Kamara akkor, ha olyan tényről szerez tudomást, amely a szakértő névjegyzékből való törlését alapoZHatja meg. Ennek tipikus esete, hogy a szakértő etikai vétséget nem követ el, de alkalmatlanná válik a szakértői tevékenység ellátására. A (3) bekezdés *a)* és *b)* pontjában szabályozott esetekben a névjegyzéket vezető hatóság a mérlegelési jogköre alapján dönt arról, hogy megalapozottnak tartja-e a kamara kezdeményezését.

Fontos változás a Javaslátban, hogy a Kamara szervei által hozott határozatok ellen fellebbezésnek nincs helye. Ugyanakkor az alapvető jogként definiált jogorvoslathoz való jog nem sérülhet, ezért az érintett szakértő a Kamara határozatát bíróság előtt támadhatja meg.

Ha az igazságügyi szakértő keresetében arra hivatkozik, hogy tagdíjfizetési kötelezettségének önhibáján kívül nem tett eleget, egyidejűleg mulasztását kimenti és a tagdíj befizetését igazolja, a keresetet igazolási kérelemnek lehet tekinteni. Az elnökség az igazolási kérelmet elbírálja, és ha annak helyt ad, a kamarai tagság megszűnését megállapító határozatát hatályon kívül helyezi. Ha az igazolási kérelmet az elnökség elutasítja, a kérelmet keresetnek kell tekinteni.

Az elnökség a jogerős határozatát megküldi a névjegyzéket vezető hatóságnak. A névjegyzéket vezető hatóság az igazságügyi szakértőt a miniszter rendeletében meghatározott eljárás keretében törölheti a névjegyzékből.

Fontos változás a Kamarai törvényhez képest, hogy a Javaslat nem szól a végrehajtás felfüggesztése tárgyában hozott bírósági határozatról, tekintettel a korábbi rendelkezés dogmatikailag teljesen hibás voltára. Az elnökség határozatát a névjegyzéket vezető hatóság nem hajtja végre, hanem a határozat alapján önálló hatósági határozatot hoz. A Javaslat rendszerében eme határozat mindaddig nem hozható meg, amíg a kamarai határozattal szembeni jogorvoslati határidő eredménytelenül el nem telik, vagy a jogorvoslati eljárást le nem folytatják. Erre az időre – a miniszter rendeletében meghatározottak szerint – „törlés alatt” jelzés kerül bejegyzésre a névjegyzék közlemény rovatába.

33. A kamarai tagság szünetelése

A 66. §-hoz

Az igazságügyi szakértő a Kamara engedélyével kamarai tagságát szüneteltetheti. A gyakorlatban célszerű engedélyezni, hogy az olyan igazságügyi szakértők, akik valamilyen okból – pl. huzamos külföldi tartózkodás, hosszantartó betegség miatt – nem végeznek szakértői munkát, kamarai tagságukat szüneteltethessék.

A Javaslat a szaktörvény rendelkezéseit pontosítja, a szünetelésnek alapvetően két nagy esetkörét szabályozza.

Az első esetben a szünetelést az igazságügyi szakértő kérelmére a Kamara engedélyezi, ennek részletes szabályairól az alapszabálya rendelkezik. A szakértői tevékenység abban az esetben szüneteltethető, ha a szakértő igazolja, hogy a folyamatban lévő ügyeit befejezte, a szakértői kirendelés alól felmentését kérte és azt az eljáró hatóság elfogadta, valamint a folyamatban lévő megbízásait felmondta.

A gyakorlatban sokszor kérdéses, hogy a szünetelés időtartama alatt a szakértő e minőségében eljárhat-e. A Javaslat egyértelművé teszi, hogy a szakértőnek a folyamatban lévő ügyeit le kell zárnia, mielőtt a szünetelés engedélyezését kéri a Kamarától. Ha a szakértő a kirendelő hatóságnak vagy megbízójának tett bejelentést és annak elfogadását hitelesen igazolja és a Kamara számára a szünetelést engedélyezi, a Javaslatból eredő jogai – így különösen a szakértői díjhoz való jog, eljárási jogok stb. – szünetelnek. Ebben az esetben, ha például a szakértőtől a korábban adott szakvélemény kiegészítését kéri, köteles azt megtagadni, ellenkező esetben fegyelmi vétséget követ el. Amennyiben a Kamara a szünetelést nem engedélyezi, a határozat ellen a szakértő bírósághoz fordulhat.

A szünetelést engedélyező határozatot az elnökség megküldi a névjegyzéket vezető hatóságnak a szünetelés tényének bejegyzése céljából. Új rendelkezés, hogy a szünetelés ténye a névjegyzékből mindenki számára megállapítható, nyilvános adatnak minősül. A Kamara a honlapján a szünetelő szakértőkről, a hatóság számára elérhető nyilvántartást vezet.

A Javaslat a Kamarai törvénytől eltérően meghatározza a meghosszabbított szünetelés maximális időtartamát, amely nem haladhatja meg az öt évet.

A gyakorlati tapasztalatok alapján szükségessé vált a szünetelés idő előtti visszavonásával kapcsolatos szabályokat törvényi szinten rendezni. Ekként, a Javaslat új rendelkezése, hogy a

szünetelő szakértő a szünetelést engedélyező határozatban foglaltaktól eltérően, a szünetelés időtartamának lejárta előtt kérheti a szünetelés visszavonását. A szünetelés visszavonását kérő szakértő, a szünetelés visszavonását megállapító határozat jogerőre emelkedéséig szakértői tevékenységet nem végezhet, hatóság előtt szakértőként nem járhat el, a kamarai tagságából eredő jogai és kötelezettségei szünetelnek. A szünetelés visszavonásáról a Kamara értesíti a névjegyzéket vezető hatóságot.

A másik esetben a Kamara engedélye nem szükséges a kamarai tagság szüneteltetéséhez. Ilyen eset például, ha a szakértő tagságát az országgyűlési képviselői megbízatása miatt, a megbízatás idejére szüneteltetheti. Ebben az esetben a megbízatás kezdetével *ex lege* beállnak a szünetelés – fent részletezett – joghatásai.

34. A kamarai tagság felfüggesztése

A 67. §-hoz

A Javaslat rendelkezéseivel a jelenleginél pontosabban kerülnek meghatározásra azok az esetek, amikor az igazságügyi szakértő kamarai tagságát - és ezzel igazságügyi szakértői tevékenységét is - fel kell függeszteni. Az igazságügyi szakértő kamarai tagságát az új rendelkezések szerint ugyanis akkor is fel kell függeszteni, ha az 54. § (4) bekezdésében foglalt köteleességét határidőben három alkalommal nem teljesítette vagy kötelező szakmai kamarai tagság esetén szakmai kamarai tagsága felfüggesztésre került, a felfüggesztés időtartamára. A felfüggesztés időtartamáról a Javaslat rendelkezik.

A Javaslat új rendelkezésként kötelezettséget fogalmaz meg a vádemelő ügyész számára. Ha az ügyész az igazságügyi szakértő ellen közvédra üldözendő szándékos bűncselekmény miatt emel vádat, a vádemelésről az ügyész értesíti a névjegyzéket vezető hatóságot.

Az igazságügyi szakértő kamarai tagságának felfüggesztését a miniszter is kezdeményezheti. Ha a Kamara határozatában nem dönt az igazságügyi szakértő felfüggesztéséről, a miniszter a határozat kézbesítésétől számított harminc napon belül bírósághoz fordulhat. Az igazságügyi szakértő a felfüggesztés időtartama alatt igazságügyi szakértői tevékenységet nem végezhet, a kamarai tagságból eredő jogai és kötelezettségei szünetelnek.

A Javaslat a fegyelmi eljárás körében is ad lehetőséget a szakértő kamarai tagságának felfüggesztésére. A 107. § szerint az eljárás megindításával egyidejűleg vagy azt követően az eljárás ideje alatt a fegyelmi tanács a fegyelmi eljárás alá vont igazságügyi szakértő kamarai tagságát - legfeljebb a fegyelmi eljárás jogerős befejezéséig - határozattal felfüggesztheti, ha a fegyelmi vétség súlyára tekintettel ez indokolt. A határozatot kézbesíteni kell a fegyelmi eljárás alá vont igazságügyi szakértőnek, a Kamara elnökének és a névjegyzéket vezető hatóságnak. A Javaslat az idézett szabállyal összefüggésben *novum et unicum* jelleggel, a szakértő jogainak védelme érdekében garanciális szabályt vezet be. Eszerint, ha a fegyelmi tanács a fegyelmi eljárás alá vont igazságügyi szakértő kamarai tagságát felfüggeszti, a fegyelmi eljárás alá vont igazságügyi szakértő érdekeinek védelme céljából a Javaslatban, a fegyelmi eljárással összefüggésben előírt határidők, a Javaslat rendelkezései szerint rövidülnek annak érdekében, hogy a fegyelmi eljárást minél gyorsabban le kelljen folytatni, ezáltal a szakértő érdekei ne sérülhessenek.

IX. Fejezet *A Kamara szervei*

35. A Kamara szerveire vonatkozó általános szabályok

A 68. §-hoz

A Magyar Igazságügyi Szakértői Kamara szerveit a 68. § (1) bekezdése felsorolja, a (2) bekezdés azonban lehetőséget ad arra, hogy az alapszabály más bizottságot is létrehozzon. Az immár egységes Kamara szervei: a küldöttgyűlés, az elnökség, a Javaslatban részletezett bizottságok a szakmai tagozatok és a hivatal. A Kamarai törvény szabályaihoz képest új szervként jelenik meg a küldöttgyűlés, a szakmai tagozatok és a hivatal intézménye.

Szintén új rendelkezés, hogy a Kamara az igazságügyi szakértők területi megoszlására figyelemmel a hatékonyabb kamarai működés és az igazságügyi szakértők ügyintézésének megkönnyítése céljából területi ügyfélszolgálati pontokat működtet.

Fontos leszögezni, hogy a Kamara szerveinek működési szabályai közül a Javaslat csak a legfontosabb szabályokat részletezi, a nem részletezett szabályokat a Kamara szervezeti és működési szabályzata állapítja meg.

36. A küldöttgyűlés

A 69. §-hoz

A Kamara legfőbb döntéshozó szerve a küldöttgyűlés, amely a köztestületi autonómiát és az önkormányzatiság elvét érvényre juttatva megtestesíti a tagság akaratát, meghozza a Kamarával összefüggő legfontosabb döntéseket. A küldöttgyűlésre vonatkozó szabályozás akként került kialakításra, hogy a jelenlegi több mint háromezer fős tagsággal rendelkező szakértői Kamara hatékonyan működhessen és elláthassa a Javaslatban meghatározott feladatait.

A küldöttek megválasztásánál a szakmaiság és a területi elv egyaránt érvényre jut, mivel a küldöttgyűlésbe hetven küldöttet a szakmai tagozatok delegálnak, a további hetven küldöttet a bejegyzett igazságügyi szakértők területi megoszlására figyelemmel, a területi ügyfélszolgálati pontok közreműködésével kell megválasztani. A küldöttek választására és a küldöttgyűlés összetételére vonatkozó részletes szabályokat a Javaslat nem tárgyalja, ezeket az alapszabály állapítja meg.

A küldöttgyűlés fontos feladata – többek között – a Kamara szerveibe a tisztségviselők és a tagok megválasztása valamint visszahívása, az alapszabály elfogadása, az elnök, az elnökség a bizottságok, azok tisztségviselő és tagjai beszámoltatása, valamint az éves költségvetés és a kamarai tagdíj elfogadása.

A döntéshozatal gyorsítása és az eredményes kamarai működés érdekében új elemként jelenik meg, hogy a küldöttgyűlés döntéseit ülés tartása nélkül is meghozhatja. A Kamara elnöksége évente legalább egy alkalommal köteles összehívni a küldöttgyűlést. A küldöttek legalább tíz százalékának indítványára a küldöttgyűlést össze kell hívni.

A Javaslat meghatározza a határozatképességre és a szavazati arányokra vonatkozó szabályokat.

A 70. §-hoz

A küldött a küldöttgyűlés ülésén tagsági jogait személyes részvétel helyett elektronikus hírközlő eszközök igénybevételeével is gyakorolhatja. Az alapszabályban kell az igénybe vehető elektronikus hírközlő eszközöket, valamint azok alkalmazásának feltételeit és módját meghatározni akként, hogy a küldöttek azonosítása, és a küldöttek közötti kölcsönös és korlátozásmentes kommunikáció biztosított legyen.

A 71. §-hoz

A Javaslat jelen szakasza a küldöttgyűlés ülés összehívása nélküli döntéshozatali lehetőségének szabályait taglalja. A Javaslat – alapvetően a társasági jogban bevált mintára – egy alternatív lehetőséget biztosít a hatékonyabb döntéshozatali mechanizmus működtetése érdekében.

Fontos leszögezni, hogy nem minden esetben van lehetőség a döntés ülés tartása nélküli meghozatalára. A Javaslat rendelkezése szerint a küldöttgyűlés kizárólag ülés összehívásával dönthet az alapszabály elfogadásáról. Ha az adott kérdésben a Javaslat a határozathozatalt ülés tartása nélkül is lehetővé teszi, az ilyen határozathozatalt az elnökség a határozat tervezetének a küldöttek részére, postai úton történő megküldésével vagy a Kamara honlapján történő közzétételével kezdeményezi. A Kamara szempontjából anyagilag kedvezőbb opció a honlapon történő közzététel lehetősége, kihasználva az információs technika nyújtotta lehetőségeket. A honlapon történő közzététel esetén a szavazatok beérkezésének szabályait az alapszabály határozza meg. Fontos szabály, hogy a küldöttek a határozat tervezetére kizárólag támogató (igen), vagy a határozatot ellenző (nem) szavazatot küldhetnek, indítványtételi joguk – a küldöttgyűlés összehívására vonatkozó indítvány kivételével – nincs. A Javaslat a döntéshozatal eme formájánál is alkalmazni rendeli a határozatképességre és szavazati arányokra vonatkozó szabályokat.

Garanciális szabály, hogy amennyiben a küldöttek egyharmada az ülés megtartását kívánja, a küldöttgyűlés ülését az elnökségnek össze kell hívnia.

Az elnökség a szavazásra megszabott határidő utolsó napját követő három munkanapon belül az elnökség megállapítja a szavazás eredményét, és azt további három munkanapon belül közli a küldöttekkel. A határozathozatal napja a szavazási határidő utolsó napja.

A 72. §-hoz

A Javaslat jelen szakasza a küldöttgyűlés határozata elleni jogorvoslatra vonatkozó szabályokat tartalmazza.

A küldöttek egyharmada a küldöttgyűlés által meghozott határozattal szemben jogszabálysértésre hivatkozással – főszabály szerint – harminc napon belül bírósági felülvizsgálat iránt keresetet nyújthat be. A kereset benyújtásáról a névjegyzéket vezető hatóságot értesíteni kell.

Eltérő szabályokat állapít meg a Javaslat az alapszabály elfogadása vagy módosítása tárgyában meghozott határozattal szemben előterjesztett jogorvoslatra. Az alapszabály elfogadása vagy módosítása tárgyában hozott határozattal összefüggésben a küldöttek a törvényességi felügyeletet gyakorló miniszter felé jelzéssel élhetnek. Az alapszabály elfogadása vagy módosítása tárgyában hozott határozat bírói úton kizárólag a törvényességi felügyeleti intézkedés elmaradása esetén támadható, ennek tényét a keresetlevél benyújtásával egyidejűleg igazolni kell. Ellenkező esetben a bíróság a keresetlevelet a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 130. § (1) bekezdés c) pontjában foglaltakra hivatkozással idézés kibocsátása nélkül elutasítja.

37. Az elnökség

A 73. §-hoz

Az elnökség a vezetésből rá háruló feladatokat látja el. Az elnökség tagjai közül megválasztja a Kamara elnökét. A törvényességi felügyeletet erősítő szabály, hogy a Kamara elnökének megválasztását a miniszternek jóvá kell hagynia. Az elnökség feladatait a (4) bekezdés határozza meg.

A Javaslat új rendelkezése, hogy az elnökség által megalkotott szabályzatok a Kamara honlapján történő közzétételt követő harmincadik napon lépnek hatályba. Az elnökség által megalkotott szabályzatokat az elfogadást követő tizenöt napon belül meg kell küldeni a névjegyzéket vezető hatóságnak.

A Javaslat részletezi az elnökség határozata elleni jogorvoslatra vonatkozó szabályokat. Ezek lényege abban foglalható össze, hogy az egyedi ügyekben hozott határozatokkal szemben a határozattal érintett kamarai tag jogszabálysértésre hivatkozással, a határozat bírósági felülvizsgálata iránt keresetet nyújthat be. A nem egyedi ügyekben hozott elnökségi döntések – így például szabályzatok – esetében a kamarai tagok egynegyede jogszabálysértésre hivatkozással kezdeményezheti, hogy az elnökség határozatát vagy szabályzatát a küldöttgyűlés tárgyalja meg. A küldöttgyűlés az elnökség határozatának vagy szabályzatának vizsgálatát követően kétharmados többséggel az elnökség határozatát vagy szabályzatát hatályon kívül helyezheti és az elnökséget új határozat vagy szabályzat meghozatalára utasíthatja.

A 74. §-hoz

A Kamara elnöke képviseli a szakértői kamarát és ellátja a Javaslatban a hatáskörébe utalt egyéb feladatokat. A Kamara elnöke köteles tevékenységéről beszámolni a küldöttgyűlésnek. A Kamara elnökének négy elnökhelyettese van. Az egyes elnökhelyettesek – az általános elnökhelyettes kivételével, melynek feladata elsősorban az elnök helyettesítése – egy-egy kiemelten fontos és érzékeny területért felelősek. Ilyen terület a fegyelmi és etikai ügyek irányítása, az igazságügyi szakértői tevékenység tudományos művelésének támogatása, módszertani levelek és szakmai iránymutatások kiadásának irányítása, valamint az igazságügyi szakértői intézményekkel, intézetekkel, testületekkel és egyéb szakértői szervekkel való kapcsolattartás. A fent említett területek irányításának elnökhelyettesi szintre történő delegálása hatékonyabbá teszi az érintett terület működését.

A 75. §-hoz

A törvényességi felügyeletet erősítő szabály, hogy a Kamara elnöke az alapszabályt és a szervezeti és működési szabályzatot jóváhagyás végett a miniszternek, iránymutatásait tájékoztatás végett a miniszternek és a szakterületet felügyelő miniszternek megküldi az elfogadástól számított tizenöt napon belül.

38. A fegyelmi bizottság

A 76. §-hoz

A küldöttgyűlés a Kamara tagjai közül az igazságügyi szakértők területi eloszlására figyelemmel megválasztja a tizenöt tagú fegyelmi bizottságot. A fegyelmi bizottság a Javaslatban új alapokra helyezett fegyelmi eljárás egyik meghatározó „szereplője”. A Javaslat a fegyelmi bizottság

létszámát tizenkét tagról tizenötre növelte a hatékonyabb működés érdekében. Az igazságügyi szakértők területi eloszlására azért kell figyelemmel lenni, hogy a fegyelmi bizottság az ország bármely pontján összehívható legyen.

A fegyelmi bizottság feladatkörében kijelöli a fegyelmi tanács elnökét és tagjait, a fegyelmi eljárás kezdeményezésére irányuló kérelmet a fegyelmi bizottság a fegyelmi bizottsághoz érkezésétől számított nyolc napon belül megvizsgálja, és a Javaslatban foglaltak szerint intézkedik, vagy a kérelmet elutasítja, ha annak feltételei fennállnak, valamint ellátja azokat a további feladatokat, amit a Javaslat a hatáskörébe utal.

A fegyelmi bizottság keretében öt tagú etikai albizottság működik.

39. A számvizsgáló bizottság

A 77. §-hoz

A küldöttgyűlés a Kamara tagjai közül megválasztja a háromtagú számvizsgáló bizottságot: két tagot és az elnököt. A törvényességi felügyelet erősítését szolgálja az a szabály, hogy a számvizsgáló bizottság tagjainak megválasztásához a főtitkár hozzájárulása szükséges. A főtitkár hozzájárulása nélkül a választás hatálytalan, a számvizsgáló bizottság tagjai nem tölthetik be tisztségüket.

A számvizsgáló bizottság a Kamara gazdasági és pénzügyi működését ellenőrzi, évente egyszer köteles működéséről a küldöttgyűlésnek beszámolni.

A számvizsgáló bizottság munkája során bármely kamarai tagtól felvilágosítást kérhet, a Kamara irataiba betekinthez. Új elemként jelenik meg a Javaslatban, hogy a számvizsgáló bizottság intézkedést javasolhat a főtitkárnak, tekintve, hogy a főtitkár felel a Kamara gazdasági, pénzügyi, kontrolling, belső ellenőrzési és számviteli tevékenységéért valamint gondoskodik a gazdasági vezetői feladatok ellátásáról (81. §). Az ellenőrzés során a számvizsgáló bizottságot megillető jogosultságokat az alapszabály határozza meg.

40. A minőségbiztosítási bizottság

A 78. §-hoz

A Javaslat egyik legfontosabb célkitűzése az igazságügyi szakértői tevékenységgel kapcsolatos minőségbiztosítási kontroll hatékonyabbá tétele. Az igazságügyi szakértők munkáját a Javaslat rendelkezéseinek megfelelően kell értékelni. A szakértő munkájának értékelése alapvetően a Kamara minőségbiztosítási bizottságának hatáskörébe tartozik, amely bizottság a konkrét értékelés lefolytatására szakmai értékelő tanácsot jelöl ki. A minőségbiztosítási bizottság felelős továbbá az alapszabály által a hatáskörébe utalt további feladatok ellátásáért.

A minőségbiztosítási bizottság tagjait a szakmai tagozatok tagjai közül kell megválasztani. A bizottság tagjaival szemben – tekintettel arra, hogy kiemelten fontos szakmai tevékenységet látnak el – a Javaslat szigorú követelményeket támaszt, amelyeket kamarai szabályzatban kell tovább konkretizálni.

41. A szakterület felülvizsgáló bizottság

A 79. §-hoz

A Javaslát eme rendelkezése – tartalmát tekintve – változatlanul került átvételre a Kamarai törvényből. Kisebbségi változás – a Javaslát rendelkezéseivel összhangban –, hogy a bizottság tagjait a küldöttgyűlés választja.

42. A szakmai tagozatok

A 80. §-hoz

A Javaslátban új elemként jelenik meg a szakmai tagozat (a továbbiakban: tagozat) mint az igazságügyi szakértői szakterületekről, valamint az azokhoz kapcsolódó képesítési és egyéb szakmai feltételekről szóló 9/2006 (II. 27.) IM rendelet mellékleteiben meghatározott szakterületek alapján alapított, az érintett szakterületre bejegyzett igazságügyi szakértők önálló önkormányzattal rendelkező szerve.

A tagozat első ülésén elnököt választ. A szakmai tagozatok a saját szakterületüket érintő ügyekben véleményezési joggal rendelkeznek, továbbá közreműködnek a módszertani levelek megalkotásában, a Kamara minőségbiztosítással összefüggő feladatainak végrehajtásában, valamint a küldöttgyűlés megválasztásában is. A küldöttgyűlés küldötteinek felét a szakmai tagozatok által delegált küldöttek alkotják.

43. A hivatal

A 81. §-hoz

A Kamara ügyviteli szerve a Hivatal, amelynek vezetője a főtitkár. A Javaslát igen fajsúlyos új rendelkezése, a főtitkár intézményének bevezetése, amely intézmény alapvetően a kancellári modell mintájára került kidolgozásra. Célja a Kamara gazdálkodása feletti állami kontroll erősítése és a hatékonyabb működés elősegítése azáltal, hogy a Kamara adminisztratív működtetését egy, az elnök javaslatára a miniszter által kinevezett, a jelen területen megfelelő képzettséggel és tapasztalattal rendelkező főtitkár végzi.

A Javaslát részletezi a főtitkár jogosítványait. Eszerint a főtitkár felel – a Számvizsgáló Bizottság hatáskörébe tartozó ügyek kivételével – a Kamara gazdasági, pénzügyi, kontrolling, belső ellenőrzési és számviteli tevékenységéért, felel a Kamara munkaügyi, jogi és igazgatási tevékenységéért, felel a Kamara informatikai tevékenységéért, felel a Kamara vagyongazdálkodásáért, ideértve a műszaki, létesítményhasznosítási, üzemeltetési, logisztikai, szolgáltatási, beszerzési és közbeszerzési ügyeket is. A főtitkár az általa kinevezett titkár útján gondoskodik a gazdasági vezetői feladatok ellátásáról, egyetértési jogot gyakorol a küldöttgyűlésnek és az elnökségnek a Kamara gazdálkodását, szervezetét, működését érintő gazdasági következménnyel járó döntései és intézkedései tekintetében; az egyetértés e döntések hatálybalépésének feltétele. A főtitkár a Kamara rendelkezésére álló források felhasználásával gondoskodik annak feltételeiről, hogy a Kamara gazdálkodása az alapfeladatok ellátását biztosítsa, munkáltatói jogot gyakorol a Kamarában foglalkoztatott munkavállalóik felett, gondoskodik a jogszabályoknak megfelelő pénzügyi-szakmai kompetencia biztosításáról.

Fontos szabály, hogy a főtitkár feladatai ellátása során köteles a Kamara szerveivel – különösen a Kamara elnökével – együttműködni, és részükre a szükséges tájékoztatást megadni. A főtitkár évente beszámol az elnökségnek a költségvetés végrehajtásáról.

Szükséges megjegyezni, hogy – bár ez a Javaslatból *expressis verbis* nem derül ki – a miniszter felügyeleti jogot gyakorol a főtitkár és eljárásai felett.

A 82. §-hoz

A Javaslat szigorú előírásokat tartalmaz a főtitkári tisztség betöltésére nézve. Főtitkár az lehet, aki állam- és jogtudományi egyetemi végzettséggel, valamint legalább nyolc év közigazgatási gyakorlattal rendelkezik, amelyből legalább öt évet vezetői jogviszonyban töltött el. A vezetői jogviszony fogalmának megítélésénél alapvetően a közszolgálati tisztségviselőkről szóló 2011. évi CXCV. törvény rendelkezéseire kell figyelembe venni. Közigazgatási gyakorlatnak tekinthető a Kamaránál közigazgatási ügyekben ügyintézőként szerzett gyakorlat is.

A Javaslat rögzíti, hogy főtitkár nem csak kamarai tag lehet.

A főtitkárt a Kamara elnöke nevezi ki a miniszter jóváhagyásával. A főtitkár a Kamarával áll munkaviszonyban. A főtitkár felett a munkáltatói jogokat az elnök gyakorolja, de bizonyos tevékenységeit (így például a Kamara hatáskörébe tartozó hatósági eljárások lefolytatását) a miniszter felügyeli.

A főtitkár meghatározott feladat ellátására vagy általános helyetteseként titkárokat nevezhet ki. A főtitkár a gazdasági vezetői feladatok ellátására titkárt nevez ki. A gazdasági vezetői feladatokért felelős titkár az lehet, aki megfelel az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII. 31.) kormányrendelet (a továbbiakban e szakasz vonatkozásában: rendelet) gazdasági vezetőkre vonatkozó előírásainak. A rendelet előírásai szerint a gazdasági vezetőnek a felsőoktatásban szerzett végzettséggel – állami felsőoktatási intézmény gazdasági vezetőjének a felsőoktatásban szerzett végzettséggel és gazdaságtudományok képzési területen szerzett szakképzettséggel – és emellett okleveles könyvvizsgálói vagy államháztartási mérlegképes könyvelői szakképesítéssel vagy az engedélyezés szempontjából ezzel egyenértékű szakképesítéssel, vagy gazdasági vezetői, belső ellenőri, érvényesítői, pénzügyi ellenjegyzői – 2012. január 1. előtt az Államháztartási törvény szerinti ellenjegyzői –, vagy a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény 150. § (1) és (2) bekezdése szerinti feladatok ellátásában költségvetési szervnél szerzett legalább öt éves igazolt szakmai gyakorlattal, valamint mérlegképes könyvelői szakképesítéssel vagy a felsőoktatásban szerzett gazdasági szakképzettséggel kell rendelkeznie.

44. A választás szabályai

A 83. §-hoz

A kamarai tisztségviselők választásának és megbízatása megszűnésének garanciális rendelkezéseit a Javaslat az önkormányzati autonómia elvének tiszteletben tartásával határozza meg.

A Javaslat új rendelkezése, hogy hetvenöt évben határozza meg a tisztségek betöltésére jogosultak maximális életkorát azzal, hogy ha a megválasztott tisztségviselő vagy bizottsági tag megválasztását követően, de még a hivatali idejének kitöltése előtt a hetvenötödik életévét betölti, hivatali idejét kitöltheti. A hetvenöt éves korhatárt elérő igazságügyi szakértők bár kamarai tisztséget nem viselhetnek, továbbra is részt vehetnek a Kamara működésében. A kamarai tisztség viselésére már nem jogosult igazságügyi szakértők akként segíthetik a Kamara szakmai munkáját, hogy ún. „senior testületbe” tömörülve koordinálhatnak különböző szakmai programokat, így például a Kamara utánpótlás és mentorprogramját, továbbá szakmai iránymutatásokat dolgozhatnak ki stb..

A Javaslatban a tisztségviselők megbízatásának leghosszabb időtartama továbbra is négy év, ugyanakkor új elemként jelenik meg annak kimondása, hogy a megbízatás a tisztségviselők ismételt megválasztásával meghosszabbítható. Garanciális szabályt tartalmaz a Javaslat, amikor kimondja, hogy az elnök és az elnökhelyettesek legfeljebb két alkalommal választhatók újra. A jelölésre és a tisztségviselők megbízatásának egyéb okból történő megszűnésére a Kamarai törvényben foglalt szabályokkal egyező rendelkezések vonatkoznak.

A 84. §-hoz

A tisztségviselők megbízatása megszűnésének eseteit a Javaslat a Kamarai törvény szabályaival egyezően állapítja meg. Változás viszont, hogy a tisztségviselők visszahívását a Kamara tagjainak egytizede kezdeményezheti, az öt megválasztó szerv egytizede helyett. Ugyanakkor, tekintettel arra, hogy az egyes tisztségviselőket korábban is a közgyűlés/küldöttgyűlés választotta meg, e szabály tartalmi újdonságot nem hordoz. A visszahívásról – titkos szavazással – a küldöttgyűlés dönt a kezdeményezéstől számított harminc napon belül.

X. Fejezet

A szakértői módszertani levél

45. A módszertani levél kidolgozása és elfogadása

A 85-86. §-hoz

Szakértői módszertani levél (a továbbiakban: módszertani levél) kiadására eddig alig volt példa, holott ez az intézmény hatékonyan tudná elősegíteni a megfelelő minőségű szakvélemények elkészítését. A Javaslatban a módszertani levél kiadásának szabályai lényegesen egyszerűsítésre kerültek.

A Javaslat szerint a szakértői módszertani levelet az elnökség adja ki a kamarai szervek, az igazságügyi szakértői intézmények, igazságügyi szakértői testületek vagy a miniszter indítványára. A módszertani levél célja annak biztosítása, hogy meghatározott szakkérdések eldöntésében, vizsgálatok lefolytatásában a szakértők az ország egész területén azonos elveket, módszereket kövessenek, növelve ezzel is az igazságszolgáltatás, az ítélezés egységét. A módszertani levél a kirendelő szerv számára tájékoztatásul, a szakértőnek pedig iránymutatásul szolgál azzal, hogy ha az abban foglaltaktól el kíván térni, azt a szakvéleményében indokolni köteles.

A szakértői módszertani levelet egy, az elnökség által felkért bizottság dolgozza ki. A Javaslat változtat a bizottság tagjainak létszámán és összetételén, az elnökség alapvetően nyolc tagú bizottság helyett öt tagú bizottságot hív össze. A bizottságot az érintett igazságügyi szakértői tagozat elnöke vezeti. Ugyanakkor, ha a módszertani levél több igazságügyi szakértői szakterületet érint, a bizottság tagjai elnököt választanak.

A Javaslat növeli az igazságügyi szakértői intézmények minőségbiztosításban betöltött szerepét akként, hogy az igazságügyi szakértői intézmények tevékenységi körébe eső szakterületekhez tartozó szakkérdésekben – amennyiben az adott szakkérdés a szakértői intézet kizárólagos hatáskörébe tartozik – a módszertani levél kiadásához az érintett igazságügyi szakértői intézmény egyetértése szükséges. Ebben az esetben a bizottság két tagját az érintett igazságügyi szakértői intézmény jelöli. Olyan szakkérdésben, amelyre nézve a szakvélemény adására külön jogszabály

kizárólagosan valamely szervet jogosít fel, a háromtagú bizottság tagjait e szerv jelöli ki. Ha a szakvélemény adására több szerv jogosult, minden szerv két tagot jelöl a bizottságba.

A Javaslát leegyszerűsíti a módszertani levél elfogadásának szabályait is. A módszertani levelet az elnökség akkor fogadja el, ha azt a bizottság legalább három tagja támogatja. Szintén új rendelkezés, hogy a bizottság azon tagja, aki a módszertani levelet nem támogatja és a bizottság döntésével nem ért egyet, különvéleményét – annak írásbeli indokolásával együtt – jogosult a módszertani levélhez csatolni.

46. A módszertani levél közzététele

A 87-88. §-hoz

A Javaslát szerint az elnökség kötelezettsége a már közzétett szakértői módszertani levelek szakmai szempontból történő karbantartása és a tudomány mai állását nem tükröző szakértői módszertani levelek visszavonása.

A módszertani levelet a kormányzati kell közzétenni.

HARMADIK RÉSZ

XI. fejezet

A Fegyelmi eljárás

47. A fegyelmi vétség

A 89. §-hoz

Garanciális jelentősége van, hogy a szakértő fegyelmi és etikai felelősségének szabályai külön részt foglalnak el a Javaslátban. A szakértők függetlenségének, pártatlanságának és önálló felelősségvállalásának biztosítéka, hogy törvényi szinten szabályozzák ezeket a kérdéseket.

A Javaslát a HARMADIK RÉSZ elején etikai eljárás helyett fegyelmi eljárásról szól. A Javaslát egyértelművé teszi, hogy ebben az esetben nem etikai kérdésekről, hanem a szakértői hivatás szabályainak megszegéséről van szó. Ekként, a fegyelmi és az etikai eljárás a normasértés szintjén válik el egymástól. Míg fegyelmi vétséget az követ el, aki a Javaslát hatálya alá tartozó tevékenységére vonatkozó jogszabályok, szakmai szabályok, kamarai szabályzatok rendelkezéseit szándékosan, vagy gondatlanul megszegi, etikai vétség miatt azt lehet felelősségre vonni, aki az igazságügyi szakértők etikai kódexe szabályait megszegi, vagy aki az igazságügyi szakértői tevékenységen kívül szándékos vagy gondatlan magatartásával, illetve életvitelével a szakértői kar tekintélyét csorbítja. A fenti elhatárolás dogmatikailag tisztán elkülöníti egymástól a fegyelmi és etikai vétséget, valamint az ezekhez kapcsolódó eljárásokat.

A Javaslát a kétféle vétkes magatartás között „átjárást enged”, amikor kimondja, hogy fegyelmi vétséget követ el az az igazságügyi szakértő is, akit öt éven belül három etikai vétség elkövetése miatt jogerősen elmarasztaltak, vagy akinek a 126. § szerinti etikai vétsége az etikai vétség súlyára, az etikai vétség elkövetésének ismétlődő jellegére vagy az etikai vétség elkövetésének

körülményeire tekintettel fegyelmi vétségnek minősül. Ezekben az esetekben tehát olyan súlyos etikai vétség (vétségek) elkövetéséről van szó, hogy a Javaslat lehetővé teszi a súlyosabb következményekkel járó fegyelmi eljárás lefolytatását.

Az ilyen etikai vétségek fegyelmi vétségnek történő minősítéséről a fegyelmi tanács, a fegyelmi eljárás előkészítése során határoz.

Az etikai eljárásra vonatkozó rendelkezések a HARMADIK RÉSZ végén találhatók.

A Javaslat fegyelmi felelősségre vonatkozó szabályai megfelelnek a kötelező köztisztviselési tagsággal kapcsolatos fegyelmi és etikai ügyekben az egységes eljárási garanciális minimumokról, valamint az ezzel összefüggő jogalkotási feladatokról szóló 2129/2005. (VI. 24.) Korm. határozat előírásainak.

A Javaslat tehát általánosságban határozza meg a fegyelmi vétség elkövetésének módját (normaszegés vagy súlyosan kifogásolható magatartás), konkrét esetköröket nem nevesít. Ilyen eset lehet azonban a statisztikai adatszolgáltatás kötelezettségének elmulasztása. Ennek oka a statisztikai adatok szolgáltatásához fűződő komoly érdek hangsúlyozása. Fegyelmi vétség alapjául szolgálhat még a jogszabályba vagy jóerkölcsbe ütköző megbízás elfogadása, az igazságügyi szakértői cím jogosulatlan használata is. Szintén fegyelmi vétség lehet, ha az intézet alkalmazottja magánszakértői véleményt kizárólag a saját nevében ad.

Garanciális szabály, hogy a fegyelmi eljárás során szakmai szempontból nem vizsgálható az a szakvélemény, amelyet a hatóság jogerős határozatának meghozatala során elfogadott, ellenkező esetben a jogerős hatósági határozat ténybeli alapjai dőlhetnének meg, amely összeegyeztethetetlen a jogerő jogrendszerbeli funkciójával és a jogállamiság követelményeivel. Fontos hangsúlyozni, hogy itt kizárólag azon szakvéleményeket kell érteni, amelyre a hatóság jogerős döntését alapította. A mellőzött szakvélemény nem vonható e körbe.

48. Büntetések

A 90. §-hoz

A Javaslat a büntetéseket az enyhébbtől a súlyosabb felé sorolja fel. Ennek megfelelően a kiszabható büntetések sorrendben: figyelmeztetés, írásbeli megrovás, jövőbeni tisztségviselésről meghatározott ideig történő eltiltás, kamarai tisztségtől való megfosztás, pénzbírság, a kamarai tagság legfeljebb két évig történő felfüggesztése, a Kamarából való kizárás. A felsoroltak közül új elemként jelenik meg a jövőbeni tisztségviselésről meghatározott ideig történő eltiltás és a kamarai tisztségtől való megfosztás.

A 91. §-hoz

A Kamarából való kizárás esetén a Kamara elnöksége a jogerős határozatot öt napon belül megküldi a névjegyzéket vezető hatóságnak a névjegyzékből történő törlés céljából.

A fegyelmi büntetés kiszabása tekintetében a Kamara fegyelmi tanácsának mérlegelési jogköre van. A Kamara fegyelmi tanácsa a fegyelmi büntetést a fegyelmi vétség súlyára és ismétlődésére, valamint a fegyelmi vétséggel érintett ügy érdemére való kihatására tekintettel, az elkövetésre irányuló szándék vagy gondatlanság fokának megfelelően, az összes súlyosbító és enyhítő körülmény figyelembevételével, mérlegelési jogkörében szabja ki.

A Kamara fegyelmi tanácsa az igazságügyi szakértőt a kamarából kizárja, ha a Kamara öt éven belül harmadik alkalommal állapítja meg, hogy fegyelmi vétséget követ el.

Tekintve, hogy a kamarával kapcsolatos pénzügyi, gazdasági, kontrolling stb. feladatokat a főtitkár látja el, a Kamarai törvény szabályaitól eltérően a pénzbírság összege – a büntetés kiszabásának évében esedékes – a Kamara főtitkára által megállapított éves kamarai tagdíj tízszereséig terjedhet. A pénzbírságot a Kamara részére kell megfizetni, felhasználására az alapszabály rendelkezései az irányadók.

A jogállami követelményeknek megfelelően a Javaslat rendelkezik a fegyelmi büntetések alóli mentesülés szabályairól. A fegyelmi büntetéshez fűződő hátrányos jogkövetkezmények megszűnnek, ha a fegyelmi határozat jogerőre emelkedésétől számítva a figyelmeztetés és írásbeli megrovás esetén egy év, pénzbírság kiszabása esetén két év eltelt. Pénzbírság kiszabása esetén a fegyelmi büntetés hatálya – a két év eltelte után is – mindaddig fennáll, amíg a fegyelmi eljárás alá vont igazságügyi szakértő a pénzbírságot nem fizette meg. A felfüggesztés fegyelmi büntetéshez fűződő hátrányos jogkövetkezmények a felfüggesztés-büntetés lejártától számított három év elteltével szűnnek meg.

Végül a Javaslat meghatározza, hogy mely büntetések szabhatók ki egymás mellett is. Ennek megfelelően az írásbeli megrovás, a jövőbeni tisztségtől meghatározott ideig történő eltiltás, a pénzbírság és a kamarai tisztségtől való megfosztás más büntetés mellett is kiszabható.

49. Elévülés

A 92. §-hoz

A Javaslat külön szakaszban rendezi az elévülésre vonatkozó, részben megújított szabályokat. Az elévülés jogintézményének alkalmazása abból a felismerésből indul ki, hogy az idő múlásával a bizonyítandó tények vizsgálata, illetve a bizonyítékok beszerzése és felhasználása számottevően nehezebbé válik, továbbá a jogbiztonság elvét is az szolgálja, ha a cselekmény szankcionálhatóságát időhatárhoz kötjük.

Nem folytatható le fegyelmi eljárás, ha azt – eltérően a Kamarai törvény szabályaitól – a Kamara elnöke a cselekmény tudomására jutásától számított hat hónap alatt nem indítja meg. Szintén nem folytatható le fegyelmi eljárás, ha a cselekmény befejezése óta öt év eltelt. A Kamarai törvényben említett két évet a Javaslat öt évre növeli, amely elősegíti a fegyelmi vétségek szankcionálását, ugyanakkor még nem veszélyezteti a jogbiztonságot.

Új rendelkezés, hogy a bűncselekmény törvényi tényállását megvalósító fegyelmi vétség a bűncselekménnyel együtt évül el. Ha az igazságügyi szakértő a szakvélemény elkészítése során vagy a szakvélemény elkészítését követően ahhoz kapcsolódóan több részselekményt végez, az elévülési idő kezdőidőpontja az utolsó részselekmény elvégzésének időpontja.

Ha a fegyelmi vétségnek is minősülő cselekmény miatt büntető, szabálysértési vagy fegyelmi eljárás indult, az eljárás jogerős befejezésétől számított három hónapon belül a fegyelmi eljárás akkor is megindítható, ha a bűncselekmény elévülésére előírt határidő eltelt.

Fontos megjegyezni, hogy a jelen szakasz rendelkezései, csak a Javaslat hatálybalépését követően elkövetett fegyelmi vétségek tekintetében alkalmazhatók.

50. Eljáró szervek

A 93. §-hoz

A fegyelmi eljárást első fokon lefolytató fegyelmi tanács három tagból áll. A Javaslat az eljáró szervekre vonatkozó rendelkezéseket alapjaiban változtatja meg, tekintettel arra, hogy a tanács döntése ellen fellebbezésnek helye nincs, így másodfokú tanácsról nem rendelkezik a Javaslat.

Az első fokú tanács összetétele is jelentősen megváltozik. A fegyelmi eljárást elsőfokon lefolytató fegyelmi tanács három tagból áll, amelyből egy fő állandó kamarai tag, egy fő a szakvélemény tárgya szerinti szakterületen tapasztalattal rendelkező szakértő a fegyelmi listáról, egy fő pedig a hatóság képviselőjében vesz részt. Ugyanakkor, ha az igazságügyi szakértő felelősségre vonására nem kirendelésen alapuló tevékenységgel összefüggő fegyelmi vétség elkövetésének gyanúja miatt kerül sor, a fegyelmi tanács harmadik tagját is a fegyelmi listáról kell kijelölni. A fegyelmi tanács elnökét és tagjait a Kamara fegyelmi bizottságának elnöke jelöli ki. A Kamara fegyelmi bizottsága elnökének fegyelmi ügyében az eljáró tanács tagjait a Kamara elnöke jelöli ki.

A Javaslat új rendelkezése, hogy a fegyelmi bizottság elnöke – a fentiek szerint kijelölt tagokon kívül – további egy póttagot jelöl ki a fegyelmi listáról. A póttag a fegyelmi tanács tagjának ideiglenes vagy a fegyelmi eljárás teljes lefolyását érintő akadályoztatása esetén jogosult eljárni. Ez a szabály a fegyelmi eljárások elhúzódását hivatott megakadályozni.

A 94. §-hoz

A fegyelmi lista a Javaslat által bevezetett új intézmény, melynek célja annak biztosítása, hogy az eljárásban az érintett szakterületen működő más szakértő is részt vegyen, s ezzel elősegítse a történések szakszerű feltárását és a megfelelő döntés meghozatalát.

A fegyelmi listára minden szakmai tagozat három igazságügyi szakértőt delegál. A fegyelmi listára történő felvétel módját és a nyilvántartás szabályait az alapszabály határozza meg.

A 95. §-hoz

A Javaslat szabályozza azt az esetet, ha az eljáró tanács összetételében változás történik. Ha a fegyelmi tanács elnökének vagy tagjainak személyében a kizárás kimondása okán változás történik, a fegyelmi tanács eljárását meg kell ismételni.

A 96. §-ban megállapított kizárási okok az alábbiak: a fegyelmi tanács elnökeként és tagjaként nem járhat el a fegyelmi eljárás alá vont igazságügyi szakértő, aki a fegyelmi eljárás alá vont igazságügyi szakértő hozzátartozója vagy képviselője, a kezdeményező, a vizsgálóbiztos, aki az ügyben eljár, akinek tanúként vagy igazságügyi szakértőként történő meghallgatása az ügyben szükségessé válhat, aki ellen fegyelmi vagy szabálysértési eljárás van folyamatban, annak jogerős befejezéséig, akinek a kamarai tagsága felfüggesztésre kerül, vagy szünetel, akitől az ügy elfogulatlan elbírálása egyéb okból nem várható el. Látható, hogy az idézett felsorolás olyan kizáró okokat tartalmaz, amelyek fennállása esetén az eljáró tanács eljárása nem elfogadható. Erre tekintettel, ha a fegyelmi tanács elnökének vagy tagjainak személyében a kizárás kimondása okán változás történik, a fegyelmi tanács által lefolytatott eljárást meg kell ismételni. Ha a fegyelmi tanácsban a személyi változás egyéb okból következik be (például a fegyelmi tanács egyik tagja

meghal), a fegyelmi tanács elnöke ismerteti a keletkezett iratokat; az eljárási cselekményeket csak akkor kell megismételni, ha a fegyelmi tanács azt szükségesnek tartja.

A fegyelmi eljárás megindítása esetén a fegyelmi tanács munkájának előkészítését és a bizonyítás lefolytatását vizsgálóbiztos végzi, kivéve, ha a kérelemből az állapítható meg, hogy a tényállás – előre láthatóan – a kérelem és mellékletei, valamint a fegyelmi eljárás alá vont igazságügyi szakértő és a kezdeményező tanúként történő meghallgatása alapján tisztázható. Ebben az esetben a fegyelmi tanács elnöke azonnal – legkésőbb harminc napon belüli határonapra – tárgyalást tűz ki.

A Javaslat – az adatvédelmi jogszabályokkal összhangban – kimondja, hogy a fegyelmi eljárás elnökét, tagjait, a jegyzőkönyvvezetőt, valamint a vizsgálóbiztost a tudomására jutott adatok, tények tekintetében titoktartási kötelezettség terheli. A titoktartási kötelezettség alóli felmentést indokolt esetben a Kamara fegyelmi bizottsága adja meg.

51. Kizáró okok és a kizárási indítvány elbírálása

A 96-97. §-hoz

A fegyelmi tanács tagjaként nem járhat el az, akivel szemben kizáró ok merül fel. A pártatlanság érvényesülése, a tárgyilagos elbíráláshoz fűződő érdek miatt fontos, hogy a fegyelmi tanács tagjaként ne járhasson el olyan személy, aki ellen fegyelmi vagy büntetőeljárás van folyamatban, aki a fegyelmi eljárás alá vont szakértő hozzátartozója, akinek tanúként történő meghallgatása az eljárásban szükségessé válhat, az a vizsgálóbiztos aki az ügyben eljár, aki a fegyelmi eljárást kezdeményezte, valamint, akitől az ügy elfogulatlan elbírálása egyéb okból nem várható.

Mind a fegyelmi tanácsba jelölt tag, mind a vizsgálóbiztos haladéktalanul köteles bejelenteni, ha vele szemben kizáró ok áll fenn. Elfogultsági kifogást terjeszthet elő az eljárás alá vont igazságügyi szakértő is.

A kizárási indítvánnyról, ha az a fegyelmi tanács elnökére, a fegyelmi tanács tagjára, a vizsgálóbiztosra, a fegyelmi eljárásban eljáró igazságügyi szakértőre vagy a jegyzőkönyvvezetőre vonatkozik, a fegyelmi bizottság elnöke, ha a Kamara fegyelmi bizottságának elnökére vonatkozik, a Kamara elnöksége hoz határozatot, és azt kézbesíti a fegyelmi eljárás alá vont igazságügyi szakértőnek.

Ha a fegyelmi tanács határozatképtelenné válik, a fegyelmi bizottság elnöke új fegyelmi tanácsot jelöl ki. A Kamara fegyelmi bizottsága elnökének kizárása esetén a Kamara elnöksége jelöli ki az új fegyelmi tanácsot.

Ha a kizárási indítvány a fegyelmi bizottság egészét érinti, arról a Kamara elnöksége határoz.

A Javaslat a kizárási indítványt elutasító határozattal szemben jogorvoslati lehetőséget biztosít. A kizárási indítványt elutasító határozat ellen a Kamara elnöke vagy az eljárás alá vont igazságügyi szakértő bírósági felülvizsgálat iránti keresetet nyújthat be a határozat meghozatalától számított harminc napon belül.

52. A bejelentő részvétele az eljárásban

A 98. §-hoz

Új elemként jelenik meg a Javaslatban a bejelentő részvételére vonatkozó szakasz. A bejelentő részvételével kapcsolatos kérdéseket a Kamarai törvény nem rendezte. A bejelentőnek azonban – a más hasonló jellegű eljárások analógiájára – joga van ahhoz, hogy az általa fegyelmi eljárás alá vont igazságügyi szakértő felelősségre vonása iránti eljárásban jelen legyen, akár megfigyelőként, akár úgy, hogy az általa észlelt tények előadásával vagy más észrevételek, indítványok benyújtásával elősegítse a fegyelmi eljárás sikeres lefolytatását.

A Javaslat a szakasz elején definiálja a bejelentő fogalmát. Eszerint, bejelentő – a Kamara szervei és a névjegyzéket vezető hatóság kivételével – az a személy, aki az igazságügyi szakértővel szemben, fegyelmi felelőssége megállapításának érdekében, a fegyelmi bizottsághoz benyújtott kérelem útján fegyelmi eljárást kezdeményez.

A bejelentő jogosult arra, hogy – a Javaslatban foglalt kivételekkel – az eljárási cselekményeknél jelen legyen, az eljárás öt érintő irataiba betekintszen, az eljárás bármely szakaszában indítványokat és észrevételeket tegyen, a fegyelmi eljárási jogairól a fegyelmi tanács elnökétől felvilágosítást kapjon és az a Javaslatban meghatározott esetekben jogorvoslattel éljen. A 122. § rendelkezései szerint, a fegyelmi tanács által az ügy érdemében hozott határozat ellen a fegyelmi eljárás alá vont igazságügyi szakértő és képviselője a kézbesítéstől számított harminc napon belül, a határozat bírósági felülvizsgálata iránt keresetet nyújthat be.

A fent említett jogokon túlmenően a bejelentő jogosult arra is, hogy jogait képviselő útján gyakorolja. A képviselőre adott meghatalmazást közokiratba vagy teljes bizonyító erejű magánokiratba kell foglalni, és azt a képviselő első eljárási cselekménye előtt be kell nyújtani.

53. A fegyelmi eljárás alá vont igazságügyi szakértő részvétele az eljárásban

A 99. §-hoz

Új elemként jelenik meg a Javaslatban az eljárás alá vont igazságügyi szakértő részvételére vonatkozó szakasz. A Javaslat garanciális rendelkezéseket tartalmaz a fegyelmi eljárás alá vont igazságügyi szakértő tekintetében. Újdonságként jelenik meg, hogy a fegyelmi eljárás alá vont igazságügyi szakértő nem kötelezhető arra, hogy önmagát terhelő vallomást tegyen, vagy önmaga ellen bizonyítékot szolgáltatson. Ezen túlmenően a fegyelmi eljárás alá vont igazságügyi szakértő jogosult arra, hogy az eljárási cselekményeknél jelen legyen, az eljárás irataiba betekintszen, az eljárás bármely szakaszában indítványokat és észrevételeket tegyen, a meghallgatott tanúkhöz, szakértőkhöz kérdést intézzon, bizonyítási indítványt tegyen, a fegyelmi eljárási jogairól a fegyelmi tanács elnökétől felvilágosítást kapjon és a Javaslatban meghatározott esetekben jogorvoslattel éljen.

A fegyelmi eljárás alá vont igazságügyi szakértő helyett meghatalmazott képviselője is eljárhat. Vannak azonban olyan eljárási cselekmények, amelyeknél a fegyelmi eljárás alá vont igazságügyi szakértő személyesen köteles jelen lenni (ilyen például az az eset, amikor a fegyelmi eljárás alá vont igazságügyi szakértőt személyes meghallgatásra idézik).

A meghatalmazást közokiratba vagy teljes bizonyító erejű magánokiratba kell foglalni. A Javaslat a Kamarai törvénytől eltérően meghatározza a meghatalmazás benyújtásának idejét, eszerint a meghatalmazást a képviselő első eljárási cselekménye előtt kell benyújtani. A meghatalmazás benyújtásának hiányában a képviselő eljárási cselekménye hatálytalan.

54. A fegyelmi eljárás lefolytatása iránti kérelem és az igazságügyi szakértő tevékenységével kapcsolatos panasz

A 100. §-hoz

A Javaslat a Kamarai törvénynél logikusabb sorrendben szabályozza a fegyelmi eljárás menetét. A Javaslat az eljárást megindító iratot kezdeményezés helyett kérelemnek nevezi, illeszkedve a hasonló tárgykört szabályozó törvények terminológiájához. A fegyelmi eljárás minden esetben kérelem benyújtása útján indulhat meg. Az igazságügyi szakértővel szemben a Kamara elnöksége, a Kamara elnöke, a névjegyzéket vezető hatóság vagy a bejelentő (a továbbiakban együtt: kezdeményező) kezdeményezhet fegyelmi eljárást. A fegyelmi eljárás lefolytatása iránti kérelmet a Kamara fegyelmi bizottságánál írásban kell előterjeszteni, egyel több példányban mint a fegyelmi eljárás alá vont igazságügyi szakértők száma.

A Javaslat szerint bejelentőként, csak az igazságügyi szakértő eljárásával érintett, az alapeljárásban részt vevő személy nyújthat be kérelmet a fegyelmi eljárás kezdeményezése iránt. A Javaslatban biztosított speciális jogok csak a bejelentőt illetik meg. Ugyanakkor, a Javaslat az Alaptörvény XXV. cikke szerinti, a panaszokról és a közérdekű bejelentésekről szóló 2013. évi CLXV. törvényben részletezett panasz benyújtását bárki számára lehetővé teszi. Az igazságügyi szakértő tevékenységével kapcsolatban – a fenti törvényben részletezett szabályok szerint – bárki panaszt tehet. A panaszt a fegyelmi ügyekért felelős elnök-helyetteshez kell benyújtani. A panasz vizsgálatát követően az elnökség a 100. § (1) bekezdés szerint fegyelmi eljárást kezdeményezhet, amennyiben úgy ítéli meg, hogy a fegyelmi eljárás kezdeményezése indokolt. Ekként, a bárki számára nyitva álló panasz benyújtása is eredményezheti a szakértő fegyelmi felelősségre vonása iránti eljárás megindulását.

55. A fegyelmi eljárás díja és költségei

A 101. §-hoz

A Javaslat új rendelkezése a fegyelmi eljárási díj bevezetése. A Kamarai törvény rendelkezéseinek hatálya alatt a Kamara működése a gyakorlatban fenntarthatatlanná vált. A Kamara kiadásait nem tudta fedezni, megfelelő működését nem tudta finanszírozni. Ennek megoldására új elemek kerültek kialakításra. Bevezetésre kerül a fegyelmi eljárási díj (ennek mértéke tízezer forint), amelyet a fegyelmi eljárást kezdeményező személy köteles az eljárás megindítása előtt megfizetni a Kamara részére. Ennek célja – a finanszírozási probléma megoldásán túl –, hogy a pervesztes felek által előterjesztett fegyelmi eljárás megindulását kezdeményező kérelmek előterjesztése – amennyire lehet – elkerülhető legyen. Fontos ehelyütt is kihangsúlyozni, hogy a fegyelmi eljárási díj megfizetésének kötelezettsége nem függ a fegyelmi felelősségre vonás sikerétől, azt a kezdeményező mindenképpen köteles megfizetni, máskülönben az eljárás nem indul meg.

A fegyelmi eljárást kezdeményező – a Kamara szervei és a névjegyzéket vezető hatóság kivételével – a kérelem benyújtásával egyidejűleg köteles a Kamara részére fegyelmi eljárási díjat fizetni. A Javaslat 102. § (2) bekezdése szerint a fegyelmi eljárási díj megfizetését igazoló bizonylatot a kérelem benyújtásakor a kérelemhez csatolni kell.

A fegyelmi eljárás költségeit – így például a bizonyítás lefolytatásának költségeit, a kézbesítés költségeit, az eljárás résztvevőinek az utazással felmerült szükséges és igazolt költségeit stb. – a Kamara előlegezi.

Ha a fegyelmi eljárás során a fegyelmi eljárás alá vont igazságügyi szakértő felelősségét megállapítják, köteles a fegyelmi eljárási díjat és az eljárás egyéb költségeit viselni. Ha a kérelem elutasításra kerül, a fegyelmi eljárási díjat és az eljárás költségeit a Kamara viseli.

56. A kérelem benyújtása és a fegyelmi bizottság elnökének intézkedései a kérelem elbírálásra való alkalmasságának vizsgálata körében

A 102. §-hoz

A Javaslat részletezi a kérelem kellékeit is. A kérelemhez csatolni kell az abban foglaltak alátámasztására alkalmas okiratokat és a fegyelmi eljárási díj megfizetését tanúsító bizonylatot. A Javaslat új rendelkezése, hogy a bejelentő – a Kamara szervei és a névjegyzéket vezető hatóság kivételével – a kérelem benyújtásával egyidejűleg köteles a Kamara részére fegyelmi eljárási díjat fizetni.

A 103. §-hoz

A Javaslat bevezeti a fegyelmi tanács és a kezdeményező közötti elektronikus kommunikáció szabályait, alapvetően a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény hetedik részében foglaltak mintájára. A kezdeményező a kérelmet és mellékleteit elektronikus formában is benyújthatja, ebben az esetben a fegyelmi eljárás folyamán a Kamarával a kapcsolatot elektronikus úton kell tartania és a Kamara is valamennyi iratot elektronikus úton kézbesít a kezdeményező részére. A kérelem és mellékletei elektronikus úton való benyújtását az elektronikus úton való kapcsolattartás vállalásának kell tekinteni, ettől kezdve a Kamara és a kedvezményező elektronikus úton tartják a kapcsolatot egymással.

Ha a kezdeményező az elektronikus úton való kapcsolattartást választotta, az elektronikus benyújtás alóli kivételt jelenti, ha a bizonyítási eljárásban az okirat papír alapú bemutatása, megtekintése szükséges; erre különösen akkor kerülhet sor, ha az eredetileg papír alapú bizonyítékok nagy mennyisége miatt azok digitalizálása aránytalan nehézséggel vagy jelentős költségtöbblettel járna, vagy ha a papír alapú okirat valódisága vitás. Utóbbi esetben ugyanis a papír alapú okiratot az eljáró tanácsnak szemrevételeznie kell.

A 104-105. §-hoz

A fegyelmi eljárás kezdeményezésére irányuló kérelmet a fegyelmi bizottság elnöke a fegyelmi bizottsághoz érkezésétől számított nyolc napon belül megvizsgálja. A Javaslat átlátható rendszerbe foglalja, hogy a fegyelmi bizottság elnöke a kérelem beérkezését követően milyen intézkedéseket tehet, ezek: a kérelem elutasítása a fegyelmi tanács kijelölése nélkül, a kérelem hiánypótlásra történő visszaadása, illetve az eljáró fegyelmi tanács kijelölése.

A fegyelmi bizottság elnöke a kérelmet – a fegyelmi tanács kijelölése nélkül – a Javaslatban felsorolt esetekben elutasítja. Az itt fennforgó esetek az eljárásban olyan akadályt képeznek, amelyek már az eljárás megindulásának is gátat szabnak (így például az, aki ellen a fegyelmi eljárás megindítását kérik nem igazságügyi szakértő). Az említett példát tovább részletezve, fegyelmi eljárás kizárólag a Kamara tagja, azaz igazságügyi szakértő ellen indítható. Ugyanakkor, ha a kezdeményező a szakvélemény elkészítésében részt vett segédszeméllyel szemben kíván eljárást indítani, tekintettel arra, hogy a segédszemélyzet tagja nincs az igazságügyi szakértői névjegyzékbe

bejegyezve, a Kamarának nem tagja, ekként vele nem áll jogviszonyban, a Kamara nem indíthat fegyelmi eljárást vele szemben.

A 105. § (1) bekezdés *a*) pontja szerinti elutasítás esetén a Javaslat kivételes jelleggel lehetővé teszi a határozat ellen fellebbezés benyújtását. Ennek indoka elsősorban abban jelölhető meg, hogy e szakaszban foglalt esetekben a fegyelmi bizottság elnöke egyszemélyi döntést hoz. Ezt ellensúlyozandó, s egyben a *fair trial* követelményének biztosítása céljából ad lehetőséget a Javaslat – bár igen korlátozottan – fellebbezés benyújtására. A fegyelmi eljárást kezdeményező kérelmet a 105. § (1) bekezdés *a*) pontja alapján elutasító határozat ellen a kezdeményező fellebbezést nyújthat be az elnökséghez, amelyben kérheti, hogy a fegyelmi bizottság elnökének határozatát az elnökség vizsgálja meg. Ha a fellebbezés alapos, az elnökség a fegyelmi bizottság elnökének határozatát hatályon kívül helyezi és kijelöli a fegyelmi tanácsot.

A 105. § (1) bekezdésében meghatározott egyéb okokon alapuló elutasítás esetén jogorvoslatnak nincs helye. Ennek indoka, hogy ezekben az esetekben a fegyelmi bizottság elnöke egyértelmű, objektív formai hiányosságok miatt utasítja el a kérelmet, továbbá, hogy ilyenkor a kérelem hiánytalanul újból beadható.

Ha a kérelem hiányos vagy a bejelentő a fegyelmi eljárási díjat nem fizette meg, a fegyelmi bizottság elnöke azt a hiányok megjelölése mellett – nyolc napos határidő tűzésével – hiánypótlásra visszaadja, azzal a figyelmeztetéssel, hogy a kérelmet elutasítja, ha a kezdeményező a felhívásban felsorolt hiányokat nem pótolja. Új elemként jelenik meg a fegyelmi eljárási díj megfizetésének elmaradása mint hiánypótlási ok. Az eljárás kizárólag abban az esetben indítható meg, ha a szakértő a fegyelmi eljárási díjat hiánytalanul megfizette.

Végül, ha a kérelem megfelel a Javaslat rendelkezéseinek, továbbá ha a kezdeményező a kérelem hiányait a megadott határidőben pótolta, a fegyelmi bizottság elnöke határozattal kijelöli az eljáró fegyelmi tanácsot.

Garanciális szabályként fogalmazza meg a Javaslat, hogy a kérelmet – fegyelmi tanács kijelölése nélkül elutasító – határozatot és az eljáró fegyelmi tanács kijelöléséről szóló határozatot kézbesíteni kell a kezdeményezőnek és a fegyelmi eljárás alá vont igazságügyi szakértőnek; utóbbi esetben a fegyelmi eljárás alá vont igazságügyi szakértő példányához a kérelmet és annak mellékleteit is csatolni kell.

57. A fegyelmi eljárás előkészítése

A 106. §-hoz

A Javaslat rendelkezése szerint a fegyelmi tanács a kijelölés kézhezvételétől számított öt napon belül határozattal dönt az eljárás megindításáról. A 105. § rendelkezésein túlmenően a kérelem elbírálása itt is akadályokba ütközhet. A Javaslatban foglalt esetekben a fegyelmi tanács az eljárás megindítását megtagadja, ha a kérelemből és a mellékleteiből megállapítható, hogy a cselekmény elévült, az annak tárgyát képező cselekményt fegyelmi eljárás során már jogerősen elbírálták, a sérelmezett cselekmény nem minősül fegyelmi vétségnek, a kérelem és mellékletei alapján a fegyelmi vétség elkövetésének alapos gyanúja nem állapítható meg, a kérelem vizsgálatát jogszabály kizárja vagy a kérelmet, már a fegyelmi bizottságnak el kellett volna utasítania a 105. § (1) bekezdése szerint.

A Javaslát visszaélésszerű eljárás-indítás megakadályozását célzó új rendelkezése, hogy a fegyelmi tanács az eljárás megindítását akkor is megtagadja, ha a bejelentő az igazságügyi szakértő elleni fegyelmi eljárás-indítási jogát visszaélésszerűen gyakorolja. Visszaélésszerű joggyakorlásnak számít például, ha a bejelentő ugyanazon igazságügyi szakértő ellen, rövid időn belül több alkalommal nyújt be megalapozatlan kérelmet.

A megindítás kérdésében mindenképpen indokolt határozatot hoznia a fegyelmi tanácsnak, mivel a fegyelmi eljárások során számos esetben előfordul, hogy egyértelműen megállapítható, hogy a kezdeményező nem jogszabálysértés vagy fegyelmi vétség miatt kíván fegyelmi eljárást kezdeményezni, hanem a fegyelmi eljárást a szakértői véleményben foglaltak vitatására kívánja felhasználni, azzal, hogy a kezdeményezés a tartalma alapján ténylegesen a szakvélemény felülvizsgálatát kéri. Erre a fegyelmi eljárás során nem kerülhet sor, mint ahogyan a szakvélemény felülvizsgálatát magában az alapeljárásban sem lehet kérni. Az eljárás megindításának kérdése tárgyában hozott határozat célja, hogy az ilyen irányú kezdeményezések kiszűrésre kerüljenek. Garanciális szabály, hogy az eljárás megindításáról rendelkező határozatot a kezdeményezőnek, a fegyelmi eljárás alá vont igazságügyi szakértőnek és a Kamara elnökének, az eljárás megindításának megtagadásáról rendelkező határozatot a kezdeményezőnek és a fegyelmi eljárás alá vont igazságügyi szakértőnek kézbesíteni kell, az igazságügyi szakértő példányához a kérelmet és annak mellékleteit csatolni kell.

58. A kamarai tagság és az eljárás felfüggesztése

A 107-108. §-hoz

A Javaslát – a 67. §-ban foglaltakon túlmenően – a fegyelmi eljárás körében is ad lehetőséget a szakértő kamarai tagságának felfüggesztésére. Az eljárás megindításával egyidejűleg vagy azt követően az eljárás ideje alatt a fegyelmi tanács a fegyelmi eljárás alá vont igazságügyi szakértő kamarai tagságát – legfeljebb a fegyelmi eljárás jogerős befejezéséig – határozattal felfüggesztheti, ha a fegyelmi vétség súlyára tekintettel ez indokolt. Ha a fegyelmi eljárás alá vont igazságügyi szakértőt olyan súlyos fegyelmi vétséggel, így például annak elkövetésével vádolják, hogy szakvéleményét a peres felek valamelyikének anyagi befolyására, a fél esélyeinek előmozdítása céljával adta, a szakértő működésének felfüggesztése indokolt. Az ilyen súlyú fegyelmi vétséggel vádolt szakértő nem folytathatja tovább szakértői tevékenységét a fegyelmi eljárás lezárásáig, ellenkező esetben sérülne az igazságszolgáltatásba vetett bizalom és a befolyásmentesen működő igazságszolgáltatásba vetett társadalmi érdek.

Garanciális szabály, hogy a felfüggesztésről szóló határozatot kézbesíteni kell a fegyelmi eljárás alá vont igazságügyi szakértőnek, a Kamara elnökének és a névjegyzéket vezető hatóságnak.

A Javaslát az idézett szabállyal összefüggésben '*novum et unicum*' jelleggel, a szakértő jogainak védelme érdekében további garanciális szabályokat vezet be. Eszerint, ha a fegyelmi tanács a fegyelmi eljárás alá vont igazságügyi szakértő kamarai tagságát felfüggeszti, a fegyelmi eljárás alá vont igazságügyi szakértő érdekeinek védelme céljából a Javaslátban, a fegyelmi eljárással összefüggésben előírt határidők, a Javaslát rendelkezései szerint rövidülnek, annak érdekében, hogy a fegyelmi eljárást minél gyorsabban le kelljen folytatni, ezáltal a szakértő érdekei ne sérülhessenek. Ugyanakkor előfordulhat olyan eset is, hogy a tényállás különösen bonyolult volta miatt a fenti rövid határidők betartásával az eljárást nem lehet megnyugtatóan lefolytatni. Ezt elkerülendő rendelkezik úgy a Javaslát, hogy ha a fegyelmi tanács úgy ítéli meg, hogy az ügy különösen bonyolult volta miatt a rövidebb határidőkre vonatkozó szabályok alkalmazása a

tényállás helyes feltárását akadályozná, indokolt határozatával az említett rendelkezések alkalmazását mellőzheti.

A határozatot kézbesíteni kell a fegyelmi eljárás alá vont igazságügyi szakértőnek, a Kamara elnökének és a névjegyzéket vezető hatóságnak. Az így meghozott és kézbesített határozattal szemben a fegyelmi eljárás alá vont igazságügyi szakértő jogorvoslattal élhet.

A Javaslat – a Kamarai törvénnyel egyezően – előírja, hogy a fegyelmi eljárást fel kell függeszteni, ha abban az ügyben, amelyet a szakértő által adott szakvélemény érint, a bíróság vagy más hatóság még jogerős határozatot nem hozott. Ez a szabály hivatott biztosítani azt, hogy az etikai eljárást a felek ne használhassák fel az alapeljárás befolyásolása érdekében.

59. Fegyelmi vizsgálat

A 109. §-hoz

A fegyelmi tanács, ha a kérelem érdemben vizsgálható, tárgyalást tűz ki vagy vizsgálat lefolytatását rendeli el. Megjegyzendő, hogy a Javaslat a Kamarai törvényben ehelyütt szereplő „A fegyelmi tanács elnöke” helyett, a fegyelmi tanács hatáskörébe utalja az erről szóló döntés meghozatalát. Az elnök kiemelése a fegyelmi tanácsból és ilyen jelentőségű döntéshozatali jogosítványa sértheti a tisztességes eljáráshoz való emberi és alapvető jogot, valamint a *fair trial* követelményét is.

A vizsgálat lefolytatását vizsgálóbiztos végzi. A vizsgálóbiztos felderíti a tényálláshoz szükséges tényeket, az eljárásáról jelentést készít a fegyelmi tanács részére. A vizsgálóbiztos eljárása során meghallgathatja az eljárás alá vont szakértőt, a tanúkat és egyéb bizonyítást is végezhet. A Javaslat a vizsgálóbiztos eljárásának részletes szabályait a Kamarai törvénnyel egyezően szabályozza azzal, hogy a vizsgálóbiztos eljárására a Javaslat lényegesen rövidebb határidőket állapít meg.

60. A fegyelmi tanács eljárása

A 110-111. §-hoz

A fegyelmi tanács eljárása nem nyilvános, az egyes eljárási cselekmények lefolytatásánál csak azok a személyek lehetnek jelen, akiknek részvételét a Javaslat lehetővé teszi. Ennek kapcsán utalni kell arra, hogy a Javaslat rendelkezik a bejelentő jogairól. E körben nevesíti, hogy a bejelentő – ha a Javaslat eltérően nem rendelkezik – az eljárási cselekményeknél jelen lehet (98. §). A vizsgálóbiztos jelentésének beérkezése után a fegyelmi tanács elrendelheti a vizsgálat kiegészítését vagy kitűzi a tárgyalást. Alkalmazhat a tárgyalás mellőzésével is megrovás és figyelmeztetés büntetést, továbbá az eljárást megszüntetheti. Utóbbi két esetben határozattal dönt.

A Javaslat újítása, hogy ezt a határozatot a meghozatalától számított nyolc napon belül írásba kell foglalni és az írásba foglalástól számított öt napon belül kézbesíteni kell a fegyelmi eljárás alá vont igazságügyi szakértőnek, a Kamara elnökének és a névjegyzéket vezető hatóságnak. Ezáltal biztosított, hogy a névjegyzéket vezető hatóság értesül a megrovásról, illetve a fegyelmi eljárás alá vont igazságügyi szakértő figyelmeztetéséről, továbbá arról is, ha a fegyelmi tanács az eljárást megszüntette.

A szakértő az eljárás során képviselője útján is eljárhat. A tárgyalásra a szakértőt és a képviselőjét meg kell idézni. Az idézésben a szakértőt tájékoztatni kell arról, hogy távolmaradása a tárgyalás megtartását nem akadályozza.

A 112. §-hoz

A tárgyalást a fegyelmi tanács elnöke vezeti, ennek keretében gondoskodik a tárgyalás rendjének fenntartásáról és kihirdeti a határozatokat. A Javaslat a Kamarai törvény rendelkezéseit pontosítja és előírja, hogy a tárgyalás során kihirdetett határozatokat a kihirdetést követő nyolc napon belül írásba kell foglalni és – a Javaslat eltérő rendelkezése hiányában – az írásba foglalástól számított öt napon belül a határozattal érintett személyek részére kézbesíteni kell. A korábbi gyakorlatban gyakran előfordult, hogy az etikai tanácsok a határozatokat nem foglalták írásba, illetve nem küldték el a névjegyzéket vezető hatóságnak. A Javaslat erre a problémára reflektál.

A Javaslat a fegyelmi tanács által lefolytatott bizonyítás szabályait a Kamarai törvény szabályaival összhangban állapítja meg. Pontosítja ugyanakkor a 112. § (2) bekezdésében a „bizonyítékok értékelése” helyett a „mérlegelés” kifejezést használja. Ennek oka, hogy jogelméletileg tisztább mérlegelésről beszélni a már bizonyos szempontból – így elsősorban aszerint, hogy ki kell-e őket zárni a bizonyításból, előbbre viszik-e a bizonyítást – értékelt bizonyító tények egymással történő összevetése esetén.

A Javaslat szerint a fegyelmi eljárás alá vont igazságügyi szakértő részére a védekezés lehetőségét biztosítani kell, erről őt az idézésben tájékoztatni kell. A fegyelmi eljárás alá vont igazságügyi szakértő vagy képviselője a védekezését a tárgyalást megelőzően írásban vagy legkésőbb a tárgyaláson szóban terjesztheti elő.

61. A jegyzőkönyv

A 113. §-hoz

A Javaslat új rendelkezése, hogy a jegyzőkönyvet a tárgyaláson a főtitkár által kijelölt jegyzőkönyvvezető, a fegyelmi vizsgálat során a vizsgálóbiztos vagy a főtitkár által kijelölt jegyzőkönyvvezető vezeti. Ennek indoka, hogy a főtitkár által kijelölt jegyzőkönyvvezető útján erősödik a fegyelmi tanácsok feletti igazgatási kontroll, ugyanakkor az érdemi kérdésekbe történő beleszólás hiányában a köztestületek autonómiája nem sérül.

A Javaslat egyebekben a Kamarai törvénnyel egyezően szabályozza a jegyzőkönyvvezetés szabályait. A fegyelmi tanács tárgyalásáról jegyzőkönyvet kell készíteni. A jegyzőkönyvvezető kizárására a 96. § rendelkezései irányadók.

62. A büntetőeljárással kapcsolatos intézkedések

A 114. §-hoz

Ha a fegyelmi tanács közvádra üldözendő bűncselekmény alapos gyanúját észleli, feljelentési kötelezettség terheli a fegyelmi tanács elnökét. Ebben az esetben a büntető eljárás jogerős befejezéséig a fegyelmi eljárást fel kell függeszteni.

63. A határozatok meghozatala

A 115-116. §-hoz

A fegyelmi tanács határozatait tárgyaláson zárt tanácskozás során vagy tárgyaláson kívül zárt tanácsülésen, szótöbbséggel hozza; utolsóként a tanács elnöke szavaz.

A Javaslat a Kamarai törvénnyel egyezően szabályozza a fegyelmi eljárás során hozott határozat tartalmi elemeit.

64. A fegyelmi tanács tárgyaláson meghozott határozata

A 117. §-hoz

A fegyelmi tanács a tárgyalás alapján meghozott határozatában a fegyelmi eljárás alá vont igazságügyi szakértőt felmenti, ha nem követett el fegyelmi vétséget vagy a fegyelmi vétség elkövetése nem állapítható meg, a fegyelmi eljárás alá vont igazságügyi szakértő fegyelmi felelősségét megállapítja, és fegyelmi büntetést szab ki, vagy a fegyelmi eljárást megszünteti, ha a 110. § (7) bekezdésében foglalt okok fennállását állapítja meg. A fegyelmi tanács elnöke a határozatot és indokait szóban kihirdeti.

A Javaslat pontosítja a határozat írásba foglalására és a kézbesítésre vonatkozó szabályokat. A határozatot a kihirdetéstől számított nyolc napon belül írásba kell foglalni, és azt az írásba foglalástól számított öt napon belül kézbesíteni kell a fegyelmi eljárás alá vont igazságügyi szakértőnek, a Kamara elnökének és a névjegyzéket vezető hatóságnak.

65. A fegyelmi eljárás során hozott határozatok kijavítása, kiegészítése

A 118. §-hoz

A Javaslat a Kamarai törvénnyel egyezően szabályozza a határozatok kijavítására és kiegészítésére vonatkozó rendelkezéseket. A név-, szám- vagy számítási hiba és más hasonló elírás esetén kijavításnak van helye. A fegyelmi bizottság és a fegyelmi tanács a határozatát kiegészítheti, ha az ügy érdeméhez tartozó kérdésben nem határozott.

66. A fegyelmi eljárás során hozott határozatok módosítása, visszavonása

A 119. §-hoz

A Javaslat az új szabályoknak megfelelően pontosítja a fegyelmi eljárás során hozott határozatok módosítására és visszavonására vonatkozó szabályokat. A jelen szakaszból kikerülnek a másodfokú etikai tanácsra vonatkozó rendelkezések, tekintettel arra, hogy a fegyelmi eljárás egyfokúvá válik. A Javaslat a fent említetten kívül új rendelkezést nem tartalmaz.

67. A határozat jogereje és végrehajthatósága

A 120. §-hoz

A Javaslat a Kamarai törvényhez képest kevesebb rendelkezést tartalmaz a határozat jogerejéről és végrehajthatóságáról. Ennek oka, hogy a Javaslatban egyfokú fegyelmi eljárás került bevezetésre. Ennek megfelelően a határozat a közlése időpontjában jogerőre emelkedik, a határozatban foglalt teljesítési határidő kezdő időpontja a kézbesítés napja.

68. A határozatok kézbesítése

A 121. §-hoz

A Javaslat a fegyelmi eljárásokat részletező törvényektől eltérően, egyedülálló módon rögzíti a határozatok kézbesítésére vonatkozó legfontosabb eljárásjogi szabályokat. Ennek indoka abban jelölhető meg, hogy a Javaslat több határidő kezdetéhez, illetve a határozat joghatályának beálltához a kézbesítés időpontját jelöli meg. A kézbesítés megtörténtének időpontja csak a kézbesítésre vonatkozó legalapvetőbb szabályok tisztázása esetén dönthető el megnyugtatóan. A Kamarai törvény gyakorlatában számos probléma merült fel a határozatok kézbesítésével összefüggésben, így például a névjegyzéket vezető hatóság az eljárást lezáró határozatot nem kapta meg, a fellebbezésre előírt határidő letelte bizonytalanul volt megállapítható stb..

A Javaslat szerint, a fegyelmi eljárásban meghozott határozatokat a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló törvény szerint kell kézbesíteni, a Javaslatban foglalt eltérésekkel.

69. Jogorvoslat a fegyelmi eljárásban

A 122. §-hoz

A Javaslat a Kamarai törvénytől eltérően szabályozza a határozatok bírósági felülvizsgálatára vonatkozó rendelkezéseket. A Javaslatban a fegyelmi eljárás egyfokú eljárássá válik. Ugyanakkor az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése szerint mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti. Az emberi és alapvető jogként definiált jogorvoslathoz való jogra tekintettel, a fegyelmi tanács által hozott érdemi határozat ellen a fegyelmi eljárás alá vont igazságügyi szakértő és képviselője, a kezdeményező, valamint a Kamara elnöke a kézbesítéstől számított harminc napon belül, a határozat bírósági felülvizsgálata iránti keresetet nyújthat be. A keresetlevelet a Kamarához kell benyújtani.

Érdemi határozatnak minősül a fegyelmi tanácsnak az eljárást lezáró, a fegyelmi eljárás alá vont igazságügyi szakértő felelősségét megállapító vagy a fegyelmi eljárás alá vont igazságügyi szakértőt felmentő határozata. Az érdemi határozat elleni jogorvoslati kérelemben – ha a Javaslat eltérően nem rendelkezik – az eljárás során hozott határozat is támadható. Eltérően rendelkezik például a javaslat a kizárást megtagadó határozat esetén, amellyel szemben külön fellebbezésnek van helye.

A Javaslat rendelkezése szerint a bíróság a határozatot megváltoztathatja. A Javaslatnak a bíróságot felhatalmazó rendelkezése a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 339. § (2) bekezdés *q)* pontján alapul.

Új rendelkezés, hogy a kereset benyújtásáról a Kamara fegyelmi bizottsági értesíti a névjegyzéket vezető hatóságot.

A bíróság eljárására a polgári perrendtartásról szóló törvény közigazgatási perekre vonatkozó rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni. A perre a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság illetékessége kizárólagos.

70. Új eljárás kezdeményezése

A 123. §-hoz

A Javaslat a Kamarai törvénnyel lényegileg egyező szabályokat tartalmaz az új eljárás kezdeményezése tekintetében. Jogerős határozat ellen csak a szakértő javára van helye új eljárás kezdeményezésének.

A 123. § (1) bekezdés *b)* pontjában új elemként jelenik meg az eljárásban részt vevő személy, aki által elkövetett bűncselekmény szintén új eljárás alapjául szolgálhat. Az egységes kamarai rendszerhez igazodó változás, hogy új eljárás kezdeményezésére a szakértő, az elnökség és a Kamara elnöke jogosult.

A Javaslat a Kamarai törvénytől eltérően szubjektív és objektív határidőt állapít meg a kérelem előterjesztésére. Az új eljárás lefolytatása iránti kérelem előterjesztésének határideje hatvan nap; ezt a határidőt a határozat meghozatalától, ha pedig az új eljárás kezdeményezésének okáról a Kamara elnöke, az elnökség vagy az igazságügyi szakértő csak később szerzett tudomást vagy később jutott abba a helyzetbe, hogy új eljárást kezdeményezzen, ettől az időponttól kell számítani. A tudomásszerzés időpontját valószínűsíteni kell. A határozat meghozatalától számított egy év elteltével új eljárás kezdeményezésének helye nincs.

71. A fegyelmi büntetések nyilvántartása

A 124. §-hoz

A Kamara a tagjaival szemben hozott jogerős fegyelmi büntetésekről nyilvántartást vezet. A Kamara a tagjával szemben hozott jogerős fegyelmi büntetésre vonatkozó adatot a nyilvántartásából a fegyelmi büntetés végrehajtásától vagy végrehajthatósága megszűnésétől számított nyolc év elteltével törli, amelyről értesíti a névjegyzéket vezető hatóságot.

A Kamarai törvénytől eltérően ebben a szakaszban kerül kimondásra, hogy a névjegyzéket vezető hatóság a Kamara által megküldött – jogerős fegyelmi büntetést tartalmazó – határozat alapján a fegyelmi büntetést a névjegyzékbe bejegyzi.

A 125. §-hoz

A fegyelmi eljárásra vonatkozó, a Javaslatban nem szabályozott részletes rendelkezéseket a fegyelmi eljárási szabályzat állapítja meg. A fegyelmi eljárási szabályzat előkészítésére a Kamara elnöksége jogosult. A fegyelmi eljárási szabályzatot a küldöttgyűlés fogadja el.

XII. Fejezet

Az etikai eljárás

72. Az etikai vétség

A 126. §-hoz

A Javaslat a fegyelmi vétségre és fegyelmi eljárásra vonatkozó szabályok után tartalmazza az etikai vétségre és eljárásra vonatkozó szabályokat. Fontos leszögezni, hogy a fegyelmi és az etikai eljárás a normasértés szintjén válik el egymástól. Míg fegyelmi vétséget az követ el, aki a Javaslat hatálya alá tartozó tevékenységére vonatkozó jogszabályok, szakmai szabályok, kamarai szabályzatok rendelkezéseit szándékosan, vagy gondatlanul megszegi, etikai vétség miatt azt lehet felelősségre

vonni, aki az igazságügyi szakértők etikai kódexe szabályait megszegi, vagy aki az igazságügyi szakértői tevékenységen kívül szándékos vagy gondatlan magatartásával, illetve életvitelével a szakértői kar tekintélyét csorbítja. A fenti elhatárolás dogmatikailag tisztán elkülöníti egymástól a fegyelmi és etikai vétséget, valamint az ezekhez kapcsolódó eljárásokat.

A Javaslat a kétféle vétkes magatartás között „átjárást enged”, amikor kimondja, hogy Fegyelmi vétséget követ el az az igazságügyi szakértő is, akit öt éven belül három etikai vétség elkövetése miatt jogerősen elmarasztaltak, vagy akinek a 126. § szerinti etikai vétsége az etikai vétség súlyára, az etikai vétség elkövetésének ismétlődő jellegére vagy az etikai vétség elkövetésének körülményeire tekintettel fegyelmi vétségnek minősül. Ezekben az esetekben tehát olyan súlyos etikai vétség (vétségek) elkövetéséről van szó, hogy a Javaslat lehetővé teszi a súlyosabb következményekkel járó fegyelmi eljárás lefolytatását.

73. Az etikai eljárás szabályai

A 127. §-hoz

Az eljárás lefolytatásáért a fegyelmi bizottság etikai albizottsága felelős. A részletes eljárási szabályzatot és az igazságügyi szakértők etikai kódexét az elnökség készíti elő, majd azt a küldöttgyűlés fogadja el azzal, hogy a Javaslatban nevesített, a fegyelmi eljárás körében részletezett rendelkezéseket az etikai eljárásokban alkalmazni kell. Így például a Javaslatnak az elévülésre vonatkozó szabályai az etikai vétségekre is irányadók, azoktól a Kamara az etikai eljárási szabályzat megalkotása során nem térhet el.

NEGYEDIK RÉSZ

XIII. Fejezet *Törvényességi felügyelet*

74. A törvényességi felügyelet általános szabályai

A 128. §-hoz

A miniszter törvényességi felügyeletet gyakorol a Kamara tevékenysége felett. Az igazságügyi szakértőknek, mint az igazságszolgáltatás közreműködőinek köztestületi szerve felett indokolt a miniszter részére a törvényességi felügyeleti jogkör biztosítása.

A törvényességi felügyelet szabályait a Javaslat jelentősen megújítja. A Kamara működése feletti törvényességi felügyelet hangsúlyosabbá válik, a törvényességi felügyeletet gyakorló miniszter eszköztára új elemekkel bővül, ennek megfelelően e körben a Javaslat terjedelmesebb szabályozást tartalmaz.

A köztestületek törvényes működésének követelménye, illetve az állampolgárok jogainak a védelme legalább olyan fontos alapelvek, mint a köztestületek önállóságának a tiszteletben tartása. Ezeket – az egymással nem ellentétes, hanem inkább egymást kiegészítő – jogállami igényeket egyensúlyba kell hozni egymással, ennek pedig legáltalánosabb eszköze a Kamara feletti állami (törvényességi) felügyelet.

A javaslat a törvényességi felügyeleti jogviszony esetén a felügyelt szerv tevékenységének folyamatos figyelemmel kísérésén alapuló jogszabályban rögzített beavatkozási lehetőségeket ért. Ebből következően a felügyeleti szerv (a miniszter) sosem gyakorolhatja azt a teljes és meghatározó befolyást, mint az irányító szerv, a felügyeleti jogkör kétség kívül feltételez egyfajta uralmi helyzetet, de mindig kevesebb, mint az irányítás. A Javaslat egyértelművé teszi, hogy a felügyelet egyik részjogosítványa az ellenőrzés, amely nem von feltétlenül törvényességi felügyeleti intézkedést maga után.

Fontos rávilágítani arra is, hogy a köztestületek feletti törvényességi felügyelet azért marad közigazgatási szervnél (a miniszternél), mert az állam a köztestületekre közfeladat ellátását és ezek érdekében közigazgatási hatáskörök ellátását bízta. A köztestületek feletti törvényességi felügyelet indító oka tehát az átruházott állami feladat, ez az, ami megalapozza a köztestületek és a felügyelő szerv kapcsolatát, ez ad célt a felügyelő szerv tevékenységének.

A Javaslat a 128. §-ban összefoglalja a miniszter jogosítványait. Eszerint, a miniszter törvényességi felügyeleti jogkörében eljárva törvényességi ellenőrzést folytat le, valamint – a törvényben foglalt feltételek fennállása esetén – törvényességi felügyeleti intézkedéseket hoz.

A Javaslatban szereplő törvényességi felügyeleti eszközök között megtalálható a törvényességi felügyelet jellegadó sajátosságát képező bírósághoz fordulás eszköze, ugyanakkor olyan innovatív, alternatív eszköz is, mint az előzetes véleményezés intézménye. A Javaslat meghaladja azt a megközelítést, hogy a törvényességi felügyelet kizárólag a már megtörtént jogsértésekre (vagy azok veszélyére) reagál, a miniszternek az alternatív eszközök igénybevételével lehetősége nyílik preventív módon elősegíteni a Kamara jogszerű működését, ezzel elkerülni az esetleges jogsértések bekövetkezését. A Javaslat a fenti eszközöket unikális módon ötvözi.

Garanciális jelentőségű, fontos szabály, hogy a törvényességi felügyelet nem terjed ki olyan ügyre, amelyben egyébként bírósági vagy más hatósági eljárásnak lenne helye. Ilyen lehet például a fegyelmi eljárásban meghozott határozat vagy a Kamara és alkalmazottja közötti munkaügyi vita (munkaügyi per).

A 129. §-hoz

A miniszter ellenőrzi, hogy a Kamara az alapszabálya, szabályzatai, iránymutatásai, illetve azok módosításai megfelelnek-e a jogszabályoknak, működése, határozatai nem sértik-e a jogszabályokat, az alapszabályt vagy az egyéb szabályzatokat.

A Javaslat új rendelkezése szerint a miniszter ellenőrzi, hogy a Kamara a jogszabályban, alapszabályban vagy egyéb szabályzatban foglalt kötelezettségét nem mulasztotta-e el. A Kamarai törvény hatálya alatt, a gyakorlatban többször előfordult, hogy a jogellenes működést a Kamara mulasztása idézte elő. Így például a Szakértői törvény szerint az elnökség a szakértői módszertani levelet megküldi a miniszter részére. A Kamara a fenti kötelezettségének rendszeresen nem tett eleget. A vázolt gyakorlati problémák tükrében indokolt a miniszter törvényességi felügyeleti jogkörét a mulasztásokra is kiterjeszteni.

Szintén új, a törvényességi felügyeletet gyakorló szerv jogköreit tágító rendelkezés, hogy a miniszter feladatai teljesítése érdekében – az ellenőrzés tárgyával összefüggő – kamarai iratokba, nyilvántartásokba betekinthet, az iratokból másolatot, a nyilvántartásokból adatszolgáltatást, valamint a Kamarától felvilágosítást, tájékoztatást kérhet.

A fenti szabály hatékonyabb érvényesülése érdekében a megkeresés teljesítésére a Javaslat rövid határidőt tűz: a miniszter megkeresésének a Kamara haladéktalanul, de legkésőbb a megkeresés kézhezvételétől számított tizenöt napon belül köteles eleget tenni.

A 130. §-hoz

A Javaslat kimondja, hogy a Kamara az alapszabályát, szabályzatait, valamint iránymutatásait, illetve azok módosításait (a továbbiakban együtt: szabályzat), az elfogadásuktól számított tizenöt napon belül köteles megküldeni a miniszternek törvényességi ellenőrzés céljából. Ez az eszköz alternatív eszközként jelenik meg a klasszikusnak számító, bírósághoz fordulás eszköze mellett. Célja szintén a törvényes működés elősegítése.

A preventív eszközök körét bővíti a Javaslat azon rendelkezése, amely szerint a Kamara a szabályzat tervezetét annak elfogadását megelőzően is megküldheti a miniszter részére előzetes véleményezésre; a miniszter előzetes véleményét a szabályzattervezet kézhezvételétől számított harminc napon belül küldi meg a Kamara részére.

Ha a szabályzat vagy annak valamely rendelkezése jogszabályba ütközik, a miniszter figyelmezteti a Kamarát, hogy a szabályzat nem lehet jogszabállyal ellentétes, a szabályzatnak a jogszabályba ütköző része semmis, egyúttal felhívja a Kamarát, hogy a szabályzatot megfelelően módosítsa, valamint a módosított és elfogadott szabályzatot a felhívás kézhezvételétől számított harminc napon belül ismételten küldje meg, vagy egyet nem értése esetén a szabályzat jogszerűségének indokairól a megadott határidőn belül írásban tájékoztassa.

A Javaslatban az alternatív és klasszikus eszközök összekapcsolódnak akként, hogy ha a fent részletezett felhívásban megjelölt határidő elteltét követően a jogsértés továbbra is megállapítható, a miniszter harminc napon belül bírósághoz fordulhat a jogsértés megszüntetése érdekében. Ha a bíróság a jogsértést megállapítja, a jogsértő szabályzatot hatályon kívül helyezi, és új eljárás lefolytatását rendeli el.

A 131-132. §-hoz

A Javaslat a jelen szakaszokban – többek között – a jogsértő működés, illetve a mulasztás jogkövetkezményeit részletezi.

A jogsértő működést követő eljárás tartalmát tekintve megegyezik a Kamarai törvény szabályai szerint lefolytatott eljárással. Lényege, hogy ha a miniszter azt állapítja meg, hogy a Kamara működése jogsértő, felhívja a Kamarát a jogsértő működés megszüntetésére (törvényességi felhívás). Ezt követően a Kamara köteles írásban tájékoztatni a minisztert a jogsértő működés megszüntetése iránt tett intézkedéseiről, vagy arról, hogy a működés miért nem jogsértő. Ha a felhívást követően a jogsértés továbbra is megállapítható, a miniszter bírósághoz fordulhat a működés helyreállítása érdekében. A bíróság, ha a jogsértő működést megállapítja, a Javaslatban meghatározott szankciókkal élhet.

Új rendelkezéseket tartalmaz a Javaslat a mulasztás miatt alkalmazható jogkövetkezmények tekintetében. Ha a miniszter azt állapítja meg, hogy a Kamara jogszabályban, alapszabályban vagy egyéb szabályzatban foglalt kötelezettségét elmulasztotta, megfelelő határidő tűzésével felhívja a Kamarát az elmulasztott intézkedés megtételére. A Javaslat a mulasztás mihamarabbi pótlása érdekében szigorú határidőt ír elő: a felhívásban a mulasztás pótlására hatvan napnál hosszabb

időtartam nem adható. A Kamara köteles – a felhívásban megadott határidőn belül – az elmulasztott intézkedést megtenni, vagy egyet nem értéséről a minisztert tájékoztatni.

Ha a mulasztás a fenti határidő elteltét követően is megállapítható, a miniszter harminc napon belül bírósághoz fordul a mulasztás orvoslása érdekében. Ha a bíróság a mulasztás tényét megállapítja – megfelelő határidő tűzésével – kötelezi a Kamarát az elmulasztott intézkedés megtételére. Ha a Kamara a bíróság határozatában megjelölt határidőn belül a mulasztást nem pótolja, a miniszter indítványára a bíróság a mulasztás pótlásának idejére felügyelőbiztost rendel ki, akinek feladatait előírja.

A 133. §-hoz

A Javaslát külön szakaszban rendezi a felügyelőbiztosra vonatkozó szabályokat. A kirendelt felügyelőbiztos díjazását és költségtérítését a bíróság állapítja meg. A felügyelőbiztos díját és költségeit a Kamara viseli. A Kamara feletti törvényességi felügyeleti szabályokat megerősítendő, illetve azt elkerülendő, hogy a felügyelőbiztos ne pártatlanul járjon el, a Javaslát szerint felügyelőbiztosként kamarai tag nem rendelhető ki.

Felügyelőbiztos az lehet, aki állam- és jogtudományi egyetemi végzettséggel, valamint legalább öt év közigazgatási gyakorlattal rendelkezik.

A felügyelőbiztos a tevékenységéről és annak eredményéről a felfüggesztés időtartamának lejártát megelőző öt napon belül írásban tájékoztatja a bíróságot, valamint a minisztert.

75. A bírósági eljárás szabályai

A 134. §-hoz

A Javaslát új rendelkezése, hogy a törvényességi felügyelet körében benyújtott kérelemről a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság annak beérkezésétől számított harminc napon belül nemperes eljárásban dönt. A bíróság döntésével szemben fellebbezésnek helye nincs.

A Javaslát rendelkezései elősegítik a törvényességi felügyeleti ügyek mihamarabbi elintézését azzal, hogy rövid határidőket és kizárólagos illetékességet állapítanak meg. A tapasztalatok szerint a nemperes eljárásban folyó ügyek e területen igen hatékonyan lezárulnak. A fellebbezés kizártsága szintén a hatékonyságot növeli, megjegyzendő ugyanakkor, hogy a határozattal szemben a polgári perrendtartásról szóló törvény rendelkezéseinek megfelelően felülvizsgálatnak van helye.

ÖTÖDIK RÉSZ

XIV. Fejezet *Záró rendelkezések*

76. Felhatalmazó rendelkezések

A 135. §-hoz

A Javaslát felhatalmazó rendelkezéseket tartalmaz a Javaslát kereteit meghaladó részletes szabályok megalkotására, a jogalkotásról szóló törvény rendelkezéseinek megfelelően.

77. Hatályba léptető rendelkezések

A 136. §-hoz

A Javaslát hatályba léptető rendelkezéseket tartalmaz. A Javaslát rendelkezései lépcsőzetesen lépnek hatályba. A Kamarára vonatkozó rendelkezések későbbi hatályba lépését az új kamara megalakulása indokolja.

78. Átmeneti rendelkezések

A 137. §-hoz

Az átmeneti rendelkezések között a Kamara átalakulására vonatkozó szabályok találhatók. A Kamarai törvényben meghatározott területi kamarák (a továbbiakban: területi kamara) 2016. június 30-i fordulónappal a Magyar Igazságügyi Szakértői Kamarába (a továbbiakban: MISZK) történő beolvadással megszűnnek. A területi kamara és a MISZK egyesülésére a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) rendelkezéseit megfelelően alkalmazni kell.

Ennek kapcsán ki kell térni arra, hogy ebben az esetben az átalakulással összefüggésben a Ptk. szabályain túl köztisztület létesítésére vonatkozó szabályokat is alkalmazni kell (Ptk. 3:39 § (2) bekezdés). Ezek a szabályok a Kamarai törvényben találhatók. Egyértelmű tehát, hogy ezt az úgynevezett törvényi átalakulást a Javaslátban kell kimondani, de a Ptk. szellemiségével, szabályozásával összhangban. Jelentős különbség azonban abban van, hogy a Ptk. elsősorban a tagok elhatározásából végrehajtott önkéntes átalakulást és nem a törvény által elrendelt szervezeti átalakítást szabályozza.

Valójában ez egy összeolvadás vagy beolvadás útján létrejövő egyesülés, mert az átalakulással nem jön létre új jogi személy, a többiek egy már meglévőbe olvadnak bele. Az ilyen típusú „átalakulás” ráadásul eltér a Ptk.-ban szabályozott, általában a tagok döntéséből eredő átalakulástól. Ez egy törvényi átalakulás, amit a kamarát létrehozó jogszabály rendel el, így nem függ az érintett taggyűlések döntésétől, nincsen jogszabályban rögzített törvényszéki eljárás sem (cégeljárás vagy civil szervezeti), mivel az alapszabályt a miniszter hagyja jóvá.

A 138. §-hoz

A Javaslát rendelkezése szerint a területi kamarák és a MISZK tisztségviselőinek megbízatása a Javaslát hatályba lépésével *ex lege* megszűnik. Ezt a szabályt a kamarai szervezet teljes megújítása indokolja. Ugyanakkor, a szervezeti átalakulás kivitelezhetetlen a jelenleg vezető pozíciót betöltő tisztségviselők közreműködése nélkül. Tisztségviselők hiányában nem kivitelezhető például az egyesülési terv, vagyonleltár stb. elkészítése és aláírása, amelyek elengedhetetlen jogi és pénzügyi részei a jogutódlás jogszerű megvalósításának.

A vázolt problémát a Javaslát akként oldja meg, hogy a területi kamarák és a MISZK tisztségviselői a törvény erejénél fogva, a Javaslátban meghatározott speciális ügyvivői státuszban, a kamarai tisztségviselők megválasztásáig működnek közre az átmeneti rendelkezések végrehajtásában. A MISZK elnöke és elnökhelyettesei testületként járnak el az átmeneti rendelkezések végrehajtása során (a továbbiakban: ügyvivő testület). Az ügyvivő testület tevékenységét a MISZK elnöke, az ügyvivő testület elnökeként irányítja. Az átmeneti rendelkezéseknek a területi kamara által történő

végrehajtása során a területi kamara elnöke vagy elnökhelyettese (a továbbiakban együtt: ügyvivő) jár el. A területi kamara elnöke az eljáró ügyvivő személyét legkésőbb 2016. április 10-ig köteles bejelenteni az ügyvivő testület elnökének.

Amennyiben az ügyvivő testület, illetve az ügyvivők az átmeneti rendelkezések végrehajtásával kapcsolatos feladataikat nem látják el, a Kamarai törvény rendelkezéseinek megfelelően a bíróság felügyelőbiztost rendel ki az átalakulás lefolytatásának biztosítására.

A 139. §-hoz

A jelen szakasz az egyesülési terv elkészítéséről és elfogadásáról rendelkezik, alapvetően a Ptk. szellemiségének megfelelően, de a köztestület sajátosságaihoz igazodva. Az ügyvivő testület és az ügyvivők legkésőbb 2016. április 25. napjáig kötelesek egyesülési tervet készíteni. Az egyesülési tervet és mellékleteit kötelesek 2016. április 30. napjáig elfogadni.

A Javaslat eme szakasza az egyesülési tervvel összefüggésben készülő vagyonmérleg-tervezet elkészítését is részletesen szabályozza.

A Javaslat kimondja, hogy az egyes jogi személyek átalakulásáról, egyesüléséről, szétválásáról szóló 2013. évi CLXXVI. törvény 5. § (2) bekezdése nem alkalmazható. E szakasz szerint a tag az átalakulási terv közlésétől számított harminc napon belül írásban nyilatkozhat arról, ha nem kíván a jogutód jogi személy tagjává válni. Ilyen nyilatkozat hiányában úgy kell tekinteni, hogy a tag a jogutód jogi személy tagjává kíván válni. A tag azonban a jogi személy által pótlólagosan biztosított határidőig, ennek hiányában az átalakulásról véglegesen döntő szavazás megkezdéséig nyilatkozhat úgy, hogy nem kíván a jogutód jogi személy tagjává válni, illetve korábbi nyilatkozatát visszavonhatja.

A 140. §-hoz

A területi kamarák általános jogutódja a Kamara. A Kamarai törvény szerinti struktúra hatékonyabb átalakulása érdekében küldöttgyűlés alakul. A Kamara küldöttgyűlése alakuló ülésén dönt a Javaslat rendelkezéseivel összhangban álló továbbműködéséről, az alapszabály módosításáról, elfogadja a szervezeti és működési szabályzatát, megválasztja szerveinek új tagjait és elfogadja nyitó vagyonmérleg-tervezetét.

A területi kamarák 2016. április 15-ig kötelesek adatot szolgáltatni a MISZK részére a nyilvántartásukban szereplő igazságügyi szakértőkről, illetve szerződéseikről és egyéb okirataikról jegyzéket készítenek.

A 141. §-hoz

A jelen szakasz részletezi az ügyvivő testület és az ügyvivők feladatait. A Javaslat hatályba lépését követően az ügyvivők és az ügyvivő testület az előző évi költségvetés keretei között gazdálkodik azzal, hogy új kötelezettséget nem vállalhat, és nem módosíthatja a szerződéseket a területi kamarák előző évi költségvetési tételeinek rovására.

A 142. §-hoz

A Javaslat részletezi az első tisztségviselők választásának szabályait. A Javaslat szabályai az alábbi elvek mentén kerültek megszövegezésre. A tagegyenlőség elve, vagyis minden kamarai tag potenciálisan választó és választható a kamarai rendszerében. E jogot csak a Javaslat, vagy annak

felhatalmazása és a felhatalmazás keretei között az alapszabály korlátozhatja. A közvetlenség elve, melynek értelmében a kamara tagja a tisztségviselőket közvetlenül választják. A titkosság elve, amely szerint nem hozható nyilvánosságra, hogy a kamarai tag kire adta le a szavazatát, a választással összefüggésben keletkezett iratok és adatok tikosak. Az általános és egyenlő választás kritériuma, amely szerint minden tagnak ugyanannyi szavazata van, nincsenek privilegizált szavazatok. A választás egyfordulós, a tisztségviselőket négy évre választják meg.

A választói névjegyzékbe felvett igazságügyi szakértő választhat (aktív választójog), és amennyiben jogszabály nem zárja ki, választható (passzív választójog). Szavazni csak személyesen lehet. A választáson minden szavazásra jogosultnak egy szavazata van, minden szavazat egyenlő.

A területi kamarák aktív választójoggal rendelkező tagjai az ügyvivő testület elnöke által összehívott közgyűlésen az igazságügyi szakértői szakterületekről, valamint az azokhoz kapcsolódó képesítési és egyéb szakmai feltételekről szóló 9/2006. (II. 27.) IM rendeletben meghatározott területeken bejegyzett igazságügyi szakértők közül 2016. április 10. napjáig, a felsorolt területek mindegyikén tíz-tíz küldöttet választanak. A közgyűlés a megjelent igazságügyi szakértők számára tekintet nélkül határozatképes. A küldöttgyűlés száznegyven küldöttből áll azzal, hogy a küldöttek legalább fele a területi kamarák tagjai közül kerül megválasztásra. A küldötté válás feltétele legalább a területi kamarák nyilvántartásában szereplő igazságügyi szakértők 15%-ának ajánlása. Nem lehet küldött a területi kamara elnöke és elnökhelyettese. A közgyűlésen megválasztott küldöttek jegyzékét a MISZK elnöke haladéktalanul megküldi a miniszter részére.

A 143. §-hoz

A Javaslat részletezi a Kamara első tisztségviselőinek megválasztását, valamint a küldöttgyűlés működését is. A Kamara első tisztségviselőit az alakuló ülésen 2016. július 1. napján választják. A küldöttgyűlést az ügyvivő testület elnöke hívja össze. A meghívóban – a küldöttgyűlés kezdő időpontjának megjelölésén túl – a szavazás kezdő és záró időpontját (óra megjelöléssel) fel kell tüntetni.

A küldöttgyűlés határozatképességének megállapítása szempontjából a küldöttgyűlés megnyitásának időpontja az irányadó. A megismételt küldöttgyűlést azonos napon későbbi időpontban kell megtartani, amely a megjelentek számára tekintet nélkül határozatképes.

A 144-145. §-hoz

A ügyvivő testület a választások előkészítése és lebonyolítása céljából 2016. április 30. napjáig megválasztja a választási bizottság és a jelölőbizottság, valamint a szavazatszámláló bizottság (a továbbiakban: választási szervek) elnökét és két tagját. A Javaslat a választási szervek (választási bizottság, jelölőbizottság, szavazatszámláló bizottság) feladatait és működését részletezi.

A választás szerveinek tisztségviselője és tagja olyan választásra jogosult lehet, aki nem áll etikai büntetés hatálya alatt, továbbá vele szemben választótisztségekkel kapcsolatos, a Javaslatban meghatározott összeférhetetlenség nem áll fenn.

Fontos leszögezni, hogy a Javaslat itt azért etikai büntetésről szól, mert az új Kamara megalakulását előkészítő választásokon részt venni kívánó taggal szemben, a Kamarai törvény hatálya alatt etikai – és nem fegyelmi – büntetés volt alkalmazható. A jelölőbizottság, a választási bizottság, valamint a szavazatszámláló bizottság tagjai bármilyen tisztségre választhatók. Amennyiben a választási bizottság vagy a jelölőbizottság elnöke illetve tagja, vagy elnökének illetve tagjának közeli

hozzátartozójának jelölésével, választásával, vagy az őket érintő választási kifogás kérdésében jár el, az érintett bizottsági tag az eljárásból ki van zárva.

A 146. §-hoz

A választói névjegyzékbe a közzétételt megelőző napig igazságügyi szakértőként bejegyzett valamennyi választásra jogosult igazságügyi szakértőt fel kell venni. Tekintettel arra, hogy a felfüggesztett és a szünetelő szakértő a Javaslatból fakadó jogai gyakorlására nem jogosult, a Kamara megalakulásakor választójogával sem élhet. A Javaslat jelen szakasza a választói névjegyzék részletes szabályait állapítja meg.

A 147-151. §-hoz

A 147-151. szakaszok a választási eljárás szabályait állapítják meg. A választást ajánlás és jelölés előzi meg. A Javaslat részletezi a szavazás és a szavazatok összeszámlálásának szabályait, az egyes tisztségviselők megválasztásának szabályait, valamint a jegyzőkönyvezés szabályait is.

A 152. §-hoz

A Javaslat a szervezeti struktúra megfiatalítása érdekében a korábbi tisztségviselők jó részét kizárja az új kamarai tisztségviselők köréből.

A 153. §-hoz

A területi kamarák igazságügyi szakértő tagjai az egységes Kamara megalakulásával *ex lege* a Kamara tagjaivá válnak. A területi kamarák vagyona *ex lege* átszáll a Kamarára. A területi kamarák alkalmazottai vonatkozásában 2016. július 1. napjától a munkáltatói jogokat a főtitkár gyakorolja. Garanciális szabály, hogy az egyesülés a beolvadó területi kamarákkal szemben fennálló követeléseket nem teszi lejárttá.

A területi kamarák kötelesek a folyamatban lévő elsőfokú etikai eljárásokat legkésőbb 2016. június 30-ig lezárni. A megkezdett etikai eljárásokban az etikai tanács eljárás megindításáról rendelkező határozatának meghozatalakor hatályos szabályok irányadók. A területi kamarák megszűnését követően az első- és másodfokú eljárások lefolytatására a Kamara etikai albizottsága rendelkezik hatáskörrel.

A MISZK elnöke 2016. június 30. napjáig elkészíti és bemutatja a miniszternek a Kamara ideiglenes szervezeti és működési szabályzatát. Az ideiglenes szervezeti és működési szabályzatot a Kamara alakuló ülésén fogadja el. A Kamara elnöke az elfogadott szabályzatot jóváhagyás céljából haladéktalanul megküldi a miniszter részére.

A 154. §-hoz

A Javaslat jelen szakasza a hivatalos ügyfélszolgálati pontok működésével foglalkozik. Fontos szabály, hogy az ügyfélszolgálati pontok a Kamarában történő teljes elektronikus ügyintézés bevezetéséig működnek.

79. Európai Unió követelményekre utaló rendelkezések

A 155. §-hoz

A Javaslát a büntetőügyekben folytatott rendőrségi és igazságügyi együttműködés keretében feldolgozott személyes adatok védelméről szóló, 2008. november 27-i 2008/977/IB tanácsi kerethatározatnak, a büntetőeljárás során igénybe vehető tolmácsoláshoz és fordításhoz való jogról szóló 2010. október 20-i 2010/64/EU európai parlament irányelvnek és a belső piaci szolgáltatásokról szóló 2006/123/EK irányelvnek való megfelelést szolgálja.

80. Módosító rendelkezések

A 156-159. §-hoz

A Javaslát módosító rendelkezéseket tartalmaz.

81. Hatályon kívül helyező rendelkezések

A 160. §-hoz

A Javaslát hatályba lépésével hatályát veszti az igazságügyi szakértői tevékenységről szóló 2005. évi XLVII. törvény és az igazságügyi szakértői kamaráról szóló 1995. évi CXIV. törvény. Szükséges utalni arra, hogy a 136. § szerint a Javaslát második része valamint a Kamarai törvényt hatályon kívül helyező bekezdés később lép hatályba.